

ZPRAVODAJ

UNIVERZITY PARDUBICE

◆ mimořádné číslo, PROSINEC 2000 ◆

• padesát let vysokého školství v Pardubicích • padesát let vysokého školství v Pardubicích •

PŘED PADESÁTI LETY BYLY POLOŽENY ZÁKLADY VYSOKÉ ŠKOLY V PARDUBICÍCH

Ročník 1950.

201

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 36.

Vydána dne 1. července 1950.

Cena Kčs 1.—.

OBSAH:

(81. a 82.) 81. Nařízení o některých změnách v organizaci vysokých škol. — 82. Nařízení o zrušení předpisů o státních finančních monopolech tabákovém, solném, výbušných látek a umělých sladidel.

81.

Vládní nařízení

ze dne 27. června 1950

o některých změnách v organizaci vysokých škol.

Vláda republiky Československé nařizuje podle §§ 3 a 7 odst. 3 zákona č. 58/1950 Sb., o vysokých školách:

§ 1.

- Dnem 1. září 1950 se zřizuje
1. vysoká škola strojní v Ostravě,
  2. vysoká škola strojní a elektrotechnická v Plzni a
  3. vysoká škola chemická v Pardubicích.

§ 2.

V čele každé této vysoké školy je děkan fakultní rada. Děkan odpovídá ministru státní, věd a umění. Pro správu vysoké školy se zřizuje děkanský úřad (děkanství).

§ 3.

- (1) Zrušují se
1. právnická fakulta Masarykovy univerzity v Brně,
  2. lékárnické studium na Přírodovědecké fakultě Karlovy univerzity v Praze,
  3. oddělení zemědělské fakulty vysoké školy zemědělské v Praze,

mohli dokončiti započatá studia po případě i na jiných vysokých školách (fakultě).

§ 4.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr školství v dohodě se zúčastněnými čly.

Zápotocí

Konečně

Vládní nařízení o zřízení Vysoké školy chemické v Pardubicích ze dne 27. června 1950

50 let
VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ
V PARDUBICÍCH

Krátce o historii vysokého školství v Pardubicích

budova státní průmyslové školy na nám. Čs. legií, předchůdkyně dnešní budovy FChT

roh budovy Vysoké školy chemicko-technologické v 60. letech

*roh budovy
Fakulty
chemicko-
technologické
v roce 1998*

Dne 31. března 1999 oslavila Univerzita Pardubice své páté narozeniny. Toto malé kulaté jubileum předznamenalo „narozeniny“ ještě významnější a zásadní pro rozvoj vzdělanosti v pardubickém regionu. V roce 2000 si Univerzita Pardubice, pokračovatelka Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích připomínala 50 let od založení Vysoké školy chemické v Pardubicích v roce 1950.

Rozvoj vysokého školství v Pardubicích po druhé světové válce odpovídal potřebám regionu, ve kterém chemický průmysl měl sice již svou tradici, ale významným zejména pro počátky vysokého školství na Pardubicku se stal okamžik, kdy Spolek pro chemickou a hutní výrobu začal budovat chemické továrny v Rybitví u Pardubic. Vedle vlastních výrobních provozů byla zřízena závodní laboratoř a centrální výzkumný ústav, v němž během války našly přechodné útočiště a práci desítky techniků a špičkových specialistů. Uzavřením vysokých škol v r. 1939 sem přišli i vysokoškolští učitelé. Tito kvalifikovaní odborníci se však po ukončení války navrátili ke své pedagogické a vědeckovýzkumné práci na československých vysokých školách. To spolu s přerušením výchovy vysokoškolských absolventů znamenalo pro chemický průmysl tíživý nedostatek kvalifikovaných odborníků. Již na podzim roku 1945 vystoupily iniciativně právě chemické továrny s návrhem na vybudování vysoké školy chemicky zaměřené přímo v Pardubicích. Uplynulo dalších pět let jednání a příprav, než se tak mohlo stát.

Dne 27. června 1950 rozhodnutím československé vlády byla zřízena „Vysoká škola chemická v Pardubicích“. V krátkém čase bylo třeba zřídit posluchárny, laboratoře, opatřit chemikálie, sklo, vybrat učitele a zajistit studentům alespoň provizorní bydlení. Výuka byla zahájena 15. října 1950 v adaptovaných prostorách pekařské a cukrářské průmyslovky. Do prvního ročníku nastoupilo 120 studentů. V následujícím akademickém roce se počet studentů zdvojnásobil a pro potřeby vysoké školy byla upravena budova bývalé strojní průmyslové školy, jež je dodnes součástí hlavní budovy Fakulty chemicko-technologické na náměstí Čs. legií.

V listopadu 1953 se status školy změnil a nařízením vlády vznikla „Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích“ (VŠCHT) v čele s rektorem. Prvním děkanem byl v letech 1950/1951 externě RNDr. Vilém Santholzer, DrSc., kterého vystřídal doc. Ing. Dr. Jiří Klikorka. Ten se stal v roce 1953 prvním rektorem VŠCHT. První absolventi opouštěli školu pro čtyřech letech v roce 1954.

*promoce prvních absolventů VŠCHT na pardubickém zámku
foto věnoval Ing. Rezek*

*promoce
prvních
absolventů
VŠCHT
foto věnoval
Ing. Rezek*

*promoce prvních absolventů VŠCHT
foto věnoval Ing. Rezek*

Vysoká škola se ve „městě chemie“ velice rychle rozvíjela. Profil studia technické chemie vytvářeli v dalších letech odborníci jednotlivých odvětví chemického a lehkého průmyslu, ale také přední odborníci základního i aplikovaného výzkumu, zejména z Výzkumného ústavu organických syntéz v Rybitví, odkud přišla na školu celá řada v pozdější době významných pedagogů. Postupně narůstala přímá spolupráce na vývoji a modernizaci technologií, což si vyžádalo hlubší a soustavné studium teoretických problémů v jednotlivých oborech. Tím se teoretické předměty staly samozřejmou součástí výuky a vědecký výzkum soustavnou činností na většině kateder, především na katedrách základních chemických předmětů. Původní čtyřleté studium se změnilo v pětileté. V akademickém roce 1955/1956 si mohli studenti již pětiletého studia vybírat ze sedmi specializací chemie a technické chemie.

Pro narůstající počet studentů i učitelů vznikla potřeba nových poslucháren i laboratoří, a tak na okraji města byl postaven pavilon pro technologické katedry a k historické budově v centru bylo při-

stavěno severní a západní křídlo. Na pravém břehu Labe byly budovány nové vysokoškolské koleje pro více než 1200 studentů, menza a tělovýchovná zařízení, které slouží studentům dodnes. Více než 15 let trvala postupná výstavba potřebného pedagogického, vědecko-badatelského i společenského zázemí.

Sedmdesátá léta postižená normalizací se samozřejmě negativně projevila i na činnosti vysoké školy. Některým uznávaným učitelům bylo zabráněno pedagogicky pracovat nebo publikovat své výsledky, někteří mohli zůstat pouze u své vědecké práce. Počátkem 80. let bylo neuváženě zkráceno studium z pěti na čtyři roky, což se projevilo i v odborné vybavenosti absolventů. Přestože tvůrčí ani materiální podmínky pro vědeckou práci nebyly na většině pracovišť jednoduché a srovnatelné s renomovanými školami v zahraničí, svou prací a činností si VŠCHT získala respekt u domácí i mezinárodní vědecké obce, na vysokoškolských institucích, při setkáních odborníků i ve spolupráci s podniky chemického průmyslu. Po listopadu 1989 tak měla škola na co navázat a mohla zahájit přeměnu ve školu moderní, plně odpovídající potřebám demokratické společnosti.

Významným mezníkem v historii školy se stal 17. leden roku 1991, kdy byl přijat nový statut, v němž byla poprvé zakotvena existence dvou fakult: Fakulty chemicko-technologické a nově zřízené Fakulty územní správy. Na Fakultě chemicko-technologické si mohli posluchači v akademickém roce 1991/1992 vybrat již ze sedmácti specializací pětiletého inženýrského studia chemie a technické chemie. Do prvního ročníku fakulty územní správy se zapsalo padesát posluchačů. Otevřením fakulty s tímto zaměřením reagovala VŠCHT na aktuální potřebu kvalifikovaných pracovníků pro oblast státní správy a samosprávy i pro nově vznikající soukromé firmy

Technologický pavilon Doubravice v 60. letech

menza v 70. letech

zleva: znak VŠCHT, poslední znak Vysoké školy chemicko-technologické, znak Univerzity Pardubice

současné znaky Fakulty chemicko-technologické, Fakulty ekonomicko-správní, Ústavu jazyků a humanitních studií, Dopravní fakulty Jana Pernera

v průmyslu, obchodě a službách. Základem studia byly interdisciplinární přístupy s důrazem na ekonomii a právo. Po úpravě studijních plánů a po změně názvu na Fakultu ekonomicko-správní získala fakulta v roce 1993 akreditaci pro tříleté bakalářské a v roce 1995 pro pětileté magisterské, později inženýrské studium.

Na základě projektu ministerstva školství vznikl v roce 1992 na vysoké škole Ústav cizích jazyků, později přejmenovaný na Ústav jazyků a humanitních studií, jehož cílem bylo zabezpečit v krátké době dostatek kvalifikovaných učitelů cizích jazyků pro základní školy. Studium bylo koncipováno jako denní bakalářské a distanční magisterské pedagogické studium německého a anglického jazyka. Od počátku současně ústav zabezpečoval i jazykovou přípravu pro studenty ostatních fakult univerzity.

Další společensko-politické změny a rozdělení Československa přinesly v roce 1993 vznik další fakulty. Protože VŠCHT mohla nabídnout a v krátké době zajistit potřebné provozní, organizační, ekonomické a sociální podmínky a město Pardubice poskytlo zájem českým pedagogům přicházejícím většinou z Vysoké školy dopravy a spojů ze Žiliny, mohly být v listopadu 1992 zahájeny intenzivní přípravy vzniku dopravní fakulty. Vědecká rada a Akademický senát VŠCHT se zřízením dopravní fakulty vyslovil začátkem roku 1993 souhlas. V únoru bylo evidováno 161 uchazečů do 1. ročníku studia. Ti spolu s osmdesáti českými studenty všech ročníků, kteří přišli i se svými učiteli ze Slovenské republiky, vytvořili základ akademické obce nové fakulty. Dopravní fakulta Jana Pernera, která

byla pojmenována po významném železničním odborníku a staviteli dráhy Praha-Olomouc, byla ustavena k 1. dubnu 1993 a k 5. květnu získala rozhodnutím Akreditační komise vlády ČR oprávnění k inženýrskému studiu. Spolu s Fakultou dopravní ČVUT, založenou ve stejném roce, vytvořila základnu výchovy vysokoškolských odborníků pro oblast dopravy v České republice.

Tak dovršila Vysoká škola chemicko-technologická svou přeměnu z jednooborové školy na instituci poskytující vysokoškolské vzdělání univerzitního typu, odrážející požadavky a charakter regionu. Transformace školy byla po formální stránce uzavřena rozhodnutím Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky dne 16. února 1994 o změně názvu na Univerzitu Pardubice.

Od 31. března 1994, kdy nový název vešel v platnost, se otevřela nová kapitola v historii vysokého školství v Pardubicích.

První polistopadový zákon o vysokých školách, i když nedokonalý, definitivně konstituoval principy akademické samosprávy, svobodu bádání i výuky a nedotknutelnost akademické půdy. S novým vysokoškolským zákonem, podle něhož se řídí chod vysokých škol v České republice od ledna 1999, vstoupilo vysoké školství a Univerzita Pardubice do další etapy své historie. Nová právní forma veřejné vysoké školy poskytuje univerzitě větší samostatnost. Je vzdělávací institucí poskytující služby v oblasti vzdělávání, výzkumu a vývoje na základě veřejné zakázky, přičemž hlavním zákazníkem je stát, který poskytuje univerzitě státní dotaci. Autonomie, kterou vysoké školy získaly, je využívána ku prospěchu vzdělanosti a kultury, vysoká škola se začala chovat jako subjekt, který má společenskou autoritu. Oprávněnost její existence, kvalita pedagogické a vě-

stavba nové budovy Univerzitní knihovny v Polabinách na jaře 1997

Univerzitní knihovna v novém v listopadu 1997

stavba nové univerzitní auly - červen 1998

dokončené dílo - srpen 1999

decké činnosti jsou poměřovány kritérii, která platí nejen v Evropě, ale ve vyspělých společnostech v celém světě.

Rozrůstající se škola získala nový komplex budov na pravém břehu Labe v blízkosti areálu kolejí, a tím byl fakticky vytvořen základ pro moderní univerzitní kampus s velkými možnostmi dalšího rozvoje. Jeho srdcem se stala na podzim roku 1997 otevřená Univerzitní knihovna, která snese srovnání s obdobnými institucemi v zahraničí. K ní byla v roce 1999 dostavěna univerzitní aula s dalšími posluchárnami. V současné době už jen Fakulta chemicko-tech-

nologická čeká na výstavbu nového areálu, který bude znamenat dovršení stavebního rozvoje univerzity a soustředění všech fakult a převážnou část studentských a vědeckých aktivit v univerzitním kampusu v pardubické městské části Polabiny.

Vedle vzdělávání je pro univerzitu charakteristická bohatá vědecká a výzkumná činnost, jíž si univerzita a její fakulty získaly respekt u domácí i mezinárodní vědecké obce. Napomáhá tomu i řada specializovaných pracovišť a dalších organizací, institucí a sdružení, které při Univerzitě Pardubice pracují. Tým erudovaných odborníků poskytuje expertní, znalecké, konzultační a servisní služby i externím zákazníkům.

Oceněním mimořádného podílu na rozvoji vědy a vědeckého poznání a spolupráce s pracovišti univerzity se staly v novodobé historii Univerzity Pardubice rektorem udělené čestné doktoráty:

V roce 1994 byl udělen první titul „doctor honoris causa“ za mimořádný přínos pro rozvoj oborů chemie a významný podíl na rozvoji vědecké spolupráce s pracovišti Fakulty chemicko-technologické profesoru Rudolfu Zahradníkovi, průkopníku české kvantové chemie, předsedovi Akademie věd ČR, zakladateli Učené společnosti ČR.

V roce 1996 profesoru Josefu Michlovi (USA) za jeho mimořádný přínos pro rozvoj teoretické organické chemie a trvalý zájem a nezištnou a obětavou pomoc české chemii.

V roce 1998 profesoru G. A. Guiochonovi (USA), přednímu světovému odborníku v oblasti analytické chemie a chromatografie.

V září roku 1999 profesoru Jaroslavu Němcovi, vynikajícímu odborníku v oblasti dopravy a strojírenství, zakladateli celé řady studijních oborů.

V září roku 2000 profesoru Otto Exnerovi za zásadní přínos pro rozvoj organické chemie, zvláště oboru korelační analýzy, profesoru Pavlu Kratochvílovi za zásadní přínos pro rozvoj oboru makromolekulární chemie, zvláště v oblasti fyzikální chemie polymerů, profesoru Jacques Lucasovi (Francie) za zásadní přínos ve výzkumu anorganické chemie a technologie speciálních skel.

Za pět dekad své existence se stala Vysoká škola chemicko-technologická a její pokračovatelka Univerzita Pardubice vnitřně konsolidovanou institucí, jejíž posluchárny opustilo přes devět tisíc vysoce kvalifikovaných odborníků. Univerzita s čtyřmi a půl tisíci studenty a řadou graduovaných pedagogů je dnes významným ohniskem vzdělanosti nejen v samotném městě Pardubicích, ale i v celém pardubickém regionu, s nimiž ji spojují přechetná pouta. Univerzita oživuje a obohacuje život města i po stránce kulturně společenské a vrostla do něj pevně hlubokými kořeny.

prof. Zahradník

prof. Michl

prof. Guichon

prof. Němec

prof. Otto Exner

prof. Pavel Kratochvíl

prof. Jacques Lucas

Kdo stál v čele vysoké školy v Pardubicích v uplynulých padesáti letech?

Vysoká škola chemická v Pardubicích vznikla Vládním nařízením č. 81 z 27. června 1950. Výuka byla zahájena 15. října 1950 v adaptovaných prostorách pekařské a cukrářské průmyslovky a svá studia chemie zahájilo prvních 120 studentů.

Uvedením do provozu této nové vysoké školy byl ministerstvem školství, věd a umění zmocněn Ing. Jaroslav Hnídek. Dne 28. února 1951 odstoupil a na jeho místo byl jmenován dne 1. března 1951 první děkan VŠCH v Pardubicích. Stal se jím prof. RNDr. Vilém Santholzer, DrSc.

Prvním děkanem Vysoké školy chemické v Pardubicích byl jmenován

prof. RNDr. Vilém Santholzer, DrSc. 1951

Prof. RNDr. Vilém Santholzer, DrSc. působil externě na pardubické vysoké škole, kam dojížděl z Lékařské fakulty Univerzity Karlovy, pobočky v Hradci Králové, kde pracoval jako přednosta Ústavu pro lékařskou fyziku. Svůj děkanský slib skládal do rukou rektora Českého vysokého učení technického v Praze. V čele nově zřízené, tehdy Vysoké školy chemické stál pouhých sedm měsíců od 1. března 1951 do 30. září 1951. Na vlastní žádost byl funkce zproštěn a k 1. říjnu 1951 uvolněn.

Druhým děkanem a zároveň prvním a dlouholetým rektorem se stal

**prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc. 1951 - 1953 děkan
1953 - 1969 rektor
1981 - 1988 rektor**

Profesor Klikorka byl absolventem Vysoké školy chemicko-technologického inženýrství v Praze. Vysokoškolský diplom zde získal v roce 1948. Na tehdejší Vysokou školu chemickou přišel z praxe, z Výzkumného ústavu organických syntéz Pardubice v roce 1951. V témže roce získal titul Dr. (tzv. „malý doktorát“). Docentem byl jmenován také v roce 1951, profesorem v roce 1959. Titul doktora chemických věd získal na Karlově univerzitě v roce 1985.

Od 1. října 1951 zastával funkci děkana Vysoké školy chemické, a to až do roku 1953.

V roce 1953 došlo k významné změně, neboť „Vysoká škola chemická v Pardubicích“ byla Vládním nařízením č. 98 z 27. listopadu 1953 přeměněna na „Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích“ a stala se samostatným vysokoškolským zařízením, známým pod zkratkou VŠCHT. V jejím čele stanul rektor a rada vysoké školy, děkanský úřad (děkanát) se přeměnil na rektorský úřad (rektorát).

Prof. Jiří Klikorka se stal ve svých jednatřiceti letech jejím prvním rektorem. Funkci zastával nepřetržitě šestnáct let od roku 1953 do roku 1969, kdy požádal o uvolnění ze zdravotních důvodů. Do konce kalendářního roku 1969 zastupoval rektora tehdejší prorek-

tor pro pedagogickou a politickovýchovnou činnost v denním studiu doc. RNDr. Josef Jeník, CSc.

Profesor Klikorka byl opět jmenován rektorem VŠCHT v Pardubicích v roce 1981. Funkci zastával do roku 1988.

Prof. Klikorka vedl katedru obecné a anorganické chemie od roku 1951 nepřetržitě do roku 1986. Od roku 1980 zastával i funkci vedoucího Společné laboratoře chemie pevných látek VŠCHT a ČSAV. V roce 1990 předal vedení společné laboratoře do rukou doc. Tichého a odešel na vlastní žádost do důchodu.

V pořadí druhým rektorem se stal

prof. Ing. Jaroslav Pantoflíček, CSc. 1970 - 1973

Profesor Pantoflíček byl absolventem Vysoké školy strojního a elektrotechnického inženýrství v Praze, kde získal vysokoškolský diplom v roce 1934. Po ukončení vysoké školy působil 20 let v praxi, a to ve Škodových závodech v Plzni a v Explosii Semtín, později ve VCHZ Synthesia. Pracovníkem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích se stal v roce 1954, kdy byl pověřen funkcí vedoucího katedry zvláštních výrob (dnešní katedra teorie a technologie výbušnin). V téže roce byl jmenován docentem v oboru balistika. Kandidátem

technických věd se stal v roce 1958. O rok později, tedy v roce 1959 byl jmenován profesorem v oboru teorie chemické techniky.

Rektorem Vysoké školy chemicko-technologické se stal 1. ledna 1970. V této funkci setrval do roku 1973. Poté vedl katedru procesů a zařízení chemické technologie (dnes katedra chemického inženýrství), ke které byla v těchto letech přiřazena až do roku 1976 i katedra výbušnin jako samostatné oddělení.

Své působení na Vysoké škole chemicko-technologické ukončil odchodem do důchodu v roce 1977.

Třetím rektorem byl

prof. Ing. František Lébr, CSc. 1973 - 1981

Profesor Lébr absolvoval České vysoké učení technické v Praze, Fakultu strojního inženýrství, kde získal v roce 1953 vysokoškolský diplom. Po krátkodobém působení v praxi ve strojírenství přešel na Vysokou školu chemicko-technologickou do Pardubic. Svě pedagogické počátky absolvoval na katedře fyziky. V roce 1957 se stal členem tehdy významné pracovní skupiny katedry zvláštních výrob (dnešní KTTV). Zde v roce 1965 získal i titul kandidáta technických věd ve specializaci fyzika výbuchu a vnitřní balistika. Docentem v oboru teorie chemické techniky byl

jmenován v roce 1970. V téže oboru získal i titul vysokoškolského profesora, a to v roce 1974.

Rektorem Vysoké školy chemicko-technologické byl jmenován v roce 1973. Ve funkci setrval do roku 1981.

Ještě dva roky po ukončení svého rektorského úřadu vedl katedru papíru a celulózy.

Do funkce čtvrtého rektora vysoké školy byl jmenován

prof. Ing. Ivan Machač, CSc. 1988 - 1990

Profesor Machač je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, kterou ukončil v roce 1961. Od tohoto roku pracuje nepřetržitě na katedře chemického inženýrství Fakulty chemicko-technologické, která dříve byla katedrou procesů a zařízení chemické technologie. Titulu kandidáta technických věd dosáhl v oboru teorie chemické techniky v roce 1969. Docentem v témže oboru se habilitoval v roce 1977, titul vysokoškolského profesora pak získal v roce 1990.

Rektorem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích byl jmenován v roce 1988. Funkci vykonával do roku 1990.

Pátým rektorem se stal

doc. Ing. Josef Panchartek, CSc. 1990 - 1991

Docent Panchartek byl jedním z prvních absolventů Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích. Diplom inženýra chemie získal v roce 1954. Poté pracoval 10 let ve Výzkumném ústavu organických syntéz v Pardubicích - Rybitví. V roce 1963 dosáhl titulu kandidáta chemických věd. V roce 1964 přešel na Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích, kde jako pedagog působil na katedře organické chemie. V oboru organická chemie se v roce 1973 habilitoval.

Rektorem Vysoké školy chemicko-technologické byl jmenován v prvním roce po svržení totalitního režimu v naší zemi, tedy v roce 1990, na základě demokratických voleb, jichž se účastnili zaměstnanci i studenti tehdejší VŠCHT. Ve funkci působil do roku 1991.

Poté pracoval ve funkci prorektora pro pedagogické záležitosti, a to do roku 1992, kdy odešel do důchodu. Jeho pedagogických schopností a výborných znalostí anglické chemické terminologie využil Ústav jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice, kde působil v letech 1994 - 1996.

V pořadí šestou osobností v čele vysoké školy byl

**prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc. 1991 - 1994
1994 - 1997**

Profesor Kudláček byl rovněž jedním z prvních absolventů Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích. Svůj vysokoškolský diplom získal v roce 1954 ve specializaci chemická technologie textilu a vláken. V tomto oboru byl uznávaným odborníkem a věnoval se mu po veškeré své působení na vysoké škole. V něm dosáhl i titulu kandidáta technických věd v roce 1965. V dalším zvyšování vysokoškolské kvalifikace mu bylo totalitním systémem po určitou dobu bráněno. Habilitoval se později až v roce 1990 opět v oboru chemická technologie textilu a vláken. O rok později, t.j. v roce 1991, získal titul vysokoškolského profesora.

Prof. Kudláček byl prvním rektorem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, který byl podle vysokoškolského zákona

č. 172/90 zvolen Akademickým senátem VŠCHT v Pardubicích. Stalo se tak v roce 1991. Úspěšně dokončil tříleté volební období a po opětovné kandidatuře v roce 1994 byl zvolen znovu pro další období. Pro Vysokou školu chemicko-technologickou v Pardubicích to bylo období velmi významné, neboť v roce 1994 se z Vysoké školy chemicko-technologické stala „Univerzita Pardubice“ se třemi fakultami a prof. Kudláček stanul v jejím čele jako její první rektor.

V roce 1998 odešel z Univerzity Pardubice do důchodu.

Sedmým rektorem v historii vysoké školy v Pardubicích se stal

prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. 1997 - 2000

Profesor Pytela je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích v oboru organické chemie. Absolvoval v roce 1974. Vědeckou aspiranturu na škole ukončil v roce 1979. V následujících letech působil nejdříve jako pracovník vědy a výzkumu a později jako odborný asistent na katedře organické chemie. V roce 1990 se habilitoval v oboru organická chemie a o dva roky později obhájil v témže oboru titul doktora chemických věd. V roce 1996 byl pro obor organická chemie jmenován profesorem. V letech 1995 - 1997 zastával funkci proděkana Fakulty chemicko-technologické.

Rektorem Univerzity Pardubice byl zvolen akademickým senátem 7. 11. 1996 a v lednu 1997 byl jmenován prezidentem republiky do funkce na období od 1. února 1997 do 31. ledna 2000.

Současným rektorem je

doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. 2000

Je absolventem Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, kterou ukončil v roce 1980. V letech 1984-87 působil jako vědecký pracovník ve Společné laboratoři chemie pevných látek VŠCHT Pardubice a ČSAV. Od roku 1987 přešel ve funkci odborného asistenta zpět na katedru organické chemie, kde byl v roce 1993 jmenován docentem. V současné době se soustřeďuje na studium různých vlivů na chemické reakce s využitím moderních chemometrických metod při vyhodnocování získaných experimentálních dat.

V roce 1995 vykonával funkci předsedy akademického senátu univerzity. Od roku 1997 do ledna 2000 vykonával funkci prorektora pro vnitřní záležitosti univerzity a byl zároveň statutárním zástupcem rektora.

26. října 1999 byl zvolen do funkce rektora a jmenován prezidentem republiky pro období let 2000 - 2003.

Chronologický přehled osobností, které ovlivňovaly chod vysoké školy v Pardubicích v jejím čele:

Ing. Jaroslav Hnídek, zmocněnec pro Vysokou školu chemickou v Pardubicích 1950 - 1951

DĚKANI

prof. RNDr. Vilém Santholzer, DrSc. 1951

prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc. 1951 - 1953

REKTOŘI

prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc. 1953 - 1969

prof. Ing. Jaroslav Pantoflíček, CSc. 1970 - 1973

prof. Ing. František Lébr, CSc. 1973 - 1981

prof. Ing. Dr. Jiří Klikorka, DrSc. 1981 - 1988

prof. Ing. Ivan Machač, CSc. 1988 - 1990

doc. Ing. Josef Panchartek, CSc. 1990 - 1991

prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc. 1991 - 1997

prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. 1997 - 2000

doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. 2000 - dosud

(vw)

Nezapomínejme .....

Padesát let není závratné číslo v životě člověka. V životě vysoké školy však je to doba dostatečně dlouhá na připomenutí událostí a osobností, jež v běhu času neprávem ztrácejí lesk svého výsluní stávající se samozřejmostí. Letos, kdy prožíváme ten magický rok 2000 a vysoké školství v Pardubicích slaví právě těch padesát let, nebude jistě na škodu vzpomenout při té příležitosti i na ty pracovníky, kteří se vedle tehdejšího děkana a později rektora školy nejvíce o zahájení výuky zasloužili.

Absolventi školy z „dávnořeku“ Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích jistě s láskou vzpomínají na první prorektory školy, kteří krom toho, že jako učitelé je vzdělávali v nepřiměřených podmínkách učeben, hal a koridorů, se neúnavně starali nejen o získávání dalších nových učitelů, ale i o materiální základnu školy. Bylo jejich zásluhou, že se vedení školy podařilo získat další prosto-

ry pro výuku, pro laboratorní cvičení, dílny, kanceláře i prostory pro život studentů – koleje. Proto na tyto muže nelze zapomenat!

Byli to v první řadě docenti a prorektori školy Josef Kašpar a Josef Langpaul. Později je doplnili doc. Josef Jeník, prof. Josef Komůrka, doc. (později prof.) Jiří Janko a prof. Josef Herynk.

RNDr. Josef Kašpar přišel na nově zrozenou VŠCHT jako gymnaziální profesor z České Třebové. Na VŠCHT působil jako vedoucí katedry fyziky. Zasloužil se především nejen o vybudování své katedry, ale i o přípravu návrhů a podkladů pro výstavbu chystané nové budovy školy (zvané tehdy jako „škola Krohova“ podle brněnské architekta), jejíž výstavba se však žel neuskutečnila. Prorektor doc. Kašpar byl pravým otcem studentů, kteří si ho vážili a cenili pro jeho všelidský přístup k nim samotným.

S docentem Josef Langpaulem byli velcí přátelé hned od dob, kdy J. Langpaul přišel z Chrudimi do Pardubic na katedru matema-

prorektor doc. Kašpar,
rektor prof. Klikorka
a prorektor doc. Langpaul

tiky. Prorektor Langpaul byl pracovitým člověkem, který neznal v práci i v soukromí odpočinku. Kromě vedení katedry byl „duší“ pedagogického procesu na celé škole, současně předsedou celoškolské disciplinární komise, která však v té době měla pramálo disciplinární práce. Rád se účastnil zkoušek i vystoupení vysokoškolského pěveckého souboru, představení divadelního kroužku školy, večerů cimbálové muziky a dokonce mnohdy jezdil i na zimní a letní soustředění studentů v rámci kurzů katedry tělesné výchovy. Byl to „almanach“ studentských vtipů a žertů, v matematice však nesmlouvavý pedagog.

Doc. RNDr. Josef Jeník byl na konci padesátých let jmenován prorektorem pro výstavbu a uloženo mu bylo jednak vystavět pro studenty kolejje (nejdříve na Dukle, později pak v dnešní lokalitě vysokoškolského areálu v Cihelně - Polabinách), připravit a sledovat dostavbu hlavní budovy na nám. Čs. legií (včetně tzv. „proluky“ směrem ke starému nádraží), dostavět rozestavěný Technologický pavilon v Doubravících a připravit podmínky a plány výstavby už druhé, nové vysoké školy v areálu dnešní ISS v Poděbradské ulici v Polabinách. Žel po nástupu prezidenta Novotného se ani tato druhá moderní škola, sestávající z řady pavilonů, učeben, trojtraktérních laborato-

ří, knihoven, dílen a poloprovozních hal, neuskutečnila. V prvé polovině šedesátých let převzal tuto prorektorskou funkci pro výstavbu doc. dr. Jiří Janko a doc. Jeník převzal po smrti J. Langpaula jeho funkci prorektora pro pedagogickou činnost.

Dále v prorektorských funkcích působili: prof. Ing. Josef Herynk pro oblast vědy a výzkumu na škole a prof. Ing. Josef Komůrka pro oblast výchovnou.

Byli to všechno lidé, kteří kromě svých normálních pedagogických úvazků a vědecké práce neúnavně nastavovali své dny prací pro VŠCHT jako celek. Nikdo je nezbavil přitom členství ve vědecké radě školy, v nejrůznějších komisích, požadovalo se po nich získávání vědeckých hodností, účast na besedách se studenty, na pracovních brigádách atp. Je jisté, že nemalou zásluhu na tom všem (a i odpovědnost) nesl rektor školy prof. Ing. dr. Jiří Klikorka, DrSc., který to „se svými“ prorektory opravdu uměl.

A tak, vzpomínáme-li počátků školy, nelze zapomenout ani na ty, kteří tak významně začínající VŠCHT a vysoké školství v Pardubících svojí prací ovlivnili. Proto na ně nezapomínejme!

-fk

promoce 1967
doc. Jeník, v pozadí
rektor Klikorka

bývalý prorektor
doc. Jeník
v laboratoři

Fakulta chemicko-technologická jako nositelka padesátileté historie výuky chemie ve městě Pardubicích

stavba průmyslové školy v r. 1899

budova státní průmyslové školy na nám. Čs. legií, předchůdkyně dnešní budovy FChT, dobová pohlednice

Součástí **Fakulty chemicko-technologické** je dnes 16 ústavů a kateder. Do jejího organizačního svazku náleží dále Univerzitní ekologické centrum, Společná laboratoř chemie pevných látek Akademie věd ČR a Univerzity Pardubice, Společná laboratoř spektroskopie nukleární magnetické rezonance VÚOS, a.s. Pardubice Rybitví a Univerzity Pardubice, Společná laboratoř analýzy a hodnocení polymerů SYNPO, a.s. Pardubice a Fakulty chemicko-technologické a Společné pracoviště aplikované medicíny Nemocnice Pardubice a Fakulty chemicko-technologické. Na jednotlivých ústavech a katedrách je zřízeno 20 servisních pracovišť, poskytujících služby zákazníkům z univerzity i mimo ní. Činnost fakulty dnes zajišťuje 222 pracovníků. Z celkového počtu 128 přepočítaných učitelů je 15 profesorů, 37 docentů, 58 odborných asistentů a 18 asistentů. Pedagogičtí pracovníci fakulty jsou i uznávanými vědeckými a technickými pracovníky, o čemž svědčí skutečnost, že 16 pedagogů je nositeli vědecké hodnosti doktora věd a 91 pedagogů nositeli vědecké hodnosti kandidát věd nebo vědecko-akademického titulu doktor. VŠCHT a později Fakulta chemicko-technologická od svého

schodiště ve staré části budovy FChT

chodba ve staré části budovy FChT

založení vchovala 7209 inženýrů, 47 magistrů, 46 bakalářů, 9 doktorů věd, 431 kandidát věd a 61 doktorů.

Základními aktivitami fakulty jsou činnost vzdělávací a vědecko-výzkumná. Vzdělávací činnost je založena především na poznacích soudobé světové vědy a na výsledcích vlastního vědeckého bádání.

promoce prvních absolventů VŠCHT na pardubickém zámku
foto věnoval Ing. Rezek

promoce v 50. letech

promoce v roce 1999

procesů, Technická fyzikální a analytická chemie, Technologie organických specialit, Technologie výroby a zpracování polymerů, Teorie a technologie výbušin, Vlákna a textilní chemie a Inženýrství životního prostředí.

Zavedením magisterského studijního oboru „Hodnocení a analýza potravin“ reagovala fakulta na zvýšený zájem o absolventy specializované právě na tuto oblast. Zájem potravinářského sektoru o absolventy tohoto zaměření je důsledkem změn probíhajících v současném období a nezbytnosti certifikace dovážených i vyvážených potravinářských surovin, meziproductů a výrobků a přechodu na normy ISO.

Tříleté bakalářské studium studijního oboru „Klinická biologie a chemie“ poskytuje jeho absolventům ucelené vzdělání a potřebnou kvalifikaci pro práci především v mikrobiologických a biochemických laboratořích nemocnic, veterinárních ústavů, hygienicko-epidemiologických pracovišť a dalších podobných institucí. Studenti tohoto bakalářského studia mohou pokračovat v magisterském

studijním oboru „Analýza biologických materiálů“.

Některé studijní obory v rámci inženýrského studia „Chemie a technická chemie“, jakož i zmíněný obor studia bakalářského mají unikátní charakter, neboť vychovávají odborníky v oborech, jež nejsou na jiných vysokých školách v ČR zastoupeny. Z chemických oborů se jedná zejména o výchovu specialistů v oblasti výbušin, vláken a textilní chemie, reaktoplastů a nátěrových hmot, barvářských produktů a meziproductů, technologie papíru a celulózy, polygrafie a chemie pevných látek. Na fakultě se úspěšně rozvinulo doktorské studium, o něž stále stoupá zájem. V jeho rámci je možno studovat a vypracovat doktorskou disertační práci celkem ve 12 studijních oborech.

Vnější aktivity fakulty, založené především na kontaktech kateder a jejich pracovníků s ústavu Akademie věd ČR, s pracovišti fakult jiných vysokých škol, dalšími institucemi a podnikovou sférou nejen v tuzemsku, ale i v zahraničí, se v posledním období dále úspěšně rozvíjejí. Pracovníci fakulty jsou členy v řadě vědeckých rad jiných fakult a vysokých škol, v různých komisích pro státní zkoušky, komisích pro obhajoby doktorských disertačních prací, a to i na zahraničních univerzitách, členy v řadě významných zahraničních odborných společností i v edičních radách tuzemských a i zahraničních vědeckých a odborných časopisů. Důležitá jsou i jednání vedení fakulty s představiteli předních chemických podniků, zaměřená na možnosti přímé spolupráce, na hledání cest, jak zvýšit zájem o studium technické chemie a na možnosti vypisování stipendií.

Chemie, biologie, chemická technologie i procesy chemických výrob jsou obory perspektivními i pro příští tisíciletí. Pouze práce vědců a technické inteligence může napravit škody, způsobené v minulosti překotným rozvojem civilizace, necitlivým a bezohledným přístupem k životnímu prostředí. Jsou to právě chemici – technologové a biologové, kteří mohou a musejí vyvíjet a realizovat nové, z ekologického hlediska přijatelné technologie.

V jubilejním roce 2000 slaví naše univerzita i naše město 50. výročí existence vysokého školství v Pardubicích. Popřejme naší almae matris do příštích let mnoho vynikajících studentů a zapálených učitelů i další rozmnožení jejího přínosu lidskému poznání.

doc. Ing. Josef Kotyk, CSc.
děkan Fakulty chemicko-technologické

Nadační fond Miroslava Jurečka

(zleva) prof. Churáček, prof. Jureček

Na sklonku kalendářního roku 1991 se vedení tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické spolu s několika spolupracujícími institucemi rozhodlo podpořit rozvoj vysoké školy založením nadace s cílem dosažení úrovně vyspělých evropských univerzit a podpořit tehdy nově vznikající studijní obory. Základní majetek nadace sestával z příspěvků zakladatelů, kterými vedle VŠCHT byly instituce pardubického regionu, a to Výzkumný ústav organických syntéz, Paramo, Chema, Česká pojišťovna, Komerční banka a VCHZ Synthesia. V průběhu let pak poskytly příspěvky další organizace, jako např. Zbrojovka Vsetín, Precheza Přerov, Lachema Brno a jiné. Činnost nadace se řídila statutem, který vymezil poskytování finančních příspěvků zejména na podporu při studijních pobytech mladých učitelů a vynikajících studentů jak na pracovištích doma, tak při cestách do zahraničí, modernizaci přístrojového vybavení kateder, jakož i na pravidelné odměny třem nejlepším a zvláště pozoruhodným diplomovým pracím. Nadace byla pojmenována po profesoru Mi-

roslavu Jurečkovi, historicky prvním vedoucím katedry analytické chemie a předním průkopníkem v oboru organické analýzy.

Je dobré připomenout, že v průběhu své existence splnila nadace očekávání zakladatelů a přispěla k vycestování mnoha žadatelům o zahraniční stipendia. Účelové dary (ve prospěch rozvoje konkrétních pracovišť) často pomohly vyřešit kritickou situaci ohledně instrumentálního vybavení kateder.

V souvislosti s přijetím nového zákona o nadacích bylo nutno přistoupit k transformačnímu kroku a do 31. prosince 1998 nadaci přeměnit na nadační fond. Na návrh zřizovatelů byl Krajskému soudu v Hradci Králové zaslán nově schválený statut Nadačního fondu Miroslava Jurečka, který byl rozhodnutím soudu zapsán do nadačního rejstříku v dubnu 1999 a 17. listopadu 1999 zaregistrován u Finančního úřadu v Pardubicích. Činnost nadačního výboru řídí správní rada, která má šest členů. Jsou jimi prof. Šňupárek, předseda, prof. Vytřas, tajemník (oba z Fakulty chemicko-technologické), Ing. Hrstková (KB Pardubice), Ing. Janeček (VÚOS), JUDr. Voženílek (IPB Pojišťovna) a Ing. Diblík (Paramo).

Funkční období správní rady je tříleté. V čele tříčlenné dozorčí rady stojí Ing. Bukač, kvestor Univerzity Pardubice, dalšími členy jsou prof. Pavlík (FChT) a pí Moravcová (KB). Funkční období dozorčí rady je čtyřleté. Účel nadačního fondu se nijak výrazně neliší od původní nadace. Nadále hodlá poskytovat příspěvky na cestovné za stipendijními pobyty, podílet se na modernizaci výchovně vzdělávacího procesu, vypisovat soutěže o nejlepší diplomové práce v chemických oborech atp. Po určité stagnaci, spojené s výše uvedenými transformačními změnami, se nadační činnost opět dostává do normálních kolejí. Aby ovšem bylo možno příspěvky poskytovat, je nutné je napřed získat. Členové správní a dozorčí rady budou proto vděční všem kolegům, kteří nebudou jen natahovat ruku a sbudou nadačnímu fondu také v tomto směru nápomocni.

prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.
tajemník Nadačního fondu Miroslava Jurečka

Kdo byl profesor Jureček

Profesor Dr. Ing. Miroslav Jureček, DrSc. - řádný profesor bývalé Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích .....

Určitě se jistým pojmem stalo jméno profesora Jurečka na Vysoké škole chemicko-technologické v Pardubicích hned od jejího vzniku. Vedl katedru analytické chemie, která v sobě zahrnovala tehdy oddělení kvalitativní analýzy, kvantitativní analýzy, fyzikálních (instrumentálních) metod analytických, technické mikroskopie a později pak ucelený obor (specializaci) organické analýzy. Profesor Jureček se svým citlivým a lidským jednáním dovedl obklopit řadou schopných spolupracovníků, se kterými tento velký úkol velice úspěšně zvládal. Ač přísný examinátor, byl svými studenty oceňován a dokonce milován, stejně tak si ho hýčkali jeho spolupracovníci a vedení školy.

Prof. Jureček se narodil 29. listopadu 1905 v Praze na Královských Vinohradech v rodině vojenského lékaře. Střední školu absolvoval v Turnově a v Praze, vysokoškolská studia ukončil v roce 1928 na Fakultě chemicko-technologického inženýrství při VUT v Praze. Po absolvování vysoké školy se stal asistentem na Vysoké škole báňské v Příbrami, později jako civilní chemik pracoval ve Vojenském technickém ústavu v Praze, kde také publikoval svá první vědecká sdělení z oblasti bojových chemických látek. Obhájil svoji doktorskou disertační práci a získal hodnost doktora technických věd. Po likvidaci vojenského ústavu v Praze za druhé světové války přešel Dr. Ing. Jureček do Spolku pro chemickou a hutní výrobu a později do nově budovaného výzkumného ústavu v Rybitví u Pardubic (dnes VÚOS). V roce 1952 přešel odtud již jako habilitovaný soukromý docent na právě se rozvíjející Vysokou školu

chemicko-technologickou v Pardubicích. V roce 1954 byl jmenován profesorem a za dva roky poté mu byla udělena hodnost doktora chemických věd.

Na VŠCHT se spolu s nejbližšími spolupracovníky (prof. Večeřou, doc. Jeníkem, Churáčkem a Kozákem) stává skutečným zakladatelem a průkopníkem oboru organické analýzy, oboru, který se později stal impulzem k rozvoji identifikace a analýzy xenobiotik v životním prostředí.

Na VŠCHT do Pardubic přijíždějí z celého světa odborníci (jmenujme alespoň některé - jako prof. Schwarzenbacha z Zürichu, otce chelatonů v analytické chemii; prof. S. Veibela z Kodaně; Dr. Schönigera W. z Basileje; prof. Z. Szabóze ze Szegedu; prof. Alimarina z Moskvy a mnoho dalších), kteří obdivují a vysoce hodnotí celou „školu organické analýzy“ u nás. V těch dobách však situace v Evropě i na celém světě bránila dalšímu rozvoji přátelských vztahů s jinými školami v tomto moderním oboru. I tak získává prof. Jureček na veřejnosti neformální titul „otce organické analýzy“. Je vysoce ctěn a vážen a také oceňován medailemi (Hanušova, Votočková aj.) a řády.

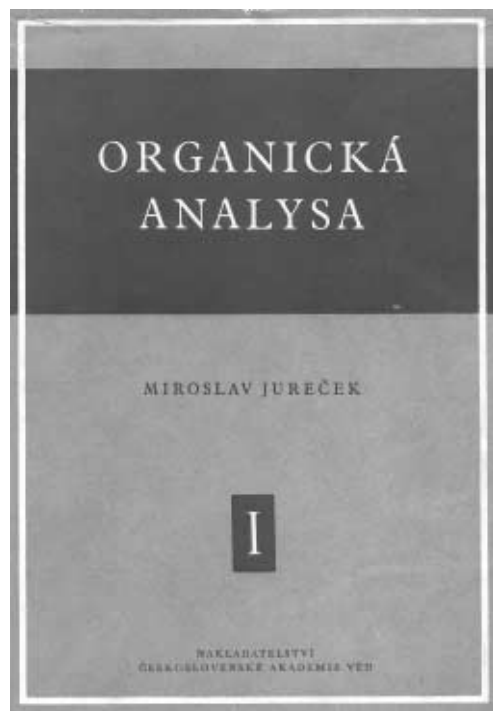
Světové odborné povědomí získal prof. Jureček za svůj život celkem 157 publikovanými původními vědeckými pracemi, svými přednáškami vědeckému světu po celé Evropě a svými monografiemi z oboru. Zvlášť vysoce je oceňována jeho dvoudílná monografie jako pokračovatelské dílo jeho první knihy „Organická analýza“ (1950), autorizovaný překlad Praktické příručky organické analýzy prof. Stig. Veibela, Dr. Phil. (1963) a další.

Prof. Jureček byl členem vědeckých rad nejvýznamnějších vysokých škol, předsedou pobočky Československé společnosti chemické a dalších významných institucí.

Profesor Jureček zemřel v tichosti již jako důchodce 28. dubna 1984. Vděčně na něho vzpomínají všichni jeho žáci dnešní Univerzity Pardubice jako na svého učitele, ale i jako na přítele a fandu železnice.

(-fk)

 ORGANICKÁ
ANALÝZA

I

*Milému spolupracovníku
p. RNDr. Josefu Jeníkovi
Pardubice,
v srpnu 1955.*

autor

věnování do knihy napsal profesor Jureček
doc. RNDr. Josefu Jeníkovi, CSc.

Procházka katedrami a pracovišti Fakulty chemicko-technologické

KATEDRA ANALYTICKÉ CHEMIE (KAICH)

(zleva) prof. Jureček, prof. Churáček

Katedra analytické chemie jako jedna z prvních založených kateder vysoké školy v Pardubicích slaví v letošním roce rovněž své padesátiny.

U zrodu katedry stál vědec světového jména - **prof. Ing. Miroslav Jureček, DrSc.**, který přišel na katedru z Výzkumného ústavu organických syntéz v Rybitví, kde vedl organicko-analytickou laboratoř. Jeho blízkým spolupracovníkem na tomto pracovišti byl i prof. Ing. Miroslav Večeřa, DrSc., který později rovněž přišel na naši vysokou školu a stal se vedoucím katedry organické chemie.

Prof. Jureček byl skutečným zakladatelem organické analýzy, a to nejen u nás, ale i v Evropě. Vydal tři svazky stejného názvu, přičemž na tom prvním začal pracovat již za války ve výzkumném ústavu. Zbývající samostatné dva svazky vyšly v nakladatelství Československé akademie věd v roce 1955 a 1957. Zatímco první díl se zabýval převážně určování matečné látky, to znamená její identifikaci, zahrnující jak skupinové a klasifikační reakce, tak i přípravy derivátů, druhý díl byl výhradně zaměřen na elementární analýzu a na stanovení funkčních skupin. Ve své době to bylo skutečně ojedinělé dílo světového významu, poněvadž čítalo dohromady přes tisíc stran. Prof. Jureček patřil mezi vědce a pedagogy světového významu, byl velkým humanistou a demokratem, který položil základ katedře analytické chemie a který se proslavil především tím, že založil zcela nový obor analytické chemie, zaměřený na analýzu organických látek.

Prof. Jureček se narodil v rodině vojenského lékaře a v době rakousko-uherské monarchie procestoval s ní prakticky celé mocnářství. Ještě před druhou světovou válkou pracoval ve vojenském výzkumném ústavu a tam vypracoval spolehlivou metodiku na identifikaci i stopových koncentrací yperitu, která byla nakonec i předmětem jeho doktorské disertace. Na naší vysoké škole nejprve přednášel celou analytickou chemii, jak kvantitativní, tak i kvalitativní, a posléze založil vlastní analytickou specializaci, zaměřenou převážně na analýzu organických látek. Ve vědecké práci pokračoval v úzké návaznosti na dřívější studie, týkající se elementární analýzy,

především na novém katalyzátoru pro elementární analýzu – oxidu kobalnatu kobaltitěm, a posléze i na metodách strukturně analytických a identifikačních. V této době dokončoval svoji diplomovou práci jeho budoucí nástupce (prof. Ing.) Jaroslav Churáček, (DrSc.) který dostal za úkol vypracovat metodiku na stanovení vyšších alkylů na benzenovém a cyklohexanovém jádře. Během jednoho roku se jim podařilo za pomoci papírové chromatografie identifikovat všechny alkylly až do C₁₈. Zajímavé na tom bylo to, že alkyl vázaný na benzenovém jádře dával kyselinu o uhlík chudší, zatímco alkyl vázaný na cyklohexanovém skeletu dával kyselinu o uhlík bohatší. Podařilo se jim určit i mechanismus této reakce. V průběhu let předal prof. Jureček přednášky ze základní analytické chemie svým mladším spolupracovníkům a ponechal si pouze přednášky ve specializaci. Prof. Jureček se zúčastnil mnoha mezinárodních sympozií a konferencí, kde přednášel o svých posledních výzkumech. Své přednášky ukončil v roce 1977 a předal je svému následovníku prof. Churáčkovi, který se ujal vedení katedry v roce 1971.

Prof. Churáček měl to štěstí, že nastoupil prakticky do „rozjetého vlaku“, neboť v roce 1956 již byla katedra analytické chemie natolik konsolidována, že začala produkovat několik prací ročně, uveřejňovaných převážně v zahraničních časopisech, jakými byly *Microchimica acta*, *Zeitschrift für Analytische Chemie*, *Fette-Scifen* a další. Prof. Churáček nastoupil na univerzitu s úvazkem 31 hodin týdně a tehdy pana prof. Jurečka přesvědčoval o tom, že chromatografie je schopna rozdělit směsi látek a následně je pak i identifikovat, nedůvěřivě se na něj podíval a pak pravil: „Když tu chromatografii tak propagujete, předvedte mně ten klasický Cvetův experiment s listovými barvivy“. Byl právě podzim, listí v parku nabíralo ten správný podzimní odstín, a tak prof. Churáček natrhal několik pestře zbarvených listů a po jejich extrakci se snažil listová barviva rozdělit. I k jeho překvapení se mu to během jednoho dne podařilo. Kromě dvou pásů chlorofylu se objevil i velmi intenzivní červený pás. Když prof. Jureček spatřil tento červený pás, oči se mu rozzářily a řekl, že pověřuje prof. Churáčka přípravou samostatného předmětu **chromatografie**. Pardubická škola tak byla vůbec první v republice, kde byly zahájeny v roce 1959 samostatné přednášky z tohoto dnes velmi významného oboru. Teprve o 6 až 8 roků později se postupně dostával předmět chromatografie do osnov dalších vysokých škol. O několik let později napsal prof. Churáček vůbec prvá skripta z chromatografie u nás. Na základě výsledků publikovaných v zahraničních časopisech dostal v roce 1964 pozvánku, aby se svými výsledky seznámil účastníky „Erst Welt Fett“ kongresu, který se konal v Hamburku. Tato jeho cesta, která se nakonec uskutečnila, přes téměř nepřekonatelné administrativní a politické problémy, měla i své dozvuky. Až do roku 1968 nemohl vycestovat na západ, i když dostával každým rokem několik pozvánek. Prof. Churáček s téměř dvěma sty publikacemi a přednáškami na zahraničních i domácích konferencích se řadí k významným vědeckým pracov-

níkům naší univerzity, což lze ještě podtrhnout sedmnácti monografiemi z poloviny vyššími v zahraničí.

Koncem 70. let začala zcela nová kapitola, která omladila starší členy katedry. Na studijní pobyt byli přijati čerství absolventi, kterými byli současný vedoucí katedry prof. Ing. Karel Vytrás, DrSc. a prof. Ing. Pavel Jandera, DrSc. Prof. Churáček v tomto roce získal jako svého nejbližšího spolupracovníka právě Ing. Janderu a spolu s ním nastartovali, opět jako první v naší republice, novou kapitolu, týkající se HPLC (vysokoúčinné kapalinové chromatografie). Tento jeho pozdější aspirant se vypracoval na jednoho z předních světových specialistů na HPLC. S ním započaly práce v oblasti gradientové chromatografie, které vyústily v desítky publikací, uveřejněných v časopise *Journal of Chromatography* v Amsterdamu v nakladatelství Elsevier. Na jednom ze sympozií, konaném v Amsterdamu, tehdejší redaktorka tohoto nakladatelství, požádala prof. Churáčka, zda-li by byli ochotni napsat monografii na toto téma. Většina práce potom spočívala na prof. Janderovi, který se této záležitosti plně ujal a kniha **Gradient Elution in Liquid Column Chromatography-theory and practice** v roce 1985 vyšla. Touto knihou proniklo do povědomí široké naší i světové veřejnosti, že nynější Univerzita Pardubice zaujímá přední místo v této chromatografické disciplíně ve světě. Za zmínku stojí i to, že s prof. Janderou vydal prof. Churáček i vůbec první česky psanou knížku o **vysokoúčinné kapalinové chromatografii**, která vyšla v SNTL v roce 1984.

Naše popularita ve světě a dobré známosti na špičkových pracovištích umožnily vyslat Ing. Janderu na dvě významná pracoviště. Nejprve na univerzitu do Saarbrückenu k prof. Halasovi a poté do Paříže k prof. Guiochonovi. Oba studijní pobyty prof. Jandera plně využil a po příchodu prof. Guiochona do USA navázal v rámci CS-USA grantu s prof. Guiochonem užší kontakty, které pokračují i v současné době.

Přišel rok 1989, a od té doby se podstatně změnilo působení prof. Churáčka na škole. V roce 1992 byl zvolen do Akademického senátu a později se stal i jeho místopředsedou. V té době byl vyslán za naši vysokou školu do Rady vysokých škol, kde byl v následujícím období zvolen místopředsedou s působností v otázkách vědy a výzkumu. V roce 1995 předal vedení katedry prof. Ing. Karlu Vytrásovi, DrSc., významnému to elektroanalytickému chemikovi, uznávanému nejen u nás, ale i ve světě. Zatímco prof. Churáček publikoval do roku 1990 několik prací ročně, tento rok ho přeorientoval více na řídicí, manažerskou a organizační činnost. Jsme toho názoru, že jeho manažerské schopnosti dlouhou dobu ležely v jeho nitru a vypluly na povrch právě v době, kdy jich bylo nejvíce potřeba. Svými aktivitami v grantové problematice se mu podařilo získat téměř 41 mil. Kč, což významně přispělo k vědecké aktivitě katedry. Aktivně se podílel na akreditaci nového studijního oboru na fakultě, a to **Analýze potravin** a **Analýze biologických materiálů**. Další hodnotitelské aktivity se mu dostalo jmenováním za člena AHG (Akademického hodnotitelského grémia), kde se podílel na hodnocení všech pěti ústavů Akademie věd chemického zaměření. Dalším ohodnocením jeho vědecké práce bylo i to, že v roce 1998 dostal nový jmenovací dekret na předsedu komise pro obhajoby DrSc. prací. V této funkci působil již od roku 1982. Tímto novým jmenováním bude naše univerzita oprávněna udělovat tyto tituly jako jediná u nás v oblasti analytické chemie. Prof. Churáček byl již dříve odměněn Hanušovou medailí za práci v České společnosti chemické a nakonec mu bylo nabídnuto i čestné členství v České společnosti chemické. Od roku 1981 je též členem Chromatographic Society, dříve Chromatographic Discersior Group v Nottinghamu. V současné době je též členem Komise pro spolupráci České republiky s Národní vědeckou nadací USA. Nejvyšší pocty se prof. Churáčkovi dostalo v roce 1995, kdy byl zvolen za řádného člena Učené společnosti České republiky, která vznikla z popudu prof. Wichterleho a prof. Zahradníka, po zrušení titulů akademik a člen korespondent ČSAV, jako nástupkyně Královské české společnosti

současní doktorandi Ing. Kateřina Kurečková a Ing. Aleš Eisner

nauk. Je zatím jediným Východočechem, kterému se této pocty dostalo.

Další významnou osobností současné katedry analytické chemie je prof. Ing. Karel Vytrás, DrSc., který je kromě vedoucího katedry i proděkanem pro zahraniční vztahy. Prof. Vytrás patří mezi přední analytické chemiky u nás v oblasti elektroanalytické chemie. Je znám i ve světě, a tak je zván na různá setkání, jichž se pravidelně zúčastňuje s vlastním přínosem, prezentovaným přednáškami. V neposlední řadě je nutno ještě jmenovat i prof. RNDr. Milana Melouna, DrSc., předního českého chemometristu, který se i ve světě řadí mezi plodné představitele této disciplíny.

Katedra je v současné době nositelem nejen výzkumného záměru nazvaného **Vývoj analytických metod využitelných při rozvoji nových technologií, materiálového inženýrství a lékařské diagnostiky**, který bude ukončen až v roce 2003, ale i dalšího projektu dotovaného z MŠMT v rámci **Posílení výzkumu na vysokých školách**. Do něho se podařilo zapojit mladé vědecké pracovníky, převážně z řad doktorandů. V letošním posledním roce je do tohoto projektu zapojeno kolem 16ti mladých pracovníků, z nichž ti nejlepší budou zařazeni v dalších letech do kolektivu, zabývajícího se výše zmíněným výzkumným záměrem.

Díky grantovým aktivitám se nám podařilo vybavit katedru řadou moderních přístrojů. V uplynulých letech dosáhli i naši studenti doktorského studia mimořádných ocenění. Ing. Holčapek, doktorand prof. Jandery, získal ocenění francouzského farmaceutického průmyslu a cenu s finanční odměnou mu předával na francouzském velvyslanectví sám Jean Marie Lehn, nositel Nobelovy ceny. Současně si mohl vybrat dvouměsíční stáž na některém významném pracovišti ve Francii. Zvolil si laboratoř hmotnostní spektrometrie CEA Saclay v Paříži. Doktorandka RNDr. Zuzana Bílková z katedry biologických a biochemických věd, jejímž školitelem byl prof. Churáček, zvítězila v soutěži biologů v oboru Afinitní chroma-

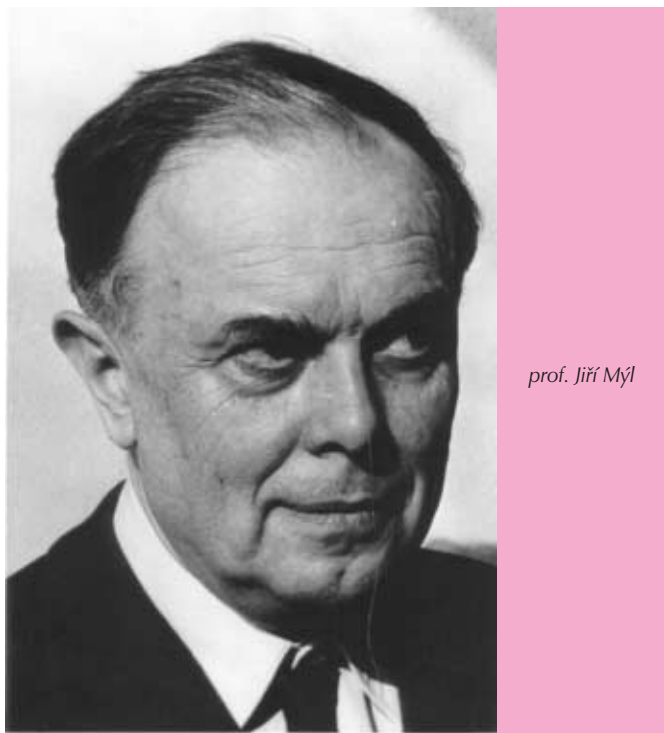

tografie. Koncem minulého roku získali další doktorandi cenu firmy Shimadzu za práci „Využití zrychlené extrakce rozpouštědlem pro izolaci aditiv z jednosložkových bezdýmných procesů“. Byli to Ing. Kateřina Kurečková a Ing. Aleš Eisner. Tato čtyři ocenění mladých vědeckých pracovníků ukazují, že nastoupená cesta na podporu vědecké práce se katedře analytické chemie vyplácí.

Katedra analytické chemie se svými aktivitami a publikačními výstupy zařazuje mezi přední katedry naší chemicko-technologické fakulty. V současné době školí celkem 25 doktorandů, kteří jsou zařazeni do jednotlivých výzkumných týmů katedry.

za kolektiv katedry
prof. Ing. Jaroslav Churáček, DrSc.

KATEDRA ANORGANICKÉ TECHNOLOGIE (KANt)

prof. Jiří Mýl

Anorganická technologie je na Fakultě chemicko-technologické Univerzity Pardubice pěstována od založení VŠCHT v Pardubicích, ze které nynější fakulta vznikla. Od roku 1950 byl tento obor rozvíjen na jednom z oddělení katedry obecné a anorganické chemie (KOAnCh) vedeném doc. Ing. Vilémem Koutníkem, CSc. V roce 1959 byla založena samostatná katedra anorganické technologie (KANt), jejímž vedením byl pověřen prof. Jiří Mýl. Vědecké a výzkumné zaměření katedry bylo orientováno na problematiku krystalizace z vodných roztoků, chemii sloučenin fosforu, průmyslových hnojiv a krmných doplňků. Poměrně ve značném rozsahu probíhal výzkum v oblasti výroby burele v souvislosti s potřebami závodu VCHZ Pardubice. V letech sedmdesátých zůstala zaměření vědecké a pedagogické činnosti KANt v podstatě zachována, zohledněny však byly aktuální potřeby našeho chemického průmyslu. Zformovala se škola anorganických pigmentů (M. Trojan, Z. Šolc, D. Brandová). Pozornost byla v tomto směru věnována směsným oxidovým materiálům pro keramiku a smalty. Výzkum v oblasti krystalizace byl zaměřen na studium a vývoj kapalných krystalů pro indikaci teploty a materiálů pro plošné spoje (J. Mýl, S. Pírk, J. Tuček). Ve svých 65 letech ukončil v r. 1977 vedení katedry prof. Mýl, do r. 1979 ji řídil vedoucí KOAnCh prof. Ing. Jiří Klikorka, DrSc., poté se stal vedoucím doc. Ing. Milan Kuchler, CSc.

Během 80. let se plně rozvinul směr speciálních anorganických pigmentů určených zejména pro vysokoteplotní aplikaci a antikorozní ochranu, posílen byl i výzkum v oblasti průmyslových hnojiv s poznatou rozpustností a analytických metod pro kontrolu kvality anorganických produktů (Z. Uhlíř, L. Svoboda). V této době se rovněž začalo koncipovat termodynamické pracoviště, jehož zaměření se soustředilo na studium procesů srážení a krystalizace kalorimet-

rickými metodami (V. Velich). Vedle toho byl prováděn výzkum v oblasti zhodnocování technických anorganických solí a přípravy vysoce čistých chemikálií (O. Söhnel). Výzkumné zaměření KANt se rozšířilo po vybudování radiometrického pracoviště (Z. Šmejkal), zabývajících se využíváním radioanalytických metod ke studiu kvality materiálů určených především pro stavební účely.

Převážná část uvedených výzkumných zaměření byla na KANt pěstována i v letech 1990-1996, kdy v jejím čele stál prof. Ing. Zdeněk Šolc, CSc., a také v současné době, kdy katedru řídí doc. Ing. Ladislav Svoboda, CSc. V souvislosti s odchodem některých pracovníků byl ukončen výzkum technologií přípravy vysoce čistých chemikálií, problematika kapalných krystalů byla převedena na katedru fyziky, upuštěno bylo od dalšího výzkumu a využívání radioanalytických metod. Základní výzkumná zaměření a pedagogická činnost byly postupně posíleny mladými perspektivními učiteli (M. Kroupa, P. Šulcová, G. Franková), kteří nahradili své starší kolegy odcházející do důchodu.

O zájmu posluchačů o studium na KANt svědčí více než 800 absolventů této specializace a desítky absolventů postgraduálního studia. Na jejich výchově se podílela celá řada učitelů, vědeckých a technických pracovníků KANt i četní externí učitelé a odborníci. Poměrně široký odborný profil absolventů KANt jim umožňuje nalézt uplatnění ve výzkumu, v závodech anorganického, agrochemického, pigmentářského, sklářského a keramického průmyslu, v zemědělství, školství a státní správě. I to je jedním z důvodů současného zvýšeného zájmu posluchačů o studium tohoto oboru jak v magisterském, tak navazujícím doktorském studijním programu. Pozitivně v tomto směru působí i snaha chemických firem o získání vysokoškolsky vzdělaných odborníků v oblasti chemických technologií, ať již formou podnikových stipendií, zapojením odborníků z průmyslových a výzkumných institucí do vzdělávací činnosti, či účastí studentů na řešení konkrétních úkolů, často přímo na pracovištích zainteresovaných firem. Tato oboustranně výhodná spolupráce je rovněž nezanedbatelným zdrojem příjmů katedry, umožňujících její další rozvoj. V této souvislosti je třeba zmínit i zapojení pracovníků KANt do řešení projektů, kterým byly uděleny tuzem-

pracoviště termické analýzy na KANt a jeho vedoucí Ing. Dr. Petra Šulcová

kalorimetr Pyris 1 od firmy Perkin-Elmer - dar Humboldtovy nadace

ské a zahraniční granty, především v oblasti vývoje nových ekologických materiálů pro povrchové úpravy (řešitelé prof. Ing. Miroslav Trojan, DrSc. a Ing. Dr. Petra Šulcová) a využití termoanalytických metod ke studiu procesů krystalizace a srážení (doc. Ing. Vratislav Velich, CSc.). O významu výzkumného zaměření KAnT svědčí i účast na řešení dlouhodobých výzkumných záměrů fakulty. Pracoviště termické analýzy poskytuje servisní služby v rámci fakulty i mimo ni. Uvedené aktivity se příznivě odrážejí mimo jiné i v postupné modernizaci přístrojového vybavení pracovišť katedry (např. kalorimetr Pyris 1 od firmy Perkin-Elmer, iontový chromatograf od firmy Shimadzu, přístroj na měření barevnosti MiniScan od firmy Hunter-Lab), což přispívá k dalšímu zvýšení úrovně pedagogické a výzkumné práce.

Co říci na závěr. Výzkumné aktivity KAnT vždy byly a jsou těsně spjaty s řešením problémů průmyslové praxe a výzkumných institucí. Vycházejí z teoretických základů oborů, které jsou tímto výzkumem dále prohlubovány a obohacovány, zejména v oblastech fyzikální, anorganické a analytické chemie. Rovněž v oblasti pedagogické je důraz kladen na teoretické základy anorganické technolo-

učitelé a studenti KAnT se každoročně účastní tuzemských a zahraničních odborných akcí; Ing. Dr. Petra Šulcová na semináři „Pigmenty v keramice“ v Praze v r. 1999

gie, a to fyzikálně chemické (aplikace chemické termodynamiky a kinetiky), chemicko-inženýrské (zařizování závodů, úpravy surovin, energetické aspekty), analytické (analýza surovin a produktů) a na sledování nových trendů v anorganických technologiích. K těmto prioritám bude pro příští období patřit také rozvoj spolupráce se zahraničními vzdělávacími, výzkumnými a průmyslovými institucemi, zejména v Rakousku, Německu, USA, Polsku, Slovensku, ale také v Indii, které by měly vyústit i ve větší mobilitu pracovníků a studentů mezi těmito pracovišti. Katedra anorganické technologie tak navazuje na vše pozitivní z let minulých a i nadále chce přispívat k dobrému jménu fakulty a jejích absolventů.

za kolektiv katedry
doc. Ing. Ladislav Svoboda, CSc.

KATEDRA BIOLOGICKÝCH A BIOCHEMICKÝCH VĚD (KBBV)

laboratoř potravinářské mikrobiologie

Katedra biologických a biochemických věd, lokalizovaná v areálu Veterinárního ústavu ve Štrossově ulici, je nejmladší katedrou Fakulty chemicko-technologické. Vznikla počátkem roku 1996 transformací oddělení klinické biologie a chemie, které bylo součástí katedry analytické chemie, jejíž pracovníci v roce 1991 iniciovali založení nového bakalářského studijního oboru „Klinická biologie a chemie“. Z důvodu mimořádného zájmu o tento obor a zejména potřeb praxe, reagujících na měnící se podmínky a zvyšujících se úroveň diagnostických postupů a metod, bylo v roce 1994 akreditováno magisterské studium „Analýza biologických materiálů“. Od akademického roku 1999/2000 jsou tyto obory součástí magisterského studijního programu „Speciální chemicko-biologické obory“.

Začátky nebyly jednoduché a vyžadovaly hodně práce a úsilí jak při zajišťování přístrojové techniky a materiálového vybavení, tak i potřebných prostor. Neméně problémů přinášelo i hledání kvalitních pedagogů a sestavování studijních programů tak, aby odpovídaly stanovenému profilu absolventa a splňo-

*diplomantka Jarmila Mokořová připravuje materiál pro detekci DNA *Listeria monocytogenes* v laboratoři molekulární biologie*

diplomantka Hana Rousová provádí imunomagnetickou separaci listerií v laboratoři mikrobiologie

valy rostoucí nároky na práci a úlohu pracovníka v klinických či analytických laboratořích.

Díky dobré spolupráci s vedením Fakulty chemicko-technologické a odpovědnými pracovníky univerzity i Magistrátu města Pardubic byly vytvořeny podmínky pro rozvoj těchto nových studijních oborů. Nemalou pomocí řady ústavů a laboratoří bylo a stále je poskytování přístrojů, laboratorních potřeb a pomůcek, chemikálií, diagnostik i biopreparátů zdarma nebo za symbolickou cenu. Ekonomická situace katedry neumožňuje jejich nákup a už vůbec ne v potřebném množství. Velmi významná byla ochota předních pedagogů z lékařské a farmaceutické fakulty, jakož i Fakultní nemocnice v Hradci Králové a Nemocnice Pardubice i dalších pracovišť k převzetí výuky některých předmětů garantovaných katedrou.

V současnosti již probíhá výuka formou přednášek, seminářů a laboratorních cvičení doplněná řízenou odbornou praxí. Obor „Klinická biologie a chemie“ a na něj navazující „Analýza biologických materiálů“ má ve svém studijním programu vedle chemie, fyziky a matematiky, jejichž výuku zajišťují zkušení pracovníci jednotlivých kateder v rámci FChT, také biologii, anatomii, genetiku, obecnou a klinickou biochemii včetně patobiochemie, fyziologii a patologickou fyziologii, toxikologii, imunologii a imunochemii, mikrobiologii, výpočetní techniku a další předměty potřebné k získání znalostí pro práci na klinických, imunologických, mikrobiologických, hematologických případně dalších pracovištích. Tyto předměty jsou vyučovány na katedře biologických a biochemických věd.

Absolventi uvedených oborů najdou uplatnění v laboratořích nemocnic, poliklinik, hygienických zařízení, transfúzních stanic, veterinárních ústavů, zařízení pro výrobu biopreparátů a léčiv, výzkumných ústavů, v soukromých laboratořích, případně v dalších institucích zajišťujících analýzu biologických materiálů. Z praxe se dovídáme, že naši absolventi jsou pro svoji činnost vybaveni všemi základními vědomostmi a navíc i manuální dovedností, což nebývá

pravidlem u absolventů přírodovědeckých fakult nebo vysokých škol medicínského zaměření.

Vedle pedagogické činnosti je na katedře rozvíjeno také několik vědeckovýzkumných programů v různých oblastech.

V rámci **oborů biochemie, klinické biochemie a patologické fyziologie** je realizován výzkum nových metod v oblasti enzymatické katalýzy s cílem aplikace výsledků do výzkumu léčiv Alzheimerovy choroby. Dále je studována úloha volných kyslíkových radikálů při infarktu myokardu a vyhledávání markerů oxidačního stresu. Jsou vyvíjeny metody s využitím HPLC pro stanovení návykových látek a drog v biologickém materiálu.

Klinická mikrobiologie se zabývá studiem vlastností vybraných druhů mikroorganismů, zjišťováním jejich citlivosti na antibiotika a vývojem nových diagnostických postupů pro průkaz patogenních a podmíněně patogenních mikroorganismů v biologickém materiálu. V oblasti potravinářské mikrobiologie se vědeckovýzkumná činnost ubírá dvě-

ma směry: studiem výskytu a stanovení tzv. „nových patogenů“ v potravinách a studiem mikroorganismů technologicky škodlivých. Kromě klasických kultivačních metod jsou k této činnosti využívány moderní rychlostesty a nejnověji i metody PCR.

Obor molekulární genetiky je zaměřen na detekci a typizaci vybraných patogenů v klinickém materiálu i potravinách metodami molekulární biologie, dále na identifikaci vybraných druhů mikroorganismů a ověřování jejich druhové příslušnosti. V rámci molekulární hydrobiologie se zabývá experimentálním studiem ryb a jejich chorob. K tomuto účelu je vedena banka DNA a cDNA jednotlivých druhů ryb a vybraných druhů parazitů. Ve spolupráci s klinickými pracovišti řeší problematiku detekce mutací vybraných antionkogenů.

V rámci **oboru parazitologie** jsou studováni cizopasnici hospodářských i volně žijících zvířat a akvarijních druhů ryb. Dále je prováděn průzkum parazitofauny volně žijících ryb, který je pojat z ekologického hlediska v závislosti na znečištění vodních toků.

Obor imunologie je zaměřen na biochemii bílkovin, zejména imunoglobulinů a enzymů. Jejich izolace, purifikace a separace jsou prováděny metodami gelové filtrace, HPLC, ionexové a bioafinitní chromatografie včetně elektroforézy SDS-PAGE. Imunoglobuliny i enzymy jsou imobilizovány na hydrazidové deriváty nosičů porézního i neporézního typu. Dále jsou studovány metody peptidového mapování se zaměřením na detekci posttranslačních úprav u glykoproteinů.

Při řešení jednotlivých problémů spolupracují autoři s významnými odborníky řady vysokých škol a ústavů včetně AV ČR. Výsledky jsou prezentovány formou přednášek, posterů a publikací v naší i zahraniční odborné literatuře.

Věřím, že nadšení pracovníků, které provázelo počáteční rozvoj této mladé katedry, bude pokračovat i v dalších letech.

*za kolektiv katedry
doc. MVDr. Jaroslava Mazurová, CSc.*

KATEDRA DŘEVA, CELULÓZY A PAPIŘU (KDCP)

papírenská konference v roce 1976, zleva: Ing. Červenka, doc. Skalický, doc. Král, tehdejší prorektor Liška, JUDr. Šebesta, doc. Kadeřábek

Katedra dřeva, celulózy a papíru byla založena na VŠCHT v Pardubicích v roce 1960 s cílem zajistit výuku inženýrů-technologů pro průmysl papíru a celulózy. Za dobu 40 let prošla vývojem v oblasti personální, rozsahu a skladby pedagogické práce i činnosti vědeckovýzkumné. Původní název „katedra chemické technologie dřeva“ přetval do roku 1968, kdy papírenské pracoviště bylo včleněno do nově zřízené katedry chemické technologie vláknitých materiálů. V roce 1974 došlo znovu k osamostatnění a zřízení katedry dřeva, celulózy a papíru. Prvním vedoucím katedry byl jmenován doc. Ing. Zdeněk Král, CSc., který ji řídil až do roku 1968 a pak do roku 1974 vedl studijní zaměření papíru a celulózy při KCHTVM. Od roku 1974 vedl katedru prof. Ing. Fr. Lébr, CSc., který byl na katedře po dobu své funkce rektora VŠCHT zastupován JUDr. E. Šebestou a později doc. Ing. Vladimírem Kadeřábkem, CSc., který po smrti prof. Lébra v roce 1983 převzal vedení katedry. Od roku 1986 vede katedru doc. Ing. M. Milichovský, DrSc. Založení katedry v roce 1974 přineslo s sebou i změny v personálním složení pedagogického kolektivu. K doc. Královi, Ing. E. Červenkoví, CSc. a Ing. E. Murckové, CSc. přibyli vedle již zmíněných další pracovníci, a to doc. Ing. Č. Skalický, DrSc., Ing. J. Gebrtová, CSc. a Ing. B. Tomis, CSc. V tomto složení pracoval kolektiv katedry až do roku 1978, kdy zemřeli Ing. Červenka a JUDr. Šebesta a do výzkumu a průmyslu odešli Ing. Murcková a Ing. Tomis. Úbytek těchto pracovníků částečně kompenzoval příchod Ing. G. Adámkové, CSc. v roce 1982. Po smrti prof. Lébra v roce 1983 a odchodem doc. Krále do důchodu se zúžil kolektiv učitelů na pět. Po odchodu doc. Kadeřábka na nově vzniklou katedru polygrafie a doc. Skalického do důchodu přešel na katedru v roce 1989 z katedry chemického inženýrství doc. Ing. F. Potůček, CSc. a Ing. B. Češek, CSc., který odešel v roce 1999. Na výuce se externě podíleli i významní pracovníci z průmyslu, např. Ing. Hančil, Ing. Haasz, Ing. Konop, Ing. Hadač, Ing. Macháň a další. Pokud jde o technické pracovníky katedry, kteří se značně podíleli na zaji-

tění úkolů katedry, je třeba jmenovat především paní Kvochovou a Šimůnkovou, které pomáhaly při začátcích katedry. V současnosti pracují na katedře pod vedením doc. Milichovského 3 pedagogičtí pracovníci a 3 technické síly.

Výuku specializace lze rozdělit do 3 základních technologických bloků, týkajících se charakterizace vláknitých surovin a technologie jejich výroby, technologie výroby papíru, lepenek a jejich charakterizace a zpracování, environmentálních a výrobních procesů celulózo-papírenské výroby. Vedle základních předmětů těchto bloků si studenti zapisují rozšiřující předměty z 5 volitelných směrů, a to chemického, zpracovatelského, ekologického, inženýrského a ekonomického podle svého dalšího profesního zaměření. Teoretické přednášky jsou doplněny praktickými cvičeními a semináři, jejichž náplň stejně jako u diplomových prací vyplývá z konkrétní odborné spolupráce katedry s průmyslem. Z hlediska přístrojové vybavenosti lze konstatovat, že katedra postupně a za spolupráce s průmyslem získala dobře vybavený polopřevod, jehož zařízení (vařáky, mlecí stroje, listovače a laboratorní papírenský a lepenkový stroj) umožňují nejen praktická cvičení studentů, ale i výzkumné práce pro průmysl. V posledním roce katedra získala laboratorní natěračku DIXON, kterou uvádí do provozu. Také zkušebna obsahuje vedle běžných základních přístrojů pro charakterizaci papíru a lepenek i některé unikátní přístroje, např. přístroj pro hodnocení distribuce pórů, přístroj pro hodnocení distribuce velikosti vláken (Kajaani) a přístroj Micro-Scanner pro hodnocení nečistot a formace papíru.

Od roku 1960 ukončilo na katedře inženýrské studium 420 absolventů, doktorské studium 11 inženýrů a byly obhájeny dvě dizertační práce. V rámci vzdělávací a rekvalifikační spolupráce s prů-

členové katedry a studenti specializace v roce 1994

studenti u laboratorního papírenského stroje

myslem organizuje katedra jednak krátkodobé úzce zaměřené kurzy a školení podle požadavků jednotlivých závodů, a nebo licenční kurzy různého zaměření, ve kterých absolvovalo prozatím 78 účastníků. V roce 2000 byl nově zahájen další dvousemestrový běh licenčního studia. Pracovníci katedry vypracovali řadu učebních textů pro výuku ve specializaci i licenčních kurzech.

Vědeckovýzkumná činnost katedry je založena především na spolupráci s průmyslem. Pracovníci katedry řešili a nebo se podíleli v posledních letech na řešení technologických problémů prakticky všech významnějších výrobců a zpracovatelů buničiny a papíru v českých zemích a v minulosti též na Slovensku. V současnosti je katedra prakticky jediným pracovištěm v českých zemích zabývající se výzkumnou problematikou tohoto oboru. Za významné výsledky vědecké činnosti lze považovat především:

- vypracování metody na stanovení velikosti a distribuce pórů papíru,
- objev tzv. rheosedimentace papírenských suspenzí a jejího vztahu k vlastnostem papíroviny a papíru,
- významný přínos k vysvětlení mechanismu klížení papíru AKD klíždily pomocí IČ spektroskopie,
- objev hydratačního silového působení v hydrofilních hydratovaných papírenských soustavách, jako alternativního přístupu k elektrostatickému a iontovýměnnému chování ve složitých koloidních papírenských suspenzích,
- objev tzv. HOLD-OUT natírání s využitím teplotního režimu v natíracím procesu.

Výsledky svých výzkumných prací prezentují pracovníci formou publikací v tuzemských i zahraničních odborných časopisech a aktivní účastí na konferencích. Katedra také zorganizovala několik odborných seminářů zaměřených na oblast výzkumu vazebného systému papíru a interakcí, které probíhají při výrobě a zpracování papíru. Ve spolupráci se Společností průmyslu papíru a celulózky při ČVTS organizuje katedra od roku 1990 každé dva roky na univerzitě v Pardubicích odborné konference se zahraniční účastí. Naposled v roce 1999 to byla konference v rámci oslav 500 let trvání papírenské výroby v Čechách.

Pracovníci katedry udržují pracovní kontakty s řadou papírenských pracovišť v zahraničí, zejména při vysokých školách v Drážďanech, Darmstadtu, Lodži, Petrohradě, v Kanadě a Egyptě.

Závěrem lze konstatovat, že během 40 let se podařilo na Univerzitě v Pardubicích dobudovat dostatečně vybavené celulózko-papírenské pracoviště zajišťující jako jediné v českých zemích jak odbornou výuku, tak výzkumnou činnost v tomto oboru a pokračovat tak v tradici papírenské výuky na VŠCHT. O kvalitě práce katedry svědčí zájem celulózko-papírenského průmyslu, a to jak o odbornou spolupráci, tak zejména o absolventy této katedry, kteří nacházejí perspektivní a zajímavé zaměstnání.

za kolektiv katedry
Ing. Jana Gebrtová, CSc.

KATEDRA EKONOMIKY A MANAGEMENTU CHEMICKÉHO A POTRAVINÁŘSKÉHO PRŮMYSLU (KEMCH)

Výuka ekonomiky a řízení podniků chemického a potravinářského průmyslu sahá téměř až ke vzniku Vysoké školy chemické v Pardubicích v roce 1950. V prvních letech byla na VŠCHT Pardubice ekonomická výuka zajišťována externími učiteli a v roce 1964 byla založena samostatná katedra ekonomiky a řízení chemického a potravinářského průmyslu. Tato katedra od svého vzniku po celou dobu zabezpečuje na Fakultě chemicko-technologické (dříve VŠCHT) pro všechny studenty se zaměřením Chemie a technická chemie výuku v základním předmětu Podniková ekonomika a management, výuku ve specializaci inženýrského studia „Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu“ a od r. 1982 i výuku aspirantů ve studijním oboru „Odvětvové a průřezové ekonomiky“ a od r. 1993 výuku doktorandů v doktorském studijním oboru „Řízení a ekonomika podniku“.

Výraznou změnou prošla katedra zejména po r. 1989, kdy všichni její učitelé museli prodělat rozsáhlou rekvalifikaci a prakticky za pochodu přizpůsobit obsah i formy výuky ekonomicko-manžerských předmětů a vědeckovýzkumnou činnost tomu pojetí, které je v oborech podnikové ekonomiky a managementu zavedené na univerzitách v zemích s vyspělou tržní ekonomikou.

V letech 1992 – 1997 v souvislosti s potřebou zabezpečení výuky podnikové ekonomiky a managementu na nově vzniklé Fakultě ekonomicko-správní byla katedra přechodně organizačně převedena na tuto fakultu, kdy učitelé katedry přispěli významnou měrou

k rozvoji FES a k řádné akreditaci bakalářského a magisterského studia této fakulty. V roce 1998 se katedra stala opět součástí Fakulty chemicko-technologické pod názvem katedra ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu. V současné době působí na katedře 8 učitelů, z toho dva na částečný úvazek.

Zakladatelem katedry a jejím prvním vedoucím byl doc. JUDr. Jiří Janko, CSc. až do roku 1970, kdy katedru převzal doc. Ing. Miloslav Filka, DrSc., který setrval ve funkci až do listopadových událostí roku 1989. V letech 1990 - 1991 vedl katedru doc. Ing. Zdeněk Skřivánek, CSc. a po jeho smrti řídil katedru v letech 1991 - 1997 doc. Ing. Otakar Machač, CSc. Od roku 1997 vede katedru doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc.

Za 36 let své existence dosáhla katedra pozitivních výsledků ve všech oblastech činnosti. Jádrem činnosti katedry byla a je pedagogická činnost katedry. Za dobu své existence až do současné doby vychovala katedra ve studijním oboru Ekonomika a řízení chemického a potravinářského průmyslu resp. Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu celkem 558 absolventů v denním i v dálkovém studiu. Převážná většina z nich se velmi dobře uplatnila v praxi a poptávka vždy převyšovala kapacitní možnosti katedry.

Posluchači této specializace získají během prvních tří let studia chemicko-technologické vzdělání, včetně základů podnikové ekonomiky a managementu. Tyto poznatky jsou v dalších dvou letech

tradiční fotografování na schodech po SZZ v roce 1999, učitelé, doktorandi a studenti 5. ročníku KEMCH

studia prohlubovány ve specializovaném studijním oboru, kdy studenti získají komplexní ekonomicko-manažerské vzdělání. Vedle studia makroekonomie a mikroekonomie je ve specializaci zejména rozvíjena podniková ekonomika a management v předmětech: základy marketingu, marketingový výzkum a strategický marketing, mezinárodní obchod, řízení inovací, řízení výroby, finanční účetnictví, manažerské účetnictví, finanční řízení, personální řízení, základy práva a obchodní právo, ekonomická statistika a operační analýza. Velká pozornost je věnována výuce cizích jazyků, ekonomické angličtiny a němčiny a zvládnutí práce s výpočetní technikou včetně využívání počítačových sítí. Studenti získají cenné zkušenosti a dovednosti rovněž díky uplatňování zcela netradičních, aktivních forem výuky v podobě počítačových manažerských her, zaměřených na tvorbu podnikové strategie v tvrdém konkurenčním prostředí a na taktické podnikové plánování, řešení manažerských problémů pomocí případových studií a týmové výzkumné práce přímo v podnikové praxi v rámci semestrálních projektů a odborné praxe. Katedra trvale zapojuje studenty do vědeckovýzkumné práce, kdy úzce spolupracuje zejména v oblasti strategického marketingového managementu a vnitropodnikového managementu s řadou podniků chemického a potravinářského průmyslu.

Velkou předností studia oboru „Ekonomika a management chemického a potravinářského průmyslu“ je, že studenti získají interdisciplinární vzdělání, chemicko-technologické a ekonomicko-manažerské, což jim velmi usnadňuje vstup do praxe a zaručuje jim vysokou adaptabilitu při volbě zaměstnání. Jsou proto často i úspěšnější v různých konkurzech než absolventi ryze ekonomických vysokých škol. Studenti nacházejí velmi dobré uplatnění jak v průmyslových podnicích, tak v obchodních společnostech tuzemských i zahraničních, ale i v konzultačních a poradenských firmách nebo v oblasti bankovníctví a pojišťovnictví.

Katedra rovněž zabezpečuje pro studenty 4. a 5. ročníku ostatních specializací, tvořících studijní program „Chemie a technická chemie“, ucelené části ekonomicko-manažerského vzdělání formou tzv. certifikátového studia. Je zaměřeno na marketingové řízení podniku, finanční řízení podniku, vnitropodnikové řízení podniku a finanční účetnictví. Při absolvování všech předmětů zvoleného oboru certifikátového studia získají absolventi certifikát, který je jim udělen na konci studia.

V roce 1980 se katedra stala školícím pracovištěm pro výchovu vědeckých aspirantů ve vědním oboru 62-03-9 „Odvětvové a průřezové ekonomiky“ a v roce 1993 pro výchovu doktorandů v oboru 62-55-9 „Řízení a ekonomika podniku“. Od tohoto roku před společnou komisí s Katedrou ekonomiky a řízení VŠCHT Praha obhájilo kandidátské nebo doktorské disertační práce celkem 12 aspirantů nebo doktorandů. V současné době na katedře studuje v interní nebo distanční formě studia 13 doktorandů.

Od druhé poloviny 70. let pořádá katedra v rámci celoživotního vzdělávání pracovníků podnikové praxe kurzy dříve postgraduálního, nyní licenčního studia. Uskutečnilo se jich dosud celkem 34 a kvalifikaci si v nich zvýšilo 512 vedoucích pracovníků různých podniků. V současné době katedra připravuje pět nových kurzů licenčního studia zaměřeného na podnikovou ekonomiku a management, strategický marketingový management podniků, marketingový výzkum, manažerské účetnictví, finanční účetnictví a finanční řízení pro nefinanční manažery.

Kvalitním zážemím pedagogické práce katedry je její **vědeckovýzkumná činnost**. Do roku 1989 byli všichni učitelé zapojeni do státního programu ekonomického výzkumu, rostl počet publikací a aktivních účastí na konferencích, včetně zahraničních. Po roce 1989 je vědeckovýzkumná činnost katedry důsledně orientována na transformaci ekonomiky a managementu podniků chemického a potravinářského průmyslu na podmínky tržního hospodářství. V současné době pracují na katedře čtyři vědeckovýzkumné týmy se zaměřením na **marketingový management, vnitropodnikový management, finanční management a environmentálně orientovaný management v podnicích chemického průmyslu**. V rámci výzkumu spolupracuje katedra s řadou podniků a vysokých škol v České republice i v zahraničí. V posledních pěti letech pracovníci katedry podali 22 grantových projektů, z nich 7 grantů bylo přijato. Podíleli se rovněž na řešení řady projektů aplikovaného výzkumu pro podnikovou praxi. Trvale publikují výsledky své výzkumné práce v zahraničních a tuzemských odborných časopisech a ve sbornících z konferencí a vystupují aktivně s plenárními referáty a ústními sděleními na mezinárodních a domácích konferencích.

K publikační činnosti lze přiřadit i učební texty vydané katedrou. Do roku 1989 se stali pracovníci katedry autory 5 monografií, 17 skript pro základní studium, 16 skript pro specializaci a 77 skript

státní závěrečné zkoušky na KEMCH v roce 1999

zahájení konference EKOMA '99 v září 1999

pro postgraduální studium. Po roce 1990 byli pracovníci katedry autory 20 monografií, 4 skript pro základní studium, 10 skript pro specializaci a 26 pomocných učebních textů.

Katedra postupně rozšiřovala i spolupráci s jinými vysokými školami poskytujícími ekonomicko-manažerské vzdělání a s katedrami ekonomiky a managementu vysokých škol technických. Význam-

nou pro katedru vždy byla a je spolupráce s katedrami stejného odborného zaměření na VŠCHT Praha a STU Bratislava. Nelze opomenout i spolupráci s řadou dalších vysokých škol v ČR a v zahraničí (na Slovensku, Polsku, SRN, Švýcarsku a Velké Británii).

Významnou aktivitou katedry je od r. 1979 pravidelné pořádání konferencí s mezinárodní účastí EKOMA, věnovaných aktuálním otázkám podnikové ekonomiky a managementu, kdy se těchto konferencí vždy účastní více jak 100 českých i zahraničních odborníků. Kromě toho katedra zejména v posledních letech zorganizovala řadu odborných seminářů a workshopů zejména z oblasti marketingu a environmentálního managementu.

Dosavadní výsledky zavazují katedru k úspěšnému plnění náročných úkolů i v budoucnosti. Snahou pracovníků katedry ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu je a bude v rámci pedagogické a vědeckovýzkumné činnosti spolupráce s průmyslovou praxí a s tuzemskými i zahraničními vysokými školami trvale rozvíjet a obohacovat v teoretické a praktické rovině poznatky z oblasti ekonomiky a managementu podniků chemického a potravinářského průmyslu a vychovávat své absolventy tak, aby byli kvalitně připraveni přispět svými znalostmi a dovednostmi k růstu a prosperitě podniků chemického a potravinářského průmyslu v měnícím se tržním prostředí.

za kolektiv katedry
doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc.

KATEDRA FYZIKÁLNÍ CHEMIE

prof. Tichý a doc. Machek v laboratořích - archivní foto

Katedra fyzikální chemie (KFCh) byla zřízena na tehdejší VŠCHT v roce 1953. V následujícím roce se stal jejím vedoucím doc. J. Mýl, jehož v roce 1959 nahradil nový vedoucí prof. Stehlík z Brna. Rozhodující období vývoje a odborného i kádrového profilování KFCh začalo v roce 1960, kdy se vedoucím stal doc. A. Tockstein, který zavedl nové, moderně koncipované přednášky z fyzikální chemie pro studenty základního studia a napsal rovněž učební texty. Vědeckou činnost katedry zaměřil na elektrochemii a reakční kinetiku. Začala se úspěšně rozvíjet publikační činnost, byli přijati noví pracovníci a byla zahájena vědecká výchova prvních aspirantů (v současném názvosloví doktorandů) interních i externích.

V roce 1963 byla vytvořena specializace „Fyzikální chemie“. Současně bylo zřízeno oddělení heterogenní katalýzy, jehož vedením byl pověřen Ing. J. Tichý, CSc., který na KFCh přišel v r. 1965 z Ústavu fyzikální chemie Akademie věd v Praze. V tomto období byla ve vědecké práci dosažena řada úspěchů. Doc. A. Tockstein byl v r. 1966 jmenován profesorem, v 1969 obhájil doktorskou prá-

ci a získal titul DrSc. a v r. 1970 získal Heyrovského medaili za rozvoj elektrochemie. Došlo také k realizaci prvních dlouhodobých zahraničních stáží v rámci Humboldtovy nadace z SRN.

Po politických prověrkách v r. 1970 byly pro řadu pracovníků pozastaveny možnosti habilitací a obhajob kandidátských disertací a rovněž byla zrušena specializace, která byla obnovena teprve v roce 1980, kdy byla celostátně zřízena nová specializace „Technická fyzikální a analytická chemie“.

Metoda E-t křivek, na jejímž rozpracování se podíleli spolu s prof. Tocksteinem i další pracovníci, získala v r. 1977 cenu Ministerstva výstavby a techniky ČSSR. Začátkem osmdesátých let byl započat výzkum oscilačních reakcí, za který získala katedra mimořádnou cenu MŠ v roce 1983 a opakovaně v roce 1987.

Oddělení heterogenní katalýzy vedené prof. Josefem Tichým vypracovalo řadu patentů na katalyzátory pro oxidaci aldehydů, olefinů v plynné fázi a pro kontinuální výroby akroleinu a kyseliny akrylové. O patenty na katalyzátor pro výrobu kyseliny akrylové projevil zájem zahraniční firmy, prodej však v té době nebylo možno z politických důvodů realizovat.

V roce 1986 se vedoucím katedry stal prof. I. Machač z katedry chemického inženýrství. Jeho příchodem se na katedru dostala nová tematika polopropustných membrán. V roce 1990 se stal vedoucím katedry doc. Komer. Po uvolnění politických poměrů se mohli habilitovat další členové katedry. Prof. Tocksteinovi byla v r. 1992 udělena Votočková medaile a koncem roku 1992 odešel do důchodu. V roce 1997 se stává vedoucím katedry prof. Tichý. V rámci programu TEMPUS byla uskutečněna celá řada zahraničních stáží (Itálie, SRN, Holandsko a j.).

Po roce 1989 a změně VŠCHT na Fakultu chemicko-technologickou Univerzity Pardubice byla KFCh akreditována na všechny typy studia (bakalářské, inženýrské i doktorské) a provádí:

- 1) výuku třísemestrového předmětu fyzikální chemie 1, 2 a 3 pro směr Chemie a technická chemie, Chemie a technologie potravin, Speciální chemicko-biologické obory a Polygrafie v denním i dálkovém studiu;

doc. Komers
- archivní foto

- 2) výuku části předmětu teorie a praxe anorganických a organických technologií;
- 3) výuku ve specializaci Technická analytická a fyzikální chemie, zaměření fyzikální chemie a
- 4) odbornou výchovu doktorandů.

Absolventi specializace KFCh získávají hlubší znalosti z obecné fyzikální a analytické chemie. Poskytujeme rovněž specializovanou

výuku v oborech chemická kinetika, reaktory a dalších, přičemž studenti získají dovednosti spojené s využitím výpočetní techniky. Zvláštní důraz je kladen na praktické použití získaných vědomostí při spolupráci na vědeckovýzkumných úkolech katedry. Dlouholetá zkušenost svědčí o tom, že absolventi naší specializace se mohou uplatnit prakticky v každém chemickém oboru. Vzhledem k dostatečně hlubokým teoretickým základům jsou totiž schopni zvládnout za krátký čas řešení i velmi speciálních chemických problémů. Vědeckovýzkumný program KFCh se skládá v současné době z témat:

- 1) Heterogenní katalýza: V poslední době jsou řešeny úkoly grantů GAČR a FRVŠ na téma „Oxidativní dehydrogenace kyseliny izomásečné na kyselinu metakrylovou“; „Katalytická oxidace C₃ a C₄ aldehydů na organické kyseliny“ a „Vývoj katalyzátorů pro odstranění NO z exhalátorů“. Katedra fyzikální chemie tak získala více než 2 miliony Kč, které jí umožnily vybudovat laboratoř IČ spektroskopie.
- 2) Katalytická reesterifikace rostlinných olejů a živočišných tuků nízkomolekulárními alkoholy. Více než desetiletý výzkum vyústil - kromě celé řady patentů a publikací - v několikanásobnou průmyslovou realizaci (ve spolupráci s firmou Koropečský Pardubice) při výrobě tzv. bionafty - ekologického alternativního paliva pro dieselové motory.
- 3) Membránové separace: K vybudování měřících aparatur pro studium dialýzy na iontově selektivních membránách nám v minulosti podstatnou měrou pomohly prostředky poskytnuté z mezinárodního grantu TEMPUS a tříletý grant poskytnutý GA ČR.
- 4) Akumulace tepelné energie: Hledáme případného sponzora pro další výzkum. Ve spolupráci s katedrou biologie a biochemie a Toxikologickým ústavem Lékařské fakulty KU Hradec Králové zahajujeme nový interdisciplinární obor „Enzymatická katalýza“.

za kolektiv katedry
Ing. Marie Handlířová, CSc.

KATEDRA FYZIKY (KF)

Katedra fyziky byla ustavena krátce po vzniku Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích na počátku 50. let. Postavení katedry v systému vysokoškolského vzdělávání v Pardubicích bylo a dodnes je specifické v tom, že katedra nevychovává - podobně jako třeba katedra matematiky - vlastní absolventy. Jejím základním úkolem je poskytnout absolventům středních škol dostatečně široký odborný základ pro studium dalších disciplín, ve kterých jsou fyzikální zákony využívány. Po více než 40 let zajišťovala katedra výuku fyziky směřovanou výhradně pro potřeby studia chemie. Situace se změnila po vzniku Dopravní fakulty Jana Pernera v roce 1993, kdy katedra začala vyučovat fyziku i na této fakultě. Po krátkodobém organizačním zařazení na Fakultu ekonomicko-správní v roce 1991 se stala v roce 1997 opět součástí Fakulty chemicko-technologické.

I když si to mnohdy na počátku studia studenti Fakulty chemicko-technologické neuvědomují, moderní chemie čerpá z poznatků moderní fyziky, staví na nich a tedy přesná hranice mezi fyzikou a chemií neexistuje. K pochopení jednotlivých pojmů v moderní fyzice je však třeba hluboké znalosti fyziky tzv. „klasické“, tj. fyziky, která spočívá na poznatcích shromažďovaných od starověku (Archimédův zákon) až do druhé poloviny minulého století, kdy byly poznány zákony šíření elektromagnetických vln, ke kterým patří i světlo (Maxwellovy rovnice). V ideálním případě by většinu těchto „klasických“ poznatků – zejména těch, které nevyžadují hlubší matematické znalosti - měla poskytnout studentům střední škola. Je však pravdou, že zájem o studium chemie mají i absolventi středních škol, ve kterých fyzika nepatří ke stěžejním předmětům. Pro ty je v současné době připravován volitelný jednosemestrální kurz „Úvod do fyziky“, po jehož absolvování by se měly vstupní

znalosti absolventů středních škol různého typu přibližně vyrovnat. Tento fyzikální kurz se stejným cílem je již součástí studijního plánu na Dopravní fakultě Jana Pernera. I zde těžiště výuky spočívá v klasické technické fyzice, umožňující pochopení návazných disciplín; přesto však musí být studenti informováni o tom, že fyzika neustrnula na úrovni 19. století. V rámci své pedagogické činnosti katedra zajišťuje nejen základní fyzikální kurz, ale podílí se i na výuce odborných předmětů pro vyšší ročníky a postgraduální výuce organizované oběma fakultami. Je nezbytné vycházet z toho, že „nastavbu“, tj. odborné předměty vyučované na specializacích, ať již náležejících mezi specializace chemické či dopravně-inženýrské, lze plně pochopit jenom při plném zvládnutí základů fyziky. Jako příklad mohou uvést Schrödingerovu rovnici, jejíž pochopení a v lepším případě i využití je vázáno na porozumění významu celé řady pojmů, s nimiž se student setká třeba v mechanice hmotného bodu.

Během takřka padesátileté existence se na katedře fyziky vystřídala řada učitelů. Je nutno zvlášť ocenit ty, kteří stáli u jejího zrodu. Byli to zejména doc. RNDr. Josef Kašpar, dlouholetý vedoucí katedry, prof. RNDr. František Kosek, DrSc. a doc. RNDr. Karel Čermák, CSc. V nelehkých podmínkách, bez ohledu na čas a osobní pohodlí, vybudovali systém výuky včetně materiálního zajištění laboratorních cvičení. Zasloužili se i o vydání studijních materiálů v podobě skript a návodů k laboratorním cvičením. Uznání si získali jako učitelé i – a to se týká především posledních dvou jmenovaných – jako úspěšní vědecktí pracovníci. V současné době působí na katedře 8 učitelů, z toho je jeden uvolněn pro výkon poslance funkce. Vzhledem ke stále rostoucímu rozsahu výuky v prvních dvou ročnících, ve kterých katedra fyziky na obou fakultách působí, začíná být tento počet nedostatečný.

sledování fyzikálních vlastností kapalných krystalů

V této souvislosti je třeba si uvědomit, že kromě pedagogické činnosti je zcela samozřejmým úkolem vysokoškolského učitele vědecká práce. I když učitelé katedry nemají vzhledem ke značnému počtu studentů v prvních ročnících na obou fakultách tolik prostoru pro tuto práci, přesto publikují výsledky ve vědeckých časopisech doma i v zahraničí, účastní se mezinárodních i domácích konferencí a jsou autory desítek patentů. Cesta k dosažení těchto publikovatelných výsledků nebyla vždy snadná. Málokdo dnes dokáže pochopit situaci, kdy pracovníci katedry konstruovali aparatury pro vakuové napařování tenkých vrstev, zařízení pro měření magnetické susceptibilit, zařízení pro přípravu monokrystalů či speciální lasery pro studium pohyblivosti nositelů náboje. A je pravdou, že o výsledky získané na těchto aparaturách, jejichž výčet je značně neúplný, byl zájem i v zahraničí, jak lze doložit ohlasy v literatuře.

Výzkum byl, a do současnosti je, zaměřen především na studium fyzikálních vlastností nových materiálů, ať už krystalických, či skel. Ty byly ve většině případů připraveny pracovníky katedry, kteří však po léta využívali i znalostí a zkušeností kolegů z chemických kateder.

Odborná činnost pracovníků katedry je v současné době rozdělena do těchto oblastí:

- studium materiálů vhodných k termoelektrickým aplikacím;
- studium kapalných krystalů;
- mikrovlnná technika;
- měření malouhlového a velkouhlového rozptylu RTG paprsků na polymerních a biologických systémech za vysokých tlaků.

Ve všech oblastech spolupracuje katedra s řadou domácích i zahraničních partnerů. Z vnitřních partnerských pracovišť jde v souladu s dlouhodobou tradicí především o katedru obecné a anorganické chemie, a pokud jde o vnější domácí instituce, jedná se především o ústav AV ČR. Pracovníci katedry se podílejí na řešení grantových projektů, financovaných Grantovou agenturou ČR i zahraničními institucemi.

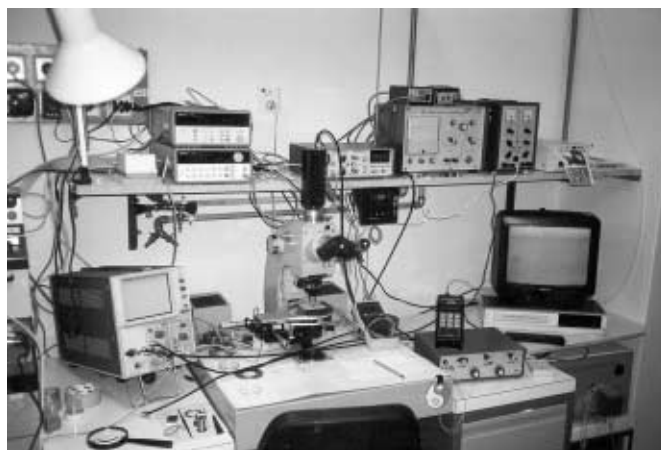
K významným odborným i společenským akcím, na jejichž organizaci se katedra podílela, patří řada konferencí, z nichž některé měly mezinárodní charakter. První byla mezinárodní konference uspořádaná v roce 1978, týkající se amorfních polovodičů. Na katedře byly tehdy studovány sloučeniny vytvářející neoxidová skla transparentní v širokém spektrálním oboru. Z poslední doby lze připomenout podíl na organizaci mezinárodních konferencí o mikrovlnné technice v r. 1997 a 1999 a konferenci o termoelektrických materiálech v roce 1999. Z velkých akcí v minulosti je třeba uvést i pořádání 9. konference československých fyziků v roce 1987. Tradice těchto konferencí nezankla ani po rozpadu federace; poslední v řadě se konala za naší aktivní účasti v loňském roce ve Zvolenu.

Pracovníci katedry se rovněž podílejí na spolupráci s průmyslovými podniky. Ta začala již počátkem 60. let, kdy byly vyvíjeny termoindikační nátěrové hmoty. Později, po zvládnutí technologie přípravy monokrystalů antimonidu kadmia, šlo o přípravu optických filtrů pro odfiltrování viditelného světla. Ke zlepšení optické propustnosti filtrů byla vypracována technologie přípravy antireflexních vrstev. Při jejich vytváření byly využity vlastnosti chalkogenidových skel. Antireflexní vrstvy z těchto materiálů byly vytvářeny i na křemíkových filtrech, germaniových čočkách i na křemíkových fotovoltaických článcích. Téměř 20. let trvala spolupráce s podniky Fotochema Hradec Králové a Fotochema Český Brod. V rámci této spolupráce byly řešeny problémy týkající se vlastností fotoemulzí. Byly zhotoveny přístroje k měření pevnosti želatinových gelů, později využívané i v dalších závodech. Ne všechny výsledky vývoje, který byl uskutečněn na základě požadavků průmyslu či jeho nadřízených orgánů, se podařilo dovést do stadia realizace. Řada z nich zůstala uchována ve formě závěrečných zpráv a patentových spisů. Příkladem mohou být radiografické desky, využívající fotocitlivosti chalkogenidových materiálů vůči rentgenovému záření. Rozsáhlý byl rovněž výzkum metod pro hodnocení účinnosti inhibitorů koroze. Útlum našeho průmyslu v minulých letech se nepříznivě projevil i v omezení rozsahu této spolupráce s průmyslovou sférou. V současné době se však nadějně rozvíjí kontakty s podniky mikrovlnné techniky a lze předpokládat, že dojde-li k celkovému oživení naší ekonomiky, situace se opětlepší.

Nezbytnou podmínkou pro kvalitní pedagogickou i odbornou práci je materiální zajištění. Pokud jde o práci pedagogickou – a teď jde především o laboratorní cvičení a demonstrační pomůcky – došlo v posledních letech k výraznému zlepšení díky grantům Fondu rozvoje vysokých škol v celkovém objemu 1,4 mil. Kč. Tyto prostředky byly využity především na vybudování laboratorních úloh spadajících do moderní fyziky. Daleko složitější je situace v oblasti přístrojové techniky sloužící k odborné práci katedry. Zde katedra výrazně doplácí na to, že přístroje, užívané v laboratorních cvičeních základního předmětu, až na malé výjimky, nelze využít k odborné práci. Peníze získané v rámci grantů jsou významné, ale zdaleka nestačí na nákup moderních aparátů, jejichž cena je obvykle v milionech Kč.

Mezi další aktivity katedry fyziky patří také organizace doplňujícího pedagogického studia pro posluchače a absolventy Univerzity Pardubice i některých dalších vysokých škol.

Padesát let existence vysokoškolské výuky v Pardubicích je i padesát let výuky fyziky i padesát let odborné práce učitelů i ostatních pracovníků, kteří se na katedře za tuto dobu vystřídali. Padesát let práce, která přinesla své ovoce v podobě tisíců absolventů bývalé Vysoké školy chemicko-technologické a dnešní Univerzity Pardubi-

laboratoř

ce, stovek publikací v odborných časopisech i velkého množství vyřešených technických problémů. I když katedra fyziky, jak už bylo řečeno v úvodu, nevychovává vlastní absolventy, její působení je nezastupitelné.

Co si přát pro dalších padesát let? Především dostatek kvalitních učitelů, kteří budou ve výuce fyziky a v odborné práci s fyzikou související vidět své poslání. Přát si ideální stav, kdy po vyspání výběro-

vého řízení na jedno učitelské místo přijde padesát či více žádostí o přijetí. Přát si dostatek finančních prostředků, aby i k nám jezdili na stáže zahraniční partneři měřit na špičkových, komerčně dostupných aparaturách. I když, jak moji kolegové vědí, jsem nezlomný optimista, vím, že z mnoha důvodů to tak hned nebude.

za kolektiv katedry
prof. RNDr. Zdeněk Cimpl, CSc.

KATEDRA CHEMICKÉHO INŽENÝRSTVÍ (KCHI)

prof. Pantoflíček
- v pořadí druhý
vedoucí katedry
(1966 - 1976),
v letech 1970-73
rektor VŠCHT

Katedra chemického inženýrství Univerzity Pardubice vznikla jen několik let po založení VŠCHT v Pardubicích, v roce 1954. Její první vedoucí, prof. RNDr. Antonín Pilař, kterého lze právem označit za zakladatele a průkopníka chemického inženýrství v Pardubicích, byl postaven před úkol vybudovat katedru, do níž byly v krátké době začleněny kromě chemického inženýrství i další obory. Bylo třeba vynaložit velké úsilí při zajišťování učebních pomůcek pro chemické inženýrství, neboť tento obor se právě rodil. V této souvislosti je třeba vzpomenout prof. Pilaře a ocenit jeho práci a úsilí při vypracování skript a na ně navazující čtyřsvazkové učebnici včetně chemicko-inženýrských příkladů.

Dalšími vedoucími katedry byli prof. Ing. Jaroslav Pantoflíček, CSc. (1966 - 1976), prof. Ing. Zdeněk Lecjaks, CSc. (1976 - 1990) a doc. Ing. Jiří Stejskal, CSc. (1990 - 1995). Současným vedoucím katedry je doc. Ing. Zdeněk Palatý, CSc.

Mezi učiteli katedry, kteří významnou měrou ovlivňovali chod tehdejší VŠCHT v Pardubicích, patřili:

prof. Ing. Jaroslav Pantoflíček, CSc. - rektor VŠCHT v letech 1970 - 1973,
prof. Ing. František Lébr, CSc. - rektor VŠCHT v letech 1973 - 1981
a prof. Ing. Ivan Machač, CSc. - rektor VŠCHT v letech 1988 - 1990.

Vzdělávací program katedry chemického inženýrství je realizován jak v základních předmětech během prvních tří let studia na fakultě, tak i ve dvou studijních oborech „Chemické inženýrství“ a „Inženýrství životního prostředí“. Cílem základního předmětu je seznámit studenty s teoretickými principy procesů a operací tvořících prvky chemicko-technologických výrobních postupů. Hlavní důraz je kladen na dobré zvládnutí bilančních výpočtů, hydrodynamických operací, operací výměny tepla a difúzních operací. Ve specializovaném studiu „Chemické inženýrství“ jsou studenti seznamováni s reaktorovým inženýrstvím, prouděním a sdílením tepla, difúzními procesy, systémovým inženýrstvím, bioinženýrstvím a membránovými procesy. Studenti oboru jsou připravováni

k tomu, aby byli schopni přesně identifikovat podstatu jednotlivých procesů, inženýrsky analyzovat i syntetizovat celé systémy procesů a zvládnout metody umožňující efektivní přechod jednotlivých operací z laboratorního měřítka do průmyslové praxe. Studijní obor „Inženýrství životního prostředí“ je syntézou „Chemického inženýrství“ a „Ochrany životního prostředí“. Při studiu tohoto oboru mají studenti možnost se seznámit se stěžejními předměty „Chemického inženýrství“ a dalšími předměty zaměřenými na tvorbu a ochranu životního prostředí. Absolventi specializace mají pro budoucí uplatnění tu výhodu, že oba obory nejsou vázány na určitou technologii, příprava absolventů je univerzální. Svou kvalifikací představují absolventi důležitý spojovací článek mezi činnostmi chemika, chemického technologa, chemického strojaře a ekonomy při řízení výroby, při výběru optimálního řešení výroby, při přípravě nových technologií a při tvorbě a ochraně životního prostředí.

Vědeckovýzkumné zaměření katedry se v průběhu vývoje měnilo v závislosti na jejím personálním obsazení. Velká pozornost byla věnována míchání, tlakovým ztrátám při proudění tekutin, absorpci, intenzifikaci výměny tepla, směšování kapalin a toku nenewton-

poloprovozní hala - archivní foto

ských kapalin. V současné době je vědecké bádání katedry soustředěno především do dvou hlavních oblastí: a) výzkum membránových separačních procesů a b) studium toku neneutronských kapalin vrstvami částic. Studium membránových separačních procesů se pracoviště katedry zabývá od roku 1983. První fáze výzkumu byla zaměřena na testování membrán pro mikro- a ultrafiltraci, reverzní osmózu a difúzní dialýzu a popis mechanismů tlakových membránových procesů a difúzní dialýzy. Ve spolupráci se Slovenskou technickou univerzitou v Bratislavě a univerzitami v Toruni a ve Wroclawi (Polsko) získalo pracoviště katedry v akademickém roce 1992/1993 na dobu tří let finanční prostředky od Evropského společenství určené pro rozvoj membránových procesů v zemích střední a východní Evropy. Tohoto projektu se zúčastnilo i dalších šest univerzit ze zemí Evropského společenství. Udělením grantu z programu TEMPUS, dalších čtyř grantů Grantové agentury ČR a zapojením katedry do výzkumného záměru Univerzity Pardubice „Nové perspektivní chemické materiály a technologické procesy“ byla zhodnocena více jak desetiletá práce kolektivu katedry, který

v současnosti reprezentuje jeden z nejucelenějších týmů zabývajících se problematikou membránových procesů v České republice.

Současný program experimentálního studia toku neneutronských kapalin vrstvami částic navazuje na problematiku řešenou v této (pro katedru již tradiční a v ČR unikátní) oblasti v minulém období. Cílem studia, které se nyní uskutečňuje v rámci projektu GA ČR a projektu Barrande, je stanovení vlivu vlastností systému (především reologických vlastností kapaliny) na základní inženýrské charakteristiky toku kapaliny vrstvami částic. Výsledky jsou využívány pro ověření teoretických modelů proudění, a pro formulaci predikativních rovnic charakteristik proudění jako jsou např. tlaková ztráta, prahová rychlost fluidace, expanze fluidní vrstvy, pádová rychlost částice a rychlost usazování souboru částic.

Pro realizaci vědeckovýzkumných cílů má katedra k dispozici mikrofiltrační jednotku se zpětným promýváním, přístroj pro měření zeta-potenciálu a velikosti částic v disperzních systémech Brookhaven ZetaPALS a moderní dynamický reometr Haake RS 150.

za kolektiv katedry
doc. Ing. Zdeněk Palatý, CSc.

KATEDRA OBECNÉ A ANORGANICKÉ CHEMIE (KOAnCh)

laboratoře anorganické chemie koncem 50. let

Katedra obecné a anorganické chemie Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice je nejstarší chemicky zaměřenou katedrou, jejíž zvláštností je to, že jí procházel a prochází největší počet studentů zapsaných ke studiu, totiž všichni posluchači 1. ročníku. Pamětníků jejího padesátiletého působení je tedy nemálo a je nesnadné v několika odstavcích připomenout její historii, dobově silně podmíněnou, s proměnami času úzce spojenou, dobovou atmosférou druhé poloviny dvacátého věku poznamenanou a ovlivňovanou. Proto se tato črta omezí jen na nezbytná fakta a jejím rámcem budou především hlavní úběžníky směřování katedry. Snad i tak přispěje mnohým k oživení vzpomínek, jež se již mnohdy vynořují jako ze zamlženého zrcadla.

Každý začátek je těžký ...

Léta 1950 – 1960

Katedra vlastně vznikla v roce 1951 a v jejím čele stanul tehdy devětadvacetiletý docent Jiří Klikorka, jenž byl tou dobou rovněž děkanem Vysoké školy chemické (od roku 1953 pak rektorem přejmenované Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích). Nebyla však přesně vzato úplně prvním chemickým pracovištěm školy. Někteří pamětníci si ještě vzpomenu, že v budově dnešní Střední průmyslové školy potravinářské technologie, v jejíž velké posluchárně se v 50. letech přednášelo, se právě vedle této posluchárny nacházela místnost nesoucí štítek s názvem „Ústav obecné

a experimentální chemie“ (název ještě zachovával do té doby tradiční označení vysokoškolských pracovišť, jež se v roce 1950 přejmenovala na tzv. katedry). Ten byl – možno říci – zárodkem vzápětí konstituovaných kateder, a to katedry obecné a anorganické chemie a katedry organické chemie. Po dobu prvních 10 let existence měla katedra tři oddělení – oddělení mineralogie, oddělení anorganické chemie a oddělení anorganické technologie – jež odpovídala potřebám tehdejšího studijního plánu a zajištění výuky. Bylo to v době, kdy jedním z předmětů 1. semestru byla „Mineralogie“ (mimořádně výtečné studijní síto s průchodností značně nižší než 50 %). Během let padesátých oddělení mineralogie zaniklo a z oddělení anorganické technologie se stala samostatná katedra.

Prvým úkolem nově vytvořené katedry bylo zajistit výuku předmětu „Anorganická chemie“, a to v době, kdy se počet studentů zapsaných do 1. ročníku pohyboval kolem 200 (v jednom roce dosáhl čísla 400), kdy katedra vedle vedoucího měla 4 asistenty a kdy týdenní rozsah vyučovacích povinností zahrnoval též tři hodiny přednášek a jednu hodinu semináře v zimním i letním semestru a osm hodin laboratorních cvičení v zimním semestru. Dnes si lze sotva představit rozsah pedagogických povinností tehdejších učitelů, byť se v druhé polovině 50. let, kdy počet učitelů vzrostl, poněkud snížil. Stojí za připomenutí, že v této době všechny přednášky konal sám vedoucí katedry, který také celý 1. ročník v zimním i letním semestru zkoušel (teprve později se o tyto povinnosti dělil s dvěma dalšími učiteli).

Velice náročným úkolem, jenž před počtově malou katedrou na jejím počátku stál, bylo vybudovat laboratoře pro laboratorní cvičení posluchačů 1. ročníku. Je třeba si připomenout, že tehdejší Vysoká škola chemická získala pro svou potřebu budovu tehdejší strojnické průmyslovky, která svou vnitřní dispozicí neodpovídala potřebám nové školy. Přesto se v krátké době podařilo vybudovat celkem 54 pracovních míst v posluchačské laboratoři v přízemí budovy a materiálně je vybavit (tato laboratoř – po mnoha úpravách a rekonstrukcích – slouží témuž účelu dodnes). Není od věci si uvědomit, že tehdejší budově, v níž škola fungovala, a to až do roku 1964 jako v jediné budově, kterou měla, bylo v té době již 51 let (v roce 1999 oslavila tedy ta dnešní „stará“ budova na náměstí Čs. legií 100 let!).

Nedílnou součástí zajištění výukového procesu bylo včasné vydání základních studijních pomůcek (skript, laboratorních návodu) na úrovni odpovídající stavu vědeckého poznání po 2. světové vál-

setkání se zahraničními kolegy – anorganiky v roce 20. výročí katedry;
(zleva profesori) Horák, Klikorka, Frumar, prof. Emmons (Technische Hochschule Leuna –
Merseburg), prof. Bodór (Technická univerzita Veszprém), Pavlík, Holeček

ce a na počátku 50. let. To vše se vskutku podařilo a dnešní pamětník oněch časů jen s úctou pohlíží na dílo zakladatelů, jež se stalo vkladem do základů dnešní fakulty. V druhé polovině 50. let začala katedra již vychovávat vlastní diplomanty díky tomu, že se již velice záhy začala – byť ze skromných materiálních počátků – rozvíjet vědeckovýzkumná činnost katedry. Je velkou zásluhou tehdejšího vedoucího katedry, že – sám odchovanec pražské Vysoké školy chemicko-technologického inženýrství, na níž platila odedávna zásada, že kvalita a úroveň výuky je nedílně spjatá s úrovní vědecké a badatelské činnosti – již od počátku dbal na to, aby se na jím vedené katedře věnovala péče a pozornost této činnosti. V 50. letech se pod jeho vedením vědecký výzkum začal orientovat do dvou oblastí: chemie pevných látek (Jaromír Horák ve spolupráci s některými pracovníky katedry fyziky) a chemie nevodných roztoků (Ivan Pavlík se spolupracovníky). O poměrně rychlém startu prací v obou zmíněných oblastech svědčí to, že první práce publikované ve vědeckých časopisech vyšly v roce 1956 (chemie pevných látek) a v roce 1958 (chemie nevodných roztoků).

Léta 1961 – 1990

K významné změně v činnosti katedry došlo v roce 1961, kdy byly zřízeny dvě nové studijní specializace pro studenty 4. a 5. ročníku, tehdy nazvané „Speciální anorganická chemie“ a „Technologie výroby velmi čistých látek“, jež s malými změnami názvů (i vnitřními obsahovými změnami) přetrvaly nejen přes 60. – 80. léta, ale v základních rysech až dodnes. Obě specializace poskytovaly studentům teoretickou i praktickou výuku na úrovni soudobého vědeckého poznání a podle jeho pokroku i neustále modernizovanou. Do dnešní doby prošlo těmito specializacemi kolem 450 studentů – diplomantů, z nichž mnozí se svými výsledky v samostatné vědecké a odborné činnosti umístili na 1. místě celostátních soutěží. Celá řada absolventů našla uplatnění v ústavech Akademie věd, na mateřské fakultě i na jiných vysokých školách, ve výzkumných ústavech, v průmyslu i v zahraničí. Vznik obou uvedených specializací byl spojen i s dalším prohloubením a rozšířením vědeckovýzkumné činnosti katedry tak, aby se na ní mohli podílet i studenti svými diplomovými pracemi a navíc aby se stala zdrojem inspirativních témat pro vědeckou přípravu tehdejších aspirantů (což byl přibližně status odpovídající dnešním doktorandům). Vědeckovýzkumná činnost v oboru chemie pevných látek se tehdy rozdělila do dvou oblastí: chemie krystalických látek (J. Horák) a chemie amorfních látek (po příchodu M. Frumara, který tuto problematiku inicioval).

V téže době se otevřel zcela nový obor vědeckovýzkumné činnosti (navázav na předchozí, zejména metodické a experimentální zkušenosti z chemie nevodných prostředí), a to obor me-

talocenové chemie jako nová oblast organokovové chemie přechodných kovů (I. Pavlík a spolupracovníci).

Počátkem 60. let se dostalo studentům vynikající studijní pomůcky knihou a učebnicí „Preparativní anorganická chemie“, jejímiž autory byli učitelé katedry J. Klikorka, J. Klazar, J. Horák a A. Zástěra a která vyšla vzápětí v Německu.

V roce 1964 se zlepšily pracovní podmínky tím, že se katedra přestěhovala do 2. poschodí přístavby staré budovy.

V této době se také zlepšovalo materiální vybavení katedry, když získala některé nezbytné přístroje. Unikátní v té době byl nákup infračerveného spektrometru UR-10, který sloužil nejenom katedře samotné, ale i jako celoškolský servis včetně zájemců mimoškolských, a to po dlouhých 20 let (za tu dobu bylo změřeno více než 11000 vzorků). V dalších letech docházelo postupně, i když pomalu a v míře nedostatečné, k dalšímu přístrojovému i jinému materiálnímu vybavení katedry, což stálo nemalé úsilí vedoucího katedry a dalších jejích pracovníků.

K dalšímu tématickému rozšíření vědeckovýzkumné činnosti došlo v 70. – 80. letech, kdy se oblast organokovové chemie rozšířila o problematiku organokovových sloučenin nepřechodných kovů, zejména cínu (J. Holeček) a nově byla rozvinuta chemie inkusních sloučenin (J. Votinský). V 80. letech došlo k posílení výzkumu v oblasti chemie pevných látek díky spolupráci pracovníků katedry s pracovníky nově založené Společné laboratoře chemie pevných látek jako společného pracoviště tehdejší ČSAV a VŠCHT.

V průběhu 80. let se dva učitelé katedry hlavní měrou podíleli na vydání celostátní, moderně koncipované učebnice J. Klikorka, B. Hájek, J. Votinský „Anorganická chemie“, která slouží studentům – byť dávno rozebrána – dodnes.

Konec 80. let, spojený s politickými změnami, znamenal konec oné fáze existence katedry, která započala v roce 1951 a trvala bezmála 40 let a v níž se vytvářely základní konstituenty katedry – její vědeckovýzkumný profil a výuková činnost. Jistým předznamenáním, byť spíše jen symbolickým a časově spíše náhodným, byla změna ve vedení katedry: v roce 1986 ukončil 35 let jejího vedení prof. Jiří Klikorka a jeho funkci převzal prof. Miloslav Frumar.

V období kolem roku 1990 si možná někteří kladli otázku, jak bude katedra dále sledovat výše zmíněné a nastíněné hlavní úběžníky, jak bude po předchozích 40 letech své existence pokračovat. Dnes, po 10 letech, bych se pokusil hledat alespoň přibližnou odpověď na tuto otázku po tom, jaké bylo a (s nadějí, že i v dobrém smyslu) bude pokračování katedry.

návštěva prof. Gutmana (Univerzita Vídeň) na katedře v roce 1963 (vlevo)
(zprava) J. Klikorka a I. Pavlík

Závěr Vth Regional Seminar of PhD-Students on Organometallic and Organophosphorous Chemistry (pořádala katedra 26. – 29. 4. 1999 na Seči): zleva sedící prof. Kläni (Švýcarsko), prof. Lang (SRN), Dr. Holubová, prof. Binger (SRN), stojící prof. Sobota (Polsko), prof. Holeček, prof. Pietrzykowski (Polsko), prof. Zenneck (SRN)

... těžší je jen pokračování

Od roku 1990 k dnešku

Devadesátá léta znamenají další rozvoj života a činnosti katedry v souvislosti se změnami společenskými, promítnutými do života fakulty a zprostředkovaně i katedry samotné. Většinou současníkům není třeba detailně připomínat, nicméně je vhodné je ve stručnosti zachytit. Pro historii je třeba zaznamenat jména těch, kdo v letech devadesátých stáli v čele katedry jako její vedoucí: do roku 1991 prof. Frumar, 1991 – 1992 prof. Horák, 1992 – 1998 prof. Holeček a od roku 1998 prof. Frumar.

V současnosti má katedra čtyři profesory, 9 docentů, 5 odborných asistentů a 2 asistenty. V doktorských studijních programech studuje 25 doktorandů. Katedra zajišťuje výuku předmětů „Obecná chemie“ a „Anorganická chemie“ ve čtyřech studijních programech bakalářského a magisterského studia, šest povinně – volitelných předmětů pro magisterské studium. Dále zajišťuje výuku dvou studijních oborů „Anorganická a bioanorganická chemie“ a „Materiálové inženýrství“.

Významně se prohloubila (spolu s výrazně lepším materiálním, přístrojovým a počítačovým vybavením) vědeckovýzkumná činnost katedry. Lze konstatovat, že se na ní v průběhu let kolem některých učitelů vytvořily pracovní skupiny, jež lze podle dosažených a chemickou veřejností uznávaných výsledků označit za dlouhodobě budované vědecké školy, za něž lze v této době považovat skupiny pracující v oblastech:

- chemie amorfních a sklovitých materiálů
- chemie krystalických materiálů
- chemie organocítných sloučenin
- metalocenová chemie
- chemie inkluzivních sloučenin.

V průběhu 90. let se začala vytvářet další pracovní skupina orientovaná na chemii a technologii práškovitých materiálů (L. Koudelka).

S kvalitou vědeckovýzkumné a pedagogické činnosti pracovníků katedry souvisí i úspěšnost při získávání finančních prostředků z mimorozpočtových zdrojů (granty od GA ČR, z Fondu rozvoje vysokých škol, mezinárodní granty a projekty ze spolupráce s průmyslem). Společenské změny po roce 1989 otevřely katedře dveře i do zahraničí a vedly k rozšíření mezinárodní spolupráce ve všech azimutech, již nelze detailně vypočítávat, stačí jen zmínit řadu dlouho-

dobých pobytů několika učitelů a doktorandů na zahraničních univerzitách a naopak pobytu zahraničních pracovníků a doktorandů na katedře, množství společných publikací v zahraničních vědeckých a odborných časopisech, členství v redakčních radách zahraničních časopisů, ve vědeckých společnostech, členství v přípravných výborech mezinárodních konferencí, aktivní účast na mezinárodních konferencích, pozvání k přednáškám na zahraničních univerzitách a kongresech apod. V takovýchto výčtech by bylo možno pokračovat až do dnů nejbližší současnosti.

Proto na závěr jen několik závěrečných čísel. Katedra se za dobu své existence podílela svým vstupním předmětem na výchově více než 7200 inženýrů, kteří na fakultě absolvovali, na výchově kolem 30 aspirantů, v letech 1991 – 2000 vychovala 14 nových doktorů. Ročně publikuje 20 – 30 původních prací v mezinárodních časopisech (ohlasy publikovaných prací se pohybují kolem 150 citací ročně).

Je na čtenáři, aby si z této koncise črty učinil obrázek o tom, co nejstarší chemická katedra naší pardubické almae matris za působení svého života vykonala. Můžeme vyslovit naději, že v blízké budoucnosti – až pamětníci naleznou více času – se objeví důkladnější a zevrubnější studie padesátileté historie katedry, v níž bude možno lépe osvětlit mnohé z její minulosti, včetně osudů lidských s jejich naplněnými i nenaplněnými sny, včetně dobových podmínek.

Při vstupu do dalšího padesátiletí lze snad katedře nejlépe vinšovat slovy

„Non progredi est regredi.“

za kolektiv katedry
prof. Ing. Ivan Pavlík, CSc.

prof. Pavlík
na prodejní
výstavě odborné
literatury
pořádané
v červnu 2000

KATEDRA ORGANICKÉ CHEMIE (KOCh)

prof. Miroslav
Večeřa

První přednáška z organické chemie zazněla na nově vzniklé chemické škole v Pardubicích již v roce 1951, o počátcích existence katedry organické chemie je však známo jen málo. Nejsou k dispozici žádné dokumenty z té doby, pamětníků již valem ubylo a ti žijící si vzpomínají jen na střípky skutečnosti, které jim z nějakého důvodu utkvěly v paměti. I přesto se ví, že prvním vedoucím Ústavu obecné a experimentální chemie, na němž se vyučovala organická chemie společně s chemií anorganickou a mineralogií, byl prof. PhMr. Ing. Alois Novotný. Podle pamětníků člověk chováním ze staré školy, paradoxně však nejvíce známý svými spory se svými dřívějšími spolupracovníky Wichterlem a Procházkou, s nimiž se podílel na vývoji známého polymeru.

Z dnešního pohledu se proto novodobá historie katedry začíná psát až v roce 1964 s příchodem profesora Miroslava Večeři do jejího čela. Prof. Ing. Dr. Miroslav Večeřa, DrSc. na školu přišel z Výzkumného ústavu organických syntéz v Pardubicích-Rybitví. Jako opravdový manažer s sebou přivedl schopné spolupracovníky, formuloval nové odborné zaměření a změnil také osobitým způsobem pracovní a lidské klima na katedře. Pod jeho vedením se stala katedra organické chemie doma i ve světě uznávaným pracovištěm, zejména v oblasti studia reakčních mechanismů. Podle tehdejších zvyklostí musel prof. Večeřa z věkových důvodů své působení na postu vedoucího katedry ukončit a v roce 1986 jej vystřídal jeho žák, tehdejší docent a současný profesor katedry organické chemie Vladimír Macháček. Prof. Ing. Vladimír Macháček, DrSc. úspěšně navázal na tradici svého předchůdce, pod jeho vedením se dále rozvinula výzkumná činnost a katedra byla vybavena novými přístroji a laboratorní technikou.

Historii katedry je vhodné doplnit alespoň výčtem nejvýznamnějších osobností, jež na ní působily. Jedno jméno je však nutno vzpomenout obsérněji – jméno prof. Večeři. Jako absolvent VŠCHT v Praze pracoval nejdříve ve Výzkumném ústavu organických syntéz v Pardubicích-Rybitví, kde se zabýval identifikací organických sloučenin a organickou elementární analýzou. Krátce po získání hodnosti doktora chemických věd na VŠCHT v Praze v roce 1963 byl v následujícím roce jmenován profesorem organické chemie na

VŠCHT v Pardubicích. Od téhož roku byl jmenován vedoucím katedry organické chemie a tuto funkci vykonával plných 22 let. I poté na katedře aktivně vědecky a pedagogicky působil, a proto jeho nečekaná smrt na podzim roku 1989 všechny zaskočila. Odborná činnost prof. Večeři je velmi obsáhlá, po příchodu na katedru se zaměřil na oblast fyzikální organické chemie, zejména studium mechanismů organických reakcí, vztahů mezi strukturou a vlastnostmi organických látek. Prof. Večeřa byl nejen vynikajícím vědcem, ale i vynikajícím učitelem a nezapomenutelnou osobností, ke které se s hrdostí hlásí celá generace jeho nástupců. S profesorem Večeřou přišel z praxe dnes již emeritní člen katedry prof. Ing. Vojeslav Štěřba, CSc. (nar. 1924), který se dlouhodobě zaměřil na problematiku studia reakčních mechanismů, zejména acidobázicky katalyzovaných reakcí. Na tématiku otevřenou oběma uvedenými osobnostmi navázali prof. Ing. Vladimír Macháček, DrSc. (nar. 1944) a prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. (nar. 1950), oba již absolventi katedry organické chemie VŠCHT v Pardubicích. Prof. Macháček se zabývá studiem mechanismů organických reakcí metodami reakční kinetiky a s využitím nukleární magnetické rezonance se zaměřením na nukleofilní aromatickou substituci a reakce karbaniontů. Prof. Pytela se nejdříve zabýval chemií derivátů 1,3-difenylnitrazenu, postupně však

doc. M. Ludwig v rozhovoru s prof. J. Michlem
na XIII. konferenci chemiků v Litomyšli v roce 1998

doc. Klicnar při práci s infračerveným spektrofotometrem
- archivní foto

paní Metlická při práci s vakuovou odpadkou - archivní foto

přešel k problematice chemometrické analýzy rozpouštědlových a substitučních efektů na vhodných chemických modelech.

Vzdělávací program katedry organické chemie se s časem vyvíjel souběžně s vývojem kvalifikační struktury učitelů a samozřejmě s rozsahem materiálního vybavení. V druhé polovině šedesátých let byl popisný výklad organické chemie doplněn o výklad založený na reakčních mechanismech, postupně byly tyto přístupy integrovány až do současného stavu odpovídajícího modernímu pojetí. Do výuky ve vyšších ročnících specializace byly zařazeny nové předměty zaměřené na identifikaci organických látek spektrálními metodami, základy kvantové chemie, studium mechanismů reakcí organických látek, chemická literatura a chemometrie. Po roce 1990, kdy katedra získala oprávnění vytvořit vlastní specializaci v rámci studia, byly zavedeny do výuky další předměty rozšiřující znalosti v oblasti organické chemie, organické syntézy a elektrolysy, vztahů mezi strukturou a reaktivitou organických látek a chemie biologicky aktivních látek (léčiva, přípravky na ochranu a výživu rostlin) a rovněž předmět vědecká komunikace.

Stejně tak jako skladba vyučovaných předmětů se vyvíjely i okruhy vědecké činnosti. Původní zaměření na syntézu organických látek nebylo nejvhodnější, neboť nově založené pracoviště nemohlo v té době konkurovat zkušenostmi a vybavením pracovištím renomovaným. Změna odborného zaměření po příchodu prof. Večeři do čela katedry byla velmi prozíravá, neboť studium kinetiky a mechanismů organických reakcí bylo přístupem novým a progresivním. Brzy si katedra v této oblasti získala uznávané postavení, výrazně stoupla publikační aktivita (od roku 1965 kolem 390 původních prací) a odborný ohlas na publikované práce (více než 1000 zaregistrovaných citací). Výzkumný program se posléze diverzifikoval, od studia azokopulačních reakcí (což souviselo s výrobou barviv v nedaleké Synthesii) se zájem přesunul k jiným elektrofilním a posléze nukleofilním reakcím, zejména na aromatických substrátech, a k intramolekulárním cyklizacím. Byly studovány mechanismy reakcí, u nichž se uplatňuje acidobázická katalýza, a v souvislosti s tím

i problematika aciditních funkcí. Řada publikovaných prací se zabývá kvantitativním popisem rozpouštědlových efektů a substitučních efektů, zejména *ortho* efektu, a to s použitím chemometrických postupů. Pozornost byla věnována i látkám s potenciální biologickou aktivitou.

Odborný růst pracovníků katedry byl doprovázen i zlepšováním provozního a přístrojového vybavení, zejména v posledních deseti letech. Místo kdysi jediného přístroje – jednopaprskového spektrofotometru pro oblast UV-VIS, na kterém bylo nutno spektra měřit „bod po bodu“ – jsou v současné době na katedře tři mnohem modernější počítačem řízené spektrofotometry UV-VIS s diodovým polem, spektrofotometr pro měření rychlých reakcí technikou stop-flow, automatický analyzátor pro elementární analýzu organických látek, dva automatické titrátory s možností titrací v nevodných prostředích, dva kapalinové chromatografy a další, běžnější přístroje a vybavení. Ve společenství Univerzity Pardubice a Výzkumného ústavu organických syntéz je spektrometr nukleární magnetické rezonance, na němž pověřený pracovník katedry měří vzorky pro potřebu jejích učitelů a studentů. Katedra je dobře vybavena softwarem, zejména pro vyhodnocení experimentálních dat, má rovněž přímý přístup do databáze organických sloučenin Beilstein.

Činnost pracovníků a studentů katedry přinesla řadu úspěchů jak v oblasti základního, tak i aplikovaného výzkumu. Poznatky fundamentálního významu pro chemii azobarviv přinesly studie azo-hydrazonové tautomerie produktů azokopulace a rovnováh diazoniového iontu ve vodě. Z novější doby lze explicitně uvést výstupy v oblasti chemického chování biologicky aktivních derivátů kyseliny uhličitě, výsledky studia mechanismů nukleofilních reakcí jak na aromatických substrátech, tak na substrátech alifatických při cyklizačních reakcích, studie acidobázického chování slabých organických kyselin nebo chemometrické studie korelačních vztahů v oblasti rozpouštědlových a substitučních efektů. Mimo odborné úspěchy lze považovat za významné i to, že od roku 1990 byli do čela VŠCHT a později Univerzity Pardubice zvoleni již tři členové katedry (doc. Panchartek 1990-1991, prof. Pytela 1997-2000, doc. Ludwig od 2000).

za kolektiv katedry
prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc.

při neformálním setkání zachycen O. Pytela, M. Večeřa, J. Kaválek, M. Ludwig - archivní foto

KATEDRA POLYGRAFIE A FOTOFYZIKY (KPF)

Katedra polygrafie a fotofyziky je jednou z nejmladších a stále se rozvíjejících kateder chemicko-technologické fakulty. Katedra polygrafie byla založena rozhodnutím ministra školství 1. září 1984 a jejím vedoucím byl až do roku 1992 doc. Ing. Vladimír Kadeřábek, CSc. Doc. Kadeřábek byl absolventem oboru zvláštních výrob na VŠCHT, po absolvování nastoupil na katedře zvláštních výrob jako asistent a na VŠCHT pracoval od roku 1954 až do roku 1992. Před založením katedry polygrafie byl vedoucím katedry chemické technologie papíru a celulózy. Nově vznikající katedra získala prostory bývalého radiochemického pracoviště v Technologickém pavilonu v Doubravčích a velkorysě sliby (nikdy nesplněné) o masivní materiální podpoře katedry při vybavení katedry stroji a zařízeními ze strany Generálního ředitelství Polygrafického průmyslu. K zakládajícím členům katedry patřil Ing. Viktor Řehák, CSc., Ing. Jaromír Majer, CSc. a Ing. Jan Černý, CSc. Při zavádění nového oboru s katedrou úzce spolupracovala řada externistů, odborníků z polygrafické praxe, např. doc. Ing. Vladimír Kraus, CSc., Ing. Václav Marád a Ing. Jaroslav Masopust. Zaslouhou doc. Kadeřábka, tvůrčího, aktivního a laskavého člověka, byly položeny dobré základy dnešní katedry.

doc. Ing. Vladimír Kadeřábek, CSc., vedoucí katedry polygrafie v letech 1985-1992

V roce 1992 byla katedra přejmenována na katedru polygrafie a fotofyziky a obor Polygrafie se stal samostatným studijním oborem. Od 1. února 1992 je vedoucí katedry doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc. Na katedře pracuje 1 docent, 3 odborní asistenti, 3 lektori, 4 doktorandi a 5 technických pracovníků.

Vzdělávací centrum

Možnost vysokoškolského vzdělání v oboru Polygrafie nabízí Fakulta chemicko-technologická Univerzity Pardubice jako jediná vysoká škola v ČR. Od roku 1987, kdy ukončilo studium zaměření Polygrafie prvních 6 absolventů, absolvovalo obor Polygrafie celkem 121 inženýrů a v letech 1997-1999 i 26 bakalářů. V roce 1994 bylo otevřeno tříleté bakalářské studium oboru Polygrafie, zaměřené na praktickou polygrafii, které však bylo jen tzv. paralelním studiem, neumožňujícím další návazné studium, a proto bylo v roce 1999 ukončeno. Nový bakalářský studijní program Polygrafie, který

bude otevřen v příštím školním roce, je koncipován jako první stupeň magisterského vysokoškolského studia polygrafie. Dvoustupňový samostatný studijní program „Polygrafie“ umožní nejlepším absolventům prvního stupně (bakalářům) pokračovat v prohlubování znalostí studiem vyššího (magisterského) stupně tohoto oboru s možností získat inženýrský titul. Tato koncepce studia byla iniciována rozhodnutím Akreditační komise Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky na jaře 1999 zařadit obor Polygrafie mezi kmenové obory v soustavě KKOV ve všech stupních vysokoškolského studia. Podle dosavadního studijního programu museli zájemci o inženýrské studium polygrafie nejprve absolvovat v prvních třech letech studijní program „Chemie a technická chemie“, a teprve po složení první státní zkoušky na konci třetího ročníku mohli pokračovat studiem vybraného oboru – Polygrafie. Pro ty, kteří na vysokou školu přicházeli ze středních škol nepolygrafického zaměření, to znamenalo, že až ve čtvrtém ročníku studia byli seznamováni se základy zvoleného oboru. Nově koncipovaný studijní program Polygrafie se přibližuje jednomu z evropských modelů vysokoškolského studia polygrafie – dvoustupňového pětiletého (3+2) studia, zakončeného vysokoškolským titulem inženýr. Koncepce vysokoškolského studia v evropských zemích odpovídá dvěma základním modelům. Například ve Finsku, Švédsku, Polsku a Španělsku je převažující formou úplně inženýrské studium, vyžadující 5 až 6 leté studium, na rozdíl od polygrafických gigantů Německa a Velké Británie, kde převažuje vyšší bakalářské studium na Fachhochschule a college. Katedra polygrafie a fotofyziky je řádným členem evropské organizace „International Circle of Educational Institutes for Graphic Arts, Technology and Management“, sdružující zástupce vyšších a vysokých škol pro obor Polygrafie a má tak možnost porovnávat skladbu studia v různých evropských zemích.

Polygrafie je multidisciplinární obor, který zahrnuje chemii, fyziku, matematiku, informatiku i strojírenství. Při polygrafické výrobě se využívá celá řada materiálů (např. tiskové barvy a laky, papír a plasty jako potiskovaný materiál, fotocitlivé materiály pro tiskové formy i klasické fotografické zpracování) a je důležité znát jejich vlastnosti a podstatu procesů při jejich zpracování. Formulace tiskových barev a laků na bázi polymerních pojivových systémů se neobejde bez hlubších znalostí makromolekulární chemie i fyziky polymerů (např. reologické vlastnosti, procesy síťování a struktura sítě, povrchové napětí na rozhraní fází ...). Moderní záznamové materiály pro digitální elektronický tisk jsou na bázi fotopolymerů nebo termocitlivých polymerních systémů. Dokončování tiskovin, vazba knih, brožur, časopisů se neobejde bez disperzních, roztokových či tavných lepidel. Pochopení optických, fyzikálních i chemických vlastností barev a pigmentů pro tiskové barvy vyžaduje znalosti optiky (absorpce a reflexe světla, měření barev, barvové prostory) stejně jako organické a anorganické chemie. Nedílnou součástí oboru jsou informační systémy záznamu a přenosu informace (počítačové zpracování textu a obrazu, přenos a zpracování digitálních dat, práce se sítí, Internet a elektronické publikace) i systémy pro transformaci dat na optické informace (na fotografický film v osvitových jednotkách, digitální tiskové stroje – Computer to Press). Z klasické polygrafie je nutná znalost typografie pro sazbu textů, výtvarné principy a estetické cítění a dále samozřejmě znalost principů všech tiskových technik (ofset, flexotisk, sítotisk i hlubotisk) včetně konstrukce tiskových strojů a jejich doplňků. Z moderní polygrafie pak počítačové řízení a automatizace tisku na moderních strojích. Jednou z důležitých oblastí současné polygrafie je ekologie polygrafických výrob, zpracování odpadů a odplynů, vznikajících při polygrafických výrobcích.

Absolventi oboru Polygrafie nachází v praxi velmi dobré uplatnění v tiskárnách, DTP studiích, reklamních agenturách, v papírenském a obalovém průmyslu, u firem prodávajících na našem trhu

polygrafické materiály i tiskové stroje. V oboru, který vystudovali, zůstává více než 95 % absolventů. Ti dosahují brzy významných pozic (technický ředitel, obchodní ředitel, technolog ...) nebo se stávají postupně spolujednateli či majiteli menších polygrafických firem (např. DTP studia).

Katedra úzce spolupracuje se Svazem polygrafických podnikatelů i Společností tisku při ČSVTS. Řada velkých polygrafických podniků a firem pomáhá katedře při vybavování katedry, zadává témata diplomových prací, umožňuje exkurze a praxe studentů v podnicích a podílí se na výuce oboru přednáškami svých odborníků.

Pro studenty oboru Polygrafie, zejména pak studenty doktorského studia, které navazuje na ukončené inženýrské studium, se nabízí řada možností zahraničních stáží a studijních pobytů. V roce 1998 jeden z doktorandů polygrafie získal grant na 6měsíční stáž na katedře komunikačních technologií a tisku na Bergisch Universität Gesamthochschule ve Wuppertalu, SRN. Možnost stáží se nabízí na řadě dalších evropských polygrafických vysokých škol, se kterými katedra polygrafie a fotofyziky spolupracuje. Katedra polygrafie je řádným členem celosvětové organizace IARIGAI, sdružující výzkumná a vývojová pracoviště v oboru polygrafie.

Výzkumné zaměření katedry polygrafie a fotofyziky je soustředěno do těchto okruhů:

DTP studio katedry pro výuku počítačového zpracování textu a obrazu

*dvoubarvový
ofsetový tiskový
stroj Quickmaster
46-2 Heidelberg
v provozní
tiskové laboratoři
katedry polygrafie
a fotofyziky*

- studium UV zářením tvrditelných systémů tiskových laků a barev (nové typy kationaktivních iniciátorů, formulace hybridních systémů, experimentální metody studia fotoiniciovaných polymerací...)
- počítačová analýza obrazu s využitím mikroskopu a CCD kamery pro hodnocení kvality tisku
- fotoakustika a fotoakustická spektroskopie – studium vrstevnatých polymerních struktur a fotoiniciované polymerace

Pro pracovníky v polygrafickém průmyslu pořádá katedra polygrafie vzdělávací týdenní kurzy cyklu „Základy moderní polygrafie“ a v tomto roce otevřela již třetí dvousemestrální licenční studium „Moderní technologie v polygrafii“ pro absolventy vysokých škol jiných technických oborů.

Katedra polygrafie a fotofyziky pořádá pravidelně každý druhý rok odborné semináře s mezinárodní účastí. V roce 1999 se ve dnech 15. a 16. září konal IV. polygrafický seminář, zaměřený tentokrát na ofsetový tisk.

*pracoviště počítačové analýzy obrazu v laboratoři
katedry polygrafie a fotofyziky*

Informační centrum

V roce 1993 zanikl jediný výzkumný ústav polygrafie – Printech, který v ČR existoval. Jeho odbornou knihovnu převzala katedra polygrafie spolu s informační databází ADISA, vytvářenou v tomto výzkumném ústavu od roku 1984. Tato informační báze dokumentačních záznamů z oboru polygrafie je i nadále budována a zahrnuje informace excerpované z odborných časopisů, výzkumných zpráv, firemní literatury, sborníků a knih. Z databáze poskytuje informační centrum průběžné i retrospektivní rešerše všem zájemcům z polygrafického průmyslu a možnost interaktivního prohlížení databáze i zpracování tzv. speciálních profilů z oblasti polygrafie, o kterou má uživatel zájem. Knihovna polygrafie soustřeďuje ve svých fondech informační zdroje z oblasti polygrafie a příbuzných oborů – nejnovější odborné knihy, učebnice, odborné publikace, naše i zahraniční časopisy.

Katedra polygrafie vydává 6krát ročně časopis „Informační servis pro polygrafii“. Časopis vychází v rozsahu 24 stran a jsou v něm odborné články, informující o novinkách v celém oboru polygrafie, vědecko-technických akcích, novinkách v oblasti odborné literatury a o činnosti katedry.

V letech 1996-1998 byly v edici Polygrafické sešity vydány tři učební texty pro studenty oboru polygrafie: Dokončovací stroje a zařízení, Tiskové papíry a jejich vlastnosti a Počítačová grafika v předtiskových operacích.

Servisní a konzultační centrum

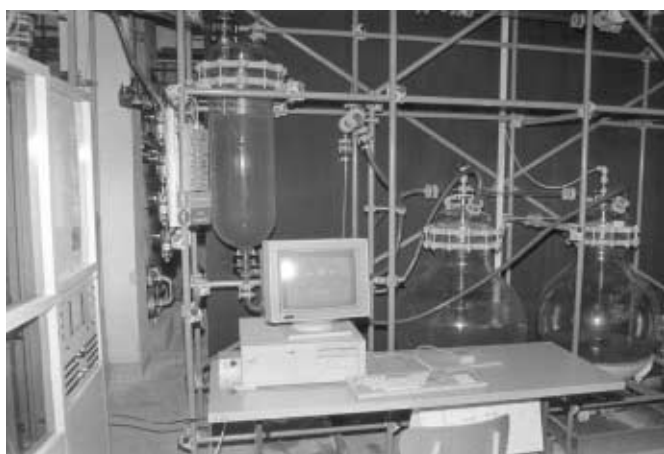
Vzhledem k tomu, že na území ČR neexistuje specializované výzkumné a zkušební pracoviště v oblasti tisku, snaží se katedra postupně budovat zkušební laboratoř polygrafických materiálů a tisko-

vin, kde s využitím stávajícího přístrojového vybavení katedry poskytuje servisní služby zájemcům z polygrafického průmyslu v oblasti hodnocení a analýzy vlastností polygrafických materiálů, optických (hodnocení barev, barevných odstínů, lesku, světlostálosti...), mechanických a obecných vlastností tiskovin. Při katedře pracuje i tisková laboratoř, vybavená nejnověji dvoubarvovým tiskovým ofsetovým strojem Quickmaster 46-2 (Obr. 3) fy Heidelberg, která slouží provozní praxi studentů a pro malonákladové tisky v rámci servisních služeb pro ostatní katedry i zákazníky mimo univerzitu.

Katedra polygrafie a fotofyziky se postupně stává skutečným vzdělávacím, výzkumným i informačním centrem polygrafie v České republice. Stará orientální moudrost říká: „*Máš ujít deset mil a už jsi ušel devět? Raduj se – jsi v polovině cesty!*“. Je-li naše katedra na oně pomyslné desáté míli, je dobře, že není osamocena, že má plnou podporu nejen naší fakulty, ale především polygrafického průmyslu. Je dobře, že přibývá našich absolventů, kteří se v praxi dobře uplatňují a hájí tak dobré jméno katedry.

za kolektiv katedry
doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.

KATEDRA ŘÍZENÍ PROCESŮ A VÝPOČETNÍ TECHNIKY (KŘPVT)

poloprovozní zařízení na výrobu bionafy

Padesátá a šedesátá léta přinesla bouřlivý rozvoj teorie automatického řízení a regulační techniky i jejího zavádění do průmyslové praxe. Tyto skutečnosti vedly v polovině r. 1960 vedení tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické k rozhodnutí založit **katedru automatizace chemických výroby**.

Vedením nově zřízené katedry byl pověřen Ing. Vlastimil Hutla. Ihned po vzniku katedry byla zahájena výstavba laboratoří a byl vypracován studijní program nové specializace. Na výuce se vedle tří kmenových učitelů podílelo také sedm externích učitelů z průmyslové praxe a výzkumných ústavů. Již v r. 1963 obhájili první tři absolventi katedry své diplomové práce a v r. 1966 obhájili tři učitelé katedry své kandidátské disertační práce.

Vědeckovýzkumná práce na katedře byla v tomto období zaměřena do oblasti vývoje automatických analyzátorů a problematiky výměny hmoty při rektifikaci.

V r. 1964 byl do funkce vedoucího katedry jmenován prof. Ing. Josef Komůrka, tehdejší ředitel Výzkumného ústavu automatizačních prostředků v Praze-Satalicích. V následujícím roce se katedra přemístila do nově vybudované budovy VŠCHT Pardubice a tím získala prostory pro rozšíření studentských laboratoří i své vědeckovýzkumné činnosti. V r. 1968 byl na katedře uveden do provozu sálový počítač ODRA 1013 a vybudováno výpočetní středisko s celoškolskou působností. Tyto skutečnosti ovlivnily studijní programy i obsahy řady předmětů. Vědeckovýzkumná činnost katedry se soustředila na oblast matematického modelování, experimentální identifikaci a číslicové řízení procesů. Po instalaci řídicího počítače ADT 4100 a později ADT 4400 se oblast výzkumu rozšířila i na programování řídicích algoritmů a budování automatizovaných systémů řízení technologických procesů.

V r. 1981 byl vedoucím katedry jmenován doc. Ing. Ivan Taufer, CSc. Činnost katedry se významně orientovala na řešení konkrétních problémů v oblasti chemického průmyslu. Pracovníci ka-

tedry se podíleli na vývoji skleněných aparatur v sklárnách Kavalier Sázava, na vývoji řídicího systému pro sklářskou vanu v tomtéž závodě, pokračovali v budování automatizovaného systému řízení pro výrobu čistého antracenu v UZ Valašské Meziříčí a pro výrobu fotografické emulze v závodě FOTOHEMA Hradec Králové. Významnou oblastí činnosti byl také program energetických úspor v procesech chemického průmyslu, založený na aplikaci tepelných čerpadel (ejektorů). Výsledky výzkumu v této oblasti byly využity na několika procesech v závodech TONASO Neštěmice a ve VCHZ Pardubice při racionalizaci spotřeby tepelné energie.

V r. 1990 byl na základě výběrového řízení jmenován vedoucím katedry doc. Ing. Stanislav Krejčí, CSc. Katedra změnila svůj název na **katedru řízení procesů a výpočetní techniky** a změny se objevily i ve studijních programech. Zvýšil se podíl využívání výpočetní techniky ve výuce, objevuje se široká nabídka volitelných předmětů, které katedra nabízí studentům pro doplnění či rozšíření získaného vzdělání.

Vědeckovýzkumná činnost se soustřeďuje na metody inteligentního řízení, využívající zejména neuronové sítě a fuzzy systémy. V rámci spolupráce s průmyslovými podniky dosáhla katedra významných úspěchů při budování systémů řízení jednotek na výrobu bionafy a technických bioolejů z řepkového oleje a při úpravách řízení procesu odsolování a destilace ropy v PARAMO a. s. Pardubice.

Katedra navázala spolupráci s některými vysokými školami v zahraničí - s kodaňskou Technickou Hojskou, se skotskou Strathclyde University v Glasgow a belgickou Université Catholique de Louvain.

Za dobu své existence vychovala katedra automatizace 317 specialistů v oblasti automatizace a řízení. 15 učitelů katedry a 12 externích pracovníků obhájilo své kandidátské disertační práce, jeden učitel obhájil svou doktorskou disertační práci. Devět učitelů se

Ing. Vlastimil Hutla ve výzkumné laboratoři - archivní foto

3. vědecko-technickou konferenci „Řízení procesů 1998 zahajuje doc. Stanislav Krejčí

za dobu existence katedry habilitovalo na docenty, tři učitelé byli jmenováni profesory.

Pracovníci katedry publikovali za dobu existence katedry na 250 příspěvků do mezinárodních a českých odborných časopisů a přednesli více než 350 příspěvků na zahraničních i národních konferencích. Výsledky jejich výzkumné činnosti jsou chráněny 39 patenty, 1 autorským osvědčením a sedmi přihláškami patentu.

Od r. 1994 je katedra organizátorem mezinárodní konference Process Control, která se koná každé dva roky. Konference se stala významnou akcí pro odborné a vědecké pracovníky z průmyslu, výzkumných ústavů, akademie věd, projekčních a dodavatelských organizací a vysokých škol nejen z České a Slovenské republiky, ale i řady evropských zemí.

V současné době působí na katedře jeden profesor, pět docentů a tři odborní asistenti. Technický provoz katedry zajišťují čtyři pracovníci. Na katedře se školí interní doktorand a čtyři doktorandi externí.

za kolektiv katedry
doc. Ing. Stanislav Krejčí, CSc.

KATEDRA TECHNOLOGIE ORGANICKÝCH LÁTEK (KTOL)

Katedra byla založena prakticky se vznikem VŠCHT v Pardubicích. Od jejího počátku byl vedoucím katedry doc. Dr. Jaromír Weigner, znamenitý chemik, technolog a učitel. Již při svém vzniku se výuka a výzkum na katedře větví do dvou směrů: tzv. těžké, tj. vysokotonážní průmyslové syntézy a organických barviv. Od školního roku 1960/1961 se po doc. Weignerovi stává vedoucím katedry prof. Ing. Josef Herynk. Náplň a rozsah předmětů a cvičení se prakticky nemění. Pouze v oboru organické technologie se profiluje nový předmět „Katalýza v průmyslových organických syntézách“, který přednáší dr. Habada z VÚOS Rybitví.

Po zrušení samostatné katedry technologie zvláštních výrob je k 1. 1. 1966 její oddělení technologie výbušin přičleněno ke katedře organické technologie pod společným názvem katedra technologie organických látek (KTOL), kterýžto název platí dosud. V letech 1966 - 70 se výuka na katedře rozšiřuje o některé předměty: organická katalýza - Ing. J. Hojer, CSc., VÚOS, organická průmyslová syntéza - Ing. O. Černý, CSc., VÚOS, autor znamenitých skript pro tento předmět, kinetika a výpočty chemických reaktorů - Ing. M. Červinka, CSc. VÚOS, a koloristika barviv - Ing. V. Kočvara, tehdejší SODB Rybitví.

Od roku 1972 se vedoucím KTOL stal prof. Ing. Jaroslav Poskočil, CSc. Zaměření katedry zůstává nezměněno: technologie organických látek, technologie barviv a meziproductů a technologie výbušin. V roce 1978 byla ke KTOL přičleněna i druhá část zaniklé katedry zvláštních výrob - odd. fyziky výbuchu, a vedoucím obou výbušinářských pracovišť se stal doc. Ing. M. Novotný, CSc.

V 80. letech si prakticky celou výuku již zajišťuje katedra bez externích přednášejících (s výjimkou Ing. V. Kočvary). V roce 1986 byl vedoucím katedry ustanoven doc. Ing. Jiří Kulič, CSc. Koncem roku 1986 se od katedry oddělila obě výbušinářská oddělení a vytvořila samostatnou katedru.

Od 1. 1. 1991 se na základě konkurzního řízení ujímá vedení KTOL vědecký pracovník VÚOS Rybitví Ing. Miloš Nepraš, DrSc., který se v témže roce habilituje a v roce následujícím je jmenován profesorem pro obor organická chemie. Prof. M. Nepraš zastává funkci vedoucího do října 1998 (dovršení věku 65 let). Konkurzním řízením na nového vedoucího KTOL prochází úspěšně doc. Ing. Radim Hrdina, CSc., spolupracovník prof. Nepraše z doby působení ve VÚOS.

Během takřka padesátileté existence se na KTOL vystřídala řada učitelů. Je třeba vyslovit uznání a dík těm, kteří stáli u jejího zrodu. Především to byl její první vedoucí doc. J. Weigner a jeho následovník prof. J. Herynk. Tito pánové dali katedře náplň a směr, který se prakticky zachoval do dneška. Po prof. Herynkovi byl dlouholetým vedoucím prof. J. Poskočil. Nelze zapomenout na první asistenty Ing. S. Havla a dr. V. Vanička - odborníka na organická barviva, a jeho pokračovatele v tomto oboru doc. Ing. Igora Čepčianskeho, CSc., který pak vedl úsek barviv až do své náhlé smrti v roce 1995. Dále nelze nezpomenout a neocenit práci externích učitelů z oblasti chemického výzkumu a průmyslu, významných a uznávaných odborníků v oboru barviv a meziproductů dr. Ing. J. Arienta, DrSc. a Ing. Bohumíra Mejstříka. Dalšími více či méně dlouholetými učiteli na katedře byli fotochemici Ing. Jaromír Majer, CSc. a předčasně zemřelý Ing. Viktor Řehák, CSc. (ti později přešli na nově založenou katedru polygrafie), Ing. Milan Adámek, CSc., doc. Ing. J. Kulič, CSc., doc. Ing. Vladimír Janda, CSc. a Ing. Jan Maxa, CSc.

V současné době působí na katedře pět učitelů. Začátkem 90. let přišli na katedru z VÚOS Rybitví RNDr. Stanislav Luňák, CSc. a Ing. Josef Urbanec, CSc. Nejmladším učitelem je Ing. Oldřich Machalický Dr., náš student a absolvent doktorského studia.

Katedra technologie organických látek je akreditována na všechny typy studia (bakalářské, inženýrské a doktorské) a v současné době zajišťuje:

1. Výuku jednosemestrálního předmětu „Organická technologie“ pro 3. ročník studijního programu Chemie a technická chemie.
2. Výuku jednosemestrálního předmětu „Organická technologie“ pro bakalářské a dálkové studium.
3. Výuku ve specializaci „Technologie organických specialit“.
4. Odbornou výchovu doktorandů.

Absolventi naší specializace získávají teoretické a praktické znalosti v těchto oborech: chemie a technologie organických barviv, výroba léčiv, průmyslové syntézy poloproductů organických specialit, základy fotofyziky a fotochemie organických sloučenin, zařízení a procesy v organické technologii, katalýza průmyslových organických syntéz.

Nezbytnou podmínkou pro kvalitní pedagogickou činnost je vědeckovýzkumná aktivita učitelů. Výsledkem této činnosti katedry od jejího založení je bohatá publikační aktivita (původní práce, skripta, knihy) a desítky patentů. Katedra vychovala dvě generace

úspěšných a uznávaných výzkumných a vědeckých pracovníků, techniků, technologů a řídicích pracovníků pro náš chemický průmysl. I když jména mnohých mě napadají, žádná neuvádím, neboť některá jiná, neméně slavná, bych mohl nechtěně opomenout.

Současný vědeckovýzkumný program katedry sestává z těchto témat:

1. Syntéza, struktura a vlastnosti nových fluorescenčních barviv pro výzkum struktury biomolekul, membránových rovnováh v biosystémech, pro studium dynamiky a mechanismu přenosu excitační energie a pro výzkum molekulární fyziky nových látek pro molekulární (opto) elektroniku - pro tyto projekty bylo uděleno 6 grantů od Grantové agentury České republiky. Řešení problematiky bylo či je prováděno v úzké spolupráci s Katedrou fyzikální elektroniky, FJFI ČVUT Praha, s Ustavem molekulární genetiky AV ČR a s Ustavem fyzikální chemie J. H. AV ČR.
2. KTOL má v současnosti bohatou spolupráci s chemickým průmyslem, převážně se Synthesia, a.s. Pardubice, formou hospodářských smluv. Obsahem této spolupráce jsou převážně finální úpravy barviv a syntéza nových barviv na vlnu a polyamid. Spolupráci s průmyslem charakterizuje i účast nejlepších odborníků z VÚOS, a.s. Pardubice (Ing. J. Marhan, CSc., Ing. M. Janeček, CSc.) na výuce formou přednášek studentům specialistům

4. ročníku, jakož i přednášky Ing. P. Kuthana, CSc. (Spolek pro chemickou a hutní výrobu Ústí nad Labem) z oblasti barvení textilních vláken a dalších materiálů.
3. KTOL má rovněž bohatou zahraniční spolupráci v rámci mezinárodního projektu EUREKA. Hlavním naším partnerem na tomto projektu je Universidade do Minho z Portugalska. Obsahem projektu, na jehož řešení se podílí studenti i doktorandi KTOL v rámci výměnných pobytů, je syntéza a aplikace nových barviv pro barvení polyamidu.

Grantové projekty přinesly katedře za období 7 let částku 2,9 mil. Kč, projekt EUREKA za 3 roky částku 1,0 mil. Kč a spolupráce s průmyslem částku ve výši 1,2 mil. Kč. Díky těmto finančním prostředkům se katedra mohla vybavit špičkovou experimentální technikou (např. spektrofotometry, HPL chromatograf, autokláv) a výpočetní technikou (IBM stanice, PC, programy pro kvantově chemické výpočty). To je předpokladem kvalitní a úspěšné práce na projektech a zároveň předpokladem kvalitní výuky našich specialistů a doktorandů, kteří svými diplomovými a disertačními pracemi se podílejí na řešení zmíněných projektů.

za kolektiv katedry
prof. Ing. Miloš Nepraš, DrSc.

KATEDRA TEORIE A TECHNOLOGIE VÝBUŠIN (KTTV)

Výuka výbušinářských věd a technologií v Čechách byla zahájena v roce 1920 v „Ústavu technologie látek výbušných, silic, pryskyřic, kaučuků a laků a trhačích technik“, vedeného prof. Dr. Cyrilem Krauzem, na pražské Vysoké škole chemicko-technologického inženýrství (nynější VŠCHT Praha). Po poválečném obnovení výuky na českých vysokých školách byla v akademickém roce 1952/1953 na katedře technologie organických látek (vedoucí prof. Viktor Ettel) zmíněné školy zřízena podspecializace „Technologie zvláštních výrob“. Jejím řízením byl pověřen Dr. Ing. Josef Seifert, který ještě v průběhu téhož akademického roku svými osobními kontakty v Pardubicích připravil zřízení katedry technologie zvláštních výrob na tamní Vysoké škole chemicko-technologické (od 1. února 1953 byl jejím zaměstnancem).

doc. Ing. Jiří Denkstein, CSc.

S předstihem k uvedené aktivitě v Praze a Pardubicích došlo v roce 1951 k vytvoření katedry výbušin (K 102) na Vojenské technické akademii v Brně, která však byla zrušena již v roce 1958. Z učitelů zde působících a majících vztah i k výuce specializace na VŠCHT Pardubice, je třeba vzpomenout již zesnulé prof. Ing. Jaromíra Šimečka, CSc. a plk. prof. Ing. Jindřicha Foltýna, CSc.

Za oficiální dobu vzniku katedry zvláštních výrob na VŠCHT Pardubice je možné považovat září 1953. Z renomovaných specialistů, které kolem sebe Dr. Ing. Seifert soustředil jako externí spolupracovníky, dlužno vzpomenout zejména uznávaného odborníka na problematiku tržaskavin Dr. Ing. Antonína Straku z Blanických strojírén (dnešní Sellier & Bellot Vlašim) a balistika prof. Dr. Ing. Františka Polanského z Vojenské technické akademie. Prvními odbornými asistenty se stali Ing. (později doc.) Jiří Denkstein, absolvent již zmíněné pražské podspecializace, a Ing. (později doc.) Milan Novotný, absolvent anorganické technologie VŠCHT Praha. Počátky činnosti katedry byly velmi svízelné, jak co se přidělených prostor týká (pouze dvě místnosti), tak i realizace laboratorních cvičení, ke kterým mělo původně dojít „někde v Synthesii“. Po řadě konfliktů s původními uživateli přidělené laboratoře v Synthesii byla zásluhou Dr. Ing. Straky první laboratorní cvičení realizována, spolu s provozní praxí, v Blanických strojírénách formou několikátýdenní stáže posluchačů. Uvedená firma umožnila ve svých prostorách i řešení diplomových projektů pěti diplomantů katedry. Pro potřeby zbylých 14 diplomantů uvolnilo jednu malou laboratoř vedení VŠCHT. Dne 14. června 1954, ještě před prvními státními závěrečnými zkouškami, Dr. Ing. Seifert zemřel.

Nově ustanoveným vedoucím katedry se stal v roce 1954 Ing. (později prof.) Jaroslav Pantoflíček, zkušený balistik z okruhu odborníků Synthesie. Z čerstvých absolventů katedry nastoupili jako noví asistenti Ing. Lubomír Kacetl, Ing. Vladimír Kadeřábek a Ing. Jaroslav Růžička. Současně se rozšířil i stav technických pracovníků a katedra dostala další prostory, včetně laboratoří v hlavní budově VŠCHT. Základní linii vědecko-pedagogické činnosti katedry vytýčil prof. Pantoflíček zkoncipováním nového předmětu „Teorie výbušin“, k jehož praktickému procvičování povolal Ing. Milana Novotného a posléze i Ing. Františka Lébra, který na katedru nastoupil v roce 1957 (v letech 1973 - 1981 vykonával funkci rektora VŠCHT). Počínaje akademickým rokem 1955/56 přednášení předmětu „Technologie nitrolátek“ převzal Ing. Denkstein, technologii výbušin na bázi

dusičných esterů zajišťoval externě Dr. Ing. (později doc.) František Krejčí (VÚPCH), který v červnu 1955 přešel do stavu zaměstnanců katedry.

V roce 1959 byla započata projekce a příprava výstavby Pavilonu zvláštních výrob VŠCHT (dnešního Technologického pavilonu FChT) v Doubravicích. Původní projekt zahrnoval vybudování střelnice, lisovny a dalších výbušinářských objektů, jejichž realizace se však neuskutečnila. Novým členem katedry se tehdy stal Ing. Vladimír Janda (předtím zaměstnanec VCHZ Synthesia a Chemoprojekt), který jako zkušený projektant byl prof. Pantoflíčkem pověřen otázkami stavebního dozoru a kontroly výstavby pavilonu.

V souvislosti s celostátními aktivitami v oblasti zabezpečení rozvoje technologických postupů a rozvoje prostředků civilní trhačské techniky (předsedou příslušné komise byl Dr. Ing. Straka) v roce 1958 bylo na katedře zahájeno čtyřsemestrové rekvalifikační (nyní licenční) studium s názvem „Rozpojování hornin výbuchem“ (vedli Ing. Denkstein a Ing. Novotný). Vzhledem k ohlasu a významu tohoto kurzu pro technickou praxi je toto studium v různých organizačních variantách opakovaně realizováno až do současné doby. Těžké havárie ve výrobních nitroglycerínu a trhavin VCHZ Synthesia, jakož i četné další průmyslové výbuchové havárie zaměřily pozornost Ing. Denksteina a Ing. Novotného na havarijní prevence různého typu. Tak se zrodila řada opakovaných rekvalifikačních (licenčních) kursů s označením „Bezpečnost výroby v chemickém průmyslu“, na níž se významně organizačně podílel odbor bezpečnosti výroby na GR Slovchemia v Bratislavě. Tím vznikla další souběžná výzkumně-pedagogická linie - speciální podobor bezpečnostního inženýrství, která je dodnes součástí aktivit katedry (také součástí nástupnického licenčního studia „Teorie a technologie výbušnin“).

V dokončeném Pavilonu zvláštních výrob v Doubravicích bylo katedře v roce 1963 přiděleno jen asi 2/3 druhého poschodí (současné prostory katedry). K 31. prosinci 1965 byla samostatná katedra zrušena a rozdělena na dvě oddělení. Oddělení fyziky výbuchu přešlo organizačně na katedru chemického inženýrství, jejímž vedoucím se stal prof. Pantoflíček, který byl v období let 1970 - 1973 i rektorem VŠCHT. Chemicko-technologické oddělení bylo začleněno do katedry technologie organických látek (KTOL). Učitelé doc. Dr. Ing. Krejčí, CSc., Ing. Kacel, CSc. a Ing. Růžička, CSc. přešli na katedru chemické technologie vláknitých materiálů, Ing. Lébr, CSc. a Ing. Novotný, CSc. na katedru chemického inženýrství a v roce 1970 odešel i Ing. Kadeřábek, CSc. na katedru dřeva, celulózy a papíru. Do oddělení fyziky výbuchu v listopadu 1968 nastoupil jako odborný asistent Ing. Stanislav Sedláček, CSc (absolvent katedry z r. 1966), který v listopadu 1985 emigroval do Německa. Po odchodu prof. Pantoflíčka do důchodu v březnu 1978 bylo oddělení fyziky výbuchu začleněno také do KTOL

a vedoucím sloučených výbušinářských pracovišť byl ustaven doc. Ing. Milan Novotný, CSc. Po tomto rozbití katedry byla výzkumně-vývojová aktivita zbylých vědecko-pedagogických pracovníků realizována většinou formou vedlejší hospodářské činnosti nebo formou znaleckých posudků a byla zaměřena převážně na průmyslové trhavinu a protivýbuchovou ochranu. Jen málo výsledků z této činnosti bylo publikováno na regionálních konferencích Domů techniky ČSVTS. Dosud viditelným výstupem uvedené aktivity je sortiment trhavin Danubit a zejména trhavin II. kategorie důlní bezpečnosti Harmonit AD, stále vyráběné v a.s. Istrochem Bratislava. V souvislosti s uvedeným bylo v první polovině osmdesátých let dobudováno nejnmutnější vybavení lesního (střeleckého) areálu Tech-

doc. Ing. Milan Novotný, CSc. a doc. Boris Vetlický, CSc.

náměstek ředitele Institutu chemickej fyziky RAS v Černogolovce, prof. G. B. Manelis při přednášce na KTTV v prosinci 1995

státní závěrečné zkoušky 1996 - zleva stojící technický ředitel firmy Austin Detonator Ing. Valenta, doc. Janda, doc. Vávra, Ing. Jungová, doc. Ludwig, Ing. Čenčariková, doc. Denkstein, doc. Vetlický sedící - doc. Zeman a pí. Komersová

nologického pavilonu, konkrétně trhací jáma, sklady výbušin a objekt „domeček“ (t.j. buňky, darované dnešní a. s. Isrochem Bratislava).

V březnu 1986 na VŠCHT nastoupil Ing. (později doc.) Boris Vetlický, CSc., před tím dlouholetý ředitel VÚPCH. Pod jeho vedením byla ještě koncem téhož roku obnovena samostatná katedra, nyní pod názvem Katedra teorie a technologie výbušin (KTTV). Doc. Vetlickému se podařilo formou dlouhodobých zápůjček z průmyslu získat některé důležité přístroje a ve spolupráci s VÚPCH zakoupit a ve střeleckém areálu katedry realizovat výbuchovou komoru. Jako celosvětově známý a uznávaný odborník a manažer československého výbušinářského průmyslu se snažil katedru vyvést z izolace od analogických pracovišť v zahraničí, tehdy především od ústavů oboru na Akademii věd SSSR.

Na základě konkurzního řízení se v roce 1991 stal vedoucím katedry doc. Ing. Jiří Denkstein, CSc. a v roce 1994 potom doc. Ing. Svatopluk Zeman, DrSc. Druhý jmenovaný absolvoval katedru v roce 1966 a do ledna 1993 pracoval v slovenském podniku Chemko Strážske. V letech 1994 až 1995 museli odejít do důchodu doc. Vetlický, doc. Janda, doc. Denkstein a v srpnu 1995 zemřel doc. Novotný. Odchodem dalších dvou mladých odborných asistentů do privátního sektoru se katedra dostala v roce 1995 do těžké personální krize. Díky již v roce 1994 zformovanému kolektivu externích učitelů denního studia (nyní Ing. Tamchyna, CSc. ze s.r.o. Sindat, doc. Ing. Kusák ze s.r.o. Prototypa-ZM, prof. Ing. Popelínský, DrSc. z VA Brno, Ing. Hanus, Ph.D. z VTÚVM, doc. Vetlický, CSc. - emeritní docent a doc. Ing. Ladislav Lehký, CSc. z divize Synthesis) a zájmu některých mladých absolventů katedry o učitelské povolání (Ing. Marcela Jungová, Dr. Ing. Břetislav Janovský a Ing. Miloslav Krupka) katedra tuto krizi nejen přestála bez újmy na výkonech a jejich kvalitě, ale významně zvýšila publikační aktivitu svých pracovníků. Na eliminaci krize se významnou měrou podíleli i doktorandi katedry, jejichž počet počínaje rokem 1995 v interním studiu neklesl pod devět ročně. V roce 1997 posílil katedru jako odborný asistent Ing. Jiří Strnad, CSc., původně specialista na třaskaviny a rozněcovadla firmy „Sellier & Bellot“, a v roce 1998 doc. Ing. Pavel Vávra, CSc., předtím dlouholetý vědecko-výzkumný pracovník VÚPCH.

Pokud se týká vědecko-výzkumné aktivity katedry po roce 1993, byla tato realizována jednak jako doplňková hospodářská činnost v úzké návaznosti na potřeby státních orgánů, průmyslu (v tom i slovenského) a/nebo Armády ČR, jednak v rámci grantových projektů GA ČR (celkový objem 1,575 mil. Kč) a Ministerstva vnitra ČR (celkový objem 1,975 mil. Kč). Těživá ekonomická situace ČR vážně ohrožuje nejen současné výzkumné aktivity, ale spolu s některými legislativními omezeními v oblasti výbušin a vojenského materiálu významně komplikuje i vědecko-výzkumnou spolupráci katedry se zahraničními partnery. Navzdory tomu existují těsné kontakty se slovenským průmyslem oboru a Armádou SR a rozvíjí se spolupráce s vědecko-pedagogickými pracovišti energetických mate-

veteráni česko-slovenského výbušinářského průmyslu a výzkumu (zleva doprava):
 prof. Ing. L. Popelínský, DrSc., pan J. Majzlík, Ing. J. Strnad, CSc., Ing. S. Brebera, CSc.
 a Ing. Z. Doležel, CSc. - všichni participují na vědecko-výzkumné a pedagogické činnosti katedry teorie a technologie výbušin

riálů v Polsku. Je třeba zmínit i publikační a konzultační spolupráci s instituty oboru Ruské akademie věd a China Academy of Engineering Physics. Pro odbornou veřejnost ČR a SR byly v posledních letech na půdě katedry realizovány přednášky specialistů z Geoinform Szolnok, DRA Fort Halstead (UK), ICT Pfinztal a vědců z Institutu chemické fyziky RAS. Katedra v listopadu 1997 organizačně participovala na NATO Advanced Res. Workshopu a v současnosti organizačně připravuje již třetí seminář „New Trends in Research Energetic Materials“.

Zájem o studium, zejména doktorské, na katedře po roce 1995 přesahuje její prostorové, přístrojové i personální možnosti. Navzdory zmíněné již „nepřízni osudu“ v období let 1966-1986 prošlo jejími pracovišti od roku 1953 celkem 294 posluchačů magisterského studia nejen z České republiky a Slovenska, ale i Afghanistanu, Slovinska a Maďarska a bylo na nich obhájeno 47 disertačních prací. Počet absolventů licenčních kurzů, mezi nimiž byli i specialisté z Egypta, přesahuje 250. Stejný rozsah studia jako na KTTV v Evropě realizuje Wojskowa akademia techniczna ve Varšavě, Mendělejevova Chemicko-technologická univerzita v Moskvě, Chemicko-technologická univerzita v Kazani a Polytechnický institut v Sankt Peterburgu. Omezená výuka existuje na Politechnice Warszawskiej (jen technologie energetických materiálů) a Politechnice Ślaskiej (průmyslové trhavy ve vztahu k hlubinnému dobývání). Z uvedeného vyplývá, že v novém uspořádání Evropy se katedře a analogickým pracovištím v Polsku otevírají možnosti výchovy specialistů-výbušinářů pro potřeby evropských firem a orgánů NATO. Reálnost tohoto výhledu lze dokumentovat zájmem firmy HILTI z listopadu 1999 o absolventa „PhD-study“ katedry pro sídlo firmy v Lichnějstsku, nebo prof. Thompsona z Oklahoma State University z prosince 1999 o pre- a/nebo post-doktorandy katedry pro záměr rozšířit pracoviště energetických materiálů v jeho Department of Chemistry.

za kolektiv katedry
 doc. Ing. Svatopluk Zeman, DrSc.

ÚSTAV OCHRANY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ (ÚOŽP)

část zkušební komise prvních státních závěrečných zkoušek na KPCHP v roce 1986, Ing. Chýlková, Ing. Kučera (ext.), doc. Sákra - nyníšší vedoucí, prof. Janko - první vedoucí

Rostoucí zájem o ochranu životního prostředí si již v září roku 1981 vynutil na tehdejší VŠCHT Pardubice vznik katedry, jejíž náplní byla výše zmíněná problematika a která nesla název „katedra prostředí chemického průmyslu“. Prvním vedoucím byl jmenován doc. JUDr. J. Janko, CSc., který byl v roce 1986 vystřídán doc. Ing. Tomášem Sákrkou, CSc. Poněkud zavádějící název katedry byl po roce 1989 změněn na „katedru ochrany životního prostředí“, která pak byla v roce 1997 transformována na „Ústav ochrany životního prostředí.“ V témže roce bylo zřízeno i „Univerzitní ekologické centrum“, které ve shodě s názvem působí v rámci celé univerzity.

Určitým negativním prvkem je stále prostorové rozčlenění ústavu, který v současné době sídlí ve třech pardubických lokalitách. Vedení ústavu, oddělení ekoanalýzy a toxikologie, oddělení chemických technologií a inženýrství spolu s „Univerzitním ekologickým centrem“ sídlí v Technologickém pavilonu v Doubravících, oddělení aplikované a krajinné ekologie v areálu na Stavařově a část oddělení ekoanalýzy a toxikologie v budově na nám. Čs. legií. Tento poměrně závažný problém bude zřejmě vyřešen až dostavbou nového areálu Univerzity Pardubice.

Činnost ústavu ochrany životního prostředí lze rozdělit do dvou základních oblastí. Je to oblast výzkumná (odborná) a oblast pedagogická.

Oborné zaměření ústavu je vzhledem k nutnému multidisciplinárnímu pojetí ochrany a tvorby životního prostředí složeno z několika základních směrů, mezi něž patří především:

- Vývoj nových analytických metod detekce a stanovení kontaminantů v nejrůznějších složkách životního a pracovního prostředí. Jedná se především o instrumentální postupy na bázi separačních metod elektrochemie a atomové absorpční spektrometrie.
- Zpracování výsledků analýz znečišťujících látek z hlediska jejich možných toxikologických či ekotoxikologických dopadů.
- Vývoj nových technologických postupů a chemicko-inženýrských metod a aparátů pro omezení úniků polutantů do složek životního prostředí. Zejména je akcentováno čištění odpadních vod chemickými postupy a ochrana ovzduší proti plynným a prachovým emisím.
- Studium problematiky ekologické stability krajiny, rozvoj geografických informačních systémů a posuzování vlivů antropogenní činnosti na životní prostředí.
- Studium flory v závislosti na antropogenních vlivech především ve velmi zatížených oblastech České republiky (např. Krkonoše).

Je pochopitelné, že tento široký záběr odborného zaměření se neobejde bez úzké spolupráce s mnoha podniky a ústavy. Výsledkem odborné činnosti ústavu je okolo 300 publikací v domácích i za-

hraničních časopisech a sbornících, několik desítek expertních zpráv, posudků a hodnocení.

Pedagogické vytížení pracovníků ústavu je rozloženo do výuky pro vlastní specializaci a pro další oddělení a katedry univerzity.

Tak např. prostřednictvím Univerzitního ekologického centra, ke kterému patří laboratoř univerzálního vybavení a počítačová učebna, je zajišťována výuka „ekologických“ předmětů ve spolupráci se všemi útvary univerzity, které o to projevují zájem a které zařadí takovéto předměty do svého výukového programu. Pedagogové ústavu zajišťují i výuku (tj. přednášky, semináře) svých odborných předmětů pro ostatní části univerzity.

Zásadní část pedagogické činnosti pracovníků ústavu je však zaměřena na výuku studentů – specialistů Ústavu ochrany životního prostředí a doktorandů. Ústav zajišťuje doktorské studium v oboru „Aplikovaná a krajinná ekologie“; v současné době ukončili studium dva frekventanti a dalších 22 je ve stadiu studia. V letošním roce se předpokládá úspěšné ukončení studia dalších dvou doktorandů.

Studenti – specialisté Ústavu ochrany životního prostředí se věnují specializovanému studiu v sedmém až desátém semestru studia. Nosnými předměty specializace je ekoanalýza, základy životního prostředí, výpočetní technika v životním prostředí, základy ekologie, ekologické aspekty anorganických a organických technologií, procesy a aparáty tvorby a ochrany prostředí, průmyslová toxikologie, mikrobiologie, ekonomika a řízení tvorby a ochrany životního prostředí, obecná a aplikovaná elektrochemie, atomová spektroskopie a řada výběrových předmětů (chemická literatura, bioinženýrství, bezpečnost inženýrství v chemickém průmyslu, biofyzikální chemie, řízení výroby apod.). Většina předmětů je doplněna příslušnými laboratorními cvičeními, ať již ve vlastních laboratořích ústavu či ve spolupráci se specializovanými institucemi (např. toxikologická laboratoř ve spolupráci s VÚOS – Toxila, Pardubice – Rybitví). Předměty státní zkoušky jsou pak ekoanalýza a základy životního prostředí, které doplňuje některý z volitelných předmětů, vyvíjející o určitém zaměření absolventa (analytická chemie, ekonomika, ekologické aspekty technologií či procesy a aparáty).

Každý absolvent Ústavu ochrany životního prostředí je plnohodnotně vzdělaným inženýrem chemie. Toto vzdělání je však výrazně rozšířeno v oboru ochrany a tvorby životního prostředí, a to nejen z hlediska chemických výrob, ale i z hlediska aplikace, využití a možných dopadů chemických látek ve všech sférách lidské činnosti.

Rozsah jeho znalostí a dovedností však pokrývá i problematiku nakládání s odpady, odpadními vodami a plynnými emisemi nejrůznějšího charakteru. Absolvent by měl rozpoznat možné dopady

první část absolventů specializace z roku 1986, Ing. Janotková, Ing. Šplíchalová, Ing. Větrovcová, Ing. Horký, Ing. Rosa, Ing. Janda

znečišťujících látek na zdravotní stav obyvatelstva i celého ekosystému, orientovat se v doporučených limitních hodnotách xenobiotik apod. Rozšířeny jsou i znalosti v oblasti potřebné legislativy, hygieny, bezpečnosti a zdravotnické, ekonomické a environmentální problematiky. Důraz je pochopitelně položen i na dokonalou orientaci v současných informačních systémech problematiky ochrany životního prostředí. Takto profilovaný absolvent ústavu ochrany životního prostředí může hledat své uplatnění jako klasický absolvent chemické fakulty, tedy v chemickém a potravinářském průmyslu či odpovídajících ústavech, ale navíc může zastávat i odpovědná vedoucí místa spojená s problematikou tvorby a ochrany životního prostředí v libovolných podnicích a společnostech, výzkumných pracovištích a kontrolních laboratořích nejrůznějšího charakteru, stejně tak jako v orgánech státní správy všech stupňů apod.

V letošním roce dosáhne celkový počet absolventů za dobu trvání této specializace (1981 – 2000) čísla 179. Podle dostupných informací lze s uspokojením konstatovat, že většina absolventů pracuje na místech, kde plnohodnotně využívají dosaženého speciálního vzdělání.

Další rozvoj Ústavu ochrany životního prostředí lze očekávat až po sloučení jeho jednotlivých pracovišť pod společnou střechu dostavby Univerzity Pardubice.

za kolektiv katedry
Ing. Vlastimil Rusek

část zkušební komise prvních závěrečných státních zkoušek v r. 1986
doc. Sákra, Ing. Kučera a prof. Janko

ÚSTAV POLYMERNÍCH MATERIÁLŮ (ÚPM)

současný kolektiv ÚPM

Centrem výzkumu a výuky makromolekulární chemie a technologie makromolekulárních látek, technologie chemických vláken a textilní chemie je na Fakultě chemicko-technologické univerzity Ústav polymerních materiálů. 50. výročí založení chemické fakulty a vysokého školství v Pardubicích, reprezentovaného po více než 40 let Vysokou školou chemicko-technologickou, je nepochybně vhodnou příležitostí k připomenutí historie vzniku a vývoje tohoto pracoviště i těch, kteří se o ně zasloužili.

Polymerní materiály a chemie polymerů byly studovány na nově založené vysoké škole v podstatě od samého počátku, neboť již v roce 1953 mohli studenti vstupující do čtvrtého ročníku studia volit tři studijní směry přímo související s polymerními materiály:

plastické hmoty, barvy a laky a syntetická vlákna a zároveň i volněji související obor chemická technologie textilu.

Z historie katedry technologie makromolekulárních látek

Prvním vedoucím *katedry plastických hmot*, která zajišťovala výuku specializace *technologie plastických hmot*, se tehdy stal doc. Ing. Dr. Jan Mečíř a zakládajícím členem této katedry byl i žák prof. Otto Wichterleho doc. Ing. Vladimír Čermák, CSc., který vedl pozdější katedru polymerů v letech 1990 - 91 a dále s katedrou účinně spolupracoval i jako emeritní učitel, a to až do poloviny roku 1999. Zakladatelem druhého studijního směru (specializace) katedry *nátěrové hmoty* byl prof. Ing. Dr. Josef Rožan, který nastoupil na VŠCHT v roce 1954. Prof. Rožan založil v Praze během 2. světové války Výzkumný ústav nátěrových hmot a položil základy vědeckého přístupu k řešení problematiky nátěrových hmot u nás. Jeho příchod na vysokou školu, kde setrval 10 let až do odchodu do důchodu, byl významný pro dlouhodobou orientaci katedry i nynějšího ústavu, neboť ten je dodnes jediným naším vysokoškolským pracovištěm, kde je technologie nátěrových hmot přednášena a výzkumně studována.

O založení tehdy zcela nového oboru *syntetických vláken* se zasloužil doc. Ing. František Kebl, DrSc. Výuku této specializace zpočátku zajišťovala samostatná *katedra technologie chemických vláken*, při jejímž vedení a budování doc. Kebl využil bohaté zkušenosti získané u firmy Bafa při studijním pobytu v USA i při zakládání vlákařských závodů jako nového průmyslového odvětví v poválečném Československu. Po smrti doc. Mečíře v roce 1954 se doc. Kebl ujal vedení obou původně samostatných kateder, které do roku 1960 existovaly pod názvem *katedra technologie makromolekulárních látek a textilu*.

V počátku existence katedry plastických hmot byla pozornost věnována především radikálovým polymeracím a termosetům a výuku zajišťovali i význační externí odborníci (např. technologii plastických hmot od roku 1955 přednášel Ing. Jaromír Šňupárek, CSc. st.). Z hlediska řešené tematiky byla velmi zajímavým obdobím první polovina 60. let, kdy byly na katedře studovány Zieglerovy-Nattovy katalytické systémy pro syntézu syndiotaktického polypropylenu koordinační polymerací. Tato problematika byla na katedře zavedena na základě dlouhodobé stáže tehdejšího jejího pracovníka Ing. Jaroslava Švába, CSc. u prof. Natty a představovala v té době velmi moderní směr. Katedra v této době (od roku 1960) nesla název **katedra technologie plastických hmot** a zajišťovala ve svých třech odděleních výuku tří specializací (plastické hmoty, barvy a laky, chemická vlákna). Vedoucím katedry byl v tomto období prof. Ing. Karel Friml, který byl později po určité dobu současně i vedoucím katedry chemické technologie textilu.

Později v roce 1966 bylo na základě další reorganizace vyčleněno oddělení chemické technologie vláknitých materiálů a název katedry se změnil na **katedru technologie makromolekulárních látek** a v roce 1967 se vedoucím katedry stal prof. Ing. Dr. Josef Mleziva, DrSc. Na vysokou školu přišel prof. Mleziva z Výzkumného ústavu syntetických pryskyřic a laků v Pardubicích (dnešní SYNPO a. s.), kde předtím pracoval ve funkci vedoucího výzkumu, a po jeho příchodu byla problematika katedry orientována obdobně jako ve VÚSPL na lakařská pojiva, reaktoplasty a kompozitní materiály, což umožnilo již v tomto období určitou spolupráci těchto dvou pracovišť a zejména úzkou vazbu na chemický průmysl, jmenovitě na Spolek pro chemickou a hutní výrobu v Ústí nad Labem. V oblasti vědeckovýzkumné činnosti byla pozornost věnována především alkydovým a epoxidovým pryskyřicím a nenasyceným polyesterům. Problematika byla studována jak teoreticky, tak zejména se zaměřením na realizaci výsledků v praxi. Katedře se podařilo realizovat řadu výsledků výzkumu ve Spolku pro chemickou a hutní výrobu i v aplikacích vyvinutých polymerních materiálů v oblasti lepidel, tmelů, nátěrových hmot, podlahovin a skelných laminátů. Důležitou oblastí výzkumu bylo hledání možností využití vedlejších produktů z výroby cyklohexanonu a ethylbenzenu, jehož výsledky byly rovněž realizovány v praxi. Po roce 1990 se studovaná problematika rozšířila o studium emulzní polymerace a syntézu disperzních pojiv pro ekologické, vodou ředitelné systémy a o studium nových typů kompozitních materiálů.

Na studium a syntézu nových lakařských pojiv v oddělení polymerů navazovaly práce oddělení nátěrových hmot, které byly orientovány jednak na formulace, jednak na výzkum vlastností ochranných nátěrů. Výzkum byl zaměřen na typy nátěrových hmot se speciálními vlastnostmi pro náročná použití. Po odchodu prof. Rožana do důchodu v roce 1966 navázali na jeho práci doc. Ing. Jiří Tomš, CSc. a doc. Ing. Jaroslav Jarušek, CSc., který jako absolvent pražské VŠCHT a žák prof. Wichterleho, u nějž během studia pracoval jako pomocná vědecká síla, nejprve pracoval v průmyslu nátěrových hmot v podniku Barvy a Laky Kralupy a odtud přešel v roce 1958 na VŠCHT Pardubice. Oddělení nátěrových hmot pod jeho vedením mělo trvalou spolupráci s lakařským průmyslem, která je dále rozvíjena i v dnešních podmínkách. Doc. Jarušek později v letech 1987 - 1990 působil jako vedoucí katedry. Vedle technické spolupráce oddělení s průmyslem nátěrových hmot je oceňován i velký počet tří nebo čtyřsemestrálních postgraduálních kurzů (dnes licenčních studií), pořádaných pro pracovníky průmyslu nátěrových hmot a povrchových úprav, kterých bylo do dnešní doby uspořádáno celkem devět. Po roce 1990 byla problematika nátěrových hmot výrazně orientována na ekologicky vhodné vodou ředitelné systémy a zároveň jsou dnes studovány nové ekologické pigmenty se zaměřením na dosažení maximální odolnosti povrchových úprav v korozním prostředí.

Z historie katedry chemické technologie textilu

Odděleně, rovněž již od roku 1953, se vyvíjela **katedra chemické technologie textilu**, kde nejdříve pod vedením doc. Ing. Oldřicha Merta a dále pak pod vedením RNDr. Vladimíra Hladíka, CSc. byly položeny základy výuky a výzkumu v oblasti textilní kolořistiky a zušlechťování textilu. Dle dochovaných seznamů přednášek byla výuka běličství a barvířství textilních materiálů s příslušným laboratorním cvičením zavedena na Českém vysokém učení technickém v Praze již v první polovině devatenáctého století. Na ČVUT v Praze byl obor chemická technologie textilu rozvíjen až do období po II. světové válce. Po vzniku Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích byla výuka textilní chemie převedena na tuto nově vzniklou vysokou školu.

Textilní chemie našla v Pardubicích dobré průmyslové i vědeckovýzkumné zázemí. V závodě v Rybitví Východočeských chemických závodů se soustředil velký podíl výroby textilních barviv v tehdejší ČSR, Výzkumný ústav organických syntéz značnou část své výzkumné kapacity věnoval vývoji textilních a netextilních barviv a nakonec i Sdružení pro odbyt dehtových barviv (dnešní OSTACOLOR, a. s.) přešlo z Ústí nad Labem do Pardubic. Velká část textilního průmyslu, který se v poválečných letech dynamicky rozvíjel, ležela v oblastech, odkud byl velký příliv posluchačů na nově vznikající školu.

Prvním vedoucím vzniklé katedry chemické technologie textilu se stal doc. Ing. Oldřich Mert, který byl vedoucím v letech 1953 - 1958. Doc. Mert pracoval dlouhá léta v textilním průmyslu v oblasti textilního zušlechťování, dařilo se mu proto dobře stanovit směry výuky a výzkumu katedry. V letech 1959 až 1964 stál v čele katedry RNDr. Vladimír Hladík, CSc. Byl to všestranně nadaný člověk a jeho úsilí bylo zaměřeno především na to, aby studijnímu směru byly položeny dobré teoretické základy.

lakařská zkušebna - hodnocení vzorků po expozici UV-zářením

studentská laboratoř technologie nátěrových hmot

servisní pracoviště - TMA (termicko-mechanický analyzátor)

servisní pracoviště - Elektronová mikroskopie

Mezi léty 1965 - 1969 byl vedoucím katedry prof. Ing. Karel Friml, poté krátce katedru vedl doc. Ing. František Kebl, DrSc., kdy také došlo ke spojení s jeho skupinou technologie chemických vláken na **katedru chemické technologie vláknitých materiálů**. Tuto nově vzniklou katedru vedl v letech 1970 až 1984 prof. Ing. dr. František Krejčí, CSc. V letech 1984 - 1992 byl vedoucím katedry doc. Ing. Jaroslav Růžička, CSc. V letech 1992 - 1997 katedru vedl prof. Ing. Ladislav Kudláček, CSc., který po dvě funkční období zastával funkci rektora VŠCHT a posléze Univerzity Pardubice.

Vědecko-výzkumná činnost katedry chemické technologie vláknitých materiálů se tradičně dělila do dvou základních směrů: *Technologie chemických vláken* a *Chemická technologie textilu*. V oblasti technologie chemických vláken byly hlavní směry výzkumu zaměřeny na ekologické způsoby přípravy regenerovaných celulósových vláken, studium vlastností modifikovaných polyesterových vláken, vývoj modifikátorů pro láznové barvení polypropylenových vláken i na přípravu surovin pro výrobu aromatických polyamidů a obdobných vláken. V oblasti chemické technologie textilu, je možno např. uvést studium podmínek fixace chemických vláken, modifikovaný popis difúzních pochodů při barvení textilních vláken, matematické modelování barvicích podmínek s ohledem na egalitu vybarvení, vývoj a výrobu disperzních barviv a barvářských polotovarů, oxidační bělení celulósových materiálů, především lnu, vývoj sekvestračních prostředků na polymerní bázi pro použití v textilním průmyslu nebo spolupráci na vývoji nových typů reaktivních barviv pro barvení bavlny a vlny. Za dobu své existence KCHTVM spolupracovala na řešení vědeckovýzkumných úkolů s řadou pracovišť, mezi něž patří zejména Synthesia a. s. (dříve Východočeské chemické závody) Pardubice-Semtín, VÚOS Rybitví, OSTACOLOR, a. s. Rybitví, VÚSPL (SYNPO) Pardubice, ÚZCHV (Spolsin) Česká Třebová, VÚTZ (INOTEX, s. r. o.) Dvůr Králové nad Labem, Technická Univerzita Liberec, MORAVOLEN, a. s. Šum-

perk, TEXLEN, a. s. Trutnov, SILON, a. s. Planá nad Lužnicí, Výzkumný ústav lýkových vláken Šumperk, SECHEZA Lovosice, CHZ Neratovice, Výzkumný ústav chemických vláken Svit a řada dalších.

K Ústavu polymerních materiálů

Po řadě změn v administrativním uspořádání pracovišť na bývalé VŠCHT, zabývajících se makromolekulární chemií, různými polymerními materiály i textilní chemií (po určité období byla v rámci KCHTVM vyučována a řešena i problematika dnešní katedry dřeva, papíru a celulózy), byl v roce 1997 vytvořen **Ústav polymerních materiálů** se třemi odděleními - **Oddělením syntetických polymerů a pryskyřic**, **Oddělením nátěrových hmot a organických povlaků** a **Oddělením vláknitých materiálů a textilní chemie** a byla zřízena též **Společná laboratoř analýzy a hodnocení polymerů se Synpo a. s. Pardubice**. Ústav polymerních materiálů je dnes garantem výuky makromolekulární chemie na fakultě a vedle inženýrů, specialistů v oborech Technologie výroby a zpracování polymerů a Vláčna a textilní chemie, vychovává řadu doktorandů v oboru Technologie makromolekulárních látek a je hlavním garantem akreditovaných habilitačních oborů fakulty *Makromolekulární chemie* a *Technologie makromolekulárních látek*. Zvláště spolupráce se Synpo a. s., dřívějším Výzkumným ústavem syntetických pryskyřic a láků v Pardubicích, je pro fakultní pracoviště velmi významná, neboť studenti na základě uzavřených dohod mohou využívat odbornou knihovnu této výzkumné organizace a v rámci společného pracoviště si doplňovat praktické znalosti v oblasti analýzy a hodnocení vlastností polymerních materiálů. Řada vynikajících odborníků Synpo a. s. Pardubice působí ve funkci školitelů specialistů při výchově doktorandů, dále jako členové komisí pro obhajoby a státní zkoušky a někteří působí na fakultě i jako externí pedagogové. Podobně i v oblasti chemických vláken a textilní chemie ústav nadále spolupracuje s a.s. Ostacolor Pardubice - Rybitví, s. r. o. Inotex (dřívějším Výzkumným ústavem textilního zušlechťování) ve Dvoře Králové i s dalšími výzkumnými pracovišti vláknářského a textilního průmyslu. Přední odborníci těchto pracovišť se po řadu let podílejí na výchově mladých inženýrů a doktorandů.

Ústav poskytuje servisní služby v oblasti elektronové mikroskopie a hodnocení plastů a kompozitních materiálů, vláken a textilních materiálů a hodnocení nátěrových hmot, zejména účinnosti jejich korozní ochrany, spolupracuje s akademickými pracovišti, především Ústavem makromolekulární chemie AV ČR a na základě hospodářských smluv i s průmyslovými podniky. Vzhledem k vybavení řadou moderních přístrojů v posledním období se rozsah a možnosti těchto spoluprací postupně zvyšují. K nejvýznamnějším podnikům v uplynulém období pochopitelně patřila Synthesia Semtín, Spolchemie Ústí nad Labem, Chemické závody Sokolov, většina výrobců nátěrových hmot a řada textilních podniků.

Pedagogové dnešního Ústavu polymerních materiálů dlouhou řadu let aktivně pracují v České společnosti chemické, ve které již v roce 1968 založili Odbornou skupinu pro nátěrové hmoty, pryskyřice a pigmenty. Jako obnovitelé Spolku textilních chemiků a koloristů, původně založeného již v roce 1908, pracovali do roku 1993 ve Svazu vědeckotechnických společností jako Odborná skupina pro vlákna a textilní chemii, po rozdělení státu opět obnovili *Spolek textilních chemiků a koloristů*. Ústav polymerních materiálů FChT je tak dnes sídlem *Odborné skupiny pro nátěrové hmoty, pryskyřice a pigmenty ČSCH*, která je členem mezinárodní asociace pracovníků v tomto oboru *FATIPEC*, a Univerzita Pardubice je rovněž sídlem *Spolku textilních chemiků a koloristů*, který je též členem *Mezinárodní federace spolků textilních chemiků a koloristů*. Ústav ve spolupráci s těmito odbornými skupinami organizuje každoročně dvě velké celostátní konference s mezinárodní účastí: konferenci *Nové poznatky v oboru nátěrových hmot* - letos již jedenatřicátou v pořadí - pro výrobce nátěrových hmot a komponent pro nátěrové hmoty i pro jejich uživatele, dále konferenci pro textilní odbornou veřejnost - *Celostátní koloristickou konferenci* se zahraniční účastí, v roce 2000 již 32. ročník, a dále mezinárodní konferenci *Anorga-*

barvicí aparát CALBOT pro barvení různých typů textilních materiálů

nické pigmenty a pojiva, v roce 1999 již třetí v pořadí, a konečně konferenci označovanou jako setkání textilních chemiků *TEXCHEM*. Každé z prvních dvou jmenovaných konferencí se v posledních letech pravidelně zúčastňuje 200 - 250 účastníků, konference *TEXCHEM* kolem 150 odborníků a konference o anorganických pig-

mentech kolem 100 účastníků a všechna tato čtyři setkání mají mezi odbornou veřejností značný ohlas.

Dlouholetá vědecká a technologická práce pracovníků předchozích kateder a nynějšího Ústavu polymerních materiálů je obsažena ve velkém počtu publikací, udělených patentů, výzkumných zpráv, skript, učebních textů i knižních monografií i realizovaných výrobků a technologií. Výsledkem vědecké a technické erudice současných pracovníků ústavu jsou udělené granty GAČR, FRVŠ i MPO a dlouhá řada každoročně uzavíraných hospodářských smluv, které ústavu přinášejí nezbytné finanční prostředky. Na některých aktivitách dnešního ústavu se podílejí i emeritní učitelé prof. Mleziva, doc. Jarušek a doc. Růžička a jejich účast na životě ústavu je velmi přínosná a významná. Prvních několik let společné existence dvou původně samostatně se vyvíjejících kateder ve vytvořeném Ústavu polymerních materiálů naznačuje, že cesta spojení sil a prostředků šla správným směrem. Podařilo se racionalizovat výkonu všech tří studijních oborů, které jsou na ústavu přednášeny a dále zvýšit zájem studentů o tyto obory a zaměření, které jsou v rámci vysokých škol v ČR unikátní a praxí velmi žádané. Věříme proto, že teoreticky i technologicky zaměřený ústav polymerních materiálů bude i v dalším období platnou součástí fakulty.

za kolektiv ústavu
prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc.

SPOLEČNÁ LABORATOŘ CHEMIE PEVNÝCH LÁTEK AV ČR A UNIVERZITY PARDUBICE (SLChPL)

V roce 1980 byla z iniciativy prof. M. Frumara DrSc. a zástupce ředitele Fyzikálního ústavu (FzÚ) ČSAV Praha prof. A. Třísky, DrSc. založena Společná laboratoř chemie pevných látek FzÚ ČSAV a VŠCHT Pardubice. Pracoviště bylo orientováno hlavně na studium přípravy a vlastností chalkogenidových skel s akcentem na přípravu vysoce čistých materiálů vhodných pro aplikace s CO_2 laserem. Ve spolupráci z FzÚ ČSAV se Společná laboratoř podílela na programu Interkosmos a na spolupráci s Ústavem kosmických výzkumů Moskva. Solidní výsledky činnosti SLChPL a těsná efektivní spolupráce se silnou a produktivní skupinou chemie pevných látek Katedry obecné a anorganické chemie (KOAnCh) VŠCHT v Pardubicích přispěly k rozhodnutí vedení ČSAV transformovat SLChPL na společné pracoviště ČSAV a VŠCHT s tím, že v budoucnu by mohl být v Pardubicích při VŠCHT vybudován samostatný ústav chemie pevných látek. V roce 1986 byla Společná laboratoř rozšířena o řadu mladých pracovníků KOAnCh a stala se skutečně společným pracovištěm ČSAV a VŠCHT, přičemž hospodářskou správou za ČSAV byl pověřen špičkový ústav – Ústav makromolekulární chemie. Program Společné laboratoře byl následně rozšířen tak, aby byl v relaci k programu KOAnCh a došlo tak k posílení tradičně velmi solidní chemie pevných látek v Pardubicích. Toto opatření ČSAV se ukázalo jako velmi šťastné pro další vývoj Společné laboratoře chemie pevných látek (SLChPL).

Pracoviště od r. 1986 aktivně pracuje ve třech základních oblastech:

1. Chemie interkalátů
2. Vrstevnaté polovodivé krystaly
3. Nekrystalické materiály

kolektiv pracovníků SLChPL AV ČR a UPa

Postupně se podařilo vybavit SLChPL přístrojově tak, že zajišťuje jak přípravu materiálů a vzorků pro fyzikálně-chemickou diagnostiku, tak i široké spektrum diagnostických metod: rentgenová difrakce, energiově disperzní analýza, termoanalytické metody typu: diferenciální skanovací kalorimetrie, diferenciální termická analýza, termomechanická analýza, optická spektroskopie v oblasti od $190 \mu\text{m}$ až po dalekou infračervenou oblast (100cm^{-1}), stejnosměrná a střídavá elektrická vodivost, Hallův jev, termoelektrický jev, optická mikroskopie v teplotním intervalu 80-700 K. Řada zařízení byla zkonstruována pracovníky SLChPL nebo za jejich aktivní účasti na návrhu zařízení/systému.

V letech 1980-1990 byl vedoucím SLChPL prof. Dr. Ing. Jiří Klíčka, DrSc., který v těžkých počátcích SLChPL významně přispěl

Elektronový
mikroskop
TESLA BS 340
s energiově
-disperzním
analýzátorem
KeveX.
foto: archiv
katedry

ke stabilitě pracoviště. Zlomovým rokem pro SLCHPL byl rok 1990, kdy nové vedení VŠCHT (doc. Ing. J. Panchartek, CSc.) nabídlo SLCHPL nové prostory na Stavařově a zajistilo velkorysou rekonstrukci 6. podlaží budovy 901 pro potřeby SLCHPL. Nové prostory SLCHPL vedly k vyšší samostatnosti pracoviště, aniž by došlo k přerušení efektivní spolupráce s KOAnCh. Od roku 1990 je SLCHPL ze strany AV ČR akceptována jako prakticky samostatný ústav nové Akademie věd (AV) ČR a to alespoň z pohledu vědeckého programu, zajišťování přístrojového vybavení a zahraničních styků, ale i z pohledu hodnocení pracoviště.

V roce 1996 byla SLCHPL hodnocena v rámci mezinárodní evaluace ústavů AV ČR, mezinárodním hodnotitelským grémiem s výsledkem: „**Excellent overall impression**”.

Vyjma těsné spolupráce s KOAnCh FChT UPa, spolupracuje SLCHPL aktivně s řadou tuzemských pracovišť: MFF UK Praha, FzÚ AV ČR, ale i s řadou zahraničních pracovišť: Consiglio Nazionale delle Ricerche, Italy, Institute for Applied Chemistry Berlín – Adlershof, Germany, University of Perugia, Physics Department, University of Michigan, Ann Arbor, USA, Instituto de Ciencia de Materiales, C.S.I.C. – Universidad de Sevilla, Spain, Institute for Research in Inorganic Materials, Tsukuba, Japan, RUCA- University of Antwerpen, Belgium, Institute of Solid State Physics, Bulgarian Academy of Sciences, Sofia, Bulgaria, Department of Polymer Materials, Chalmers University of Technology, Goeteborg, Sweden.

Vědeckovýzkumný program SLCHPL i nadále předpokládá těsnou spolupráci s KOAnCh a rozvíjí všechny 3 oblasti. V chemii interkalátů je a bude kladen důraz na přípravu nových interkalátů na bázi fosforečnanu vanadylu i arseničnanu vanadylu a komplexní studium mechanismu procesu interkalace. V oblasti vrstevnatých polovodiivých krystalů je a bude studován vliv bodových defektů a teploty na mechanismus transportu volných nositelů proudu. V oblasti nekystalických materiálů je a bude nadále studována příprava nových systémů a jejich optické a termické vlastnosti včetně fotoindukovaných procesů i transportních jevů.

Pracovníci SLCHPL získali řadu grantů Grantové agentury ČR i Grantové agentury AV ČR, podílejí se na mezinárodních grantech, ale také aktivně působí i v pedagogickém procesu na KOAnCh a na katedře anorganické technologie. SLCHPL je v rámci univerzity akreditována pro doktorské studium v oboru Chemie a technologie anorganických materiálů. O solidních kvalitách SLCHPL svědčí i skutečnost, že v r. 1999 získala spolu s Michigan State University East Lansing, USA (Prof. M. Thorpe) NATO grant k pořádání prestižní akce NATO Advanced Study Institute „Properties and Applications of Amorphous Materials”, který probíhá od 25. 6. do 7. 7. 2000 na Seči.

za kolektiv SLCHPL AV ČR a UPa
doc. Ing. Ladislav Tichý, DrSc.

Dosavadní představitelé Fakulty chemicko-technologické

Děkani:

prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc. 1992 - 1998
doc. Ing. Josef Kotyk, CSc. 1998 - dosud

Proděkani:

prof. Ing. Ivan Pavlík, CSc. 1992 - 1998
(pro pedagogiku a vědu)
prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. 1995 - 1997
(pro ekonomické záležitosti a vnější vztahy)

doc. Ing. Josef Kotyk, CSc. 1995 - 1998
(pro rozvoj fakulty)
prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc. 1998 - dosud
(pro vědu, doktorské stud. programy a ekon. záležitosti)
prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc. 1997 - dosud
(pro vnější styky a rozvoj fakulty)
doc. Ing. Zdeněk Černošek, CSc. 1998 - dosud
(pro pedagogiku a informační technologie)

Přehled kateder a jejich vedoucích

Katedra analytické chemie (KAICH)

Vedoucí katedry: prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.

Katedra anorganické technologie (KANt)

Vedoucí katedry: doc. Ing. Ladislav Svoboda, CSc.

Katedra biologických a biochemických věd (KBBV)

Vedoucí katedry: doc. MVDr. Jaroslava Mazurová, CSc.

Katedra dřeva, celulózy a papíru (KDCP)

Vedoucí katedry: doc. Ing. Miloslav Milichovský, DrSc.

Katedra ekonomiky a managementu chemického a potravinářského průmyslu (KEMCh)

Vedoucí katedry: doc. Ing. Hana Lošťáková, CSc.

Katedra fyzikální chemie (KFCh)

Vedením katedry pověřen: prof. Ing. Josef Tichý, DrSc.

Katedra fyziky (KF)

Vedoucí katedry: prof. RNDr. Zdeněk Cimpl, CSc.

Katedra chemického inženýrství (KChI)

Vedoucí katedry: doc. Ing. Zdeněk Palatý, CSc.

Katedra obecné a anorganické chemie (KOAnCh)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Miloslav Frumar, DrSc.

Katedra organické chemie (KOCh)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Vladimír Macháček, DrSc.

Katedra polygrafie a fotofyziky (KPF)
Vedoucí katedry: doc. RNDr. Marie Kaplanová, CSc.

Katedra řízení procesů a výpočetní techniky (KŘPVT)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Stanislav Krejčí, CSc.

Katedra technologie organických látek (KTOL)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Radim Hrdina, CSc.

Katedra teorie a technologie výbušnin (KTTV)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Svatopluk Zeman, DrSc.

Ústav ochrany životního prostředí (ÚOŽP)
Vedoucí ústavu: doc. Ing. Tomáš Sákra, CSc.

Ústav polymerních materiálů (ÚPM)
Vedoucí ústavu: prof. Ing. Jaromír Šňupárek, DrSc.

Přehled dalších pracovišť

Univerzitní ekologické centrum (UEC)

UEC je univerzitní pracoviště pro vzdělávací a vědeckou, výzkumnou, vývojovou a další tvůrčí činnost, které je zřízeno rektorem na základě směrnice univerzity jako organizační součást Ústavu ochrany životního prostředí Fakulty chemicko-technologické. Fakulta vykonává práva a povinnosti univerzity spojené s činností tohoto pracoviště v souladu se statutem univerzity.

Vedoucí centra: doc. Ing. Tomáš Sákra, CSc.

Smluvně vytvořená pracoviště univerzity s jinými právními osobami, která jsou v organizačním svazku fakulty chemicko-technologické:

Společná laboratoř chemie pevných látek Akademie věd České republiky a Univerzity Pardubice (SLChPL)
Vedoucí: doc. Ing. Ladislav Tichý, DrSc.

Společná laboratoř NMR spektroskopie Výzkumného ústavu organických syntéz a.s., Pardubice-Rybitví a Univerzity Pardubice (SLNMR)
Vedoucí: doc. Ing. Antonín Lyčka, DrSc.

Společná laboratoř analýzy a hodnocení polymerů SYNPO a.s., Pardubice a Univerzity Pardubice, Fakulty chemicko-technologické (SLAP)

Vedoucí: doc. Ing. Štěpán Podzimek, CSc.

Společné pracoviště aplikované medicíny Nemocnice Pardubice a Fakulty chemicko-technologické (SPAM)
Vedoucí: prof. MUDr. Arnošt Pellant, DrSc.

Výzkumné centrum „Nové a perspektivní anorganické sloučeniny a materiály“ - společné vědecké pracoviště Univerzity Pardubice a Ústavu anorganické chemie AV ČR

Vedoucí: prof. Ing. Miloslav Frumar, DrSc.

den otevření dveří na FChT

Servisní pracoviště:

Servisní pracoviště pomáhají zajišťovat vědeckou, výzkumnou a doplňkovou činnost fakulty.

Servisní pracoviště fakulty (v závorkách je uveden ústav, resp. katedra, na nichž jsou zřízena):

Fyzikálně-mechanická zkušebna plastů a kompozitních materiálů (ÚPM)

Fyzikální a mechanická laboratoř (ÚPM)

Hodnocení vlastností papíru, kartonu a lepenek z hlediska jejich potiskovatelnosti (KDCP)

Komplexní hodnocení vláknitých surovin (KDCP)

Laboratoř analýzy vod (ÚOŽP)

Laboratoř atomové absorpční spektroskopie (KACh)

Laboratoř elektronové mikroskopie (ÚPM)

Laboratoř elektronové paramagnetické resonance (KOAnCh)

Laboratoř FTIR spektroskopie (SLChPL)

Laboratoř infračervené spektroskopie (KOAnCh)

Laboratoř charakterizace práškových materiálů (KOAnCh)

Laboratoř kapalinové chromatografie (KACh)

Laboratoř kapalných krystalů (KF)

Laboratoř nukleární magnetické resonance (KOCh)

Laboratoř organické elementární analýzy (KOCh)

Laboratoř plynové chromatografie s hmotnostní detekcí (KACh)

Laboratoř práškové rentgenové difraktometrie (KOAnCh)

Laboratoř prvkové analýzy (ÚOŽP)

Laboratoř rentgenové analýzy, elektronové a optické mikroskopie (SLChPL)

Laboratoř termické analýzy I. (SLChPL)

Laboratoř termické analýzy II. (KANt)

Ořetový tisk, sítotisk, sazba, grafické návrhy (KPF)

Vývojová dílna (KChI)

Nadace:

Nadační fond Miroslava Jurečka

Tajemník nadačního fondu: prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc.

Fakulta ekonomicko-správní na konci prvního desetiletí

budova FES

Studijní obor ekonomicko-správní se v Pardubicích rozvíjí od roku 1991, kdy v rámci Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích vznikla Fakulta územní správy, později přejmenovaná na Fakultu ekonomicko-správní. Výhodou bylo, že nově vzniklá fakulta měla základ v intelektuálně silné VŠCHT, na které se v té době již poměrně dlouhou dobu vyučovala ekonomie a řízení chemického průmyslu.

Vznik a rozvoj FES byl ve svých počátcích poznamenán řadou problémů – hledáním svého profilu počínaje, přes vytváření odpovídajícího personálního (ale i prostorového a infrastrukturálního) zabezpečení až po problematiku finanční. Lze konstatovat, že většinu těchto problémů fakulta překonala a že v současné době překonala také „zařazení“ do skupiny tzv. regionálních škol. Význam fakulty a její spádová oblast dnes totiž výrazně přesahují území východočeského regionu. Nutno zdůraznit významnou institucionální podporu hospodářských a správních subjektů města, okresu a celého území Pardubického kraje. FES se recipročně podílí svojí vědeckovýzkumnou kapacitou na řadě aktivit těchto subjektů. Odpovídající autoritu si fakulta získala rovněž v rámci Univerzity Pardubice.

Od evaluačního hodnocení, které proběhlo v roce 1998, se podstatně změnila struktura výuky na fakultě. V uplynulém období bylo zajišťováno jednooborové studium (obor ekonomicko-správní). Dnes má FES akreditován **studijní program Hospodářská politika a správa** (KKOV č. 6202), a to jak pro bakalářský, tak pro magisterský studijní program. Studium je ukončeno státní závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je obhajoba bakalářské (v bakalářském studiu) nebo diplomové (v magisterském studiu) práce. Bakalářský studijní program se uskutečňuje formou prezenční a kombinovanou, zatímco magisterský probíhá výhradně formou prezenční.

V souvislosti s povinností akreditace, která na FES UPa proběhne do konce roku 2000, předložilo vedení fakulty návrh na zkvalitnění struktury studijního programu Hospodářská politika a správa se specializací na studijní obory Veřejná ekonomika a správa a Ekonomika a management a současně na akreditaci studijního programu Systémové inženýrství a informatika, uskutečňovaném v oboru Informatika ve veřejné správě.

Obor **Veřejná ekonomika a správa** formuje absolventa jako všeobecně vysokoškolsky vzdělaného ekonomu s důrazem na znalost problematiky veřejné ekonomie, veřejných financí, správy a regionalistiky. Absolvent je vzdělán v organizaci a řízení institucí veřejné správy, tj. státní správy a samosprávy, praktickým vyústěním je zvládnutí problematiky veřejného sektoru jako celku. Jde zejména o ekonomiku a řízení v oblasti sociální péče, bydlení, zdravotnictví, školství, kultury a sportu, životního prostředí, energetiky a dalších. Opomenuta nezůstává ani problematika ekonomiky a řízení neziskových organizací a problematika regionálního rozvoje. Koncepce výuky odpovídá požadavkům integrace České republiky do Evropské unie, je proto vysoce lukrativní a kompatibilní se studiem na obdobných vysokých školách a fakultách v zemích západní Evropy.

Absolventi zaměření **Ekonomika a management** najdou své uplatnění ve středních a vyšších funkcích ekonomických, finančních, popř. obchodních, ve výrobních podnicích i v podnicích slu-

počítačové učebny FES

doc. Roudný na semináři Etika v podnikání, rok 1996

ze zápisů na Fakultě ekonomicko-správní

žeb. Mohou rovněž působit v ekonomických útvarech institucí samosprávy (např. v obecních úřadech) a státní správy (např. finančních úřadech), další uplatnění lze očekávat v organizacích peněžního a kapitálového trhu. Získané znalosti a dovednosti v řízení jsou solidním předpokladem pro vrcholové manažerské činnosti ve výrobních a nevýrobních institucích.

Mimořádnou pozornost věnuje FES UPa rozvoji oboru **Informatika ve veřejné správě**. O lukrativnosti tohoto zaměření svědčí vysoký zájem o naše absolventy v celé České republice i v zahraničí (SRN, Holandsko). Studium oboru je poměrně náročné. Je založeno na matematických disciplínách, na aplikacích systémových věd a pochopitelně na širokém spektru disciplín z oblasti teoretické a aplikované informatiky. Profil absolventa je dotvářen znalostmi obecné a veřejné ekonomie, práva, správních věd a regionalistiky.

V letošním akademickém roce zahajují na FES studium první studenti doktorského studijního programu uvedené specializace (Informatika ve veřejné správě), který byl v první polovině roku akreditován v rámci studijního programu Systémové inženýrství a informatika pro Fakultu ekonomicko-správní UPa, Hospodářskou fakultu TU v Liberci a FŘIT Vysoké školy pedagogické, nyní Univerzity Hradec Králové.

V přímé návaznosti na zaměření studia rozvíjí fakulta spolupráci s orgány státní správy a samosprávy, s neziskovými organizacemi a s podnikatelskými subjekty jak v pardubickém regionu, tak v celostátním měřítku. V průběhu uplynulých let byla zpracována řada analýz a projektů pro veřejnosprávní instituce v okresech Pardubice, Svitavy, Chrudim a Havlíčkův Brod, smluvně je stanovena spolupráce s předním podnikatelským subjektem regionu firmou KIEKERT CS, s Elektrárnou Chvaletice (rozsáhlý environmentální projekt) a dalšími podniky. Na ekonomicko-sociální analýzu a projekty rozvoje území jsou zaměřeny také některé diplomové práce – například v letošním roce byla formou závěrečné studentské práce zpracována analýza hospodářsky a sociálně problémového okresu Jeseník.

Vědeckovýzkumná činnost fakulty je zaměřena především do sféry veřejné správy, veřejné ekonomie a regionálního rozvoje. Výzkumný záměr FES s názvem „Analýza a modelování sídelních celků a regionů a jejich informačních propojení“ je koncipován na období let 1999 - 2003. Klade si za cíl výzkum a návrh systému nástrojů na podporu rozhodování při modelování a realizaci sídelních celků a území. Specifikace a řešení tohoto výzkumného záměru je posunem při uskutečňování vědeckovýzkumné činnosti, která byla dosud atomizovaná, nekoordinovaná a mnohdy nedostatečně korespondovala s obsahem pedagogické činnosti fakulty. A nejen to, míra zapojení do řešení výzkumného záměru a nezbytná disciplína při řešení dílčích částí je prubířským kamenem vědecko-pedagogických pracovníků, jejich identifikace s fakultou a schopnosti pracovat ve vědeckovýzkumném týmu.

Nelze opomenout skutečnost, že Fakulta ekonomicko-správní UPa je zařazena jako jedna z pilotních fakult, které se budou podílet na vysokoškolském vzdělávání pracovníků ve veřejné správě v rámci celospolečenské koncepce tohoto vzdělávání. Chápeme to jako uznání naší práce i toho, že fakulta a struktura vysokoškolské výuky má svoji úroveň, že překročila „stín“ regionální fakulty a vydobyla si místo ve spektru vysokých škol a fakult obdobného zaměření v České republice.

FES má uzavřenu řadu smluv se zahraničními fakultami a vysokými školami. Tato spolupráce je zaměřena především na dvoustranné krátkodobé přednáškové pobyty učitelů, na spoluúčast při řešení vědeckovýzkumných projektů a na výměnu studentů ke střednědobým stáží. Dobré zkušenosti jsou ze spolupráce s Internationales Hochschulinstitut v Zittau (SRN), kde v současné době studuje deset našich posluchačů, upřesňují se podmínky dvoustranné spolupráce s Vysokou školou veřejné správy v Brémách, tradiční spolupráci vykazuje FES s řadou ekonomických fakult slovenských vysokých škol.

Účastníci jedné z panelových diskusí na Mezinárodní konferenci Veřejná správa '98

Dosavadní představitelé Fakulty ekonomicko-správní

Děkani:

doc. Ing. Miloš Vítek, CSc. (Fakulta územní správy)	1992 - 1993
doc. Ing. Radim Roudný, CSc.	1993 - 1999
Ing. Josef Pešta, CSc.	1999 - dosud

Proděkani:

prof. RNDr. Zdeněk Cimpl, CSc. (pro rozvoj fakulty, zahraniční spolupráci vědeckou a odbornou činnost)	1992 - 1996
doc. Ing. Jaroslav Pilný, CSc. (pro pedagogickou činnost)	1993 - 1996

doc. Ing. Jan Čapek, DrSc. (pro vnější vztahy a zahraniční spolupráci (pro vědu a rozvoj)	1995 - 1996 1996 - 1997
doc. RNDr. Bohdan Linda, CSc. (pro vědu a rozvoj)	1997 - 1999
doc. PhDr. Věra Poláčková, CSc. (pro vyuuku jazyků a pedagogiky)	1996 - 1999
doc. RNDr. Ludmila Macháčová, CSc. (pro pedagogickou činnost a studenty)	1996 - dosud
prof. Ing. Karel Lacina, DrSc. (pro vnější vztahy)	1996 - dosud
doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. (pro vědu a rozvoj)	1999 - dosud

Přehled kateder a jejich vedoucích

Katedra obecné a veřejné ekonomie (KOVE)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Antonín Pešek, CSc.

Katedra veřejné správy a regionálního rozvoje (KVSŘ)
Vedoucí katedry: Ing. Josef Zilvar, CSc.

Katedra práva a správní vědy (KPSV)
Vedoucí katedry: doc. JUDr. Olga Vidláková, CSc.

Katedra ekonomiky, financí a účetnictví (KEFÚ)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Miroslav Buchta, CSc.

Katedra managementu a marketingu (KMG)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Radim Roudný, CSc.

Katedra informačních systémů (KIS)
Vedoucí katedry: Ing. Jan Janovec, CSc.

Katedra matematiky (KM)
Vedoucí katedry: RNDr. Ludvík Prouza, CSc.

Sedm let Dopravní fakulty Jana Pernera Univerzity Pardubice

budova DFJP v Pardubicích

Zdá se to neuvěřitelné, ale Dopravní fakultě Jana Pernera Univerzity Pardubice je už sedm let. Zahájila svoji činnost dne 1. dubna 1993, i když založení Katedry dopravy na půdě Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, jako přípravného pracoviště nové dopravní fakulty, spadá do podzimu roku 1992. V té době také představitelé města Česká Třebová potvrdili zájem o vybudování dislokovaného pracoviště připravované dopravní fakulty.

Důvody vzniku dopravní fakulty byly především politické. V bývalé ČSFR zabezpečovala výchovu vysokoškolských dopravních odborníků Vysoká škola dopravy a spojů v Žilině. Vzhledem k politické situaci, která na Slovensku signalizovala rozpad Československa, vznikly již v září 1990 první úvahy o možné nutnosti obnovit v České republice vysoké dopravní školství, jehož existence je pro každý suverénní stát nezbytností. Byla vytvořena skupina pedagogicko-vědeckých pracovníků, kteří zahájili přípravné práce. Skupina analyzovala několik alternativ možného řešení, které by umožnilo zabezpečit kontinuitu výuky i vědeckovýzkumné činnosti. V letech 1991 až 1992 bylo v ČR kontaktováno několik vysokých škol, proběhly konzultace na Federálním ministerstvu dopravy, na Ústředním ředitelství ČSD, na některých Oblastních ředitelstvích ČSD a na MŠMT ČR.

Zcela jednoznačný zájem o vytvoření dopravní fakulty projevila Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích a město Pardubice. V listopadu 1992 byly zahájeny intenzivní přípravy na realizaci Dopravní fakulty pojmenované na počest Jana Pernera jeho jménem. Byla vytvořena podrobná studijní dokumentace, připraveno personální zabezpečení pedagogické, vědecké, administrativní a technické činnosti fakulty. Vědecká rada VŠCHT projednala a schválila návrh na zřízení DFJP.

V únoru 1993 bylo evidováno 161 přihlášek do 1. ročníku studia na DFJP. Tito studenti společně se skupinou osmdesáti českých studentů všech ročníků, kteří přišli se svými učiteli ze SR, vytvořily

zápis do 1. ročníku 1999/2000 na Dopravní fakultě Jana Pernera

den studentské vědecké činnosti na dislokovaném pracovišti v České Třebové

základ studentské obce nové fakulty. V březnu 1993 byly všechny potřebné materiály předloženy Akreditační komisi ČR, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvu dopravy a Radě vysokých škol. Dne 5. 5. 1993 Akreditační komise ČR schválila Dopravní fakultu Jana Pernera jako fakultu inženýrského studia. DFJP má všechny atributy univerzitního pracoviště: doktorské studium, habilitační právo a právo profesorského řízení. DFJP realizuje svoji pedagogickou, vědeckou, výzkumnou a expertní činnost v rámci Univerzity Pardubice, která vytvořila všechny potřebné podmínky pro její náročnou činnost i pro další rozvoj. Je nesporné, že DFJP významně přispěla k založení Univerzity v Pardubicích. Mimo Pardubice má DFJP dislokovaná pracoviště již ve zmíněné České Třebové, dále v Praze a ve Starém Hradišti u Pardubic.

Ve skupině studentů, kteří přešli do Pardubic, bylo také 9 studentů, absolventů 4. ročníku studia na Vojenské fakultě VŠDS v Žilině. A tak o rok později, rok po založení dopravní fakulty, se na její půdě zpracovávaly první diplomové práce, konaly státní závěrečné zkoušky a promoce.

S Fakultou dopravní ČVUT v Praze, která byla založena také v roce 1993 tvoří Dopravní fakulta Jana Pernera základnu výchovy vysokoškolských odborníků pro oblast dopravy v České republice. Obě fakulty představují pokračování tradice založené Vysokou školou železniční v Praze a předtím Českým vysokým učením technickým v Praze. Touto cestou představují obě fakulty také kontinuitu tradice vytvořené v roce 1707 založením první veřejné inženýrské

školy ve Střední Evropě, nazvané Stavovská inženýrská škola v Praze. Ovšem kořeny technické výuky u nás jdou hlouběji, až do roku 1344 do dob císaře Karla IV. a jsou spojeny se jménem Matyáše z Arrasu.

V záhlaví uvedený znak Dopravní fakulty Jana Pernera vyjadřuje její význam pro rozvoj společnosti, dynamiku vývoje dopravy a pro zvýšení individuální mobility člověka, a tím i zlepšení kvality jeho života.

V současné době studuje na DFJP ve všech formách studia celkem 1246 studentů.

Studijní programy a obory na Dopravní fakultě Jana Pernera

Studium na Dopravní fakultě Jana Pernera se realizuje v bakalářském, magisterském a doktorském studijním programu. Bakalářské studium se realizuje ve studijním programu 3709R Dopravní technologie a spoje, magisterské studium ve studijním programu 3708T Dopravní inženýrství a spoje a doktorské studium ve studijním oboru 3710V Technika a technologie v dopravě a spojích. V bakalářském a magisterském studijním programu studium probíhá ve 4 studijních oborech:

- ◆ Dopravní management, marketing a logistika (DMML),
- ◆ Technologie a řízení dopravy (TRD),
- ◆ Dopravní prostředky (DP),
- ◆ Dopravní infrastruktura (DI).

V doktorském studijním programu studium probíhá ve dvou studijních oborech:

- ◆ Technologie a management v dopravě a telekomunikacích,
- ◆ Dopravní prostředky a infrastruktura.

DFJP organizuje prezenční a kombinovanou formu studia. V jednotlivých oborech absolventi získávají následující odborný profil:

Obor:

Dopravní management, marketing a logistika

Studium je orientováno na problematiku moderních metod ekonomického řízení, tj. logistického managementu včetně produktivity, ergonomie a synergie, na problematiku prognostických ekonomických modelů, na akviziční, přepravně-obchodní, tj. marketingovou činnost a v návaznosti dále na spediční činnost s ohledem na nutnost rozvoje kombinovaných přeprav, celkového zlepšení ekologické situace a také osobní dopravy, vše podloženo nejen právními znalostmi, ale také řízením dopravních procesů a dopravní technologie a techniky, účetnictvím, financováním, kalkulacemi, cenotvorbou, analýzou podnikatelské činnosti, informatikou pro dopravní managery a dalšími alternativními a doporučenými předměty, které profilují absolventa tohoto studijního oboru tak, aby se mohl uplatnit jako vysoce kvalifikovaný pracovník.

Obor: Technologie a řízení dopravy

Absolventi oboru si osvojí základní znalosti technických dopravních disciplín, tj. zejména z dopravních prostředků, dopravních cest i souvisejícími zařízeními a potřebné vědomosti zejména v oblasti technologie a řízení dopravy, operačního výzkumu, teorie dopravy, aplikované informatiky, logistiky, práva a podnikové ekonomiky. Program vzdělávání je koncipován tak, aby u absolventů oboru vytvořil příznivé předpoklady pro jejich úspěšnou činnost při navrhování a tvorbě moderních dopravně-logistických systémů a efektivním řízením premisířovacích procesů v logistických řetězcích jak v osobní, tak i v nákladní dopravě se zřetelem na životní prostředí a na kvalitu. Absolventi jsou vychováni i pro prevenci a řešení krizových stavů v dopravě.

Absolventi se uplatňují ve vyšších provozních a řídicích funkcích dopravních, zasilatelských, logistických i jiných organizací, dále ve veřejné správě, vědeckovýzkumných institucích, v odborném školství a také jako podnikatelé v dopravě.

Obor: Dopravní prostředky

Absolventi oboru jsou připravováni ve specializaci Kolejová vozidla a specializaci Silniční vozidla pro řešení problematiky dopravních prostředků, tj. vozidel kolejových, silničních a městské hromadné dopravy, zejména pro řešení otázek harmonizace jejich nasazování, provozního využití oběhovými procesy a pro úlohy údržby vozidel, jejich inovace, rekonstrukce a diagnostiky. Pro tyto úkoly jsou absolventi vyškoleni v potřebném základu také z oblasti projektování, konstrukce a technologie výroby vozidel a dále z oblasti managementu, marketingu, technologie a řízení dopravy. Získávání vědomostí umožňuje uplatnění v provozních i vyšších řídicích funkcích, naleznou uplatnění i v projektování, nasazování dopravních prostředků i ve sféře výzkumu.

Obor: Dopravní infrastruktura

Obor Dopravní infrastruktura má dvě značně odlišné studijní specializace.

Specializace: Dopravní cesta (DI-DC)

Tato specializace je koncipována jako provozně stavební studijní obor a je zaměřena na výchovu odborníků s hlubokými teoretickými znalostmi provozu, údržby a rekonstrukce dopravní cesty s přehledem o dopravě vůbec. Učební plán je sestaven tak, aby byl absolvent schopen tvůrčím způsobem samostatně rozhodovat o trasování, technických parametrech dopravní cesty, zadávat projekty pro výběrová řízení a hodnotit předběžné projekty dopravní cesty, rozhodovat o druhých opravách a rekonstrukcích.

Absolventi této specializace se mohou uplatnit především v správě dopravní cesty, v investičních útvarech, ve stavebně-udržovacích organizacích všech stupňů řízení dopravy, ve správě vleček a podnikatelských organizacích, popř. ve výzkumných ústavech.

Specializace: Elektrotechnická zařízení v dopravě (DI-EEZ)

Tato specializace je koncipována jako elektrotechnický studijní obor, zaměřený na sdělovací, napájecí a zabezpečovací sítě a systémy, elektrické pohony a trakci v dopravě železniční, silniční, tramvajové, trolejbusové a v metru. Tato specializace poskytuje ucelený, souhrnný pohled na problematiku elektrotechnických sítí, systémů a zařízení v dopravní soustavě, na jejich vzájemné vazby a konflikty.

Absolventi této specializace najdou uplatnění především v firmách zabývajících se provozem, údržbou a rekonstrukcemi napájecích, zabezpečovacích a sdělovacích zařízení u výše jmenovaných druhů dopravy i jinde, a to ve sféře technické i řídicí. Někteří absolventi se uplatní ve vývojových, projektových a výzkumných organizacích a v odborném školství.

Studijní orientace Jakost, spolehlivost a diagnostika v dopravě

V rámci studia kteréhokoliv ze základních studijních oborů (DMML, TRD, DP a DI) je možno vhodnou kombinací alternativních a doporučených předmětů získat též ucelené vzdělání v oboru Jakost, spolehlivost a diagnostika v dopravě. Studenti se seznámí s moderními metodami řízení jakosti (včetně ISO 9000) a zajišťování provozuschopnosti dopravních prostředků a staveb, včetně diagnostických metod a využití informačních systémů. Tím se zvyšuje možnost jejich uplatnění jako manažerů jakosti nebo pracovníků v oblasti řízení provozu a údržby v nejrůznějších podnicích a organizacích.

Volba studijní orientace JSDD znamená zápis ucelené kombinace 3 předmětů ve 4. a 5. ročníku, přizpůsobené jednotlivým studijním oborům.

EUR ING (euroinženýr)

Euroinženýr – EUR ING je profesní označení, které mohou používat osoby zapsané v Registru Evropské federace národních inženýrských asociací (European Federation of National Engineering) – FEANI.

Dopravní fakulta Jana Pernera byla FEANI akreditována 30. září 1999 a do Indexu FEANI bude zanesena v průběhu roku 2000. O udělení titulu EUR ING je možné FEANI požádat.

Ing. Michal Musil - vedoucí laboratoře měření a elektroniky na pracovišti v České Třebové

z dislokovaného pracoviště v České Třebové

FEANI byla založena v roce 1951 na základě iniciativy sedmi evropských zemí ve snaze vytvořit organizaci, která by hájila společné zájmy evropských inženýrů, formovala jejich profesní jednotu a v rámci Evropy usilovala o koordinované a jednotné zastupování inženýrské profese při zachování její různosti. Jejím posláním je zajišťovat, aby odborná kvalifikace inženýrů členských zemí byla uznávána v Evropě i celosvětově, prosazovat odpovídající uznání a role inženýrské profese, vést inženýry k odpovědnosti vůči společnosti a usilovat o odstraňování zábran jejich volného pohybu a o nediskriminované uplatnění národních a mezinárodních organizací zabývajících se inženýrskou problematikou nebo k ní majícím vztah a ve vytváření vazeb ke státním i mezinárodním vládním institucím i k organizacím nevládního charakteru, s cílem zastupovat v nich zájmy evropské inženýrské komunity.

KATEDRY DOPRAVNÍ FAKULTY

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky (KDMML)

KDMML je garantem stejnojmenného studijního oboru. Posluhači jsou v něm připravováni zejména pro:

- ♦ ekonomické a organizační řízení dopravních podniků a organizací se zaměřením na železniční a silniční dopravu,
- ♦ komunikaci dopravce a zákazníka a řešení vztahu mezi dopravci.

Základem výuky jsou obecné ekonomické disciplíny a na ně navazující aplikace zaměřené na ekonomiku dopravního podniku, dopravní marketing a management a logistiku.

Katedra se dále člení na:

- ♦ oddělení ekonomiky a logistiky v dopravě,
- ♦ oddělení marketingu a managementu,
- ♦ oddělení dopravní politiky a evropské integrace.

Katedra technologie a řízení dopravy (KTRD)

V pedagogické činnosti se KTRD zabývá problematikou teorie dopravy a její aplikací do oblasti technologie a řízení dopravních systémů, otázkami propustnosti dopravních sítí a modelováním dopravních procesů. Katedra rovněž zabezpečuje výuku práva v dopravě.

Katedra rovněž poskytuje konzultační a expertní činnost v uvedených oblastech pro podniky, instituce a organizace. Katedra se dále člení na:

- ♦ oddělení teorie dopravy a řízení,
- ♦ oddělení technologie dopravy,
- ♦ oddělení logistických systémů.

Katedra informatiky v dopravě (KID)

KID zabezpečuje výuku základů informatiky, algoritmicke a programování, numerických metod, aplikačního programového vybavení, operačních systémů, počítačových sítí, počítačové grafiky, diskrétní simulace, informatiky pro dopravní manažery a informačních a řídicích systémů v dopravě, optimalizačních metod na dopravních sítích, operační výzkum v dopravě, nástroje a aplikace optimalizačních a simulačních metod na dopravních sítích, stochastické metody operační analýzy, lokačně alokační úlohy, teorii rozvrhů, teorii pravděpodobnosti a matematické statistiky.

Vědeckovýzkumná činnost je orientována na tvorbu simulačních modelů na dopravní síti, na tvorbu a uplatnění informačních a řídicích systémů v dopravě, na problematiku tvorby časových rozvrhů v dopravě a na řešení lokačně alokačních úloh.

Katedra se dále člení na:

- ♦ oddělení programových prostředků v dopravě,
- ♦ oddělení kvantitativních metod v dopravě,
- ♦ oddělení aplikované informatiky v dopravě.

Katedra provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě (KPSDM)

KPSDM se zabývá čtyřmi hlavními pedagogickými a současně vědními oblastmi:

- ♦ mechanikou tuhých těles a tekutin,
- ♦ technickým měřením, regulací a řídicími systémy,
- ♦ technickou diagnostikou, informačními diagnostickými systémy a provozní spolehlivostí, řízením jakosti, obnovou užitečných vlastností,
- ♦ problematikou negativních účinků dopravy na životní prostředí.

Všechny tyto oblasti jsou zaměřeny na dopravní prostředky a dopravní infrastrukturu. Katedra rovněž zabezpečuje ve spolupráci s profilovými ústavy ve všech studijních oborech odbornou studijní orientaci „Jakost, spolehlivost a diagnostika v dopravě“, která umožňuje absolventům všech studijních oborů rozšířit své znalosti a tak kvalifikovaně pracovat v řídicích funkcích podniků nebo jako specialisté v oblasti řízení jakosti a spolehlivosti, včetně budování a využívání informačních diagnostických systémů. Odborná orientace zahrnuje podnikové i produktové pozadí.

Katedra se dále člení na:

- ♦ oddělení diagnostiky, spolehlivosti, jakosti a měření v dopravě,
- ♦ oddělení ekologických aspektů v dopravě a diagnostice,
- ♦ oddělení mechaniky, hydromechaniky a termodynamiky v dopravě.

Katedra dopravní infrastruktury (KDI)

KDI vzdělává odborníky pro obor dopravního stavitelství (stavba, rekonstrukce a údržba železničních tratí, pozemních a městských komunikací, včetně tunelů a mostů). Výzkumná činnost katedry je zaměřena na stanovení životnosti a spolehlivosti konstrukcí dopravní cesty (včetně problematiky konstrukcí spodní stavby – zemních těles).

Katedra dopravních prostředků (KDP)

KDP je profilovým ústavem pro studijní obor Dopravní prostředky. Odbornou a pedagogickou činnost zaměřuje na problematiku železničních a silničních vozidel a jejich konstrukčních sítí hlavně z hlediska provozu, údržby a obnovy. Výzkumná práce katedry řeší teoretické otázky kvality a bezpečnosti jízdy kolejových vozidel, vysokých rychlostí v dopravě, technické aspekty kombinované dopravy apod.

Katedra se dále člení na:

- ♦ oddělení kolejových vozidel,
- ♦ oddělení silničních vozidel,
- ♦ oddělení materiálů.

Katedra elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě (KEEZ)

KEEZ vychovává odborníky pro obor elektrotechnických, elektronických a zabezpečovacích zařízení využívaných ve všech typech dopravy. Absolventi se mohou zabývat konstrukcí, výrobou, provozem a údržbou těchto zařízení.

Katedry z ostatních fakult zabezpečující výuku na DFJP:

- ♦ katedra fyziky (KFy),
- ♦ katedry matematiky (KM),
- ♦ Ústav jazyků a humanitních studií (ÚJHS),
- ♦ katedra tělovýchovy a sportu (KTS).

DISLOKOVANÁ PRACOVISŤĚ

Dislokované pracoviště DFJP v České Třebové

Dopravní fakulta Jana Pernera má v městě Česká Třebová své dislokované pracoviště.

Dislokované pracoviště DFJP UPa bylo zřízeno v souladu s akreditačním projektem současně se založením fakulty v roce 1993. Je

*budova
dislokovaného
pracoviště
v České Třebové*

Ukázky technologji svařování byly na programu 3. odborného semináře Svařování v železniční dopravě '99

organizační jednotkou fakulty zřízenou pro plnění úloh ve vzdělávací, vědeckovýzkumné oblasti a pro práci v laboratořích a provozních útvarech dopravy.

Na DP studuje v současnosti cca 38 studentů denního i kombinovaného studia specializace Dopravní prostředky. Tito studenti absolvují první dva ročníky společného studia v Pardubicích a v České Třebové pokračují ve třetím, čtvrtém a pátém ročníku a své studium zde končí obhajobou diplomové práce a státní závěrečnou zkouškou. Za dobu existence tohoto pracoviště zde ukončilo svá studia a bylo promováno 70 inženýrů.

DP zabezpečuje také odbornou praxe všech studentů I. ročníku DF. V provozních útvarech dopravy absolvovalo praxi v České Třebové již přes tisíc studentů.

Na DP trvale působí devatenáct pracovníků. Z toho jsou dva profesori, čtyři docenti, pět odborných asistentů, pět doktorandů, dva techničtí pracovníci a jedna administrativní pracovnice.

Během sedmi let se DP stalo významným výzkumným a vědeckým pracovištěm fakulty a Univerzity.

Vytvořilo se zde specializované pracoviště pro měření a vyhodnocování kontaktní geometrie ve vztahu dvojkolí – kolej, specializované pracoviště pro řešení materiálových problémů v dopravě, Laboratoř měření a elektroniky, která je zaměřena na provádění tenzometrických měření na vozidlech a mostech.

Na DP DFJP je také zřízeno Regionální ekologické informační poradenské a školící středisko, které spolupracuje s českými drahami a dalšími organizacemi, zejména ve východočeském kraji, na problémech snižování negativních vlivů dopravy na životní prostředí.

Významnou akcí regionálního střediska a dislokovaného pracoviště je napojení na Internet. Přes tento uzel je v České Třebové napojeno dalších cca 30 škol a významných podniků.

Na dislokovaném pracovišti od uplynulého akademického roku byla otevřena Univerzita třetího věku.

Dále zde působí Asociace strojních inženýrů, klub Česká Třebová a regionální středisko obecně prospěšné společnosti Institutu Jana Pernera.

DP DFJP vydává publikaci „Technické zprávy“ z oblasti historie železniční dopravy. Od zahájení činnosti DP bylo již vydáno 15 těchto publikací.

absolventi Univerzity 3. věku na VIP DFJP v Praze se svými pedagogy

Pracovníci DP se podílejí na řešení problémů města Česká Třebová a na řešení dopravních problémů v regionu Ústí nad Orlicí.

DP má předpoklady dalšího rozvoje. Spolupracuje se středními školami v regionu, zejména s Vyšší dopravní akademií v České Třebové a vytváří podmínky pro zavedení bakalářského studia v oboru dopravní prostředky.

Závěrem je možné konstatovat, že DP DFJP Univerzity Pardubice v České Třebové si během sedmiletého působení vybudovalo své místo a šíří dobré jméno Univerzity Pardubice v tomto regionu.

Vzdělávací a informační pracoviště DFJP v Praze

Vzdělávací a informační pracoviště DFJP v Praze je již tradičně zaměřeno na poskytování vzdělávacích možností jinou než prezenční formou studia. Kromě řádného magisterského studia, poskytovaného kombinovanou formou, jsou aktivity orientovány zejména na projekty celoživotního vzdělávání. Vybranou kategorii tvoří zejména pracovníci v dopravě, kteří tak mají možnost si doplňovat své znalosti ve specializovaných okruzích problémů. Jedním z nejžádanějších vzdělávacích projektů je licenční studium, na jehož základě získá posluchač základní znalosti požadované Mezinárodní federací spedičních svazů FIATA. Toto studium se koná i na základě certifikátu, vydaného Svazem spedice a logistiky ČR jako akreditovaná formy dalšího vzdělání podnikatelů v oblasti spedice. Zájemci o studium na vysoké škole mají rovněž zájem o přípravný (nultý) ročník studia, který je orientován na oživení znalostí zejména z matematiky a fyziky, dále na přípravu studia jazyků a informatiky. Dalším projektem je licenční studium zaměřené na teorii a aplikaci práva v dopravě.

V akademickém roce 1999/2000 studovalo na pražském pracovišti cca 170 studentů ve všech ročních kombinovaného studia a cca 50 posluchačů projektů celoživotního vzdělávání. Prostorové a materiální podmínky se natolik zlepšily, že v současné době disponuje pracoviště nově vybavenými výukovými prostorami v Hybernské ulici.

V rámci oslav 50. výročí vysokého školství v Pardubicích se konaly oslavy i na dislokovaném pracovišti v Praze formou setkání všech absolventů dálkového studia Dopravní fakulty Jana Pernera, kteří ukončili školu na jejím pražském pracovišti. Setkání, plánované na květen tohoto roku, bylo posunuto na listopad tak, aby čerství absolventi letošního roku jako hlavní organizátoři se mohli důkladně připravit. Každý ročník, který absolvoval na VIP Praha, bude mít k dispozici místnost pro prezentaci. Od společného setkání, kterým bude zahájena tato akce, očekáváme zhodnocení zkušeností ze studia a především podněty na další obsahovou náplň výuky.

VIP Praha je současně i sídlem ředitelství Institutu Jana Pernera, obecně prospěšné společnosti a jedním z pracovišť Nadačního fondu Jana Pernera. Kombinace vysoké školy a těchto dalších organizací umožňuje snadněji pokrýt provozní náklady spojené s existencí

laboratoře exhalací, dislokované pracoviště Staré Hradiště

dislokovaného pracoviště. Vzdělávací i další akce jsou připravovány a zajišťovány společně s těmito institucemi. Jde zejména o specializované semináře a konference zaměřené na odbornou způsobilost pracovníků a podnikatelů v silniční a vodní dopravě, k problematice mezinárodní spolupráce, na podporu rozvoje integrovaných dopravních systémů a multimodální dopravy. Prostřednictvím těchto akcí se posiluje vzájemný vztah mezi Univerzitou Pardubice a odbornou veřejností.

Dislokované pracoviště silniční vozidla DFJP ve Starém Hradišti u Pardubic

Kořeny spolupráce mezi DFJP Univerzity Pardubice a PSP a. s. Pardubice - Staré Hradiště sahají do roku 1993. Jaká je situace po sedmi letech, v jejichž průběhu byl Podnik speciálních prací privatizován a poté měnil majitele, je uvedeno v této krátké části příspěvku.

Na základě dohody o spolupráci a později Smlouvy o zřízení Dislokovaného pracoviště je realizováno dokonalejší propojení teoretické, seminární a praktické výuky studentů v oblasti provozu, údržby a opravárenství, zkoušení vozidel, diagnostiky, měření a sledování provozních silničních dopravních prostředků a strojů. PSP a. s. umožňuje studentům a pedagogům Katedry dopravních prostředků a Katedry provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě DFJP přístup na pracoviště emisních kontrol, Ministerstvem dopravy a spojů ČR pověřenou Zkušební laboratoř exhalací (DFJP - PSP a. s.), vybavenou výkonovou válcovou zkušebnou a přístrojovým vybavením pro analýzu výfukových plynů AVL ZÖLLNER) a do opraven motorových vozidel. Po rozhodnutí o přemístění studentů vyšších ročníků specializace Silniční vozidla z České Třebové do Pardubic se postupně pracuje na dalších aktivitách - připravuje se

ze slavnostního odhalení pamětní desky 50. rovnoběžky na nádraží v Pardubicích v roce 1998

křest knihy *Přepravní balení, ložení a fixace zboží* - vlevo Ing. I. Kladiva, vpravo doc. Ing. Volek spolu s autorem uprostřed Ing. Jaroslav Krejcar

výuková místnost s možností použití šaten, umývárny a sociálního zařízení.

Využíváním odborných kapacit pracovníků a technických zařízení PSP a. s. je umožněno konání praktické výuky, odborných prací na všech přístupných pracovištích, získávání praktických znalostí z oboru zkoušení silničních vozidel, zpracovávání semestrálních, ročníkových, diplomových, doktorských, ale i habilitačních prací. Do této doby byly na tomto pracovišti, kromě praktické výuky a praxí studentů prvních ročníků, zpracovány tři diplomové práce a zpracovávají se dvě práce doktorské. Dislokované pracoviště Silniční vozidla DFJP ve Starém Hradišti u Pardubic bude i nadále realizovat odbornou, expertní, výzkumnou a vědeckou spolupráci DFJP a PSP a. s. V tomto smyslu bude toto pracoviště společným pracovištěm PSP a. s. a DFJP Univerzity Pardubice. V rámci reciprocity DFJP je umožněn pracovníkům PSP a. s. přístup k odborné dokumentaci a k předpisům, zabývajících se dopravní problematikou, formou semestrálních prací a projektů, ročníkových nebo diplomových prací umožněno řešit technické úkoly PSP a. s.

DLOUHODOBÝ ZÁMĚR ROZVOJE DFJP UNIVERZITY PARDUBICE

V prvé řadě jde o trvalý rozvoj DFJP jako nedílné součásti Univerzity Pardubice, o podporu prohlubování integrity Univerzity Par-

dubice ve společných vědeckých a dalších tvůrčích projektech a programech.

Nový přístup k pojetí a obsahu vzdělávání, počty a struktura studentů

- ♦ otevřený přístup k vysokoškolskému vzdělávání pro všechny, kteří splní podmínky přijímacího řízení,
- ♦ inovace studijních plánů s důrazem na snížení podílu přímé (tradiční seminární) výuky, posílení laboratorní a projektově orientované výuky, uvolňování příliš úzké specializace,
- ♦ důraz na jazykové znalosti studentů,
- ♦ soustavná péče o zvyšování kvality studia, mj. uplatněním vnitřního a vnějšího hodnocení činnosti fakulty a s využitím informačních technologií,
- ♦ v nejbližších letech se předpokládá, že bude studovat v bakalářském studijním programu 20 %, v profesních bakalářských studijních programech 10 %, v magisterském studijním programu 50 %, v navazujícím magisterském studijním programu 10 % a v doktorském studijním programu 10 % studentů z celkového počtu studujících.

Změny ve struktuře vzdělávacího programu

- ♦ rozšiřování studijních oborů, a to zejména v magisterském studiu, rozvoj spolupráce s neuniverzitními vysokými školami, rozšiřování nabídky bakalářských studijních programů ve spolupráci s průmyslovou sférou, vyššími odbornými školami a středními průmyslovými školami v regionu, poskytujících možnost bezprostředního uplatnění absolventů, nabídky navazujícího magisterského studia na bakalářský studijní program,
- ♦ tvorba modulární struktury studijních plánů v základní části studia s cílem dosáhnout zlepšení vzájemné propustnosti mezi programy a využívání kreditních systémů,
- ♦ ve spolupráci s dopravními organizacemi, podniky a institucemi, vyššími odbornými školami a středními průmyslovými školami v regionu připravit k využití síť laboratoří a dílen pro výuku odborných dovedností studentů ve všech formách studia,
- ♦ pružná aktualizace náplně výuky odpovídající nejnovějším odborným poznatkům a poptávce technické praxe,

- ♦ harmonizace studijních plánů v oblasti základního studia se studijními plány obdobně zaměřených evropských dopravních fakult,
- ♦ rozvoj kombinovaných forem vzdělávání ve všech studijních programech,
- ♦ vytvoření a rozvoj systému celoživotního vzdělávání (s návazností na studijní programy fakulty) formou kombinovaného studia.

Rozvoj a podpora vědecké, výzkumné a ostatní tvůrčí činnosti

- ♦ prioritní podpora nosných oblastí vědy a výzkumu, zejména vědeckovýzkumných záměrů fakulty, eventuálně možnosti zakládání vědeckých center,
- ♦ efektivní využívání zdrojů poskytovaných na zabezpečení vědy a výzkumu (nespecifikovaný výzkum, Institucionální výzkum, projekty GA ČR a FR VŠ), postupná obměna a modernizace přístrojového a technického vybavení pracovišť, vytváření společných laboratoří a dílen využitelných několika katedrami, rozvoj spolupráce s ostatními fakultami spočívající v možném využívání laboratoří ostatních fakult Univerzity Pardubice, obnova a rozšiřování informační infrastruktury fakulty,
- ♦ důsledné propojení pedagogické a výzkumné činnosti, včetně vytváření podmínek pro rozvoj „vědeckých škol“ kolem výrazných osobností,
- ♦ širší spojení vzdělávání s vědeckou a tvůrčí prací akademických pracovníků za účasti studentů,
- ♦ rozvoj spolupráce s výzkumnými ústavami, ústavami AV ČR a pracovišti ostatních vysokých škol,
- ♦ zapojení do mezinárodní spolupráce, zvláště prostřednictvím evropských vědeckovýzkumných programů a s přihlédnutím k Lisabonské, Sorbonnské a Boloňské deklaraci,
- ♦ spolupráce s dopravní praxí, zejména prostřednictvím realizací výsledků výzkumné činnosti a doplňkové činnosti.

Podpora akademických pracovníků a studentů

- ♦ rozšiřování mezinárodní výměny akademických pracovníků a studentů,
- ♦ podpora většího otevření fakulty zahraničním odborníkům a studentům,
- ♦ vytváření podmínek pro trvalé zlepšování věkové a kvalifikační struktury akademických pracovníků fakulty.

Dosavadní představitelé fakulty

Děkan:

prof. Ing. Milan Lánský, DrSc.	1993 - 1994
prof. Ing. Hynek Šertler, DrSc.	1994 - 1997
prof. Ing. Milan Lánský, DrSc.	1997 - dosud

Proděkan:

prof. Ing. Jaroslav Čáp, DrSc. (pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky, pro vědu a výzkum, pro rozvoj)	1993 - 2000
prof. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc. (pro rozvoj)	1993 - 1997

doc. Ing. Jaroslav Janda (pro pedagogiku)	1994 - 1997
doc. Ing. Josef Volek, CSc. (pro pedagogiku)	1997 - dosud
doc. Ing. Vlastimil Melichar, CSc. (pro vědeckovýzkumnou činnost a zahraniční styky)	1997 - dosud
doc. Ing. Milan Graja, CSc. (pro rozvoj a vnitřní záležitosti)	2000 - dosud

Přehled kateder a jejich vedoucích

Katedra dopravního managementu, marketingu a logistiky (KDMML)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Bohumil Řezníček, CSc.

Katedra technologie a řízení dopravy (KTŘD)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc.

Katedra informatiky v dopravě (KID)
Vedoucí katedry: doc. Ing. Karel Šotek, CSc.

Katedra provozní spolehlivosti, diagnostiky a mechaniky v dopravě (DPSDM)

Vedoucí katedry: prof. Ing. Milan Lánský, DrSc.

Katedra dopravní infrastruktury (KDI)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Hynek Šertler, DrSc.

Katedra dopravních prostředků (KDP)
Vedoucí katedry: prof. Ing. Jaroslav Čáp, DrSc.

Přehled dalších pracovišť

Dislokovaná pracoviště

Dislokované pracoviště DFJP Česká Třebová,
Vedoucí pracoviště: doc. Ing. Břetislav Till, CSc.

Dislokované pracoviště DFJP Staré Hradiště,
Vedoucí pracoviště: doc. Ing. Milan Graja, CSc.

Vzdělávací a informační pracoviště DFJP Praha,
Vedoucí pracoviště: Ing. Milena Foglarová

Nadační fond Jana Pernera

Předseda správní rady: prof. Ing. Milan Lánský, DrSc.

Institut Jana Pernera, o.p.s.

Předseda správní rady: prof. Ing. Milan Lánský, DrSc.

Přepavní laboratoř, společné pracoviště NH-TRANS Ostrava
a DFJP Univerzity Pardubice (PL)

Vedoucí: Ing. Václav Cempírek, Ph.D.

Ústav jazyků a humanitních studií

nejvyšší patra
budovy patří
ÚJHS

Ústav jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice vznikl na základech Katedry cizích jazyků Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích v roce 1992. Tehdy se nazýval Ústav cizích jazyků a jeho úkolem, podobně jako u dalších ústavů tohoto typu, mělo být pokud možno rychle zajistit pro základní školy a první stupeň osmiletých gymnázií dostatek učitelů cizích jazyků. Tento studijní program, který stále probíhá, má podobu tříletého jednooborového prezenčního studia a poskytuje svým **absolventům učitelskou kvalifikaci v oborech anglický nebo německý jazyk**. Příprava zahrnuje všechny filologické disciplíny včetně didaktiky zvoleného jazyka, dějin příslušné jazykové oblasti, literatury a reálií, ale i obecné učitelské předměty jako jsou pedagogika, psychologie či pedagogická praxe. Po získání titulu bakalář v oboru anglický jazyk mohou zájemci pokračovat ve studiu distanční formou a po dvou letech získat titul magistr.

Učitelské studium bylo až donedávna jediným úkolem ústavu, v poslední době se ale jeho záběr rozšiřuje. Dnes je Ústav jazyků a humanitních studií vysokoškolským ústavem, který se podílí na realizaci univerzitních studijních programů. Vzdělávací, výzkumná a další tvůrčí činnost je zaměřena zejména na jazykové, společenskovední, pedagogické a interdisciplinární obory.

Od roku 1999 jsou nově realizovány dva další bakalářské obory:

Jazyková a sociokulturní studia kombinují studium celkem tří cizích jazyků (možnost výběru - angličtina, němčina, španělština, francouzština) se studiem problematiky z různých oblastí společenského života v souvislosti s evropskou integrací. Příprava zahrnuje kurzy: kulturní a sociální antropologie, základy humanitních a sociálních věd, úvod do politologie, základy práva, teorie komunikace, kulturní dějiny, regionalistika, gender studies a další.

Kulturní dějiny zahrnují kromě studia dvou cizích jazyků profesní přípravu v oblasti základních historických disciplín, psychologie, muzeologie, dějin umění a světové literatury. Mezi volitelné předměty v tomto programu jsou zařazeny filosofie, sociologie, antropologie a teorie kultury a další jazyky včetně latiny.

K výše uvedeným bakalářským oborům by se v budoucnosti měly přidružit ještě **Anglický jazyk s překladatelskou specializací, Sociální antropologie a Religionistika**.

V současnosti na Ústavu jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice studují 453 studenti, jimž se věnuje 32 pedagogických pracovníků. Ti kromě výuky v rámci vlastních studijních programů zajišťují stejně jako dříve jazykovou přípravu studentům všech fakult univerzity, a to v jazyce anglickém, německém, španělském, francouzském a latinském.

Ústav jazyků a humanitních studií se profiluje i úzkými vztahy s centrálními zahraničními institucemi jako jsou Alliance française, Goethe-Institut či British Council, s jejímž místním kulturním střediskem se rozvíjí plodná spolupráce.

multimediální studovna ÚJHS

Vědeckovýzkumná činnost pracovníků ústavu se odráží mimo jiné ve vlastním víceoborovém sborníku vědeckých prací, který je vydáván od roku 1995 a k němuž se o čtyři roky později přidružila i suplementa monografické povahy. V posledním roce milénia ústav uspořádal v Pardubicích kolokvium s názvem Evropa – region – kultura, jež by se mělo stát základem tradice setkání odborníků příslušných oborů na půdě pardubické univerzity každé dva roky.

Pracovníci Ústavu jazyků a humanitních studií rozhodně nepředpokládají, že vývoj jejich instituce již skončil. Naopak. V závěru roku 2000 proběhla úspěšně přeměna ústavu na Fakultu humanitních studií, na níž bude možno studovat obory odpovídající potřebám regionu a která by posílila na Univerzitě Pardubice dosud málo zastoupený humanitní prvek.

Zajímavosti Ústavu jazyků a humanitních studií

Založen: 1992

Počet studentů: 453 (září 2000)

Počet vyučujících: 32 (září 2000)

Obory v akademickém roce 2000/2001:

Učitelství anglického jazyka pro základní školy

Učitelství německého jazyka pro základní školy

Jazyková a sociokulturní studia

Kulturní dějiny

Domácí spolupráce:

Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy Praha, Filosofická fakulta UK Praha, Pedagogická fakulta Jihočeské univerzity České Budějovice, Filosofická fakulta Masarykovy univerzity Brno, Filosofická fakulta Univerzity Palackého Olomouc, Pedagogická fakulta UP Olomouc, Pedagogická fakulta Technické univerzity Liberec, Vysoká škola konzervátorských a restaurátorských technik Litomyšl, Vysoká škola pedagogická Hradec Králové, Východočeské muzeum Pardubice, Státní okresní archiv Pardubice, Státní okresní archiv Ústí nad Orlicí, Státní ústav památkové péče a ochrany přírody Pardubice, Okresní muzeum Chrudim, Magistrát města Pardubice, Okresní úřad města Pardubice, Školský úřad Pardubice, MZV ČR a velvyslanectví ČR ve Vídni, Foxconn

Mezinárodní spolupráce::

The British Council, University of Hull, University of Nottingham, Středoevropská univerzita Budapešť, Goethe Institut, Goethe Gesellschaft, Robert Bosch Stiftung, Bundesverwaltungsamt, Internationales Haus Sonnenberg, Universität Görlitz, Alliance française, Université Paul Valéry Montpellier, Université Paris III (Sorbonne Nouvelle), D.E.S.C., Paris.

Vědeckovýzkumná činnost:

Sborník vědeckých prací Ústavu jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice

Monografická suplementa sborníku
Pardubická bienále

Další zajímavosti:

Nejvyšší procentuální zastoupení hezkých studentek

Nejvýše položené pracoviště Univerzity Pardubice

doc. Holubář při přednášce na vědeckém semináři o životě a díle Filipa Melantchona, květen 1997

studentské divadlo - divadelní skupina oddělení německého jazyka v r. 1998

Dosavadní představitelé fakulty

Ředitelé:

Mgr. František Jehlík 1992 - 1994
(Ústav cizích jazyků)

Michaela Píšová, Ph.D. (Ústav cizích jazyků)	1994 - 1995
doc. PhDr. Věra Poláčková, CSc.	1995 - 1999
doc. PhDr. Milena Lenderová, CSc.	1999 - dosud

Přehled současných oddělení a jejich vedoucích

Oddělení cizích jazyků
Vedoucí: PhDr. Jan Čapek

Oddělení anglistiky a amerikanistiky
Vedoucí: Mgr. Šárka Čáňová

Oddělení věd o výchově
Vedoucí: doc. PhDr. Věra Poláčková, CSc.

Oddělení filosofie a religionistiky
Vedoucí: doc. ThDr. Ivan Štampach, CSc.

Oddělení historických věd
Vedoucí: doc. PhDr. Petr Vorel, CSc.

Oddělení sociálních věd
Vedoucí: doc. PhDr. Bohuslav Šalanda, CSc.

O studentech

Vysokoškolský život neznamena pouze studium.

Aktivity studentů i studentské reprezentace zasahují do různých sfér studentského života, kulturu, sport a klubové aktivity nevyjímaje.

Studentská rada Univerzity Pardubice (SRUPa) je oficiální studentskou reprezentací na univerzitě zastupující zájmy studentů na různých fórech jak vně, tak uvnitř univerzity. Sestavuje také kolejnou radu, jež zastupuje studentskou obec ubytovanou na studentských kolejích.

Univerzita umožňuje ubytování studentů na kolejích v tradičně zařízených dvou- nebo vícelůžkových pokojích. Pro manželské studentské páry, případně rodiny je k dispozici omezené množství apartmánů. Koleje navíc nabízejí další zázemí pro studium, počítačové místnosti, občerstvení, kino, kluby, posilovnu a sportoviště. Pro stravování slouží především studentská menza, nicméně obchodní domy a další obchody a restaurace jsou nadosah od univerzitního kampusu.

Město Pardubice i sama univerzita nabízí širokou škálu možností, jak si studenti mohou zpříjemnit svůj volný čas. Tělovýchovná a rekreační zařízení se nacházejí v blízkosti univerzitního kampusu nebo jsou dostupná pěšky, na kole nebo pomocí městské dopravy. Katedra tělovýchovy a sportu a Univerzitní sportovní klub nabízejí komplexní sportovní vyžití celé akademické obce a organizují sportovní soutěže v rámci univerzity i mimo ni. Podílejí se rovněž na činnosti desítky sportovních klubů. Vysokoškoláci jsou pravidelnými účastníky akademických mistrovství ČR a mnohé úspěchy zaznamenali i na mezinárodní úrovni na univerziádách, např. v plavání, lyžování či stolním tenise. Přímo v univerzitním kampusu jsou dvě sportovní haly, zrcadlový sál, posilovna, klubovny, venkovní hřiště a kurty. Součástí univerzitních sportovišť je i loděnice na břehu Labe s šatnami, tenisovými kurty, hřišti na fotbal a basketbal a se zázemím pro další sporty a sportovní vyžití. Zimní stadion je jen několik kroků od kampusu a městský plavecký areál v centru města je studenty rovněž hojně využíván.

Univerzitní knihovna, založená v roce 1950, má ve svém fondu 150 tisíc svazků monografií, vázaných periodik, audiokazet, videokazet a nosičů CD-ROM. Odebírá několik stovek různých titulů periodik. Jejich služeb využívá kolem 3500 pravidelných čtenářů. V roce 1997 se hlavní knihovna přestěhovala do nové moderní budovy v srdci univerzitního kampusu, kde nabízí navíc 240 studijních míst pro samostudium, multimediální počítače, videopřehrávač a umožňuje přístup do různých databází a k informacím na Internetu. Ve vestibulu knihovny naleznou milovníci umění i komorní galerii s pravidelnými dvouměsíčními výstavami výtvarných děl převážně mladých umělců z regionu.

Univerzita je jedním ze sedmi míst v republice, kde pracuje zastoupení AIESEC - Mezinárodního sdružení studentů vysokých škol ekonomických a obchodních, které organizuje řadu zajímavých studentských projektů na půdě univerzity, v rámci republiky i v zahraničí se zaměřením na prohlubování odborných dovedností studentů ve vazbě na praxi, získání praktických zkušeností, případně i zaměstnání.

K informovanosti studentů slouží studentský časopis STUDDAJ. Život na kolejích si studenti zpestřují celou řadou dalších společenských akcí, klubovými počínaje, přes fotografování, výstavy, činnost zájmových sdružení. Již několik sezón pracuje i divadelní skupina nadšenců hrajících německy. Od roku 1979 jsou v prostoru kolejí pravidelně pořádány oslavy Majáles, na kterých od té doby vystoupila řada populárních hudebníků a divadelních skupin. V roce 1999

projekt Eurobus 1, prosinec 1996, akce studentské organizace AIESEC

Hokejový tým univerzity Pardubice v sezóně 1996-97

Nezávislý obšastník studentů a Studentské rady Univerzity Pardubice

hlavička studentského časopisu

se majálesová tradice rozšířila i do města, rektor a primátor při ní symbolicky předávají králi vládu nad svými úřady. Ti, jimž přirostl k srdci zpěv, mohou navštěvovat Vysokoškolský umělecký soubor s téměř padesátiletou tradicí. Soubor se velice úspěšně účastní soutěží a festivalů na domácí půdě i v zahraničí, pořádá samostatné koncerty a každé dva roky je pořadatelem mezinárodního festivalu akademických sborů IFAS.

Univerzita Pardubice patří co do počtu studentů spíše k menším vysokým školám v České republice, což přináší výhodu v možnosti navazování užších vztahů mezi pedagogy a studenty i mezi studenty navzájem. Univerzitní kampus vytváří ideální podmínky pro studium, sportovní i kulturní rozvoj studentů hodný evropské univerzity na prahu 21. století.

Pojďme se blíže podívat na tradici i současnost některých výše zmíněných aktivit a služeb, jež dotvářejí komplex studentského života v Pardubicích.

UNIVERZITNÍ KNIHOVNA padesátiletá...

studovna na nám. Čs. legií v r. 1960

studovna na nám. Čs. legií počátkem 80. let

Založení knihovny

V roce 1950 založená Vysoká škola chemická v Pardubicích nemohla dlouho existovat bez vlastní knihovny.

Ta vznikla v roce 1951 díky sběratelskému úsilí pana Michala Jarového, který pro ni získal darem z Univerzitní knihovny pražské, z výzkumných ústavů, průmyslových závodů i od soukromých osob cenné knihy a periodika. Mnohé z nich mají dodnes kromě historické hodnoty i svůj význam informační. Např. časopis *Zeitschrift für anorganische und allgemeine Chemie* má knihovna od r. 1899 a odebírá jej dodnes. Řada základního chemického referátového periodika *Chemical Abstracts* začíná vol. 8 z r. 1914 a jeho kontinuitě se podařilo udržet i v 80. letech, kdy byl kritický nedostatek devizových prostředků na nákup. Rokem 1999 byl ukončen odběr tištěné verze a titul je nadále odebírán jako databáze na CD-ROM.

Vývoj od poloviny 50. let do konce 80. let

V r. 1956 začal JUDr. Alois Těšitel budovat vědeckou knihovnu s katalogy a ustáleným řádem. Tehdy měla knihovna 19 000 svazků knihovních jednotek a odebírala 323 titulů periodik.

O 10 let později převzala vedení knihovny paní Věra Vaníčková. V polovině 70. let vykazovala knihovna 129 000 knihovních jednotek, 595 titulů periodik a 20 000 výpůjček. Převážná část z nich byly ovšem výpůjčky prezenční. Od konce 70. let do počátku 90. let vedla knihovnu paní Jitka Dusilová. Již v této době trpěla knihovna nedostatkem prostor, a proto byly prakticky všechny nové knihy okamžitě rozpůjčeny jako trvalé výpůjčky jednotlivým učitelům nebo do katedrových knihoven. Roční přírůstek se pohyboval kolem pěti tisíc. Počátkem 80. let došlo k drastickému omezení deviz na nákup. Ještě v r. 1981 odebírala knihovna prostřednictvím

tzv. přidělové kvóty 39 titulů periodik ze západních zemí, v r. 1987 klesl jejich počet na šest. Tím došlo k nenahraditelným ztrátám v kontinuitě periodických fondů a ke zhoršení podmínek pro vědeckovýzkumnou práci. Na druhé straně se díky dotacím z ministerstva školství mohli uživatelé knihovny seznámit s rešeršními službami ze světových databází (např. *Chemical Abstracts*) v režimu on-line i prostřednictvím průběžných rešerší podle definovaných profilů. V r. 1987 odebírala knihovna pro své uživatele 30 profilů.

Počátkem 80. let vstoupila také do knihovny automatizace. Katalogizační záznam, psaný na stroji a rozmnožovaný přístrojem OR-MIG, byl od r. 1981 pořizován na organizačním automatu Consul 265 na děrnou pásku a další exempláře se již množily automaticky. Údaje se zároveň ukládaly do databáze na sálovém počítači EC 1033. Ta se dále využívala k vyhotovení seznamu přírůstků za určitá období. V r. 1988 byl Consul nahrazen výrobkem české provenience TEXT 01 M1. Pro tento stroj vytvořil Ing. Javůrek program v prostředí DBase 2+, který již umožňoval nejen katalogizaci, ale i jednoduché vyhledávání podle několika deskriptorů. Koncem r. 1989 byl do knihovny přidělen první PC – slušivický TNS. I na něm jsme pracovali v programu vyvinutém pracovníky VS VŠCHT. Koncem r. 1991 byl poněkud překotně zakoupen sotva narozený knihovnický program Smartlib. Po půlročním „ladění“ byly v polovině r. 1992 zprovozněny moduly akvizice, katalogizace a OPAC. Výhodou bylo, že všechny dříve strojově zpracované katalogizační záznamy se podařilo, i když ne zcela ideálně, do Smartlibu zkonvertovat.

stavba nové budovy

budova Univerzitní knihovny na Stavařově, rok 1997

stěhování knih do nových prostor

ze slavnostního otevření knihovny v roce 1997

Nové podmínky a možnosti v 90. letech

Změna podmínek ve společnosti koncem r. 1989 se samozřejmě projevila i v práci knihovny – nejvýrazněji v možnosti nakupovat zahraniční informační prameny. Knihovna byla sice stále limitována svým rozpočtem, přesto se podařilo obnovit hned počátkem 90. let předplatné na nejvýznamnější zahraniční periodika a počet titulů ze západních zemí stoupl na 17, což byl oproti r. 1987 nárůst o téměř 200 %.

Zjara r. 1992 byl vyhlášen konkurs na vedoucího knihovny. Uchazeč vybraný konkursní komisí ale do funkce nenastoupil a vedením knihovny byla pověřena Mgr. Iva Prochásková. V té době již studovala na VŠCHT také první padesátka studentů nově založené Fakulty územní správy a připravovalo se zahájení výuky na Ústavu cizích jazyků. Se zahájením akademického r. 1992/93 získala škola pro tyto subjekty novou budovu v lokalitě Stavařov, v níž mělo být

vybudováno také jejich informační zázemí. Velmi prozíravým se ukázalo rozhodnutí nezakládat novou fakultní knihovnu, ale zřídit v této budově jen pobočku stávající ústřední knihovny. Během prázdnin sem byly výběrově přesunuty některé fondy, především společensko-vědní, jazyková a jazykovědná literatura, a bylo zde zřízeno výpůjční oddělení a dvě prezenční studovny.

V r. 1993 byla ustavena další fakulta – Dopravní fakulta Jana Pernera. Informační zázemí pro tuto fakultu bylo třeba začít budovat zcela od počátku, protože VŠDS v Žilině nevěnovala nově vzniklé fakultě ze svých informačních fondů nic. Počátkem r. 1993 byla proto vypracována koncepce, podle níž začala probíhat přeměna původní ústřední knihovny VŠCHT v moderní univerzitní knihovnu zajišťující vyhovující informační zázemí pro všechny fakulty. Základem koncepce byl model jediné ústřední knihovny pro celou vysokou školu, který umožňoval racionální hospodaření s přidělenými finančními prostředky. Metodou postupných kroků a při finanční podpoře z Fondu rozvoje vysokých škol (celkem byly v letech 1994 – 1997 realizovány tři projekty) pak byly změny postupně prováděny. V r. 1994 byl zprovozněn knihovnický systém Smartlib v síti. Byl ukončen tisk katalogizačních lístků a elektronický katalog tehdy obsahoval 12 500 záznamů. Na hlavním pracovišti knihovny byl uveden do provozu automatizovaný výpůjční systém. Během r. 1995 byla knihovna vybavena dalšími PC, na obou pracovištích knihovny byly zřízeny lokální sítě a zprovozněn výpůjční modul i v pobočce Stavařov. Postupně se rozvíjely i další služby, bylo zavedeno samoobslužné kopírování a nakoupeny první elektronické databáze. V r. 1996 byl vyměněn knihovnický systém Smartlib za modernější KP-Systém, který umožnil racionalizaci výpůjčního systému využitím čárového kódu.

Nová budova

V polovině 90. let již bylo zcela zřejmé, že knihovna nemůže ve svých stísněných prostorách dynamickému rozvoji univerzity stačit. Od r. 1992 byl prorektorem vysoké školy doc. Ing. Ladislav Koudelka, DrSc., který jako první přišel s návrhem pokusit se realizovat výstavbu nové budovy. Situace na MŠMT ČR se jevila jako příznivá, proto byla na podzim r. 1993 zahájena práce na koncepčním záměru výstavby. V květnu 1994 byl záměr na MŠMT ČR schválen a výstavba knihovny byla zařazena do systémově dotovaných staveb na léta 1994 – 1997. Stavba byla zahájena v dubnu 1996 a dokončena v září 1997. Během 1. poloviny r. 1997 tedy pracovníci knihovny kromě zajištění běžného provozu již intenzivně připravovaly stěhování. Fondy z pracoviště knihovny na nám. Čs. legií, uložené ve skladu podle signatur, bylo třeba před stěhováním oborově roztrždit, opatřit ochrannou etiketou a čárovým kódem. Protože otevření nové knihovny samozřejmě představovalo velký zásah do zavedených zvyklostí, bylo třeba zajistit podporu na všech fakultách. Proto byla v březnu 1997 ustavena prorektorem doc. Ing. Jaroslavem Jandou, CSc. komise, ve které měli zastoupení představitelé všech fakult. Komise také připomínkovala nový knihovní řád, který byl nakonec na kolegiu rektora schválen a vešel v platnost 1. 11. 1997.

10. října 1997 byl ukončen provoz v pobočce na Stavařově a půjčovně na nám. Čs. legií. Ve studovnách v téže budově, které zůstaly dislokovaným pracovištěm UK, nebyl provoz ani během stěhování přerušen. Během dvou týdnů bylo přestěhováno asi 30 000 svazků monografií a skript, průběžné ročníky docházejících periodik (200 titulů), soubory video a audiokazet, závěrečné vysokoškolské práce. Během dalších 14 dnů bylo dokončeno oborově uložení fondu ve volném výběru, přestěhovány počítače, instalován nový server a PC, oživena lokální síť a zprovozněn automatizovaný knihovnický systém. Po měsíci horečné práce tak mohl být zahájen 10. listopadu zkušební provoz pro studenty a celá knihovna pak byla slavnostně otevřena 25. listopadu 1997.

Tím byla po pěti letech dokončena transformace původní uzavřené knihovny sloužící tisícovce učitelů a studentů jednooborové vysoké školy na moderní otevřenou informační instituci, pos-

kytující informační zázemí v širokém spektru oborů více než třem tisícům uživatelů nejen z řad akademické obce UPa, ale i studentům a pedagogům jiných škol a také veřejnosti.

Současnost

Knihovna má nyní ve fondu více než 155 tisíc knihovních jednotek, z toho 60 tisíc svazků ve volném výběru. Odebírá kolem 320 titulů periodik. Ke konci r. 1999 bylo v knihovně registrováno téměř 3 500 uživatelů a průměrná denní návštěvnost přesahovala čtyři sta. Počet výpůjček překročil 47 tisíc.

Během dvou let provozu v nové budově došlo také k dalšímu rozvoji moderních informačních služeb. 1. 1. 1999 byl do rutinního provozu uveden systém pro zpřístupňování databází a multimédií na CD-ROM. V současné době umožňuje všem uživatelům síť UPa přístup do deseti databází a čtrnácti multimediálních encyklopedií. Návštěvníci knihovny mohou využívat rešeršní studovnu s devíti PC, z nichž je umožněn on-line přístup do dalších databází (Cross-Fire Beilstein – organické sloučeniny a TRIS – databáze informací z dopravy) a do Internetu. V další studovně je k dispozici multimediální PC se skenerem, na němž je instalován také speciální software umožňující práci lidem se zrakovým postižením. Ve videostudovně mají studenti možnost pracovat s výukovými programy (především pro matematiku a jazyky) na videokazetách.

Budoucnost?

Oblast informačních technologií je v současné době jednou z nejrychleji se rozvíjejících, což vyžaduje od lidí, kteří s nimi pracují, aktivní a tvořivý přístup, schopnosti a chuť stále se učit. Kolektiv pracovníků knihovny se v posledních letech dokázal s mnoha nelehkými úkoly se ctí vyrovnat, a proto je možno s jistotou říci, že Univerzitní knihovna Univerzity Pardubice je na vstup do třetího tisíciletí - nazvaného tisíciletím informací – dobře připravena.

*Mgr. Iva Prochásková
vedoucí Univerzitní knihovny*

čítárna v nové budově Univerzitní knihovny na Stavařově

Něco z historie a současnosti bydlení a stravování

vysokoškolské koleje na Dukle

vysokoškolské koleje na Dukle

Koleje

První studenti a zaměstnanci tehdejší Vysoké školy chemicko-technologické byli ubytováni na několika místech v Pardubicích: například v dřevěných ubytovnách na Olšinkách, hotelu Libuše u bývalého starého nádraží a v dalších menších ubytovnách

po městě. Podmínky v těchto ubytovnách byly s dnešním porovnáním zcela nevyhovující, jak jistě ještě pamatují někteří současní pedagogičtí pracovníci univerzity (topení na tuhá paliva, kamna na pokojích, na umývárkách železné žlaby, při velkých mrazech zamrzala voda, vybavení na pokojích velice skromné atd.). Později se si-

vysokoškolské koleje na Dukle - a tak to vypadalo uvnitř

koleje v Polabinách, umývárna, 60. léta

stavba kolejí v Polabinách

koleje v Polabinách, zařízení pokoje, 60. léta

koleje v Polabinách, 60. léta

zařízení pokoje, současná podoba

tuace zlepšila, když ubytování studentů bylo zajištěno v nově vystavěných kolejích „Mír“ v Rožkově ulici na Dukle.

V šedesátých letech byla zahájena výstavba areálu kolejí v Polabinách. První pavilon A byl ovšem předán k ubytování středoškolským studentům. V roce 1963 byl uveden do provozu pavilon B a o rok později pavilon C. Pokračovalo se s výstavbou pavilonu D, který zahájil provoz v září 1966. Postupným otevíráním pavilonu B a C byli studenti z nevyhovujících ubytovacích zařízení ve městě přestěhováváni do areálu kolejí v Polabinách.

Při zvyšujícím se nárůstu studentů vysoké školy byla po dohodě s bývalým KNV předána v roce 1965 kolej Mír na Dukle středoškolským

studentům a vysokoškolští studenti se mohli přestěhovat do kolejí v Polabinách – pavilonu A. Tím došlo k centrálnímu ubytování studentů VŠCHT. Zaměstnanci školy a studenti postgraduálního studia byli i nadále ubytováni v ubytovnách na Olšinkách, a to až do roku 1976, kdy došlo k úplné likvidaci tohoto typu ubytování.

V přízemí pavilonu D byla pro studenty zřízena ordinace praktického lékaře, oddělení zubní a gynekologie. Dále tyto prostory obývala katedra tělesné výchovy, která se po otevření první tělocvičny v roce 1977 přestěhovala do těchto prostor a po jejím uvolnění se do přízemí pavilonu D nastěhovala vojenská katedra, která zde působila až do roku 1990.

koleje v Polabínách, současná podoba

koleje v Polabínách, současná podoba

Vyprojektovaná kapacita kolejí 1186 lůžek nebyla zcela pokryta ubytováním vysokoškolských studentů, a proto byla volná lůžka využívána formou pronájmu pro ubytování studentů středních škol.

S postupně se zvyšujícím nárůstem studentů VŠCHT bylo ubytování středoškoláků na pavilonu C ukončeno v roce 1991 a na pavilonu D v roce 1993. Od této doby slouží koleje pouze k ubytování vysokoškolských studentů.

Se vznikem Univerzity Pardubice dne 31. 3. 1994 a nových fakult FES, DFJP a ÚJHS se stala lůžková kapacita kolejí nedostačující. Z tohoto důvodu byla rozšířena o třetí lůžka na některých pokojích a z některých studoven byly vybudovány čtyřlůžkové pokoje. Další lůžková kapacita byla rozšířena v prostorách po bývalé vojenské katedře, po uvolněných kancelářích správy kolejí, zrušených nočních vrátnicích, 99 míst v nově vzniklé ubytovně DFJP a 32 lůžek na středisku Stavařov.

Stávající lůžková kapacita činí celkem 1667 lůžek, z toho 1582 lůžek pro studenty, doktorandy a zaměstnance, 28 lůžek pro dálkově studující a 57 lůžek k příležitostnému ubytování hostů školy. V prostorách kolejí jsou v každém pavilonu zachovány studovny, které slouží pro studium ubytovaných studentů, DFJP má vlastní Klub přátel železnic a v pavilonu D jsou kanceláře mezinárodního studentského sdružení AIESEC. Ke společenskému vyžití slouží dva kluby v pavilonu A a B s pořádáním diskoték, na pavilonu C video-klub, dále pak na každém pavilonu 2 – 3 televizní místnosti, pro zá-

menza

jemce o fotografování vybavená fotokomora a hudební kroužek. Pro sportovní vyžití jsou na kolejích posilovna, stolní tenis a venkovní hřiště pro míčové hry.

Jednotlivé pavilony se dle finančních možností SKM postupně modernizují. Kompletní modernizací prošel pavilon A, ve kterém byla kromě rekonstrukce hygienického zařízení a nové elektroinstalace vybudována i datová a internetová síť pro studenty. V letošním roce se započne s modernizací tohoto typu na pavilonu C. Dále pak v letošním roce by se měla zahájit rekonstrukce bloku A na Stavařově pro ubytování doktorandů a zaměstnanců Univerzity Pardubice. Tím by se uvolnily prostory dopravní fakultě. Správa kolejí a menzy též počítá se zahájením výstavby diskotékového klubu mimo areál kolejí.

Menza

Stravování studentů bylo nejprve zajištěno v menze zřízené z restaurace „Na kopečku“, která byla pod správou bývalých restaurací a jídelen, později předána VŠCHT. V roce 1964 – 1965 byla zahájena výstavba menzy v areálu kolejí v Polabínách a provoz zahájila 1. 9. 1965. V osmdesátých letech byla menza rozšířena o přístavbu společenských salonků a zmodernizovány stávající prostory.

Kapacita menzy je 2.500 tisíce jídel v hlavní směně, jídelna má k dispozici 300 míst. Zabezpečuje především stravování pro studenty, zaměstnance, ale také pro cizí strávníky z důvodu vylepšení finanční situace. Od 1. 11. 1998 byl v menze zaveden automatizovaný bezstravenkový systém stravování. Objednávání a odběr stravy je prováděn pomocí identifikačních karet, které jsou využívány zároveň jako průkaz studenta a zaměstnance. Menza nabízí čtyři druhy hlavních jídel a jedno jídlo minutkové. Stravování je rozšířeno o tzv. doplňkový prodej, ve kterém jsou nabízeny různé druhy salátů, zeleninových a těstovinových talířů, pizzy, koláče, cukrářské výrobky a další sortiment dle zájmu strávníků.

V roce 1999 otevřela menza vlastní bufet, ve kterém v prodloužené otevírací době nabízí studentům veškerý sortiment doplňkového prodeje a různé druhy večeří na stravovací karty.

V červnu roku 1998 byl ukončen pronájem soukromé firmě, která provozovala univerzitní klub v prostorách menzy. V současné době jsou tyto nově upravené prostory využívány pro společenské akce univerzity, ale i pro soukromé akce zaměstnanců.

Eva Skokanová
ředitelka SKM

menza, 60. léta

menza - salonek dnes

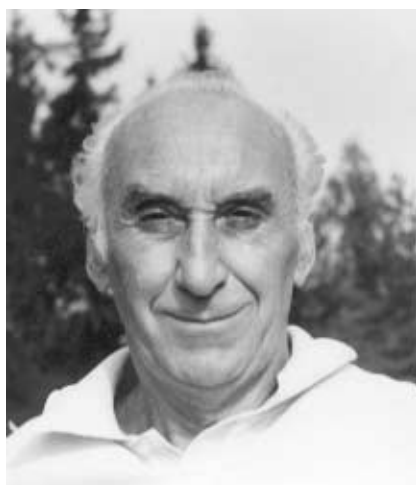

menza, 60. léta

menza dnes

Z historie vysokoškolské tělovýchovy a sportu

doc. Zdeněk Krτίčka

Dva roky po založení Vysoké školy chemicko-technologické (VŠCHT) v Pardubicích, v akademickém roce 1952/1953, vznikla na samostatné vysoké škole katedra tělesné výchovy, jejímž vedním byl pověřen doc. Zdeněk Krτίčka.

Dále zde působili učitelé Zdeněk Veselý, Božena Staňková, Karel Chaloupka, Karel Růžička a PhDr. František Martínek. Ustanovením KTV byly vytvořeny základní předpoklady pro zapojení studentů do tělovýchovné a sportovní činnosti.

Podmínky pro činnost byly v počátcích velmi skromné. Jediná místnost na rektorátě pro administrativní jednání a žádné vlastní tě-

lovýchovné prostory. Za této situace byly využívány pronajaté objekty tělovýchovných jednot a základních škol: ZŠ br. Veverků, Višňovka, Staňkova, Polabiny I, sokolovna Na Olšinkách, v Rosicích, Pardubičkách, Ohrazenicích, autosalon v Tyršových sadech, sportovní areály na Dukle a Letní stadion, ledová plocha na Zimním stadionu, fotbalové hřiště na Slovanech, v Pardubičkách, žšvárové hřiště na pravém břehu Labe, krátký čas se jezdilo se studenty do sportovního areálu v Cholticích a na výuku plavání ve večerních hodinách do Hradce Králové.

Výuka byla realizována formou povinné v I. - III. ročníku a nepovinné tělesné výchovy, přičemž letní a zimní kurzy byly povinné pro I. ročník. Ve školním roce 1959/1960 vznikla při VŠCHT z atle-

prof. Stanislav Kolda

8. československá univerziáda, ze soutěže badmintonu, rok 1977

sportovní den bývalé VŠCHT

ze soutěží o Standartu rektora bývalé VŠCHT

tického oddílu tělovýchovná jednota TJ Slávia VŠCHT - jako výsledek mimořádného zájmu o „sportování“ mezi studenty a zaměstnanci rychle se rozvíjející mladé pardubické vysoké školy.

U zrodu nového sportovního subjektu byli prof. Kolda, doc. Jeník, doc. Krtička a Mgr. Boček. V TJ působily oddíly basketbalu, horolezectví, kanoistiky, ledního hokeje, námořního jachtingu, šachu, vodního lyžování, volejbalu a základní a rekreační TV. V šedesátých letech a později na KTV pod vedením doc. Krtičky již působila „druhá generace tělocvikářů“ Mgr. Boček, PhDr. Kořínek, PaedDr. Němec, Mgr. Mittnerová, PaedDr. Sháněl, PaedDr. Vašíček.

Od samého počátku tělovýchovného dění bylo velkým kladem úzké propojení mezi katedrou tělesné výchovy, vysokoškolskou tělovýchovnou jednotou a zcela mimořádná podpora vedení VŠCHT. Za této příznivé atmosféry byla vybudována sportovní hala, která byla slavnostně otevřena u příležitosti 8. Československé zimní univerziády v roce 1977. Učitelé KTV a členové TJ zabezpečovali soutěže v badmintonu, judo a ledním hokeji, házené, šachu a badmintonu, lyžařské závody se uskutečnily ve Špindlerově Mlýně.

Tento hezký a účelový tělovýchovný areál byl vybudován také díky obrovskému množství svépomocných a brigádnických hodin jak zaměstnanců VŠCHT, tak také studentů, kteří v té době na škole studovali. Velkým přínosem pro zlepšení výuky tělesné výchovy na tehdejší VŠCHT byla rovněž výstavba areálu vodních sportů u koupaliště na pravém břehu Labe, tří kurtů na tenis, kurtů na volejbal a nohejbal v blízkosti sportovní haly, betonová plocha u kolejí blok „C“ a travnatá plocha na kopanou a softbal v místě, kde nyní stojí nová knihovna.

Trvalá podpora vedení Vysoké školy chemicko-technologické tělovýchově se dále projevila výstavbou druhé sportovní haly, jejíž provoz byl zahájen k Mezinárodnímu dni studentů - volejbalovým turnajem akademických reprezentačních celků Bulharska, SSSR, Nizozemí a Československa v roce 1988.

Přirozeným vyústěním nevšedního, sportovního zájmu o sportování mezi studenty a zaměstnanci bylo v roce 1958 vyhlášení dlouhodobé soutěže o nejlepší ročník VŠCHT v osmi sportovních disciplínách nazvané „Standarta rektora VŠCHT“, již se zúčastňovali studenti i zaměstnanci školy.

Tato sportovní setkání měla zvláštní náboj, utkávali se proti sobě studenti a tehdy mladí učitelé, což po stránce nejen výchovné a poznávací mělo nemalý význam. Pamětníci těchto „klání“ pracují stále na naší škole : Ing. Cakl, Ing. Čegan, doc. Gemza, doc. Handlíř, prof. Horák, prof. Churáček, Ing. Kalíšek, Ing. Kašpar, doc. Komers, PhDr. Kořínek, doc. Koudelka, doc. Královský, doc. Krejčí, doc. Ludwig, prof. Machač, doc. Mikulášek, p. Nežádal, doc. Sákra, doc. Skopal, prof. Šňupárek, PaedDr. Vašíček, Ing. Večeřa, doc. Vlček a další.

Před dvěma lety jsme si připomněli 40. výročí založení této populární soutěže, která je svým způsobem ve vysokoškolském dění ojedinělá. Přeměnou VŠCHT na univerzitu v roce 1994 doznala soutěž o standartu jinou strukturu - soutěží ročníky jednotlivých fakult a standartu získává fakulta na základě výsledků 11 sportovních disciplín v kolektivních sportech a v soutěžích jednotlivců. Slavnostního předání standarty se účastní rektor Univerzity Pardubice. Děkan vítězné fakulty přebírá z rukou rektora univerzity putovní pohár. Stalo se tradicí, že předání standarty předchází ocenění nejlepších studentů - sportovců Univerzity Pardubice.

V průběhu uplynulých padesáti let studovalo na naší vysoké škole mnoho vynikajících sportovců. Jmenovat můžeme: reprezentantka v plavání Lenka Churáčková, horolezec Poldo Páleníček - jeden z prvních československých přemožitelů osmitisícových vrcholů v Himalájích, reprezentant v atletice - disciplína kladivo - Jaroslav Charvát, reprezentantka v orientačním běhu Iva Kalibánová, basketbalistě Vladan Vahala, Pavel Zajíc, lyžaři Cihelková, Kornfeld, Ehlerová, hokejisté Václav Haňka, Ladislav Machulda, Pavel Novák, kulturista - mistr republiky Kulovaný a současní studenti - reprezentanti školy - vítězka Světového poháru na skibobu - Alena Housová,

z otevření „nové haly“, rok 1988

sportovní den při otevření „nové haly“, rok 1988

desetibojař Jiří Ryba, plavec Bohumír Šraut, vítězové akademických mistrovství (AM) vodní slalom - Aleš Marek, stolní tenista Jana Doležalová, atletka Eva Studničková, lyžaři Eva Erlebachová, Martin Forman a další.

V kolektivních sportech reprezentovali studenti naší školu ve finále AM v kopané v roce 1957 - pamětníky tohoto úspěchu jsou prof. Machač, doc. Gemza a doc. Královský. Ve volejbalu hájili naši školu na AM v roce 1981: Bartoniček, Horký, Holubec, Mikulášek, Mittner, Piškytl a Štáva, v basketbalu mužů získali naši reprezentanti 2. místo v roce 1996 v sestavě: Vahala, Zajíc, Steklý, Tušl, Panuš, Šnajdr a Tuťálek. Pravidelnými účastníky finalových bojů na AM bylo také reprezentační družstvo ledního hokeje - mnohonásobný vítěz této soutěže.

Mimo sportovní aktivity se učitelé katedry tělesné výchovy a členové TJ podíleli na pořádání společenskosportovních akcí přesahujících rámec regionu. Vzpomenout lze Zimní světovou univerziádu v roce 1964 (lední hokej, krasobruslení, lyžařské disciplíny ve Špindlerově Mlýně), celostátní univerziádu v roce 1993 (stolní tenis,

šachy, judo) a akademická mistrovství v mnoha sportovních odvětvích. Poslední v orientačním běhu se konalo v květnu loňského roku.

Dále pak účast studentů na celostátních spartakiádách ve sportovní části i v hromadných vystoupeních, na dálkových pochodech na Duklu, seminářích v softbalu, volejbalu, basketbalu a fotbalu pro učitele kateder tělesné výchovy na vysokých školách.

Trvalé a příjemné vzpomínky mají absolventi naší školy na letní a zimní výcvikové kurzy, na kterých katedře tělesné výchovy pomáhali kolegové odborných kateder (Ing. Adámková, prof. Churáček, Ing. Kalíšek, doc. Kalousová, Ing. Večeřa a další).

Významná je také pomoc dobrovolné tělovýchově, ve výchově nových funkcionářů (385 rozhodčích, 267 trenérů, 730 cvičitelů) a dalších sportovních nadšenců, kteří působí po celé republice i v zahraničí.

Občané Pardubicka také zaregistrovali a aktivně se zúčastnili společensko-humanitární akce - Běhu Terryho Foxe, který je pořádán ve spolupráci s Klubem onkologicky nemocných.

Naše pracoviště změnilo počátkem roku 1998 název na katedru tělovýchovy a sportu (KTS), je rektorátním útvarům a také se „omladilo“. Vedoucím se stal Mgr. Jaroslav Friedrich a učitelé Mgr. Filip, Mgr. Hrabincová, PhDr. Kořínek a PaedDr. Vašíček.

Na dobré jméno a pozici, kterou svojí činností vytvořila TJ Slávie, navazuje v posledních letech Univerzitní sportovní klub UPa,

děkan Fakulty chemicko-technologické doc. Kotyk s radostí převzal od prorektora doc. Ludwiga stříbrný pohár - Standartu rektora, kterou získali studenti fakulty za sportovní výsledky roku 1999

nejlepší sportovci univerzity: Jakub Minář, Jiří Ryba, Aleš Marek, Jan Rayman, Martin Forman, Eliška Kaplanová, Jana Chmelíková, Eva Studničková (do objektivu se nevtěsnila Jana Doležalová)
17. listopad 1999

předávání hlavních cen vítěžkám v kategorii dívek na akademickém mistrovství ČR v orientačním běhu, květen 1999

Lady Speed Stick Tour III, Olga Šípková a hosté, 4. dubna 1998

jež v současné době řídí výbor ve složení: doc. Mikulášek - předseda, Ing. Večeřa - místopředseda, PhDr. Kořínek - tajemník, a členové - vedoucí oddílů klubu - doc. Handlír, Ing. Adámková, Mgr. Friedrich, Mgr. Filip, PaedDr. Vašíček a hospodář K. Látová.

Klub má 494 členů, z toho 303 studentů, kteří vyvíjejí činnost v osmi oddílech. Nejpočetnější je oddíl „Sportu pro všechny“, který mimo vlastní dění je spolu s Okresním výborem Asociace sportu pro všechny spolupořadatelem komerčních cvičení pro veřejnost v našich tělocvičných prostorách (cvičení mistryně světa ve sportovním aerobiku O. Šípkové) a další.

Basketbal má dvě družstva, která soutěží v okresním přeboru. A družstvo tvoří studenti, B družstvo je složeno většinou ze starších absolventů naší školy. Oddíl je pořadatelem turnaje „Memoriál Ing. Zdeňka Skřivánka“.

Lyžaři - sjezdáři se zúčastňují závodů pořádaných Krkonošským svazem lyžařů.

Tenisté soustřeďují ve svých řadách jak rekreační, tak i závodní hráče, pravidelně pořádají náborové turnaje pro studenty a „Memoriál prof. Koldy“.

Stolní tenisté hrají v okresním přeboru. Sport je nenáročný a patří mezi fakultativní disciplíny, které katedra ve svém programu nabízí studentům.

Hlavní náplní **oddílů vodních sportů** jsou sjezdy východočeských řek.

Činnost **turistického oddílu** je zaměřena na letní i zimní turistiku a cykloturistiku. Členové se zúčastňují i akcí celostátního významu

např. přechod Západních Tater, Javorníků, zdolání Glossglockneru či absolvování Dunajské cyklostezky. Člen oddílu Michal Holčapek byl úspěšným aktérem akce „Přechod Grónska“.

Volejbal patří mezi tradiční vysokoškolské sporty a jeho oblíbenost je velká i mezi studenty. Řada z nich navštěvuje výběrové hodiny volejbalu a ti nejlepší jsou členy klubu. Oddíl mužských kategorií soutěží v okresním přeboru dvěma družstvy. „A“ - tvoří naši absolventi a „B“ - studenti. Družstvo žen hraje oblastní přebor a pečuje též o dvě žákovské kategorie. Zájem o volejbal a popularitu tohoto sportu na univerzitě nejvíce zvyšují a podporují soutěžní klání připravená pro ty, kteří s touto míčovou hrou třeba začínají nebo hrají pouze pro radost. Ročníkové přebory a turnaj smíšených dvojic jsou neodmyslitelnou součástí činnosti oddílu.

Velkým kladem úspěšné činnosti Univerzitního sportovního klubu a Katedry tělovýchovy a sportu je vzájemná propojenost, materiální vybavení zabezpečované KTS a vstřícná podpora a pomoc vedení školy, která je zakotvena v „Dohodě o zajištění výběrové tělesné výchovy a sportovní činnosti“ mezi univerzitou a USK. Tato dohoda vymezuje vzájemné vztahy ve výše uvedených aktivitách jak studentů, tak zaměstnanců univerzity, včetně členů USK.

V roce 2000 se celonárodní vysokoškolský sport dožívá devadesátilet. Na slavnostním zasedání ve velké aule pražského Karolina za účasti významných státních, společenských a tělovýchovných osobností, kde byl přítomen prorektor naší univerzity doc. Janda, bylo mimo jiné vzpomenuáno i vysokoškolského sportu v Pardubicích, který svým nemalým podílem přispěl k rozvoji tělesné zdatnosti studentů a zaměstnanců školy.

Téměř padesát let (48 let) vysokoškolského sportu a tělovýchovy v Pardubicích je důvodem k příznivému bilancování výsledků. Využíváme této příležitosti, abychom poděkovali všem, kteří se na činnosti našeho sportovního klubu podíleli.

Píše se rok 2000. Nechť je rokem dobrým a úspěšným, stejně jako ty přístí.

Do dalších let přejeme naší vysokoškolské tělovýchově stálou podporu od vedení univerzity, odborné, obětavé a nadšené učitele, trenéry a cvičitele.

Studentům pak, aby ještě lépe než dosud využívali široké palety nabídek sportovních aktivit, které jim KTS ve svých učebních plánech nabízí. Těm, kteří projeví hlubší zájem o některou z těchto aktivit, můžeme nabídnout, aby v rámci svého volného času rozšířili řady členů našeho USK.

*za kolektiv katedry
PhDr. Josef Kořínek*

*startovní nadšení 3. října 1998 na Pernštýnském náměstí v Pardubicích
běh Terryho Foxe*

1950 – 2000

VYSOKOŠKOLSKÝ UMĚLECKÝ SOUBOR PARDUBICE

Vysokoškolský umělecký soubor, jenž působí na akademické půdě v Pardubicích již padesát let, byl založen studentem tehdejší VŠCHT Vlastislavem Novákem. Zprvu to byl soubor s doprovodným orchestrem, který čítal kolem 80 zpěváků a 20 instrumentalistů. Později vznikla i cimbálová muzika. V této době se soubor začal diferencovat na folklórní složku a samostatný sbor. Po počátečních problémech v průběhu 2. poloviny 50. let a na počátku let 60. sbor vykrytalizoval v klasické pěvecké těleso, které mělo ve všech hlasových skupinách kolem 20 až 25 zpěváků.

Pod vedením svého dirigenta se vypracoval mezi přední akademické sbory naší republiky. Spektrum jeho činnosti bylo velmi pestré: od klasických sborových koncertů, přes spolupráci s profesionály, ať už orchestry či jednotlivci, natáčení do rozhlasu a televize, účast na mezinárodních soutěžích a festivalech, od roku 1968 též pořádání mezinárodního soutěžního festivalu akademických sborů IFAS, až po zahraniční zájezdy, při nichž sbor navštívil do dnešní doby již 20 států a získal za svoji činnost nejedno soutěžní ocenění.

Dle dokumentace dlouholetého archiváře VUS pana Jana Průchy jich bylo více než 120. Mezi ta nejprestižnější patří 1. a 2. cena na festivalu v Gorizii v roce 1974 a ocenění z německého Pohlheimu (1983) a Zellhausenu (1988), kde ženský sbor VUS Pardubice získal 2. cenu v konkurenci sborů z různých světadílů, dále pak i laureátství mezinárodních soutěží, mezi nimiž nechybí ani ocenění z IFAS Pardubice.

Dramaturgie sboru vždy vycházela z toho, aby program byl pestrý a náročný, ale především aby rozdával radost svému publiku. Tento trend si sbor udržuje dodnes. Proto v jeho repertoáru najdete skladby od dob renesance a baroka až po současnost. Co se žánrů týče, jsou to skladby polyfonní, chrámové, úpravy lidových písní, spirituály, jazz i gospely. Nechybí ani provedení vokálně-instrumentálních děl většího rozměru autorů Brittena, Brixioho, Dvořáka, Haydna, Honeggera, Glucka, Koželuha, Leoncavalla, Martinů, Smetany a Stamice.

Od svého založení do dnešní doby vystupoval sbor na stovkách míst celé republiky, na mnoha z nich samozřejmě opakovaně. K těm nejváženějším ale patří koncerty v chrámu sv. Mikuláše na Malé Straně v Praze, v Rudolfinu, Smetanově síni a Národním divadle.

50. léta - VUS s dirigentem Vlastislavem Novákem

50. léta

70. léta - VUS

VUS- 80. léta

VUS - 90. léta

VUS se zúčastnil v červnu 1995 mezinárodního festivalu Akademická Banská Bystrica

VUS v Mendoze, Argentina v r. 1999

VUS, Argentina v r. 1999

VUS na inauguraci rektora v r. 2000

zakladatel VUS
doc. Ing. Vlastislav Novák

současný dirigent VUS
Jiří Kožnar

Pod vedením zakladatele sboru natočil i svou první LP desku, na níž najdeme České madrigaly Bohuslava Martinů a skladbu Cantata academica Benjamin Brittena (1979).

V sezóně 1993 - 1994 převzal umělecké vedení sboru žák Vlastislava Nováka dirigent Jiří Kožnar, absolvent pardubické konzervatoře v oboru varhany a dirigování, jenž jako varhaník spolupracoval také se sbormistrem Milanem Uherkem a jeho libereckým dětským sborem Severáček a několik let působil jako korepetitor a druhý dirigent Pardubického dětského sboru. V současnosti působí jako pedagog na základní umělecké škole, kde založil varhanní oddělení.

Od této doby pracuje VUS v komornějším obsazení a úspěšně pokračuje v tradici akademického sboru. Jeho členy jsou nejen studenti a absolventi Univerzity Pardubice a pardubických dětských sborů, ale i ostatní příznivci sborového zpěvu.

K významným úspěchům tohoto období patří umístění sboru na předních místech festivalů Chorus Camera Rychnov nad Kněžnou, IFAS '94 Pardubice, Pražské dny sborového zpěvu, Harantovské slavnosti historického zpěvu a Akademická Banská Bystrica.

Kromě účasti na soutěžích a soutěžních festivalech doma i v zahraničí pořádá VUS již tradiční koncerty - Májový koncert každoročně v květnu, na který si zve pravidelně zajímavé hosty, v prosinci je naopak on zván ke spolupráci Komorní filharmonie Pardubice, se kterou uvádí Rybovu Českou mši vánoční. S tímto profesionálním tělesem spolupracuje sbor i v průběhu roku v rámci jeho abonentních koncertů. Vyvrcholením této spolupráce byla nahrávka díla J. V. Stamice „Missa solemnis“ na jaře roku 1998 na kompaktní disk.

V roce 1997 natočil sbor svůj profilový kompaktní disk pod názvem „Souznění“, který spatřil světlo světa v létě roku 1998 a byl slavnostně pokřtěn na podzim téhož roku na pardubickém zámku senátkou Jaroslavou Moserovou a Petrem Kotvaldem.

V posledních letech se sbor použil i do jiných zajímavých projektů, ke kterým jistě patří i spolupráce se zpěvákem Petrem Kotvaldem na jeho koncertech v Pardubicích, v Laterně magie a v divadle Milénium v Praze. Na albu Petra Kotvalda „Vánoce přicházejí“ vydaném v roce 1999 můžete slyšet také skladby, kde VUS nazpíval sborové pasáže.

Na podzim roku 1998 sbor absolvoval, co se týče vzdálenosti, zatím svůj nejdelší zahraniční zájezd, kdy se jako jediný evropský sbor zúčastnil v Argentině největšího festivalu sborového umění Latinské Ameriky „Cantapueblo“ v Mendoze. Sklidil veliké ovace a přivezl si kromě krásných zážitků i několik pozvání na obdobné festivaly a soutěže v Latinské Americe.

Dovolte nám touto cestou zároveň poděkovat všem našim příznivcům a sponzorům, bez jejichž pomoci bychom si dnes svou činnost již nedokázali představit.

Ing. Alena Mejstříková

obal CD

OHLÉDNUTÍ ZA ROKEM OSLAV

• 1999 • rok oslav padesát let vysokého školství v Pardubicích • 2000 •

NA PRAHU JUBILEJNÍHO 50. AKADEMICKÉHO ROKU

- říjen 1999 -

Vážené kolegyně, vážení kolegové, milé studentky, milí studenti,
dovolte mi, abych Vám, tak jako loni, popřál jménem celého vedení Univerzity Pardubice mnoho úspěchů v novém akademickém roce.

Zahajujeme akademický rok, ve kterém se budeme řídit novými vnitřními předpisy univerzity a fakult. Zaregistrováním univerzitních vnitřních předpisů na ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy, které se nám mimochodem podařilo jako jedné z prvních univerzit v České republice, jsme zakončili přechod od státní vysoké školy k veřejné vysoké škole. Nový právní rámec nám dal poněkud více volnosti v rozhodování, ale naopak nás posunul do situace, kdy budeme čím dál více vystavováni konkurenčnímu soupeření s ostatními vysokými školami o studenty a s ostatními vědeckými institucemi i mimo vysoké školy o prostředky na financování vědy a výzkumu. Ekonomická situace našeho státu se navíc samozřejmě promítá i do rozpočtu naší univerzity.

Jsem rád, že mohu úvodní odstavec zakončit optimistickou informací o tom, že vysoké školy obdržely do svých rozpočtů všechny

prostředky definované v dotačních smlouvách vysokých škol s MŠMT na rok 1999, tedy včetně prostředků, které nám stát od začátku roku vázal, neboli dlužil. Vedení školy vede však nadále celou řadu jednání na různých úrovních se snahou získat další finanční zdroje, případně minimalizovat některé náklady. Cítím to jako základní předpoklad toho, aby konec roku 1999 a celý náš společný nový akademický rok mohl proběhnout tak, abychom se všichni mohli plně věnovat své práci.

Jak jistě všichni víte, vysoké školství v Pardubicích si bude v roce 2000 připomínat padesát let své existence. Vládním nařízením ze dne 27. června byla zřízena Vysoká škola chemická v Pardubicích. Od roku 1953 byla naše alma mater známa již jako Vysoká škola chemicko-technologická v Pardubicích. Tím byly položeny základy nejvyššímu stupni vzdělávání ve městě Pardubice. Po roce 1989 se charakter školy změnil, vznikly nové fakulty, nabídka studia se rozšířila. Z jednofakultní školy chemického zaměření se stala instituce poskytující vysokoškolské vzdělání univerzitního typu. Od 31. března 1994 nese škola název Univerzita Pardubice.

Rád bych Vás v krátkosti seznámil se stěžejními akcemi plánovanými v souvislosti s padesáti lety existence vysokého školství v Pardubicích v roce 2000. Z pověření vedení univerzity pracuje organizační pracovní komise zabývající se přípravou oslav - tedy akcí, které budou v roce 2000 připomínat vznik, osudy, historii i současnost vysokého školství v Pardubicích, reprezentovaných alma mater Univerzitou Pardubice. Mimo této pracovní komise má velký význam také existence čestného výboru, ve kterém jsou mimo vedoucích funkcionářů univerzity a fakult například senátorka PČR doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc., poslanec PČR Mgr. Miloslav Kučera, přednosta okresního úřadu Ing. Michal Rabas, primátor města Pardubic Ing. Jiří Strítěský, starosta města Česká Třebová Jiří Pásek a dále generální ředitelé, případně ředitelé významných podniků a bank. Do čestného výboru byl přizván i jeden z prvních absolventů VŠCHT Pardubice spisovatel Ing. Vladimír Páral.

Rok oslav bude zahájen 17. listopadu 1999 a vyvrcholí v říjnu roku 2000, kdy uplyne padesát let od doby, kdy 15. října roku 1950 zahájilo prvních 120 studentů svá studia chemie. Bude se jednat o řadu akcí jak vědeckých, tak i studentských a společensko-kulturních, s jejichž základním rozsahem se můžete seznámit na zvláštní stránce vnitřních i vnějších www stránek univerzity.

Rád bych se zmínil pouze o některých hlavních akcích. V den zahájení 17. listopadu 1999 proběhne u nové Auly Univerzity Pardubice vzpomínkový večer studentů spojený s odhalením pamětní desky připomínající listopadové události v roce 1939 a 1989. Ve vestibulu auly bude zahájena výstava archivních materiálů, zejména ze stávky studentů VŠCHT Pardubice v roce 1989. Bude jistě pro většinu z nás zajímavé opět se alespoň v myšlenkách vrátit do oné doby, která byla na naší škole, podobně jako na ostatních vysokých školách, poznamenána nezměrnou aktivitou studentů a některých učitelů v čele se stávkovými výbory jednotlivých škol. Dnes už možná trochu zapomínáme na ty tisíce studentů, kteří pro nás riskovali mnoho a nic za to nechtěli.

Dne 18. února 2000 proběhne v sálech Ideonu reprezentační ples Univerzity Pardubice, kde se - jak doufám - sejdou studenti a učitelé při společné zábavě. Rádi bychom na tento ples pozvali i významné hosty, bývalé absolventy a přátele naší univerzity. Prvního máje proběhne studentský Majáles, který studenti budou tak jako letos pořádat pod záštitou Studentské rady UPa a ve spolupráci s Magistrátem města Pardubic. Tato akce má již delší tradici, která byla letos rozšířena o akce v centru města a o průvod městem na studentské koleje.

V červnu bude na dostihovém závodišti uspořádán dnes již tradiční dostih Univerzity Pardubice. V jubilejním roce se budeme ve spolupráci s Dostihovým spolkem snažit uspořádat dostih vyšší kategorie s odpovídající dotací. Tak jako všechny doposud pořádané ročníky tohoto dostihu se bude jednat o benefiční dostih, jehož dotaci sponzoruje Dostihový spolek. Na tento dostih bychom rádi pozvali představitele ostatních českých vysokých škol.

Na přelomu června a července proběhne XVI. ročník mezinárodního festivalu vysokoškolských pěveckých sborů IFAS. Festival je tradičně organizován Vysokoškolským uměleckým souborem, který v květnu 2000 rovněž oslaví padesátileté jubileum své existence.

Vyvrcholením oslav, konaným pod záštitou Českého výboru pro UNESCO, bude slavnostní zasedání vědeckých rad univerzity a je-

jich fakult dne 28. září 2000, které proběhne v univerzitní aule a budou mu předcházet vědecké konference jednotlivých fakult. Na programu tohoto zasedání bude mimo jiné udělení čestných titulů „doctor honoris causa“, udělení Medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice, Pamětních medailí a Studentské ceny rektora Univerzity Pardubice. Na této akci, u které předpokládáme účast významných hostů, budou - jak pevně doufám - poprvé oficiálně představeny a použity nové insignie Univerzity Pardubice a jejich fakult. Tento slavnostní den bude zakončen koncertem Východočeského komorního orchestru.

Chtěl bych Vás, všechny čtenáře - spolupracovníky i studenty naší univerzity i příznivce mimo ni - co nejsrdčejněji pozvat k účasti na oslavách univerzity, které, jak doufám, přispějí k dalšímu zviditelnění školy.

Zároveň si Vás dovoluji požádat o podnětné náměty a aktivní přispění, které pomohou obohatit rok oslav, jednotlivé akce a pomohou důstojně připomenout akademické obci a veřejnosti existenci, významnost a vysokou úroveň vzdělanosti a vědy šířené naším vysokým učením. Rádi Vaše plánované vědecko-pedagogické aktivity v nadcházejícím akademickém roce zahrneme pod hlavičku roku oslav. Rovněž bychom rádi

na stránkách akademického tisku a pro veřejnost v médiích prezentovali tradice a úspěchy jednotlivých pracovišť univerzity, což bez Vašeho aktivního přispění, vyhledání historických materiálů z Vašeho pracoviště a jeho provázání se současnou pedagogickou a vědeckou prací není možné.

Realizace většiny plánovaných akcí je podmíněna nejen vysokou organizační aktivitou zúčastněných, ale i množstvím finančních prostředků, které se nám podaří získat dary a sponzorskými příspěvky. Jsme si vědomi toho, že v tomto směru nám není situace příliš nakloněna ani uvnitř, ani vně univerzity. Přesto bych Vás chtěl požádat o zvážení možnosti a získání morální i finanční podpory Vašich spolupracujících partnerů.

Věřím, že budeme souhlasně a pozitivně vnímat jedinečnost příležitosti šíření věhlasu vědecko-pedagogické práce a vzájemnou spolupráci se nám podaří zajistit a prožít rok oslav úspěšně a důstojně tak, aby univerzita posílila své postavení nejen v povědomí odborných kruhů, ale i široké veřejnosti města, regionu, na celostátní i mezinárodní platformě.

Se svými podněty a příspěvky se můžete obracet buď přímo na mě, případně na naši kancléřku nebo další členy pracovní komise pro organizaci oslav 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích.

Těším se za sebe, vedení Univerzity Pardubice a organizační tým na společně pracovně i slavnostně strávený nový akademický rok, do něhož nám všem přeji ještě jednou mnoho štěstí a úspěchů.

Třebaže tuším, že ani tento akademický rok nebude patřit k těm jednodušším, jsem přesvědčen, že naše univerzita má Vaším prostřednictvím dostatečný potenciál k tomu, aby překonala všechny překážky a posílená těmito zkušenostmi vykročila do dalších úspěšných padesátiletí.

*doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.
prorektor pro vnitřní záležitosti
předseda pracovní komise pro přípravu a organizaci oslav
50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích*

doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., prorektor Univerzity Pardubice

Plánované akce v roce 2000 u příležitosti oslav 50 let vysokého školství v Pardubicích

Datum konání	Název akce
16. listopad 1999	zahájení roku oslav Odhalení pamětní desky ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii Vzpomínkové shromáždění - u budovy Univerzitní knihovny a auly Výstava archivních materiálů - „Studenti VŠCHT v listopadu 1989“
17. listopad 1999	Rektorský den - sportovní soutěže - vyhlášení nejlepších sportovců univerzity - udělení Standarty rektora Vernisáž výstavy v Galerii UPa - „Jan Salvét - obrazy a grafika“
15. prosinec 1999 2. únor 2000 3. únor 2000 10. únor 2000	Dny otevřených dveří fakult pro středoškolskou mládež Dopravní fakulta Jana Pernera Fakulta chemicko-technologická Ústav jazyků a humanitních studií Fakulta ekonomicko-správní
18. únor 2000	Reprezentační ples univerzity v Ideonu
13. a 14. duben 2000	Kolokvium Ústavu jazyků a humanitních studií „Evropa - Region- Kultura“
5. a 6. květen 2000	Studentský Majáles s bohatým kulturním programem v centru města a v areálu vysokoškolských kolejí Průvod krále Majálesu městem Jízda historického vlaku na trase Česká Třebová - Pardubice - Hradec Králové a zpět
13. květen 2000	Oslavy 50 let existence Vysokoškolského uměleckého souboru Komponovaný pořad „Vzpomínání se zpíváním“ - Setkání VUS s tancem
15. květen 2000	Představení záměru výstavy FChT a dobudování univerzitního kampusu
26. květen 2000	Májový koncert Vysokoškolského uměleckého souboru v univerzitní aule
27. květen 2000	Dostih Univerzity Pardubice
28. červen - 3. červenec 2000	IFAS - 16. ročník mezinárodní soutěže akademických sborů pořádaný Vysokoškolským uměleckým souborem
25. září 2000	Výstava k historii vysoké školy - otevření
26. - 27. září 27. září	Vědecké konference na fakultách Vědecká konference Fakulty chemicko-technologické Mezinárodní seminář Dopravní fakulty Jana Pernera
27. září 2000	vyvrcholení oslav SLAVNOSTNÍ SHROMÁŽDĚNÍ k 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích a společné zasedání VR univerzity a fakult Udělení čestných titulů „doctor honoris causa“ a Medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice Představení nových insignií univerzity a fakult Přátelské setkání hostů univerzity na pardubickém zámku - vystoupení VUS - udělení Pamětních medailí UPa
28. září 2000	Slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice v univerzitní aule
6. - 15. říjen 2000	Účast na VII. Městském festivalu Pardubice
23. - 25. říjen 2000	Konference Fakulty ekonomicko-správní „Public Administration 2000“
23. - 26. říjen 2000	Účast na veletrhu pomaturitního vzdělávání GAUDEAMUS v Brně
16. listopad 2000	Ukončení roku oslav - přátelské setkání s vedoucími pracovníky UPa - otevření studentské výstavy k roku oslav - vzpomínka na listopadové události
17. listopad 2000	Den boje studentů za svobodu a demokracii
22. listopadu 2000	Udělení Standarty rektora ve sportovních soutěžích a udělení Pamětních medailí UPa nejlepším sportovcům
13. prosince 2000	Přátelské setkání rektora a vedení UPa se zasloužilými učiteli a udělení Pamětních medailí UPa

ZAHÁJENÍ OSLAV

V úterý 16. listopadu 1999 byl oficiálně zahájen rok připomínání padesátileté historie existence vysokého školství v Pardubicích.

Symbolicky studentsky jej odstartovali ti, kvůli nimž byla vysokoškolská instituce založena a funguje - studenti - budoucí odborníci a specialisté. Ti spolu s vedením Univerzity Pardubice pozvali všechny minulé, současné i budoucí studenty k vzpomínkovému shromáždění k 17. listopadu. Aby na události roku 1939 a 1989 nebylo nikdy zapomenuto, studentům a celé akademické obci i veřejnosti je připomíná pamětní text a deska u vstupu do univerzitního areálu v Pardubicích-Polabinách. Revoluční události roku 1989 na-

víc přibližuje až do Vánoc přístupná výstava archivních materiálů stávkového výboru bývalé VŠCHT (ve vestibulu univerzitní auly a v chodbě levého křídla budovy DFJP), kterou působivě sestavila pětice současných studentů Univerzity Pardubice (Lenka Zezulová, Zuzana Vančurová, Tomáš Pápol, Jiří Krátký a Marek Repka). Ti se také rozhodnou měrou podíleli i na úspěchu celé akce v předvečer památného 17. listopadu.

Vedení univerzity a fakult zahájilo oficiálně rok oslav slavnostním přípitkem se členy čestného výboru oslav, který se 16. listopadu 1999 sešel od 15 hodin v klubovně univerzitní auly.

16. A 17. LISTOPAD NA UNIVERZITĚ PARDUBICE

Deset a šedesát let od studentských akcí památných sedmáctých listopadů si připomněli studenti a celá akademická obec Univerzity Pardubice spolu s veřejností města Pardubic. Studentská rada Univerzity Pardubice jako studentská reprezentace a vedení univerzity uspořádaly řadu akcí. S veřejností, spoluobčany a současnými, bývalými i budoucími studenty si připomněly události roku 1939, kdy došlo k uzavření českých vysokých škol, popravě studentských funkcionářů a nezákonnému potlačování občanských aktivit vyjadřujících nesouhlas s hitlerovskou okupací, a roku 1989, kdy represe pokojné studentské manifestace iniciovala převratné sociálně-ekonomické změny v naší republice.

V předvečer 17. listopadu - Dne boje studentů za svobodu a demokracii - tj. v **úterý 16. listopadu**, proběhlo v 17 hodin **vzpomínkové shromáždění** vysokoškolských i středoškolských studentů a všech příznivců z řad veřejnosti u Univerzitní knihovny a auly v univerzitním areálu v Pardubicích - Polabinách.

Za svitu svíček si přítomní vyslechli slova představitele Univerzity Pardubice - rektora prof. Ing. Oldřicha Pytely, DrSc. Po něm studenty pozdravil poslanec Parlamentu ČR Mgr. Miloslav Kučera, primátor města Ing. Jiří Strítěnský a ředitel Gymnázia Pardubice RNDr. Josef Kubát. Součástí vzpomínkového večera bylo i slavnostní odhalení pamětní desky k listopadovým událostem roku 1939 a 1989. Atmosféru podvečera zvýraznilo vystoupení Vysokoškolského uměleckého souboru, který shromáždění zahájil českou hymnou, doprovodil písničkovým vstupem a po odhalení pamětní desky ukončil studentskou hymnou Gaudeamus.

Na veřejné shromáždění před Univerzitní knihovnou bezprostředně navázalo otevření **výstavy archivních materiálů ze studentské stávky „Studenti VŠCHT v listopadu 1989“** ve vestibulu univerzitní auly. Autenticky zaznamenaný studentský stávkový deník spolu s množstvím dalších materiálů sestavený pětici současných studentů - Lenkou Zezulovou, Zuzanou Vančurovou, Tomášem Pápolem, Jiřím Krátkým a Markem Repkou do působivé výstavy bude k vidění do Vánoc. Umožní návštěvníkům seznámit se blíže s děním na vysokoškolské půdě v Pardubicích před deseti lety a zamyslet se nad „sametovou revolucí“ v odstupu deseti let. Výstavu doprovází **prezentace archivních čísel časopisu „Studentský list“**, který vycházel na VŠCHT od listopadu 1989 do května 1990. Jed-

notlivá čísla časopisu jsou instalována v chodbě levého křídla budovy Dopravní fakulty Jana Pernera.

Večer uzavřely „sametové párty“ na studentských klubech A a B vysokoškolských kolejí.

Ve **středu 17. listopadu** na vzpomínkové akce dne předešlého navázal tzv. „**Rektorský den**“ vyhlášený rektorem Univerzity Pardubice.

Studijní volno mohli všichni studenti využít k nabízeným **sportovním soutěžím**, které probíhaly po celý den na sportovištích univerzity v tradičních sportovních odvětvích: basketbalu, badmintonu, cyklokrosu, florbalu, malé kopané, přespolním běhu, stolním tenisu, volejbalu, vzpěračských disciplínách a nechyběly ani ukázky moderních forem ženské gymnastiky.

Pestrý **sportovní program** byl obohacen o utkání vysokoškoláků se studenty Gymnázia Pardubice - od 8 hodin ve volejbalu dívek v hale univerzity a v malé kopané chlapců od 14 hod. na hřišti gymnázia, ale také sportovními kláními mezi vysokoškoláky a zaměstnanci univerzity.

V 18 hodin byl sportovní den ukončen **vyhlášením nejlepších sportovních reprezentantů** Univerzity Pardubice roku a **udělením Standarty rektora** nejúspěšnější fakultě univerzity, jejíž studenti v osmnácti sportovních disciplínách získali v akademickém roce 1998/1999 nejvyšší počet bodů. Standarta rektora i pro tento rok zůstává na Fakultě chemicko-technologické, která získala 86 bodů před Fakultou ekonomicko-správnou s 82 body a Dopravní fakultou Jana Pernera s 50 body. Malá slavnost se za účasti prorektora univerzity doc. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc. uskutečnila v klubovně katedry tělovýchovy a sportu. Standartu rektora - stříbrný pohár - převzal za vítěznou fakultu její děkan doc. Ing. Josef Kotyč, CSc., který byl potěšen nejen sportovními výsledky studentů fakulty, ale i tím, že i v dalším roce bude tento stříbrný pohár zdobit jeho pracovnu.

Ocenění nejlepších sportovců a reprezentantů Univerzity Pardubice převzalo 10 studentů (oceněno bylo 12):

Jiří RYBA - atletika (a Bohumír ŠRAUT - plavání),

účastníci XX. letní světové Univerziády;

Martin FORMAN - alpské lyžování,

účastník XIX. zimní světové Univerziády

a úspěšní sportovci z Akademických mistrovství republiky v roce 1999:

Jakub MINÁŘ - plavání (1. místo - 100 m prsa, 3. místo - 50 m prsa),

Eva STUDNIČKOVÁ - atletika

(1. místo - hod diskem, 2. místo - hod kladivem, 3. místo - vrh koulí),

Eliška KAPLANOVÁ - atletika

(2. místo - běh na 100 m, 3. místo - běh na 200 m),

Aleš MAREK - divoká voda (1. místo - sjezd K1),

Jana CHMELÍKOVÁ - orient. běh (5. místo - krátká trať - D 21),

Jana DOLEŽALOVÁ - stolní tenis

(1. místo - čtyřhra, 1. místo - smíšená čtyřhra),

Jan RAYMAN - karate (2 x umístění na 4. místě),

Martin FORMAN - lyžování (2. místo - obří slalom).

Nemohli se zúčastnit - Alena HOUSOVÁ - reprezentantka České republiky v jízdě na skibobech a Bohumír ŠRAUT - účastník XX. letní světové Univerziády v plavání (1. místo - 50 m motýlek, 3. místo - 400 m volný způsob).

Pro nesportovce nabídlo středeční odpoledne na Univerzitě Pardubice **studentské divadelní představení „MACBETH“ v anglickém jazyce**, které nastudoval se studenty Gymnázia Pardubice americký lektor Ústavu jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice pan Michael Kaylor. Shakespearovské drama ovládlo přeplněnou univerzitní aulu od 15 hodin a mělo nevídaný úspěch.

Od 17 hodin čekala na milovníky umění **Vernisáž** v pořadí již desáté **výstavy v Galerii Univerzity Pardubice - „Jan Salvet - malby - grafika“**. Vystavené obrazy a grafické listy mladého tvůrce

z Vrchlabí vznikly v uplynulých pěti letech po ukončení jeho studií na Vysoké škole pedagogické v Hradci Králové. Výstavu uvedla slova Mgr. Netušila - uměleckého garanta výstav v univerzitní galerii a bývalého učitele vystavujícího umělce. Komorní atmosféru večera doprovodil mladý houslista Jiří Pinkas přednesem Adagia ze sonáty pro sólové housle č. 1 g mol Johanna Sebastiana Bacha.

Dvoudenní aktivity na Univerzitě Pardubice tak zároveň **zahájily rok oslav a připomínání padesátileté existence vysokého školství v Pardubicích.**

Při této příležitosti se rovněž podruhé sešel v úterý 16. listopadu v 15 hodin v klubovně auly čestný výbor oslav padesáti let. Po společném přípitku a oficiálním zahájení roku oslav byli členové výboru, mezi nimiž jsou významné osobnosti, představitelé univerzity a města Pardubic a celého regionu, seznámeni s činností pracovní organizační komise a s již realizovanými či rozpracovanými akcemi souvisejícími s oslavami. Kvestor univerzity zavedl další diskusi na téma finančního zajištění plánovaných akcí. Byly projednávány možnosti převzetí záštity nad jednotlivými akcemi. Zvláštním obohacením programu setkání bylo seznámení členů čestného výboru s návrhy nových insignií Univerzity Pardubice. Netradiční tvůrčí pojetí insignií akademického sochaře Jindřicha Plotice z Vyšší odborné školy restaurování a konzervačních technik v Litomyšli, který vychází z typických materiálů českých řemesel neprávem opomíjených, jako je sklo a české polodrahokamy, vyvolalo živou diskusi a zájem. Po ukončení jednání přijali členové čestného výboru pozvání na studentské shromáždění k 17. listopadu.

(vw)

Vzpomínkové shromáždění

16. listopadu před univerzitní knihovnou v 17 hodin

1989
1939
1939
1989
1989

1989
1939
1989
1939
1939
1989

1989

1939

1989

1939

1939

1989

1939

1989

1989

po rektorovi univerzity pozdravil shromáždění poslanec PČR Mgr. Milošlav Kučera, večerem skvěle provázeli Lucie Šáfránková a Honza Prokop

rektor Univerzity Pardubice prof. Ing. Oldřich Pytela, DrSc. odhaluje pamětní desku k listopadům 1939 a 1989 u vstupu do univerzitního areálu v Pardubicích - Polabinách

1939

1989

1939

1989

1989

1939

1939

1989

Otevření výstavy archivních materiálů ze studentské stávky

vlevo student Marek Repka z týmu současných studentů připravujících výstavu, uprostřed (s časopisem v ruce), bývalý student Jiří Ludvík, jeden z autorů stávkového deníku v r. 1989, vpravo rektor prof. Pytela a prorektor doc. Ludwig

„Studenti VŠChT
v listopadu 1989“

výstavu neformálně otevřel „Mohila“ - Vít Socha, jeden z neaktivnějších studentů studentské stávky v listopadu 1989

Václav Říha patřil k těm, kteří události pečlivě zaznamenali ve stávkovém deníku (1989-90)

Udělení Standarty rektora a ocenění nejlepších sportovců univerzity

děkan Fakulty chemicko-technologické doc. Kotyk s radostí převzal od prorektora doc. Ludwiga stříbrný pohár - Standartu rektora, kterou získali studenti fakulty za sportovní výsledky roku 1999

účastník XX. letní světové Univerziády
Jiří Ryba (atletika)

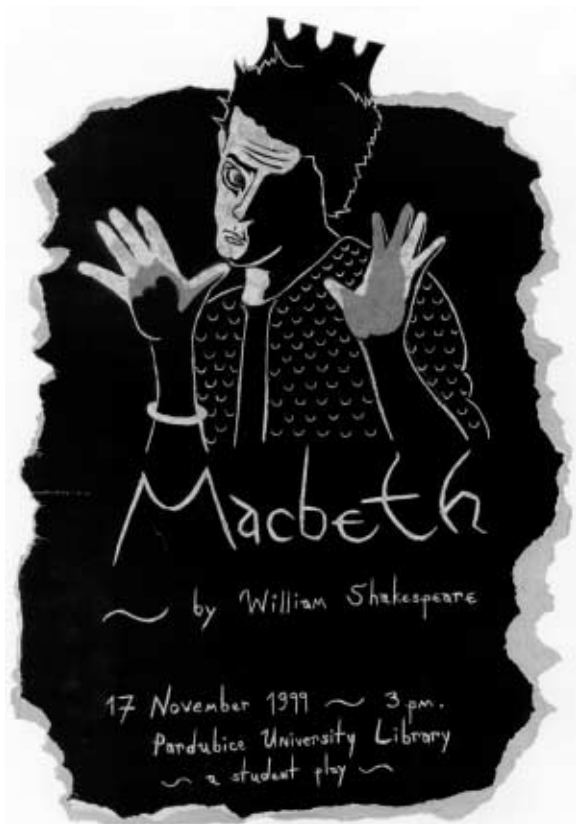

nejlepší sportovci univerzity: Jakub Minář, Jiří Ryba, Aleš Marek, Jan Rayman, Martin Forman, Eliška Kaplanová, Jana Chmelíková, Eva Studničková
(do objektivu se nevtěsnila Jana Doležalová)

PhDr. Kořínek z katedry tělovýchovy a sportu představuje sportovce, po jeho pravici Eva Studničková (atletika)

Macbeth - studentské divadelní představení v angličtině

Shakespearovské drama v podání studentů Gymnázia Pardubice pod vedením amerického lektora Michaela Kaylora z Ústavu jazyků a humanitních studií nadchlo přeplněnou aulu

*hlavní představitelé dramatu:
Marek Mojžíšek (Macbeth)
a Lenka Lepičová (Lady Macbeth)*

Vernisáž výstavy Jan Salvet „Malba / grafika“

Zasedání čestného výboru oslav 50 let vysokého školství v Pardubicích

v čestném výboru zasedá řada představitelů významných partnerů Univerzity Pardubice (na pravém snímku zleva) poslanec PČR Mgr. M. Kučera, přednosta okresního úřadu Ing. M. Rabas, ředitel nemocnice Pardubice MUDr. J. Feřtek, starosta města Česká Třebová J. Pásek, primátor města Pardubic Ing. J. Střítecký, ředitel VÚOS Ing. M. Janeček

akademický sochař Jindřich Plotica (levé foto/vpravo) a členové čestného výboru při představení návrhů nových univerzitních a fakultních insignií

Dny otevřených dveří

po oficiální části a představení Dopravní fakulty Jana Pernera směřovalo hodně dotazů na proděkana doc. Ing. Josefa Volka, CSc.

Sérii dnů, kdy do poslucháren a na pracoviště fakult Univerzity Pardubice mohli zavítat středoškolští studenti, přemýšlející o svém budoucím studiu, zahájila Dopravní fakulta Jana Pernera.

Dne **15. prosince 1999** se konal den otevřených dveří **Dopravní fakulty Jana Pernera**. V kongresovém sále rektorátu se sešlo okolo 150 uchazečů. Samotný den otevřených dveří začal v 10 hodin a zahájení se ujal doc. Ing. Josef Volek, CSc. proděkan pro pedagogickou činnost. Akce se dále zúčastnili vedoucí kateder profilových předmětů, kteří pronesli úvodní slovo (prof. Ing. Jaroslav Čáp, DrSc., vedoucí katedry dopravních prostředků, doc. Ing. Vlastislav Mojžíš, CSc., vedoucí katedry technologie a řízení dopravy, prof. Ing. Hynek Šertler, DrSc., vedoucí katedry dopravní infrastruktury, doc. Ing. František Orava, CSc., z katedry dopravního managementu, marketingu a logistiky, dále doc. Ing. Pavel Bezoušek, CSc., vedoucí katedry elektrotechniky, elektroniky a zabezpečovací techniky v dopravě, a jako zástupce dislokovaného pracoviště v České Třebové doc. Ing. Břetislav Till, CSc.). Nechyběla ani vedoucí studijního oddělení paní Ája Nevečeřalová, která poskytla praktické rady pro vyplňování přihlášek ke studiu. Po představení jednotlivých kateder následovaly dotazy z řad uchazečů na jednotlivé reprezentanty fakulty.

Na dni otevřených dveří mohli zájemci také získat zdarma studijní plány či informační brožury o studiu a o přípravných kurzech pořádaných dopravní fakultou. Již každoročně plánovaná akce skončila po vyčerpání všech dotazů asi o půl dvanácté.

Ve **středu 2. února 2000** se „otevřely“ dveře hlavní budovy **Fakulty chemicko-technologické** na náměstí Čs. legií. Program dne otevřených dveří zahájil v 9 hodin v posluchárně H1 proděkan pro pedagogiku doc. Ing. Zdeněk Černošek, CSc. Zájemci o studium na fakultě získali jak obecné informace o studiu, tak o třech základních nabízených studijních programech a podmínkách přijímacího řízení a dalšího studia. Po ukončení společné části byla zúčastněným podle projeveného zájmu nabídnuta prohlídka vybraných pracovišť kateder působících v objektu hlavní budovy a možnost individuálních konzultací s pedagogy k některé z téměř dvacítiky specializací, v nichž během studia na fakultě vysokoškoláci profilují svoji odbornost.

Ve **čtvrtek 3. února** naplánoval svůj den otevřených dveří rovněž **Ústav jazyků a humanitních studií**. Jazykové a humanitní oddělení tohoto vysoko-

školského ústavu orientujícího se na bakalářské humanitní a interdisciplinární obory studia poskytovala prostřednictvím svých pedagogů po celý den od 9 do 16 hodin v budově svého sídla ve Studentské ulici č. 84 informace o možnostech studia, podmínkách přijetí do prvních ročníků a organizaci přijímacích řízení. Uchazečům nabízí Ústav jazyků a humanitních studií bakalářská studia učitelství anglického a německého jazyka a neučitelské programy jazykových a sociokulturních studií a kulturních dějin.

Na **čtvrtek 10. února** pozval také děkan **Fakulty ekonomicko-správní** Ing. Josef Pešta, CSc. středoškolské studenty a výchovné poradce k setkání na půdě Univerzity Pardubice.

V 11 hodin se mohli zájemci o studia oborů zaměřených na hospodářskou politiku a správu setkat s vedením fakulty v Univerzitní knihovně a univerzitní aule. Děkan a proděkanky fakulty je seznámili s programem rozvoje fakulty, s nabízenými studijními obory a podmínkami a organizací přijímacích zkoušek pro akademický rok 2000/2001. Kromě toho měli přítomní možnost se seznámit se studijním zázemím univerzity, formou prohlídky zejména se službami Univerzitní knihovny.

Nabídku fakult využilo k návštěvě a získání informací při každém dnu otevřených dveří na dvě stovky středoškoláků.

(pv, vw)

středoškoláci navštívili i některé laboratoře FChT

pí. Pilařová ze studijního oddělení a proděkan doc. Černošek z FChT (vpravo)

Ples

Univerzity Pardubice

pátek 18. února 2000

V pátek 18. února se studenti a zaměstnanci univerzity dychtící po zábavě a tanci sešli ve společenském sálu Ideonu na PLESU UNIVERZITY PARDUBICE.

Po osmé hodině přivítal přítomné svým zpěvem Vysokoškolský umělecký soubor a rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. jej oficiálně zahájil. Po vystoupení VUS následovalo předtančení dívčí skupiny HP Dance Art Studio z Pardubic a pak již taneční parket patřil všem tance chtivým. Večerem provázela svou hudbou skupina Hvězdáři a slovem studenti Honza Prokop a Lucie Šafránková. Před půlnocí zpestřilo program večera další vystoupení taneční skupiny v latinsko-americkém rytmu a „přišel dokonce i kouzelník“. S půlnocí potkalo řadu přítomných příjemné drobné, větší i velké překvapení při slosování vstupenek. Druhá, ta popůlnoční část plesu patřila diskotéce DJ Máry.

Večer připravili sami studenti univerzity - hlavně Jan Mervart, který byl organizační duší celé akce, ve spolupráci se Studentskou radou Univerzity Pardubice a za podpory vedení Univerzity Pardubice - a patřil mezi celouniverzitní společenskou událost roku 2000, v němž si Univerzita Pardubice připomíná 50 let vysokého školství v Pardubicích.

EVROPA - REGION - KULTURA

kolokvium zahájila ředitelka ÚJHS doc. M. Lenderová

o filosofickém zázemí multikulturní komunikace hovořila prof. PhDr. J. Pešková, CSc. z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy

s krátkým vystoupením pozdravil kolokvium primátor Pardubic Ing. J. Střítešský a rektor doc. M. Ludwig,

organizátoři kolokvia: ředitelka ÚJHS doc. PhDr. Milena Lenderová, CSc. a PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.

Většina odborných akcí pořádaných fakultami v roce 2000 se konala zároveň při příležitosti připomínání padesátileté tradice vysokého školství v Pardubicích. Stěžejním setkáním odborníků z oblasti společenských věd pořádaným na univerzitě Ústavem jazyků a humanitních studií se stalo KOLOKVIUM "EVROPA - REGION - KULTURA" ve dnech 13. - 14. dubna 2000.

Pořadatel, to jest Ústav jazyků a humanitních studií Univerzity Pardubice, sezval všechny, jejichž zájem odpovídá takto široce zvolenému tematu, aby přednesli příspěvky týkající se evropské inspirace české kultury a naopak, různých podob kulturního transferu, regionální kultury, „svérázu“, ekonomickosociální geneze regionu atd. Možností se zde nabízelo téměř nekonečně mnoho.

Slavnostního zahájení se zúčastnil rektor Univerzity Pardubice doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., primátor města Pardubic Ing. Jiří Střítešský, zástupkyně pardubického okresního úřadu Ing. Věra Vrbová a prorektor univerzity doc. Ing. Jiří Málek, DrSc.

Vlastní program kolokvia otevřela prof. PhDr. Jaroslava Pešková, CSc. z FF UK v Praze působivým referátem o filosofickém zázemí multikulturní komunikace, jímž položila vhodný základ pro další jednání.

Jednotlivé příspěvky byly rozděleny do bloků podle zaměření, což také mimo jiné usnadnilo diskusi, která každý blok uzavírala. Tak se mluvilo o otázce evropské identity, globalizace, regionálního

rozvoje a regionální politiky, dále o různých osobnostech z dějin českých zemí a jejich zážitcích ze zahraničních cest, o vlivu hospodářství na rozvoj regionu, o kulturním vývoji v českých zemích, o názorech na českou vzdělanost, o globalizačních tendencích v jazyce ...

Čtvrteční večer zpestřila návštěva pardubického zámku. Ředitel Východočeského muzea v Pardubicích PhDr. František Šebek seznámil zájemce s dějinami zámku a provedl je rytířskými sály s krásnými, bohužel však jen částečně dochovanými nástěnnými malbami. Následovala volná rozprava, jež patří ke každému takovému setkání a jež umožnila důkladnější rozbor otázek, na které se během dne nedostávalo času.

Kolokvium nemělo čistě regionální povahu. Nejpočetnější zastoupení sice měly Pardubice a Hradec Králové, ale přijeli i účastníci z Prahy, Českých Budějovic, Ústí nad Labem, Kutné Hory, Chrudim, Ústí nad Orlicí a Opavy, Čechoameričan prof. Zdeněk Salzmann pak dodal jednání nádech mezinárodnosti.

Pracovníci Ústavu jazyků a humanitních studií předpokládají, že dubnové kolokvium nebylo zároveň prvním a posledním. Další by se mělo uskutečnit za dva roky s předběžně stanoveným tematickým okruhem „dítě a výchova“.

PhDr. Tomáš Jiránek, Ph.D.
Oddělení humanitní věd ÚJHS

Majáles 2000

Vysokoškolský Majáles 2000 letos dvoudenní 5. a 6. května

Studentský MAJÁLES se koná na vysoké škole v Pardubicích nepřetržitě již dvacet let. Je spojen převážně s tradicí velkých koncertů hudebních a divadelních skupin pod širým nebem v areálu vysokoškolských kolejí univerzity v Pardubicích Polabinách.

Letošní Majáles byl pořádán studentským B-klubem a Studentskou radou pod záštitou vedení Univerzity Pardubice a Magistrátu města Pardubice. Byl součástí oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích. To byl i jeden z dobrých důvodů, aby letošní Majáles byl dvoudenní.

V **pátek 5. května** se v areálu kolejí Univerzity Pardubice od 15 do 22 hodin konala **první část koncertu**, který zahájila kapela *Kurt Cobain Revival*, po které následoval *Volant*, *Priessnitz*, *Znouzectnost* a *Děda Mládek Illegal Band*. Páteční večer a noc pak pokračoval po 22. hodině v Rockovém klubu *Žlutý Pes*.

Letos, již podruhé, se část studentského Majálesu přesunula rovněž do centra města. V **sobotu 6. května** začal program v **9:30 hodin na Pernštýnském náměstí**, kde tentokrát královna Majálesu převzala od náměstka primátora Jiřího Razskazova a rektora univerzity doc. Miroslava Ludwiga dočasnou vládu nad městem a univerzitou. V bohatém kulturním programu vystoupily na počest nově zvolené krátky a její družiny mažoretky ze ZŠ Staňkova a Závodu míru, pardubická taneční skupina RYENGLE a poprvé se prezentovala na veřejnosti divadelní skupina (a)MATÁK. Několika vystoupeními přispělo i romské středisko. Po skončení programu po 13. ho-

dině se majálesový průvod odebral přes město do areálu vysokoškolských kolejí v Polabinách, kde májová veselice pokračovala. Po celé sobotní odpoledne až do večerních hodin probíhala v areálu kolejí **další část koncertu**, který začal již v poledne vystoupením kapely *V.P.R.* Následovaly skupiny *Mimostojící*, *Garage*, *Sahula* a *Synové výčepu*, *Vanessa*, *Volnost*, *NVÚ*, *Ready Kirken* a *J.A.R.* V rockovém klubu *Žlutý Pes* koncertovala od 22. hodiny *Vypsaná fixa*. Po ní bavil majálesové vytrvalce DJ Václav.

Další zajímavou akcí majálesové soboty, organizované za podpory Depa kolejových vozidel v České Třebové a Dopravní fakulty Jana Pernera, byla **jízda historického parního vlaku**. Studenti a zaměstnanci univerzity, hosté a další zájemci z řad veřejnosti měli možnost absolvovat jízdu historické soupravy s parní lokomotivou typu 464, čtyřmi vagóny typu "Ce", "Bai" a "Be" a Dubčevským salonním vozem. Historický vlak vyjel v sobotu 6. května v 9:25 hod. z České Třebové, **mezi 11. a 14. hodinou bylo možné celou soupravu si prohlédnout na pardubickém nádraží**. Ve 14:15 hod. vlak pokračoval v jízdě do Hradce Králové, kde stál připraven k prohlídce mezi 14:45 a 16:30, kdy se vydal na cestu zpět do Pardubic a České Třebové.

Počasí studentskému a univerzitnímu Majálesu více než přálo, a tak si jej ti, kdo přišli pobýt a pobavit se, jistě užili náramně a ke spokojenosti.

(vw)

B-KLUB POŘÁDÁ POD ZÁŠTITOU MAGISTRÁTU MĚSTA PARDUBICE A UNIVERZITY PARDUBICE

MAJÁLES 2000

Pátek 5. 5. 2000	Sobota 6. 5. 2000
19.00 – 22.00 Koncert v areálu kolejí Úpa	9.00 – 14.00 Kulturní program na Pernštýnském náměstí
22.00 – ?? Hudební program v RC Žlutý Pes	14.00 – 18.00 Historický vlak na trase: Česká Třebová-Pardubice-Hradec Králové
<p>Předprodej, info: B-klub, Studentská 200/II, 53009, Pardubice tel.: 048/0036329</p>	
12.00 – 22.00 Koncert v areálu kolejí Úpa	22.00 – ?? Hudební program v RC Žlutý Pes

Pernštýnské náměstí	Pátek - areál kolejí	Sobota - areál kolejí
volba krále majálesu	KURT COBAIN REVIVAL	V. P. R.
vystoupení divadla	VOLANT	MIMOSTOJÍCÍ
taneční skupiny	DĚDA MLÁDEK ILLEGAL BAND	GARAGE
majoretky	PRIESSNITZ	VANESSA
hudební program	ZNOUZECTNOST	N.V.Ú.
průvod ke kolejím Úpa	SAHULA A SYNOVÉ VÝČEPU	VOLNOST
V RC Žlutý Pes		READY KIRKEN
Pátek - Crazy Music Show		J.A.R.
Sobota - VYPSANÁ FIXA a Rocketka DJ Václava		

01950
6. květen 2000
UNIVERZITA PARDUBICE
vypravuje
HISTORICKÝ VLAK
Česká Třebová
Pardubice
a zpět
3. třída
50 let
UNIVERZITY PARDUBICE
02000

01950
6. květen 2000
UNIVERZITA PARDUBICE
vypravuje
HISTORICKÝ VLAK
Pardubice
Hradec Králové
a zpět
3. třída
50 let
UNIVERZITY PARDUBICE
02000

Majáles začal v sobotu na Pernštýnském náměstí - vlády nad městem a univerzitou se ujala královna se svou družinou

vládu nad městem a klíč od jeho bran s důvěrou předal královně Majálesu náměstek primátora Jiří Razskazov

královna Majálesu ve svém krátkém inauguračním projevu přislíbila, že vládnutí zvládne a zvládla ...

poté se na náměstí k potěše oka královny, její družiny i „poddaných“ konala bohatá zábava a programové veselí

mažoretky

country taneční skupina Ryengle

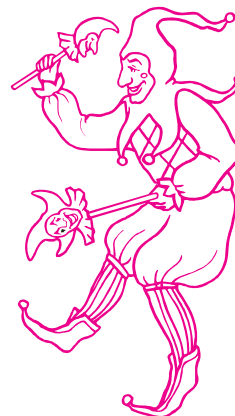
tancem přispělo i romské středisko

*osvědčená
Lucie Šafránková
dávala ve známost
majálesové události*

*královnina družina spokojená
a připravená k cestě kočárem do „královského majálesového doupěte“
na kolejích*

*průvod s kočárem překračuje vody Labe, aby pokračoval
v majálesovém veselí v areálu kolejí*

*královnina družina v plné parádě
(původci studentské zábavy v centru města)*

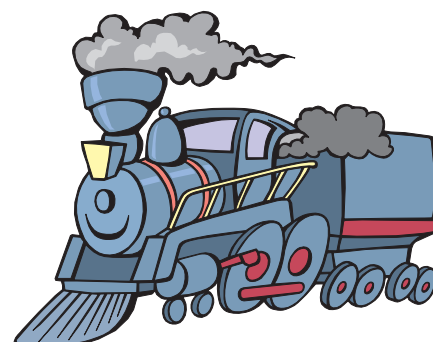
Historický vlak v Pardubicích!!!

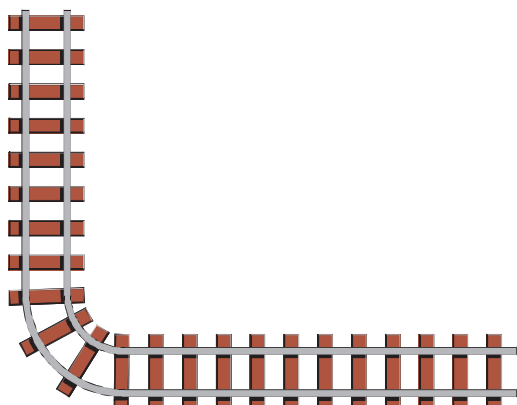
po příjezdu do Pardubic musela parní lokomotiva doplnit vodu, aby byl majálesový historický vlak připraven k další cestě

Dubčekův salonní vůz byl součástí historické soupravy a dobrá nálada a vzorné služby nechyběly
zleva - rektor, prorektor „vrchní velitel“ lokomotivy, starosta Polabín, děkan DFJP

historický Dubčekův vagon poctil svojí návštěvou i náměstek primátora Pardubic pan Razskazov (uprostřed)

rektorovi doc. Ludwigovi evidentně chutná chleba se sádlem ...

prorektorovi doc. Jandovi a přednostovi OkÚ Ing. Rabasovi zase v horkém odpoledni přišlo vhod „pivko“

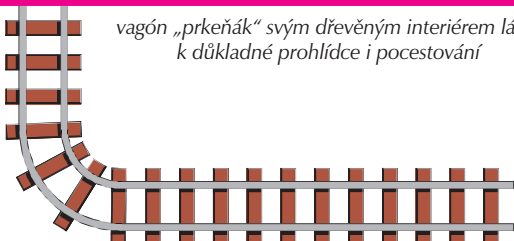
v jídelním voze byl přistřižen jeden z hlavních původců historické jízdy Ing. Slezák z DEPA kolejových vozidel v České Třebové (uprostřed v bílé košili)

vagón „prkeňák“ svým dřevěným interiérem lákal k důkladné prohlídce i pocestování

a jedeme dál ...

Majáles

Co je to vlastně „majáles“¹?

Jedná se o tradiční květnovou studentskou slavnost², jejíž tradice sahá až do středověku.

Na začátku května prochází ulicemi města průvod masek a alegorických vozů, tvořený studenty univerzit a vysokých škol. Svoje putování zakončí na předem stanoveném místě, kde začne studentská veselice spojená s volbou krále. Král by měl být oporou studentstva pro celý následující rok. Ke zvolení přispívá jak pověst kandidáta, jeho nápaditost ve volbě masky a alegorického vozu, tak v neposlední řadě jeho volební proslov.

Majáles jako lidová tradice

Nejstarší doklad o stavění májů je z roku 1422, kdy za postavení máje dostal hoch ruku děvčete. V 15. století se před rathauzem máje stavěly úředně, před domy soukromými se stavěly jen, když v nich byly panny, dcerky hospodářovy, a byly na vdavky.³

Máje se stavěly časně ráno. Odpoledne se sešla na návsi mladá chasa a vyvolila si „nejvonačejšího“ hocha za krále, kterého dívky vyzdobily hedvábnými šátky, pentlemi i drobnými mašličkami, jež přišpendlovaly na jeho oděv. Všichni slíbili králi poslušnost a vyplnění jeho královských rozkazů.³

Královská družina napodobovala zvláštními obřady svatbu krále s královnou. Chodívali s průvodem po domech, prosili o dárky, chválili i hanili hospodáře, jeho rodinu, čeledě. Slavnost bývala ukončena stíháním prchajícího krále, koňskými závody a hozením krále do vody.³

I při hlučné slavnosti se nestala ani nejmenší hádka nebo prance, protože jejich král – na čas zvolený – hned zamezil každé nedorozumění, aby se neučinila žádná nepřijemnost milostivé vrchnosti.³

Tento starodávný obyčej se zachoval až do roku 1776, kdy bylo zakázáno máje stavět z příčiny zachování lesů, protože se na máje sekaly samé mladé stromy.³

Historie

„Království Máje je příliš krásné, než aby trvalo déle než měsíc“, napsal Allen Ginsberg⁴ poté, co byl v šedesátém pátém roce zvolen v Praze králem Majáles a krátce nato násilím vyhoštěn z Československa.⁵

V roce 1968 se v Praze uskutečnil slavný studentský Majáles, který byl vzpourou proti útlaku a proti přetvářce. Krátkodobé uvolnění politického režimu (měl starosti s mnohem „horšími“ nebezpečími) dovolilo po letech toto studentské veselí uspořádat.⁵

Věk beatníků však začal již o několik let dříve. Poezie Allena Ginsberga (který se mj. zmíněného Majálesu zúčastnil), mnoha jiných básníků a dalších odvážných uměleckých nadšenců té doby dodávala sílu mnohým posluchačům otráveným povinnými sovětskými častuškami. Však jim poté bolševici dali výrazně znát, kdo je tu pánem. Majálesy se už nekonaly, Ginsberg byl vypovězen jako nežádoucí element (přijel až v roce 1989) a po srpnu 1968 byla veškerá radost ze svobody nenávratně pryč.⁵

Rok 1969 – časopis Spiritus a recesistický pochod

Ve středu 30. dubna 1969 plánoval časopis studentů Vysoké školy chemicko-technologické – Pardubice SPIRITUS ve spolupráci s IMPULSEM (Vysoká škola zemědělská Praha) aprílový recesistický

pochod po stopách bitvy sedláků u Chlumce. V plánu byl pochod 20-30 lidí v dobových krojích, který měl mít totálně nepolitický charakter.⁶ Akce byla 29. 4. 1969 oznámena předsedovi ONV v Pardubicích, který neprodleně informoval odbor vnitřních věcí Východočeského krajského národního výboru v Hradci Králové.⁷ Průvod byl odborem vnitřních věcí zakázán mj. z těchto důvodů: „z hlediska vhodnosti jejího uspořádání (akce pozn. red.) v předvečer 1. Máje. (Odbor) Zastává názor, že v době, kdy Národní fronta usiluje o to, aby občané důstojně a klidně – jak to vyžaduje současná situace – oslavili historický svátek pracujících, by nebylo účelné, aby tato snaha byla rozptylována akcemi, jichž může být zneužito socialistickému zřízení nepřátelskými živly k projevům, které nejsou v souladu s cílem snah vlády ČSSR o normalizaci poměrů a mohou ohrozit veřejný pořádek. ... do Chlumce nad Cidlinou se chystají podobné výpravy, které hodlají svérázným způsobem u památníku ‚sedláka u Chlumce‘ vyjádřit postoje, které nemají nic společného s historickou skutečností. Tyto mohly by zneužít piety odpovídající významu selských rebelií a v očích široké veřejnosti je zneuctít.“⁸

Jen na okraj, na VŠCHT Pardubice ve školním roce 1968/69 studovalo celkem 917 studentů.⁹

Petr Nožička vystupuje na Majálesu v roce 1979
foto zapůjčil Petr Nožička

Tradice Majáles na VŠCHT Pardubice

Tuto tradici založil v roce 1979 Žeňa Vojtuš. Program tehdy začal v 5 odpoledne a skončil v 8 večer. Žádná konstrukce se nestavěla, jen pódium. Když Žeňa ukončil studium, v roce 1980 se Majáles nekonalo. Uskutečnilo se až o rok později a od té doby pokračuje pravidelně dodnes.¹⁰

A z následujících ročníků namátkou vybírám...

Majáles 1981

Program dělal Míra Kryštof, tenkrát vedoucí fotokomory, zvučil Dan Pavelec. Hrála skupina *Omyl*, kapela z kolejí, ze které pak vznikla skupina *Husí kůže*. Ta ještě vystupovala v pozměněná sestavě v roce 1986.¹⁰

Majáles 1983

V letech 1983-1987 byl dramaturgem Majálesů Vláďa Sedláček, který byl i šéfem VŠ klubu.¹⁰

Majáles 1981
foto zapůjčil K. Ventura

Zahráli si *O. Janota, J. Noha a spol., L. Pospíšil, H.L.T. a Husí kůže*. Na programu bylo i vystoupení *Para-mentu*, skupiny *Trifid* a zatím ještě neznámého *Plíhala*, bohužel se však strhl liják a tím Majáles ve čtvrt na devět skončilo. Divadlo *Sklep* tento rok pozváno nebylo, potom co se předchozí rok vozili po patře matek v kočárcích.¹⁰

V tomto roce byli na Majálesu tajní, jeden estébák čepoval pivo...¹⁰

Majáles 1985

Podle vzpomínek šéfa VŠ klubu byl Majáles tohoto roku zvlášť vydařený. Měl nejhezčí atmosféru a i zvuk byl skvělý. Začal tak, že ráno v deset hodin padal sníh, vypadalo to, že se nebude moci hrát. Nakonec se počasí umoudřilo a vznikl nejperfektnější Majáles. Lidi se semknuli, a když začal hrát *Classic Rock'n'roll Band*, vylezl šéf RCS Mašek na podium, mával rukama. Během 10 vteřin se lidi zvedli a začali tancovat. Přes počáteční nepřízeň počasí nakonec přispěl svou produkcí ještě *K. Novotný, J. Tvrz, P. Dobeš, J. Sova, Para-ment, Eso, Jug band* a *J. Balog*.¹⁰

Majáles 1986

Na programu dne byli *Trpaslíci, Kaštan a spol., S. Štěp, J. Sova, Společenství Bědy Foltýna, Hudba Praha, Babalet, Šťastný a veselí, divadlo Sklep* a *P. Lutka*. Toto Majáles se zdálo být velice šťastným propojením taneční a poslechové hudby, vystoupení *Babaletu* a *Sklepu* bylo tehdy vrcholem celého večera.¹⁰

Majáles 1987

Začátek byl poněkud rozpačitý, jako první nastoupil *Yo-Yo Band*, který dokázal zcela vynahradit několik desítek minut, kdy všichni čekali na začátek vystoupení. Po pauze přišla malá exkurze do minulých století prostřednictvím Olomoucké skupiny historického šermu, kdy nadšení diváci shlédli zápasy *Robina Hooda*, souboje na kordy a dokonce i souboje z doby husitské. Další kapela, *Kejvavý koně*, dokázala svým rockem zaujmout vedrem uspané posluchače, po nich následovala pardubická skupina *Rychlovka, Hlava B, Originální Bureš, Jung a spol.* Výborné vystoupení mělo *Duo Cvrnk*, a proto následoval publikem vynucený přídavek. Zlatým hřebem programu byl bývalý student VŠCHT *Petr Karas* aneb „*Pecen*“, po něm následoval výstup divadla *Sklep*. Těm se podařilo přivést během několika minut do varu všechny přítomné diváky, a tak bylo Majáles pro tento rok nakonec shledáno úspěšným...¹¹

Majáles 1988

Po hodinovém zpoždění *Vašek Souček*, známý konferenciér z *Porty*, uvedl první účinkující – pardubickou skupinu *Rychlovka*. Avšak ani víc než dobré vystoupení *Ládi Straky* z *Hradce Králové*, ani skupina *Blues G* a ani přeloučská skupina *Vodírk* nepřinutily diváky k nijak mimořádné pozornosti. Mírně zbystřil pozornost diváků *Petr Karas*, pardubická *Stopa* zaujala další přítomné a známý děčínský písničkář *Petr Balog*, ten už získal téměř všechny, nevěděl už ani, co má přidávat.¹²

V programu pokračovala Olomoucká skupina historického šermu, po ní dívčí rocková skupina *Panika* z Prahy. Bylo co poslouchat i na co se dívat, rozvášnění fanoušci tancovali před pódium, květy pampelišek skrápěly pódium... Poté přišla na řadu skupina *EX 05* z *Benátek nad Jizerou* a nakonec ze všech rockových kapel vystoupil *Mr. Shadow*. Zlatým hřebem večera bylo samozřejmě pražské

Majáles 1991
foto zapůjčil V. Staněk

Majáles 1997
foto: R. Duchoň

Majáles 1997
foto: R. Duchoň

divadlo *Sklep*, tradiční účastník, které svým svérázným humorem roztřáslo bránice všech přítomných.¹²

Majáles 1990

První porevoluční Majáles, kde si zahrály kapely *Gun Dreams*, *Bokomara*, *Fleret*, *Bez ladu a skladu*, *Visací zámek*, *Sv. Vincent*, *Carten The Unstoppable Sex Machine (Anglie)*, *Hudba Praha*, *Garáž*, *Petr Lutka* a divadlo *Sklep*.¹⁰

Majáles 1995

Ten rok se počasí opravdu vyvedlo. Svítíčko slunilo celou sobotu jako o závod a tvářilo se zcela letně. A tak se všichni přítomní u sledování a poslouchání *Garáže*, *Hudby Praha*, *Vypsané fixy*, *100 zvířat* a ostatních vystupujících stihli i malinko opálit.

Majáles 1996

Deště před víkendem proměnily prostor mezi bloky C a B v jeden velký bahenní ring. Jednou z mála vzpruh bylo vystoupení skupiny *Chaprál Crazy Plesk!* se svým divadelně-hudebním „Nechutným varieté východního typu“, kde skupina vystupovala v zajímavých bláznivých převlecích, které po celou dobu představení neustále obměňovala. Mezi obecnostvo létaly ledvinky, slezinky... a dámské potřeby s hořčicí. Náladu nepřidaly ani stížnosti obyvatel okolních paneláků na hluk, takže *Vladimír Mišík* v pátek skončil už ve 22,15, v sobotu se situace opakovala... a konec nastal už ve 22 hodin.

Majáles 1997

V sobotu, sedmnáctého dne měsíce května, tradiční studentské Majáles otevřela pardubická skupina *Volant*, následoval přeloučský *Liquere* a jako rozloučení pojaté vystoupení pardubické kapely *K.R.K.*, jejich prý poslední. Bavit diváky a posluchače svou produkcí nepřestala ani další tři pardubická hudební seskupení – *Volnost*, *Ready Kirken* a *Vypsaná fixa*. Poté přišel vrchol hudebních a vizuálních dojmů – pražský *Chaprál Crazy Plesk!* s oblíbeným „Nechutným varieté východního typu“¹³

Program pokračoval přehlídkou kapel zvučných jmen: -123 min z Chrudimi, pardubických *Wild Palms* a velmi známých pražských *Chinaski*, kteří však uši a srdce přítomných fanoušků kvůli časovému skluzu příliš nepotěšili. Následovala rockoteka DJ Václava v RC *Žlutý pes*, která končila za šedého jitra, kdy se Pardubice pomalu probouzely do krásné jarní neděle...¹³

Majáles 1998

Děšť pronásledoval návštěvníky i vystupující celý víkend. V sobotu Majáles předčasně skončil ve 20,30 díky neshodě s manažerem skupiny *Kurtizány z 25.avenue*, která nakonec místo mezi bloky B a C koncertovala ve Žlutém psovi.

Majáles 1999

Toto Majáles organizoval studentský B-klub ve spolupráci se SRUPou (Studentská rada Univerzity Pardubice)¹⁴.

Celá akce začala na Pernštýnském náměstí v sobotu dopoledne, byl zvolen Král Majálesu Colin, který si vybral choť a byla mu primátorem Ing. Strítěnským a rektorem prof. Ing. Pytelou předána vláda

Majáles 1999, foto: T. Wágner

nad městem a univerzitou. Po přípitku pro pobavení krále a jeho hostů předvedly své umění taneční country skupiny a mažoretky.¹³

Na svou počest přikázal král uspořádat průvod městem, v jehož čele jel v kočáře taženém koňmi spolu s rektorem a svou chotí. U kolejí se rozloučil se svými poddanými a pozval je na rockové koncerty v areálu kolejí, které začaly přibližně ve dvanáct hodin. Našeho krále tu bavily kapely zvukných jmen i nástrojů. Byly mezi nimi skupiny *Fundamentalista v pásmu Gazy*, *Robson*, *RK 130*, *Jet Beat*, *Volant*, *NVU*, *Ready Kirken*, *Vypsaná Fixa* a na závěr vystoupil i *Visací Zámek*.¹⁴

Po volbě Miss Majáles se po desáté hodině ruch přenesl do Žlutého psa, kde Majáles za notného přispění DJ Václava pokračoval až do ranních hodin.¹⁴

Majáles 2000

Letošní Majáles je pořádán studentským B-klubem pod záštitou Magistrátu města Pardubic a vedení Univerzity Pardubice. Je součástí oslav padesátí let vysokého školství v Pardubicích.

A jaký je plán? V pátek 5. května 2000 se v areálu kolejí Univerzity Pardubice od 15 do 22 hodin koná první část koncertu, který zahájí kapela *Kurt Cobain Revival*, po které by měl zahrát *Volant*, *Priessnitz*, *Znouzectnost* a jistě velkým lákadlem bude spíše než hudební tak divadelní skupina *Děda Mládek Illegal Band*, jejíž produkce připomíná známý *Chapral Crazy Plesk!*

Program po páteční večer a noc pokračuje po 22. hodině v Rockovém klubu Žlutý Pes.

V sobotu 6. května kulturní program začíná v 9 hodin na Pernštýnském náměstí. Zde bude zvolen Král Majálesu a bude mu panem primátorem a panem rektorem předána vláda nad městem a univerzitou. Vystoupí mažoretky, taneční skupiny, divadelní soubor a jedna z pardubických hudebních skupin. Po skončení programu, což se předpokládá ve 14 hodin, bude Majáles pokračovat průvodem ke kolejím univerzity v Polabinách.

V areálu kolejí koncert začne již v pravé poledne vystoupením kapely *V.P.R.*, následovat bude *Mimostojící*, *Garage*, *Sahula* a *synové výčepu*, *Vanessa*, *Volnost*, *NVÚ*, *Ready Kirken* a *J.A.R.*

U Žlutého Psa od 22. hodiny koncertuje *Vypsaná fixa*, o které se proslýchá, že má v tento večer natočit svůj videoklip... Po *Vypsané fixe* se hudební produkce ujme DJ Václav, který jistě nikomu nedá oddechnout do brzkých ranních hodin.

Další zajímavou akcí majálesové soboty bude jízda historického parního vláčku, který vyjede z České Třebové do Pardubic, odkud bude pokračovat ve 14 hodin do Hradce Králové, aby se v podvečer vrátil zpět do České Třebové. Součástí historické soupravy bude rovněž elegantní *Dubčekův salonní vůz*.

Poděkování organizátorů Majáles 2000:

- Magistrátu města Pardubic a panu primátorovi;
- vedení Univerzity Pardubice a panu rektorovi;
- TV3 (bývalé Galaxii) za reklamní spoty a reklamu umístěnou na teletextu.;
- Radiu Life za reklamní spoty;
- Pardubickým novinám a Hradeckým novinám za reklamu v regionální části a články o akci;
- Časopisu Rock&Pop a Pall Mall za inzerát v dubnovém a květnovém čísle;
- skupinám, které přispějí k dobré náladě a pohodě vystoupeními, a všem firmám za technické zajištění všech aktivit;
- Silvii Antochové za nezištnou pomoc při organizování několika posledních ročníků Majáles.

Poděkování organizátorům Majáles 2000:

- Davidu Audrlickému ze studentského B-klubu za organizaci;
- studentům ze Studentské rady Univerzity Pardubice za pomoc a účast;

- nadšencům z Dopravní fakulty Jana Pernera a hlavně doc. Tillovi z DP DFJP v České Třebové za organizaci jízdy historického vlaku.

Poděkování autora:

V prvé řadě Lumírovi Z. Sokolovi za přeřel důležitých informací a kontaktů;

Ing. V. Staňkovi za zapůjčení archívního Studentského listu a fotografií (1991);

doc. K. Venturovi za zapůjčení fotografií (1981) a cenné informace;

Panu Jaromírovi Čáňovi za zapůjčení negativů (1986, 1988);

Jaromíru Čáňovi za zapůjčení negativů (fotografie z nich z let 1986, 1988 jsou uloženy v archivu kanceláře rektora).

Související odkazy:

<http://www.pha.com.cz/zluty pes> - programy RC Žlutý pes, popis akcí.

Olga Vlachová,

studentka 4. ročníku Fakulty chemicko-technologické

Poznámky

- 1 Z latiny, vychází zřejmě z lat. Maius (=květen) či od lat. maiere (=růst) nebo od lat. Maia (bohyně růstu). Nový velký ilustrovaný slovník naučný, svazek XII. Legionář-Med. Praha 1931, strana 206.
- 2 Masarykův slovník naučný – lidová encyklopedie všeobecných vědomostí. „Československý kompas“, díl IV. Ko-M. Praha 1929
- 3 Zíbrt Čeněk: *Veselé chvíle v životě lidu českého*. Vyšehrad, 1950 Praha, strana 279, 282, 284, 285, 286.
- 4 Allen Ginsberg:
Návrat Krále Majáles
Mám stříbrné výročí a na hlavě málo vlasů, a jsem Král Máje
A přestože jsem Král Máje, moje Kvílení a Proklamace vyhostily z amerických elektrických vln
Proto Král Máje vzlétl k nebi a vrací se pro svoji papírovou korunu
Kola tryskáče dosedají na šedý beton a rolují podél zeleného trávníku
A já jsem Král Máje s vysokým krevním tlakem, cukrovkou, pakostnicí, ztrhanými hlasivkami, ledvinovými kameny a usedlými brýlemi, který si nasadil bláznivou korunu, jež hlásá: Dost pitomostí
Dost moudrosti, dost strachu i víry v kapitalistické proužkované sako a komunistické montérky
To není k popukání ta ztráta planety v příští stoce let
A já jsem Král Máje a copak by mě bylo napadlo, že se do Prahy ještě někdy vrátím
A já jsem Král Máje a přináším Diamant velký jako Vesmír
A já jsem Král Máje, buzerant bez lásky v tom jarním čase a propagátor meditace
A já jsem Král Máje úctyhodný profesor Brooklynské Gate Gate Paragate Parasam Gate Bodhi Svaha!
(Praha 25. dubna 1990)
Pozn. Gate Gate ... (sanskrt.) Kráče, kráče dál, dál než já, probud' vesmír, tak, ách!
- 5 Český dialog č.5 1998 – <http://www.cesky-dialog.cz/98/05/majales.htm>
- 6 Materiál Státního okresního archivu Pardubice z 29. 4. 1969, podepsán šéfredaktor SPIRITUSU.
- 7 Materiál Státního okresního archivu Pardubice z 29. 4. 1969.
- 8 Materiál Státního okresního archivu Pardubice č.j. Vnitř/188/1969 z 30. 4. 1969, podepsán vedoucí odboru vnitřních věcí Východočeského krajského národního výboru v Hradci Králové.
- 9 Materiál Státního okresního archivu Pardubice, původní materiál zhotoven podle statistických materiálů ministerstva školství.
- 10 Studentský list, časopis studentů VŠCHT, zvláštní číslo u příležitosti Majáles, vydané 1. 5. 1990.
- 11 KOČAS, kolejný časopis ČSV SSM VŠCHT Pardubice, 4. číslo, vyšlo 20. 5. 1987, strana 13.
- 12 KOČAS, kolejný časopis ČSV SSM VŠCHT Pardubice, 4. číslo 6. ročníku, strana 9.
- 13 Ing. Václav Staňek: Zpravodaj Univerzity Pardubice <http://www.upce.cz/upce/an/Univerzita/univerzita/press/cerven97/8-12.htm>
- 14 Lenka Zezulová: Zpravodaj Univerzity Pardubice <http://www.upce.cz/upce/an/Univerzita/univerzita/press/cerven99/17.htm>

1950 – 2000

Vysokoškolský umělecký soubor slavil padesátku

13. květen - nejdůležitější osobnosti současného souboru:
Alena Mejstříková a dirigent Jiří Kožnar

z oslav 13. 5. - nechyběly dudý s dudákem, jež doprovázely VUS
na festival do Argentiny

1950 – 2000

POZVÁNKA

na oslavy 50. výročí založení

**Vysokoškolského
uměleckého souboru
Pardubice**

sobota 13. května 2000

16:00 – pořad **Vzpomínání se zpíváním**
Aula Univerzity Pardubice Polabiny

20:00 – **slavnostní setkání VUS** s tancem
Kulturní dům Paramo – Dukla

Akce je součástí oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích,
připomínaných Univerzitou Pardubice v roce 2000.

13. května se v odpoledních hodinách sešli v univerzitní aule všichni příznivci sborového akademického zpěvu, který na vysoké škole a spolu s ní slaví letos rovněž svoji padesátiletou historii.

Komponovaný pořad s názvem „**Vzpomínání se zpíváním**“ potěšil všechny, kdo - ať již jako bývalí, či současní zpěváci „VUSáci“ či podporovatelé, příznivci a obdivovatelé - se sešli v horkém sobotním odpolední, kde jinde lépe než v nové univerzitní aule jako stvořené pro pěveckou sešlost. Nápadité komorní „domácí“ prostředí, vytvořené na pódiu pro popovídání s hosty souboru nejvěrnějšími, krásné květinové dary a hlavně přátelská atmosféra doprovázela pěvecké třetíčky na dortu oslavencově - padesátiletého Vysokoškolského uměleckého souboru. Nechybělo čtení, povídání a promítání z bohaté kroniky VUSu, jež nás přenesla od let padesátých až do konce let devadesátých. Od prvních souborových krůčků pod taktovkou Vlastislava Nováka až po současnost a umělecké vedení dirigentem Jiřím Kožnarem. Podařilo se sehnat a ukázat i kostýmy, v nichž v jednotlivých obdobích sbor vystupoval, od budovatelských, svazáckých košil přes „zvonáče“ až k nedávno odloženým „barevným sametkám“. Na obříd dort také došlo.

Radost ze setkání pokračovala i ve večerních hodinách při společenském večeru s tancem v Kulturním domě Paramo na Dukle.

Za neformálním setkáním s nápaditým scénářem se skrývá jistě velice náročná organizační práce celého týmu nadšených manažerů současného souboru.

Odměnou organizátorům byla bezesporu spokojenost všech ze setkání se sebou navzájem se vzpomínáním i zpíváním, jež jsou v tomto hektickém čase tak vzácná.

Podruhé, více oficiálně pak Vysokoškolský umělecký soubor oslavil svoji padesátku **Májovým koncertem** v pátek 26. května, opět v univerzitní aule. Soubor připravil svým divákům další vysoce umělecký zážitek v podobě profesionálního představení výběru skladeb ze svého repertoáru. Druhá polovina koncertu pak patřila vzácnému hostu - americkému sboru Lycoming College Choir z Williamsportu z Pensylvanie, který patří k dlouholetým partnerům Vysokoškolského souboru v Pardubicích a který nadchl posluchače nejen provedením svých skladeb, ale i nápaditou choreografií. Společně provedené skladby podtrhly nejen „porozumění“ mezi hlasy obou souborů, ale harmonické a přátelské splynutí a porozumění lidských duší, osudů a národů.

(vv)

pozvánka na

MÁJOVÝ KONCERT

Vysokoškolského uměleckého souboru Pardubice

 který se koná
v rámci oslav 50. výročí založení sboru
 v Aule Univerzity Pardubice v Polabinách
 v pátek 26. května 2000 od 19 hodin

 hostem programu bude
 partnerský americký univerzitní sbor
LYCOMING COLLEGE CHOIR
 z Williamsportu z Pensylvanie

Akce je součástí oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích, připomínaných Univerzitou Pardubice v roce 2000.

z májového koncertu 26. 5. 2000

- společné provedení skladby (nahore) i samostatné vystoupení hostujícího Lycoming College Choir (vpravo) byly nevšedními uměleckými zážitky večera

Představení záměru výstavby budovy Fakulty chemicko-technologické a dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích

V pondělí dne 15. května 2000 se uskutečnilo na půdě Univerzity Pardubice setkání, při němž vedení Univerzity Pardubice **představilo poprvé veřejně záměr výstavby nové Fakulty chemicko-technologické a dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích - Polabinách.**

Na setkání byli pozváni poslanci a senátoři zastupující pardubický region, představitelé města Pardubic, okresu, zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a ministerstva financí a další osobnosti, jež jsou spjaty např. s formováním a rozvojem Pardubického kraje a jejichž zkušenosti a náměty by mohly výrazným způsobem pomoci při realizaci zmíněného záměru.

O perspektivách, možnostech a realizaci pokračující výstavby v univerzitním kampusu informovali rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc., a zejména pak prorektor pro vnější vztahy

zleva: poslanci PČR Ing. A. Páralová a Mgr. M. Kučera, dále zástupci MŠMT a FChT

a rozvoj univerzity doc. Ing. Jiří Málek, DrSc. Technickou přípravu záměru včetně odhadu investiční náročnosti stavby doplnil kvestor univerzity Ing. Milan Bukač. Ing. arch. Jan Třeštík seznámil přítomné s architektonickou studií nové budovy Fakulty chemicko-technologické.

Z přítomných osobností záměr dobudování univerzitního kampusu pak v následné diskusi podpořili předseda Správní rady UPa Ing. Michal Rabas (přednosta OkÚ Pardubice) i místopředsedové Správní rady UPa Mgr. Miloslav Kučera (poslanec PČR) a Ing. Jiří Střítecký (primátor města Pardubic). Slova podpory zazněla rovněž z úst některých přítomných zastupitelů města Pardubic (Ing. arch. Petráně, doc. Koudelky - zároveň předseda AS UPa). K záměru se vyjádřil i ředitel odboru financování VŠ a VV MŠMT Ing. Tomáš Koptíva a další.

Atmosféru setkání potrhlo občerstvení v podobě vynikajících čajů připravených Dobrou čajovnou Pardubice.

Účastníci se po ukončení oficiální části jednání odebrali procházkou kampusem až na místo budoucího areálu Fakulty chemicko-technologické v prostorách za univerzitní aulou a ukončili svůj pobyt na Univerzitě Pardubice společným obědem v salonku menzy.

Rozvoj univerzity po stránce prostorové a dislokační, s přihlédnutím k vědecko-vzdělávacím, sociálním a ekologickým aspektům dlouhodobého záměru univerzity, je ve středu pozornosti aktivit nejen samotné univerzity, jejího vedení a představitelů fakult. Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o rozvoj jediné vysokoškolské instituce Pardubického kraje, zaujímá tato otázka významnou roli i ve strategickém plánu rozvoje města Pardubic a celého pardubického regionu. Dobudování univerzitního kampusu v Pardubicích, jehož dalším krokem je výstavba nového komplexu Fakulty chemicko-technologické, je jednou z hlavních priorit funkčního období nového vedení univerzity.

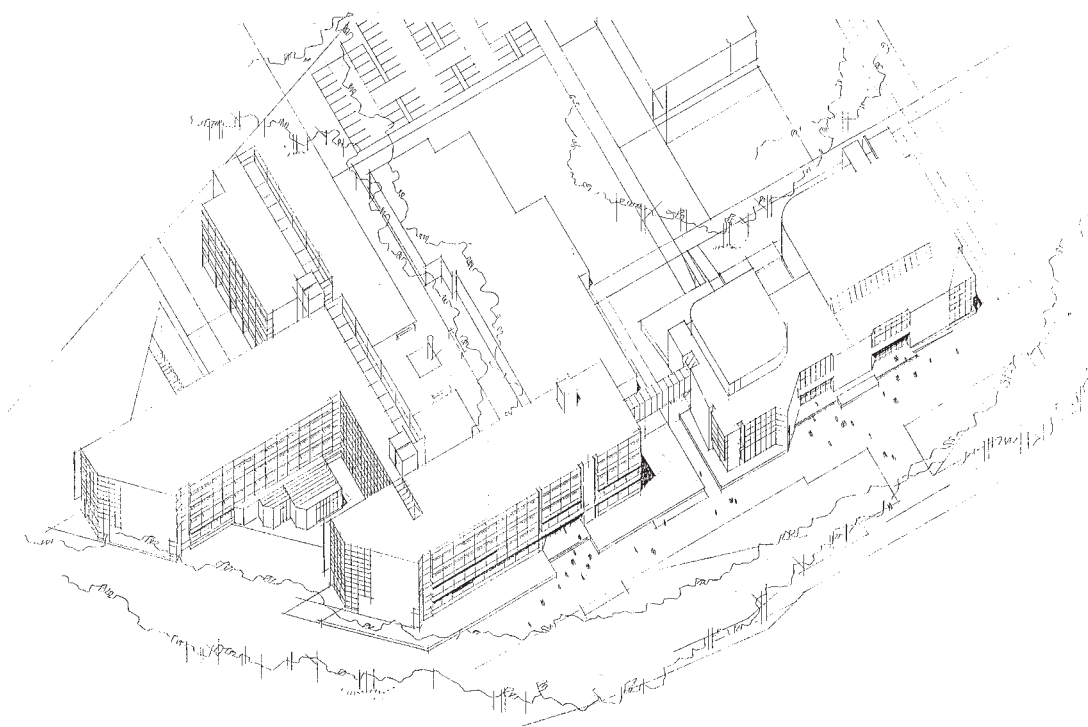
(vw)

vlevo: (v popředí) poslankyně PČR A. Páralová v rozhovoru s Ing. arch. J. Třeštíkem při prohlídce místa budoucího areálu FChT

nahoře: poslanci PČR, zastupitelé a představitelé města a okresu se přišli seznámit se záměrem výstavby FChT

pohled na nový areál

Steeplechase cross country CENA UNIVERZITY PARDUBICE

V sobotu 27. května 2000 se na Dostihovém závodisti v Pardubicích uskutečnil 3. dostihový den letošní sezóny, tzv. Britský den. Hlavním dostihem odpoledne byl VIII. ročník Velké ceny města Pardubic, steeplechase cross country I. kategorie na 5 800 m, 1. kvalifikace na 110. Velkou Pardubickou, která se běžela jako sedmá v pořadí.

Dostihové odpoledne začalo ve 14 hodin a příznivce čekalo největší dostihů.

Dostihový den byl výjimečný i pro naši univerzitu, neboť třetím dostihem ve 14:55 byla Cena Univerzity Pardubice steeplechase cross country na 3 400 m, pořádaná při příležitosti oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích.

V dostihu startovalo za krásného slunného počasí 16 koní. Koně, na něž ta největší sláva ještě čeká, se představili ve výborné formě a pocházeli ze stájí se zvučnými jmény, např. kůň VINCOLN z dostihového centra v Zámrsku, odkud se rekrutoval vítěz loňského ročníku Velké Pardubické. Průběh dostihu byl velmi napínavý zvláště pro ty, kteří vsadili na svého favorita. Po urputném souboji v cílové rovině se o překvapení postaral podle tipu pětiletý kůň SORD s číslem 16 z hřebčína Napajedla trenéra J. Votavy, kterého k vítězství v dostihu vedl am. J. Línek.

Druhé místo obsadil kůň číslo 14 GASCO v sedle s žokejem F. Jasinským a třetí do cíle doběhl kůň číslo 13 CRACKEN veden L. Sloupem, oba favorité dostihu.

Vítěznému koni Ceny Univerzity Pardubice, steeplechase cross-country IV. kategorie na 3 400 m pro čtyř a pětileté koně s celkovou dotací 40 000 Kč, jezdcí, trenéru a chovateli předal cenu - broušené whisky lahve firmy Rückl - rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. a náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. Ing. Josef Průša, CSc.

Vítězem I. kvalifikace na Velkou Pardubickou - Velké ceny města Pardubic,

jež se běžela za nepříjemného deště (obdobně jako zbývající dva dostihy), se stal devítiletý MARKETPLACE sedlaný P. Složillem. Druhý skončil dvanáctiletý valach PERUÁN, v jehož sedle se po zranění Z. Matysíka v prvním dostihu odpoledne objevil žák P. Regnard. Třetí doběhla sedmiletá CZANKA s žokejem D. Andrésem.

Celé dostihové odpoledne bylo opravdovým svátkem koní a velkých sportovních výkonů, a co víc, naše univerzita i se svými významnými hosty byla při tom. Z lóže Univerzity Pardubice na hlavní tribuně dostihovému klání přihlíželi hosté, jež pozval do Pardubic rektor univerzity - rektori českých vysokých škol, děkani partnerských fakult z Hradce Králové, zástupci ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a představitelé fakult pořádající Univerzity Pardubice. Společně strávené dostihové odpoledne na závodisti v Pardubicích se tak zařadilo mezi již uskutečněné akce organizované v rámci roku oslav 50. výročí založení vysoké školy v Pardubicích, jež si Univerzita Pardubice připomíná v roce 2000.

(Pozn. redakce:

Společenská rubrika. V sázce na umístění přinesl vítězný SORD univerzitního dostihu za vložných 20 Kč šéfredaktorce Zpravodaje Univerzity Pardubice výhru 52 Kč. Velice rychle se v dostihových sázkách zorientovala manželka proděkana FES paní doktorka Lacinová a manželka prorektora paní Jandová, jež využívala spolehlivých poradenských služeb Ludwiga juniora. Výhry ředitele odboru financování a vysokého školství MŠMT Ing. Koprivý zůstaly redakci utajeny. Pouze tři z přítomných dam v lóži Univerzity Pardubice měly slušivé, protokolem žádané klobouky, které odolaly větrné vichřici před hlavním dostihem odpoledne. Pravý skotský dudák, jenž hudbou příjemně zpestřoval čas mezi jednotlivými dostihy, se včas schoval.)

(vw, tw)

náměstek MŠMT Průša, primátor města Pardubic Ing. Stržiteský, rektor UPa doc. Ludwig

16. ročník - IFAS 2000

KDE, KDY, KDO, JAK?

Nová univerzitní aula zažila koncem června další z premiér. Stala se totiž hlavním sídlem Mezinárodního festivalu akademických sborů IFAS, a to již jeho 16. ročníku s názvem IFAS 2000, který přivítal své účastníky ve dnech 28. června až 3. července.

Při soutěžních kláních ve třech kategoriích se utkalo deset sborů, z toho polovina zahraničních - dva slovenské, dva ruské a perlička - temperamentní sbor z Venezuely. Škoda že z důvodů onemocnění jedné ze zpěvaček uvízl v Polsku univerzitní sbor z Filipín, na který jsme prakticky do poloviny festivalu čekali. Mezi očekávanými sbory také chyběl avizovaný sbor z Keni, který se omluvil těsně před zahájením festivalu. I když účast zahraničních sborů nebyla taková, jak se očekávalo, nepoznamenalo to v žádném případě uměleckou úroveň festivalu. Ruský akademický sbor města Kostromy zvítězil v kategorii velkých smíšených sborů a předvedl, že ruské sbory jsou světovou špičkou. Půvabné dívky ze sibiřského sboru UTRO zase prezentovaly nádhernou kulturu hlasového projevu a sbor CORO RAPSODIA z Venezuely nadchl svojí přirozeností, temperamentem a díky smyslu pro kontakt s publikem se stal během festivalu miláčkem publika. Svojí vitalitou pomohl zaplnit i všechny mezírky po chybějících sborech. I když mezinárodní porota neudělila sboru žádné ocenění, přesto mu Pohár rektora Univerzity, který obdržel na návrh organizačního výboru IFAS, právem náleží. Vynikajícími výkony se představily i slovenské sbory, zvláště pak Akademický smíšený sbor Jána Cikkerera z Banské Bystrice, který si vyzpíval prvenství v kategorii komorních sborů a vybojoval také druhé místo v hlavní kategorii smíšených sborů. V kategorii ženských sborů, která měla i tentokrát na festivalu IFAS vysokou úroveň, mile svým kvalitním výkonem překvapil Dívčí sbor SPCŠ z Kroměříže, který zvítězil před sborem PF Karlovy univerzity Iuventus Paedagogica a Dívčím univerzitním sborem z Nitra.

A CO VUS?

Mezi domácími sbory nemohl chybět ani náš Vysokoškolský umělecký soubor Pardubice, který pečlivě připravovaným soutěžním programem v konkurenci pěti komorních sborů získal krásné, druhé místo a vzhledem k minimálním bodovým rozdílům v kategorii velkých smíšených sborů mu unikla třetí příčka skutečně jen o necelého půl bodu.

CO SE NEJVÍCE LÍBIL?

Z postřehů, které jsme nasbírali v průběhu festivalu, na nás dýchla velká vlna optimismu - nadšení účastníků z prostředí soutěží a koncertů (aula, Dům hudby, zámek), spokojenost s ubytováním, stravou i organizací festivalu, nadšení z celkové nálady a atmosféry při večerním nokturnu na zámku, plese, Ifasiádě i na jiných, byť neplánovaných akcích. Vadou na kráse jinak svěžích koncertů byl snad jen nedělní závěrečný koncert vítězů, kde

byli všichni včetně nezničitelných Venezuelců již viditelně unaveni. Nespokojeni na IFAS byli jenom někteří, a to s rozhodnutím mezinárodní poroty, jejímž předsedou byl hudební skladatel, vědec dr. Milan Slavický a členové Mgr. Juhaňáková - Slovensko, Mgr. Sřítecký - ČR, pan Drewes - Rakousko, pan Siegler - Německo, ale to už tak na soutěžích bývá. Podle výroků poroty bylo rozhodování velice nesnadné a úroveň většiny sborů velmi vysoká.

KOMU DÍKY?

Velmi děkujeme všem pracovníkům vedení univerzity, kolejí a menzy, tiskového střediska a mnoha ochotným lidem, kteří nám často s velkým úsilím pomohli IFAS 2000 úspěšně realizovat. Díky patří také všem dalším malým i velkým sponzorům našeho festivalu.

JAK DÁL?

Během přípravy i během vlastního festivalu jsme jako organizátoři nasbírali mnoho mnohdy protikladných dojmů a zkušeností. Nadšení z velikého množství přihlášených sborů (20) tlumily problémy, jak takové množství účastníků ubytovat. Univerzitní koleje

jsou totiž ještě z velké části obsazeny studenty, neboť ještě dobíhá zkouškové období. Pro akademické sbory, a zvláště pak pro zahraniční, je tento termín festivalu prakticky jediný možný, protože univerzitní sbory jsou právě na konci školního roku na svém „uměleckém vrcholu“ a tou dobou se vydávají sklízet úspěchy z celoroční práce. Proto také je touto dobou nejvíce festivalů po celém světě.

Velice si vážíme dosavadní podpory Univerzity Pardubice, neboť bez ní by zřejmě IFAS bylo jen velice těžké zabezpečit. Pro další ročníky bychom ale velice potřebovali také podporu a pomoc vedení fakult, aby svým rozhodnutím, případně částečnou úpravou studijního plánu, pomohla získat prostor pro ubytování většího počtu účastníků - například již pro IFAS 2002, který bude opět ve stejném období, a to ve dnech 28. 6 - 3. 7. 2002. Pevně věříme, že nám fakulty vyjdou vstříc a že budeme moci v polovině příštího roku obeslat ještě větší počet sborů.

Dalším problémem, se kterým jsme nuceni se vypořádat, je konkurence, která je v této oblasti tak vysoká, že sbory dávají přednost festivalům, kde většinu poplatků hradí pořadatel. Vzhledem k ekonomickým možnostem našeho festivalu IFAS tuto možnost bohužel nemůžeme nabídnout. I to je jednou z příčin, proč výsledný počet sborů byl mnohem nižší, než bychom si přáli, neboť mnohé sbory z ekonomických důvodů svoji účast odřekly. Snažíme se o to, aby náš tradiční festival IFAS v této konkurenci obstál a aby do řad stávajících účastníků přibývaly kvalitní a atraktivní sbory. Zatím se to daří, a tak určitě za pomoci hudbymilovných příznivců přežije IFAS rok 2000.

*Ing. Alena Mejstříková a Miroslav Baťa
- organizační vedení IFAS 2000*

• **vyvrcholení oslav 50 let vysokého školství v Pardubicích v akademickém týdnu od 25. do 30. září 2000** •

Univerzita Pardubice zahájila v pondělí 25. září zvláštní akademický týden, v němž řadou odborných a společensko-kulturních akcí vyvrcholily oslavy padesáti let vysokého školství v Pardubicích.

Rok připomínání tohoto významného výročí pro vysoké školství i město Pardubice byl zahájen 17. listopadu 1999 a pod záštitou České komise pro UNESCO vyvrcholil na začátku 51. akademického roku pardubické vysoké školy.

Program vyvrcholení oslav

25. září	Otevření výstavy k historii vysoké školy
26. - 27. září	Vědecká konference Fakulty chemicko-technologické Filatelistická přepážková služba v budově FChT
27. září	Mezinárodní vědecký seminář Dopravní fakulty Jana Pernera Představení nových insignií Univerzity Pardubice a jejích fakult Slavnostní shromáždění k 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích spojené s rozšířeným zasedáním vědeckých rad univerzity a fakult Slavnostní zahájení za účasti představitelů českého vysokého školství Projev rektora Univerzity Pardubice Udělení tří titulů „doctor honoris causa“ Univerzity Pardubice Udělení Medailí za zásluhy o Univerzitu Pardubice Společenský večer a přátelské setkání hostů univerzity na pardubickém zámku Pěvecké vystoupení Vysokoškolského uměleckého souboru Udělení Pamětních medailí Univerzity Pardubice
28. září	Slavnostní koncert Komorní filharmonie Pardubice Johann Sebastian Bach: Suita č. 1 C dur, BWV 1066 Wolfgang Amadeus Mozart: Symfonie D dur, K 504 „Pražská“ Franz Schubert: Symfonie č. 5 B dur
30. září	Den železnice pořádaly České dráhy a DKV Česká Třebová ve spolupráci s Dopravní fakultou Jana Pernera

Otevření výstavy k historii vysoké školy

V pondělí 25. září ve 13 hodin zahájil rektor Univerzity Pardubice doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. výstavu k významnému jubileu vysoké školy ve vestibulu univerzitní auly v centru univerzitního areálu v Polabinách.

Výstava k padesátému výročí založení vysoké školy je ohlednutím za lety minulými i představením dnešního vysokoškolského života a zázemí pro studium a vědu. Snad je i příjemným zastavením pro absolventy, kteří přijíždějí do Pardubic na své plánované podzimní absolventské srazy. A doufejme, že oslovila a po dobu svého trvání ještě osloví, zaujme i potěší, poučí i informuje i dnešní studenty univerzity, pedagogy a zaměstnance univerzity, jakož i její příznivce a pardubickou veřejnost, jimž je vysokoškolské prostředí blízké či je zajímavé.

Univerzitní výstava je totiž přístupná veřejnosti ve vestibulu univerzitní auly po celý podzim v době od pondělí do pátku mezi 8. a 18. hodinou.

Tato výstava jako nahlédnutí do vysokoškolského života, minulosti i dneška jednotlivých pracovišť, kateder a ústavů Univerzity Pardubice a zejména Fakulty chemicko-technologické vznikla neformálně z nadšení těch, kdo byli ochotni podpořit myšlenku zastavit kolemjdoucí a ukázat jim něco málo z dění kolem nás na akademické půdě, formou „vývěskového sdělení“ přiblížit či představit, co není na první pohled vždy patrné, zřejmé a známé všem.

Poděkování za vznik společné univerzitní výstavy při příležitosti padesátileté vysoké školy v Pardubicích patří všem, kteří přispěli nápadem, věnovali svůj drahocenný čas a neváhali „přiložit ruku k dílu“. Zvláštní dík patří autorům příspěvků textových a paní Jitce Dusilové, která se obětavě vrhla do přípravy a realizace něčeho, co v zárodku připomínalo spíše jen vzdálené přání. Poděkování za technickou podporu patří i paní Ing. Aleně Komárkové z Centra informačních technologií univerzity a tiskařskému středisku v čele s panem Vladimírem Koberou.

PŘI PROCHÁZCE PRACOVIŠTI A ŽIVOTEM UNIVERZITY PARDUBICE, MINULÝM I SOUČASNÝM, VZPOMÍNEJME SPOLEČNĚ NA TY, KDOŽ PADESÁTILETOU HISTORII VYSOKÉ ŠKOLY V PARDUBICÍCH VYTVÁŘELI A VYTVÁŘEJÍ.

Vědecká konference Fakulty chemicko-technologické

konferenci zahájil děkan FChT doc. Josef Kotyk

prof. Rudolf Zahradník, předseda AV ČR zahájil blok plenárních přednášek

Odborný program vyvrcholení oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích na univerzitě představovaly v akademickém týdnu dvě stěžejní odborné konference, pořádané Fakultou chemicko-technologickou a Dopravní fakultou Jana Pernera.

Děkan Fakulty chemicko-technologické doc. Ing. Josef Kotyk, CSc. zahájil v úterý 26. září DVOUDENNÍ VĚDECKOU KONFERENCI CHEMICKY ZAMĚŘENOU. Účastníci tohoto chemického setkání měli možnost vyslechnout na pět desítek krátkých přednášek v pěti odborných sekcích, jež doplnilo několik desítek vývěskových sdělení. Úterní blok plenárních přednášek zahájil předseda Akademie věd České republiky a člen České učené společnosti **profesor Rudolf Zahradník.** Na jeho přednášku na téma „Chemie

2000: soumrak či nové perspektivy?“ navázali se svými příspěvky tři další významní vědci, kterým ve středu 27. září udělil rektor Univerzity Pardubice při slavnostním shromáždění k 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích titul „doctor honoris causa“. **Profesor Otto Exner,** vedoucí vědecký pracovník Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR, vystoupil na téma „**Omyly a úspěchy ve vědecké práci**“, **profesor Pavel Kratochvíl,** vedoucí vědecký pracovník Ústavu makromolekulární chemie AV ČR, proslavil přednášku zabývající se „**Heterogenitou chemického složení kopolymerů**“. **Profesor Jacques Lucas** z univerzity v Rennes z Francie prezentoval svoje odborné téma v angličtině - „**Infrared Glasses for Industrial Applications**“.

prof. Otto Exner

prof. Karel Kratochvíl

prof. Jacques Lucas

Filatelistická přepážka na FChT

26. září (8:00 - 14:00 hod) a 27. září 2000 (8:00 - 13:00 hod.)
přízemí - vestibul Fakulty chemicko-technologické,

Příležitostné razítko „50 let chemického vysokého školství 1950-2000“
Příležitostné rekondační nálepky „50 let fakulty chemicko-technologické“
Prodej příležitostných dopisnic a dalších filatelistických materiálů

Filatelistické materiály často vypovídají o činnosti jednotlivých institucí. U vysokých škol jsou to obvykle otisky příležitostných razítek k zahájení prvního akademického roku či razítka připomínající „kulatá“ výročí jejich existence.

Příležitostné razítko k zahájení výuky na pardubické VŠCH v roce 1950 zhotoveno nebylo. Ani to tolik nepřekvapí, když si uvědomíme, kolik jiných a důležitějších úkolů stálo před hrstkou prvních pracovníků. Ti museli pro výuku zajistit jak kantory, tak učebny a pro nastupující studenty ubytování, stravování apod.

K představě o tom, jak by asi takové příležitostné razítko mohlo vypadat, nám může posloužit otisk razítka pořízeného k zahájení pražské VŠCH v roce 1952 (obr.1). Použití právě tohoto razítka na tříkorunové známce kat. č. 635, m. j. vydané k 4. výročí Února 1948, bylo v té době možná záměrné. Na známce je totiž text „Chemie opora pětiletky“, a ten jako by podtrhoval význam události připomínané textem razítka. Nicméně z porovnání data na tomto razítku a známého faktu o zahájení výuky na VŠCH v Pardubicích je zřejmé, která z těchto škol je nejstarší chemickou fakultou na našem území.

K připomenutí 25 let činnosti pardubické VŠCHT v roce 1975 bylo již pořízeno příležitostné razítko, jeho otisk je reprodukován na obr. 2.

Výročí padesátileté existence chemického vysokého školství v Pardubicích bude na filatelistických materiálech zachyceno již mnohem významněji. Na základě jednání zástupců fakulty a vedoucích pracovníků České pošty, s. p. obvodu Pardubice bylo od-souhlaseno zhotovení nejen příležitostných dopisnic (obr. 3) a razítka (obr. 4), ale i příležitostné rekondační nálepky (obr. 5). Jejich návrhy dodala sama fakulta. Vznikly na její katedře řízení procesů a výpočetní techniky, zajištění jejich zhotovení se ujala Česká pošta. Ta navíc přislíbila, že na dva dny, kdy budou oslavy vrcholit vědeckou konferencí, zajistí provoz filatelistické přepážkové služby.

Filatelistická přepážka byla umístěna v přízemí budovy chemicko-technologické fakulty na nám. Čs. legií a byla **v provozu v úterý 26. 9. (od 8 do 14 hodin) a ve středu 27. 9. (od 8 do 13 hodin)**. U přepážky bylo používáno příležitostné razítko (obr. 4), zájemci si zde mohli zakoupit zmíněné příležitostné dopisnice a jiné filatelistické materiály. Pouze v úterý 26. 9. bylo k doporučenému odeslání zásilek používáno příležitostné razítko, ve středu 27. 9. jen denní razítko pošt. úřadu Pardubice 2.

Pracovníci univerzity mohli zmíněnou příležitostnou dopisnicí (obr. 3) a stejně tak i dopisnicí s rýze privátním přitiskem k vědecko-technické konferenci ŘIP 2000 (obr. 6) a 40. výročí založení katedry řízení procesů a výpočetní techniky (obr. 7) získat nejen při zmíněné akci, ale i na sekretariátu Katedry řízení procesů a výpočetní techniky FChT.

Ing. Jiří Kašpar

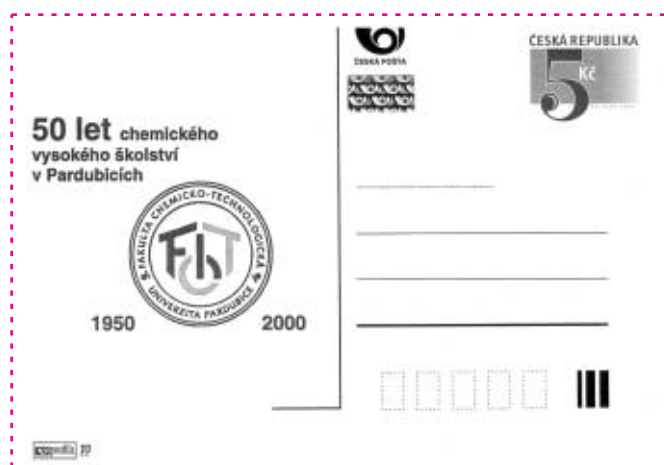
Katedra řízení procesů a výpočetní techniky FChT

obr. 1

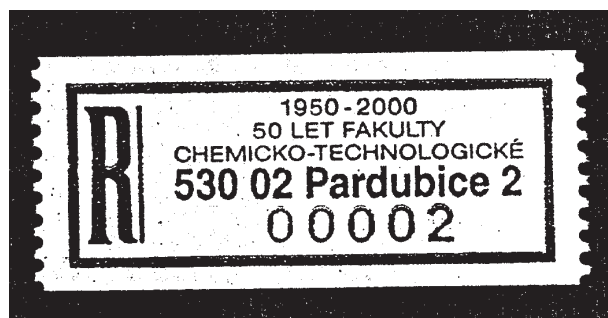
obr. 2

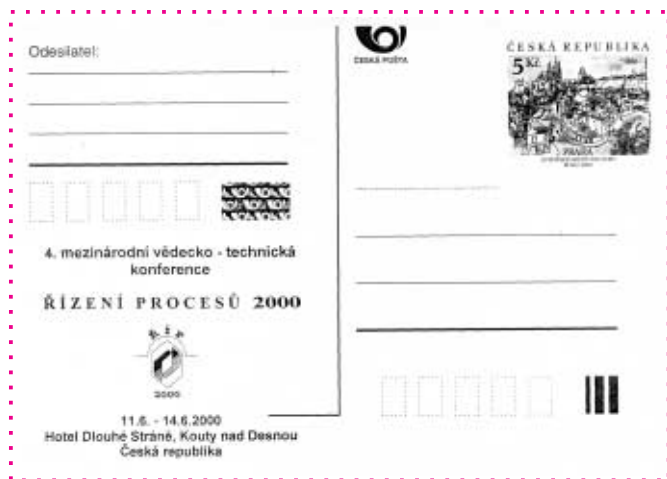
obr. 3

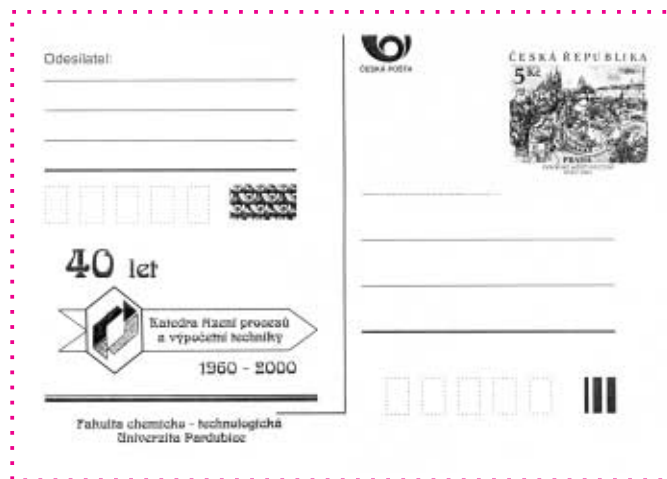
obr. 4

obr. 5

obr. 6

obr. 7

Příspěvek Dopravní fakulty Jana Pernera k oslavám

MEZINÁRODNÍ VĚDECKÝ SEMINÁŘ Dopravní fakulty Jana Pernera probíhal 27. září a byl zaměřen na **Uplatnění simulačních modelů v železniční dopravě**, která reprezentuje jednu ze základních studijních a vědeckých oblastí pěstovaných dopravní fakultou

nesoucí jméno významného železničního stavitele Jana Pernera. Se svými stěžejními příspěvky vystoupili:

doc. Ing. Karel Šotek, CSc. - „Modely reálného prostředí a jejich možnosti v železniční dopravě“ a Ing. Antonín Kavička, Ph.D. - „Simulační software VirtuOS - nástroj na racionalizaci provozu v železničních uzlech“.

Univerzita a její fakulty uvedly do života nové insignie

Ve středu 27. září byly akademickým funkcionářům Univerzity Pardubice a jejích tří fakult předány **NOVÉ INSIGNIE** - akademické symboly - žezla a řetězy. Biskup královéhradecký Monsignor Dominik Duka požehnal novým univerzitním insigniím ve 14 hodin ve foyer univerzitní auly, a to za přítomnosti akademických představitelů univerzity a fakult a představitelů parlamentu, ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, města, okresu a členů akademické obce univerzity. Náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. Ing. Josef Průša, CSc. předal rektorský řetěz doc. Ing. Miroslavu Ludwigovi, CSc., rektorovi univerzity. Ten pak odevzdal k užívání při akademických obřadech žezlo svému pedelovi a řetězy svým prorektorům, jakož i řetězy děkanům Fakulty chemicko-technologické, Fakulty ekonomicko-správní a Dopravní fakulty Jana Pernera. Děkaní předali žezla svým pedelům a fakultní řetězy svým proděkanům.

insigniím požehnal biskup královéhradecký Dominik Duka

náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy doc. Průša předal slavnostně insignie představitelům Univerzity Pardubice

MONS. TH.LIC. DOMINIK DUKA O.P.
SEDELNÍ BISKUP KRÁLOVÉHRADCECKÝ

Mons. Dominik Duka OP
z milosti Boží a Apoštolského stolce
24. biskup královéhradecký

v Jubilejním roce našeho vykoupení
27. dne měsíce září L.P. 2000

požehnal insignie Univerzity Pardubice a jejích fakult.

*Akademické obci,
u příležitosti 50. výročí založení vysokého školství v Pardubicích,
v modlitbě vyprošuje,
aby vzděláním a poznáváním podporovala plný rozvoj lidské osobnosti
a učila své posluchače svobodně a statečně hledat pravdu.*

*Dáno v naší biskupské rezidenci v Hradci Králové,
v předvečer slavnosti svatého knížete Václava, patrona Českého národa,
L.P. 2000.*

+ Dominik Duka OP
† Dominik Duka OP
biskup královéhradecký

Č.j.: 127/2000 ord.

náměstek ministra předává insignie rektorovi

děkan FES předal žezlo fakultnímu pedelovi

představitelé a pedel FChT s novými insigniemi

děkan DFJP předává řetězy svým proděkanům

Nové insignie nahradily sadu dosud užívaných insignií, zděděných po předchůdkyni univerzity - Vysoké škole chemicko-technologické, které s jistými úpravami sloužily při akademických obřadech téměř padesát let. Fakulty, které na vysoké škole v Pardubicích vznikly po roce 1989, vlastní insignie neměly.

Kompletní sada nových insignií sestává ze 16 řetězů a 4 žezel univerzity a jednotlivých fakult. Jedná se o umělecké dílo vytvořené akademickým sochařem Jindřichem Plotidou (se spolupracovníky - Leopoldo Cattaaneo, umělecký slévač, Eliza Burberi, nejbližší spolupracovnice, Martin Pouzar a Martina Uzlarová, montáž řetězů, Petr Šťastný, brusič kamenů). Akademický sochař Plotica studoval na umělecko-průmyslové škole v Brně a na AVU v Praze. Posléze studoval na Mezinárodní univerzitě umění ve Florencii a Akademii v Miláně. V současné době působí na Vyšší odborné škole - nyní Institutu - restaurování a konzervačních technik v Litomyšli.

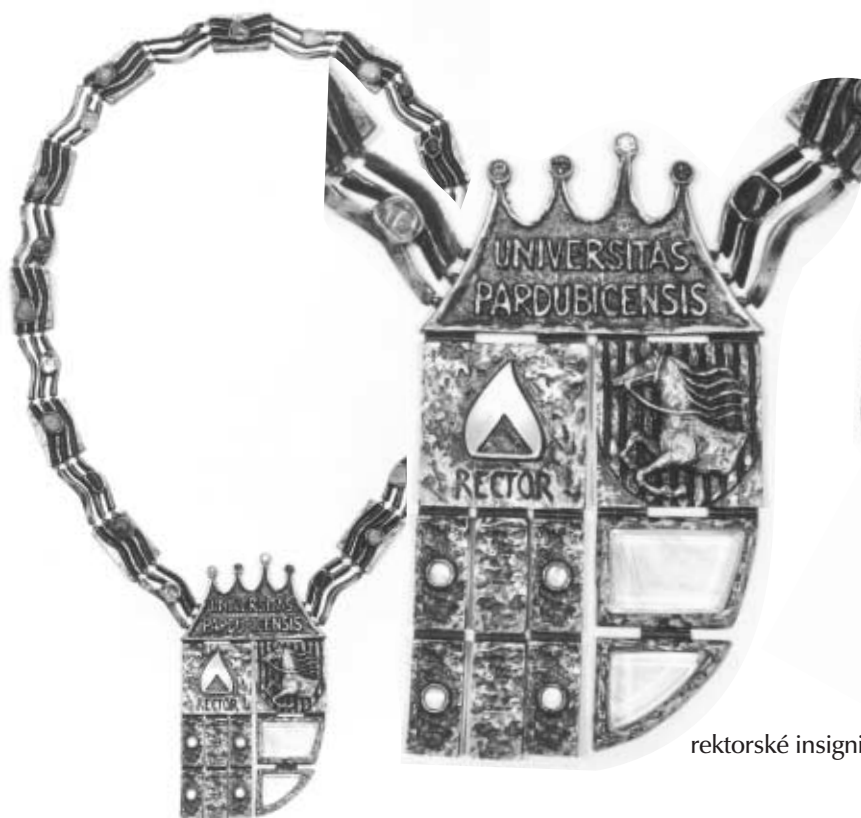
Při tvorbě návrhu i vlastní realizaci díla vycházel umělec z představy, že žezlo je odznakem a symbolem vlivu univerzity, který má původ ve vědění. Proto žezlo organicky roste z kořenů a vzpíná se ke koruně, listu nebo poupěti na vrcholu. Rektorské žezlo je prohnuté v prostoru a na jeho vrcholu září broušený křišťál ve tvaru pyramidy symbolizující jednotu. Ve vrcholu žezla fakultního se skví fakultní symbol v podobě broušeného barevného skla. Tento symbol je jako jádro ořechu chráněné obalem představujícím univerzitu. Řetěz představuje plynutí nekonečné řeky poznávání, v jejímž proudu se na rektorském řetězu objevují myšlenky jako vyhlazené valouny - acháty vyleštěné v přírodním obláčku. Jejich barev-

nost ctí symbolicky barvy jednotlivých fakult a symbolicky jsou spojeny v toku řetězu v jeden celek. Struktura povrchu závěsu i typ písma připomíná třpyt vody. Levá strana závěsu patří jednotícímu prvku univerzity s vyjádřením hodnosti akademického představitele. Pravá strana charakterizuje fakultu či rektora s příslušným symbolem. Ve spodních dvou polích jsou v orámovaných kovových částech zasazeny fasetované, ploché leštěné kameny.

Jedná se o velmi zdařilé a moderně pojaté symboly vysokoškolské instituce, která vstupuje do druhé padesátky své existence.

autor nových insignií UPa akademický sochař Jindřich Plotica předvádí rektorské žezlo redaktorce Českého rozhlasu

rektorské insignie

vlevo nahoře: insignie Fakulty chemicko-technologické
vpravo nahoře: insignie Dopravní fakulty Jana Pernera
vlevo: insignie Fakulty ekonomicko-správní

S novými insigniemi předstoupili představitelé univerzity a fakult před akademickou obec a další hosty univerzity poprvé 27. září 2000 při akademickém obřadu, který následoval od 15 hodin v univerzitní aule. Na **SLAVNOSTNÍM SHROMÁŽDĚNÍ K 50. VÝROČÍ ZALOŽENÍ VYSOKÉ ŠKOLY V PARDUBICÍCH SPOJENÉM S VEŘEJNÝM ZASEDÁNÍM VĚDECKÝCH RAD UNIVERZITY A FAKULT** se proslovil k významnému jubileu rektor univerzity doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc.

rektora UPa doc. Ludwig při slavnostním akademickém obřadu doprovázel pedel p. Valenta v novém taláru, zhotoveném dle návrhu výtvarníka Petra Zemana

slavnostního shromáždění se zúčastnili rovněž: (zleva) předseda PČR prof. Klaus, francouzská atašé pro vědu a technologie Madame Sotteau, biskup královéhradecký Mons. Dominik Duka, náměstek ministra školství, kultury a tělovýchovy doc. Průša, přednosta OKÚ Ing. Rabas a primátor města Pardubice Ing. Střítecký

Slavnostní promoce

Významnou součástí slavnostního shromáždění byla **SLAVNOSTNÍ PROMOCE**. Rektor univerzity udělil na základě návrhu vědeckých rad Univerzity Pardubice a Fakulty chemicko-technologické tři tituly „doctor honoris causa“, jež za celoživotní přínos vědě převzali tři významní světoví badatelé -

prof. Ing. Dr. Otto Exner, DrSc.

za zásadní přínos v rozvoji organické chemie, zvláště oboru korelační analýzy

prof. Ing. Pavel Kratochvíl, DrSc.

za zásadní přínos v rozvoji oboru makromolekulární chemie, zvláště v oblasti fyzikální chemie polymerů

prof. Dr. Jacques Lucas

za zásadní přínos ve výzkumu anorganické chemie a technologie speciálních skel.

udělení čestných titulů

noví doktoři „honoris causa“

prof. Otto Exner

prof. Karel Kratochvíl

prof. Jacques Lucas

Udělení prvních Medailí za zásluhy

Při slavnostním shromáždění udělil rektor Univerzity Pardubice doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. rovněž první medaile Univerzity Pardubice, a to dle nového Statutu univerzity, který vychází z nového vysokoškolského zákona.

Při slavnostní ceremonii převzaly z rukou rektora **první MEDAILE ZA ZÁSLUHY O UNIVERZITU PARDUBICE** (patinované stříbrné medaile s vloženým zlaceným univerzitním znakem a latinským názvem „PRO MERITIS“) osobnosti, které se zasloužily o vybudování a rozvoj vysokého školství v Pardubicích - bývalí rektori Vysoké školy chemicko-technologické a Univerzity Pardubice:

- **profesor Jiří Klikorka**, první a dlouholetý rektor VŠCHT v Pardubicích, který tento úřad zastával v letech 1953-1969 a v letech 1981-1988;
- **profesor Ivan Machač**, který působil v úřadě rektora Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích v letech 1988 až 1990;
- **docent Josef Panchartek**, první svobodně zvolený rektor Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích, který zastával tento úřad v letech 1990 a 1991;
- **profesor Oldřich Pytela**, druhý rektor Univerzity Pardubice, který v úřadu rektora Univerzity Pardubice působil v letech 1997 až 2000;
- za **profesora Ladislava Kudláčka** převzala medaili in memoriam jeho manželka Jaroslava. Profesor Kudláček stál v čele Vysoké školy chemicko-technologické v Pardubicích v letech 1991 až 1994 a stal se prvním rektorem Univerzity Pardubice v období let 1994 až 1997.

prof. O. Pytela, J. Kudláčková, doc. J. Panchartek, prof. I. Machač, prof. J. Klikorka

prof. J. Klikorka

První Pamětní medaile Univerzity

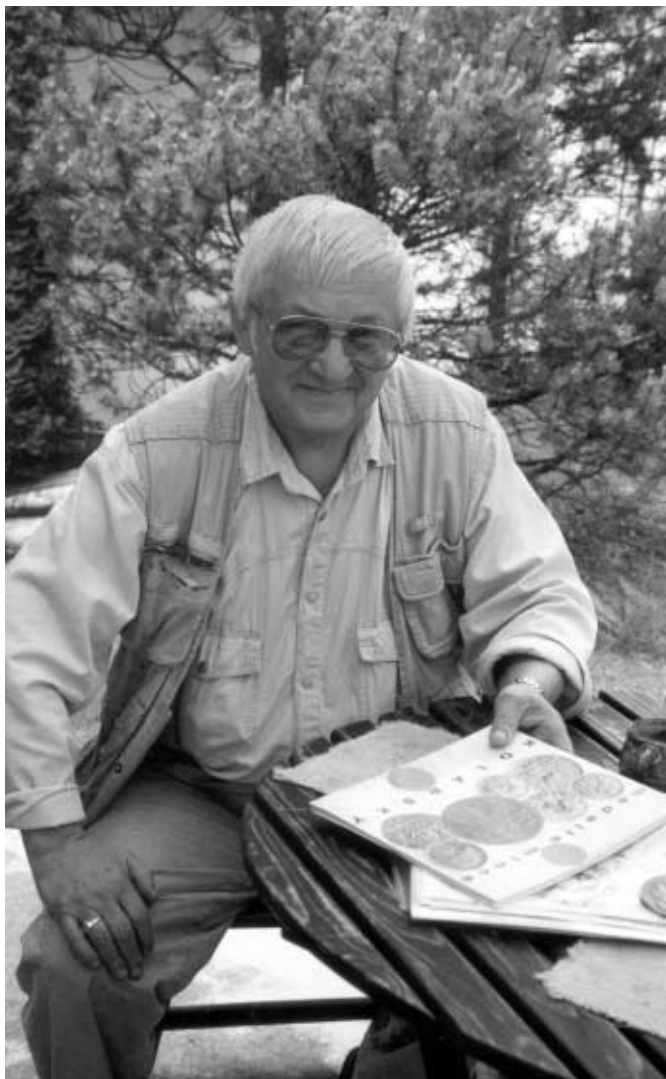
První **PAMĚTNÍ MEDAILE UNIVERZITY PARDUBICE** - bronzové medaile se znázorněnými symboly univerzity a jejích fakult a pardubickými městskými dominantními prvky - obdrželi ještě téhož dne večer při **SETKÁNÍ HOSTŮ UNIVERZITY NA PARDUBICKÉM ZÁMKU** (v abecedním pořádku):

- poslanec PČR Mgr. Miloslav Kučera,
- senátorka doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc. (která nemohla být obřadu přítomna),
- starosta České Třebové Jiří Pásek,
- náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR doc. Ing. Josef Průša, CSc.,
- přednosta Okresního úřadu Pardubice Ing. Michal Rabas
- a primátor města Pardubic Ing. Jiří Stříteský.

Obě medaile vytvořil pro Univerzitu Pardubice **akademický sochař Zdeněk Kolářský**.

zleva: J. Pásek, Ing. Stříteský, Mgr. Kučera, Ing. Rabas, doc. Průša

autor medailí UPa akademický sochař Zdeněk Kolářský

(strříbrná)
Medaile za zásluhy
o Univerzitu Pardubice
(avertz)

(bronzová)
Pamětní medaile
Univerzity Pardubice
(avertz)

reverz medailí

Koncert Komorní filharmonie Pardubice

komorní filharmonie pardubice

Vysoce kulturním zážitkem vyvrcholení oslav se stal **SLAVNOSTNÍ KONCERT KOMORNÍ FILHARMONIE PARDUBICE**. Nový státní svátek 28. září obohatil koncert, který pořádala Univerzita Pardubice rovněž při příležitosti vyvrcholení oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích, a to převážně pro své zaměstnance a studenty, i když nechyběli ani příznivci univerzity a milovníci vážné hudby z řad veřejnosti.

Od 18 hodin se v univerzitní aule rozezněly skladby tří čelných představitelů různých stylů - baroka, klasicismu a počátků romantismu. Pod taktovkou šéfdirigenta PKF Leoše Svárovského zazněla tři závažná a typická díla tří vývojových etap evropské hudby:

Johann Sebastian Bach

SUITA č. 1 C dur, BWV 1066

Grave – Courante – Gavotte – Forlane – Menuetto – Bourrée – Passepied

Wolfgang Amadeus Mozart

SYMFONIE D dur, K 504 „PRAŽSKÁ“

Adagio. Allegro – Andante – Finale. Presto

Franz Schubert

SYMFONIE č. 5 B dur

Allegro – Andante con moto – Menuetto. Allegro molto – Allegro vivace

Před koncertem a o přestávce mohli návštěvníci koncertu shlédnout ve foyer auly vystavené nové insignie, jež byly den před tím představeny akademické obci univerzity a předány představitelům univerzity a tří jejích fakult k užívání při akademických obřadech.

Den železnice ukončil akademický týden

K připomenutí kulatého výročí 155 let od zahájení provozu na trati Olomouc - Pardubice - Praha a na počest Jana Pernera, významného železničního stavitele, po němž nese název dopravní fakulta univerzity a od jehož úmrtí právě uplynulo 155 let, proběhl v sobotu 30. září v železniční stanici, DOM a Depu Pardubice pro všechny příznivce železnice a mašinek **DEN ŽELEZNICE**.

V 8 hodin zahájili bohatý celodenní program představitelé města, organizátorů akce a děkan Dopravní fakulty Jana Pernera profesor Milan Lánský. Po „Poctě Janu Pernerovi“ následoval v železniční stanici hudební program a den otevřených dveří. Od 9,30 hod. se program pro malé, dospělé i pamětníky rozeběhl i v DOM a Depu Pardubice, kde na návštěvníky čekala přehlídka kolejové techniky, historických železničních vozidel a dalšího vybavení Českých drah, kulturní a hudební zábava a další poznávací a prezentační program.

Počasí přálo i této akci, kterou pro pardubickou veřejnost připravily České dráhy ve spolupráci s Dílnami pro opravy mechanismů, Depem kolejových vozidel, dalšími organizacemi kolem železničního provozu působícími a Dopravní fakultou Jana Pernera.

u nabýskaných historických vlaků
zleva - prof. Čáp, doc. Janda a doc. Till z DFJP

přehlídka mašinek

ze zahájení Dne železnice v železniční stanici Pardubice
zleva - primátor Pardubic J. Stříteský, doc. Till z DP DFJP Česká Třebová
a prorektor doc. Janda

„domka“ v Pardubicích v sobotu 30. 10. 2000

50 let
VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ
V PARDUBICÍCH

VII. Městský festival Pardubice 6. - 15. října 2000

V rámci VII. ročníku Městského festivalu Pardubice ve dnech 6. - 15. října 2000 a v rámci oslav padesáti let vysokého školství v Pardubicích připravila Univerzita Pardubice již potřetí zajímavé akce pro obyvatele města Pardubice:

1. Běh Terryho Foxe v Pardubicích

- Pernštýnské náměstí a Staré město
spolupřátaly Univerzitní sportovní klub a katedra tělovýchovy a sportu společně s Klubem onkologicky nemocných

sobota 7. října 2000

675 účastníků startovalo v 10 hodin na Pernštýnském náměstí na trasu dlouhou 2400 m ke zdolání jakýmkoliv způsobem

2. Den otevřených dveří Univerzitní knihovny sobota 7. října 2000 od 8 do 16 hodin

- Univerzitní knihovna v Polabinách ve Studentské ulici sloužila čtenářům a se svými špičkovými službami, srovnatelnými se světovými standardy seznamovala návštěvníky, jichž přišlo téměř 500

3. Den otevřených dveří Fakulty chemicko-technologické na nám. Čs. legií a prohlídka univerzitního kampusu v Polabinách

- Fakulta chemicko-technologická na nám. Čs. legií 565
- areál univerzitního kampusu v Polabinách - prohlídka uni-

verzitní auly, knihovny, areálu kolejí, sportovních zařízení a dalších pracovišť fakult Univerzity Pardubice

pátek 13. října 2000

prohlídky začínaly vždy v 9, 11, 13 a 15 hodin ve vestibulu FChT na nám. Čs. legií a před vchodem do univerzitní auly v Polabinách.

Stovka obyvatel Pardubice starších i potenciálních posluchačů se zajímala o studium, podmínky pro ně, ubytování, stravování a sportovní a další možné aktivity vysokoškolských studentů v Pardubicích.

4. Po celou dobu festivalu probíhaly VÝSTAVY:

Galerie Univerzity Pardubice - „Eva Francová - GRAFIKA“

- vestibul Univerzitní knihovny - otevřeno denně v pondělí až pátek 8 - 18 hodin, v sobotu 8 - 12 hodin

22. září - 17. listopadu 2000

Aula Univerzity Pardubice - „50 let vysokého školství v Pardubicích“

- výstava připomínající 50 let existence vysoké školy, jež slaví Univerzita Pardubice v roce 2000

- vestibul univerzitní auly, otevřeno denně v pondělí až pátek 8 - 19 hodin

září - prosinec 2000

BĚH TERRYHO FOXE V PARDUBICÍCH

nahoře: start 3. Běhu Terryho Foxe

vpravo: prorektor doc. Cakl při zahájení běhu

sportovní nadšenci z univerzity,
(zleva: předseda USK doc. Mikulášek,
prorektor doc. Čákl, předseda AS UPa doc. Koudelka,
děkan FChT doc. Kotyk,
předseda AS FChT doc. Handlíř, za KTS PhDr. Kořínek)

**WYSTAWA „50 LET WYSOKÉHO ŠKOLSTWÍ
V PARDUBICÍCH”**

- vestibul auly -

WYSTAWA „EVA FRANCOVÁ - GRAFIKA”

- Galerie UPa -

Public Administration 2000

Mezinárodní konference uspořádaná Fakultou ekonomicko-správní (fotoreportáž)

1. Krátce po osmé hodině 23. října 2000 se v hotelu Technik v Lázních Bohdaneč začali scházet první účastníci konference.

2. V předsednictvu konference zasedli zleva: doc. Ing. Ivana Kraftová, CSc. (proděkanka FES), doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. (rektor Univerzity Pardubice), Ing. Josef Pešta, CSc. (děkan FES), Ing. Květoslava Jeníčková (starostka Lázní Bohdaneč).

3. Účastníky konference zahajovacím projevem přivítal rektor univerzity.

4. Část organizačního kolektivu poté, co všichni účastníci konference byli již zapsáni, ubytováni a soustředěni v jednacím sále.

5. Hlavní referát „Deset let reformy veřejné správy v České republice“ přednesla doc. JUDr. Olga Vidláková, CSc.

6. Pohled do zasedací místnosti v čase plenárního zasedání.

7. Po skončení oficiálního jednání se večer prvního dne konference uskutečnil společenský večer, při němž se mimo jiné setkali zleva: Ing. Josef Pešta, CSc., RNDr. Petr Linhart, CSc. (ředitel Institutu civilní ochrany České republiky), doc. Ing. Radim Roudný, CSc.

8. Druhého dne probíhalo jednání konference v odborných sekcích. Po skončení jejich jednání se uskutečnila exkurze v Národním hřebčíně v Kladrubech nad Labem.

9. Mezi účastníky konference byli i zástupci zahraničních vysokých škol; druhá zleva: Traute Rackebrandt (Brémy, Německo), čtvrtá zleva: Nancy Papalexandris (Atény, Řecko)

Fotoreportáž připravili: Šárka Brychtová, Miloš Charbuský

Veletrh pomaturitního vzdělávání Gaudeamus 2000

Od pondělí 23. října až do čtvrtku 26. října se Univerzita Pardubice a její fakulty účastnily veletrhu pomaturitního vzdělávání GAUDEAMUS 2000 v Brně. Na brněnském výstavišti se v pavilonu H představilo středoškolákům a svá studia nabídlo 108 fakult vysokých škol převážně z České republiky. Své zastoupení měly na veletrhu i slovenské vysoké školy. Mezi vystavovateli nechyběly ani soukromé vysoké školy. Tradičně na veletrhu nabídly své služby i vyšší odborné školy, studentské agentury a další vzdělávací instituce, včetně Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Struktura vystavovatelů:

- 29 univerzit a vysokých škol ČR,
- 10 vyšších odborných škol,
- 7 jiných vzdělávacích institucí a nadací,
- 1 zahraniční vystavovatel (Slovensko).

Organizaci a průběh veletrhu zajišťovaly softwarová společnost MP-Soft Brno, Vysoké učení technické v Brně ve spolupráci s Veletrhy Brno a.s.

S možnostmi bakalářských a magisterských studií na Univerzitě Pardubice návštěvníky seznamovaly na stánku č. 23 i tři pardubické fakulty a Ústav jazyků a humanitních studií. Zástupci fakult poskytovali formou přednášek, slovem i písemnými materiály podrobné informace o možnostech studia, přijímacích zkouškách i dalších službách a podmínkách studia a studentského života, které nabízí univerzita v Pardubicích. Zájem o naše univerzitní materiály a informace o studiu byl trvale poměrně značný. Zahájení veletrhu se za univerzitu zúčastnil prorektor doc. Ing. Jaroslav Janda, CSc.

Každý den byly zástupci jednotlivých fakult rovněž prezentovány přednášky. V pondělí vystoupil za FChT prof. Ing. Ivan Taufer, DrSc.; v úterý za DFJP proděkan doc. Ing. Josef Volek, CSc.; ve středu za FES doc. Ing. Josef Buchta, CSc. a ve čtvrtek představila ÚJHS doc. PhDr. Milena Lenderová, CSc. Všem odborným poradcům byl předán organizátory spolu s materiály ostatních škol i informační leták o studiu na UPa. Navíc bylo rozdáno jednotlivě poradcům při jejich návštěvě na našem stánku cca 300 sad skompletovaných fakultních informačních materiálů a celouniverzitních studijních plánů.

Každý den byl pavilon otevřen pro veřejnost od 8,00 do 17,00 hodin. Ve čtvrtek 26. října byl veletrh uzavřen v 16 hodin.

Návštěvnost předčila všechna očekávání dle vývoje let minulých:

23. 10.	5100 návštěvníků
24. 10.	6700
25. 10.	8900
26. 10.	3900
celkem	24600 návštěvníků

Oproti roku 1999 byla o 10 tisíc vyšší a vyšší než všechny předešlé ročníky.

Všichni zúčastnění z fakult i pracovníci, kteří se podíleli na zajištění přípravných prací (vč. dopravy, stř.výpočetní techniky a tiskárského střediska, kanceláře rektora), přistoupili k zajištění a reprezentaci na veletrhu velice zodpovědně a na úrovni a patří jim poděkování.

(vw)

UKONČENÍ ROKU OSLAV

padesáti let vysokého školství v Pardubicích proběhlo ve

ČTVRTEK 16. LISTOPADU 2000

● PŘÁTELSKÉ SETKÁNÍ VEDOUČÍCH PRACOVNÍKŮ UNIVERZITY

začátek ve 13 hodin

kongresový sál rektorátu

úvodní slovo rektora univerzity doc. Ing. Miroslava Ludwiga, CSc.

předání Pamětních medailí UPa pracovníkům univerzity ve významných vedoucích funkcích

krátké proslovení přítomných

promítnutí videozáznamu z akademického týdne - vyvrcholení oslav v září 2000

malé občerstvení

*rektor předává jednu z 52 medailí vedoucím Katedry práva
Fakulty ekonomicko-správní doc. JUDr. Olze Vidlákové, CSc.*

● STUDENTSKÁ VÝSTAVA

„Jaký byl rok oslav na univerzitě od 17. listopadu 1999 do 17. listopadu 2000“

otevření výstavy ve 14 hodin, vestibul - chodba Dopravní fakulty Jana Pernera ve Studentské ulici 95

ohlédnutí za rokem oslav a jednotlivými akcemi na Univerzitě Pardubice

připravila Studentská rada Univerzity Pardubice, zejména studenti Marek Repka a Lenka Zezulová

studenti při otevření výstavy rektorem doc. Ludwigem (druhý zleva Marek Repka)

● Vzpomínka na 17. listopad

ke Dni boje studentů za svobodu a demokracii
u pamětní desky při vstupu do univerzitního areálu
po 14 hodině
za účasti zástupců studentů a vedení univerzity
položení vzpomínkové květiny na památku událostí 17. listopadu

předseda Studentské rady UPa David Šourek s rektorem doc. Ludwigem při vzpomínce na památku 17. listopady

studentští senátoři

Standarta rektora Univerzity Pardubice

Je tady opět podzim. S ním 17. listopad. Toto, na akademické půdě, magické datum, bylo po mnoho let synonymem vysokoškolského svátku. Každoročně jsme si tento den připomínali jako Den boje studentů za svobodu a demokracii. Od roku 1989 k se tomuto dni začala pojit také novodobější tradice. Až do loňska byl tento den prakticky na všech vysokých školách v ČR považován za svátek všech studentů. V krátké „polistopadové době“ se k tomuto svátku totiž začaly hlásit také studenti mnohých českých středních škol. Bývalo dobrou tradicí, že rektori, děkani a ředitelé školských zařízení v tento den vyhlášovali své rektorské, děkanské a ředitelské dny. Řečeno studentskou mluvou: „Ten den se prostě neučilo!“ Jenže ... To by nesmělo být studentské mládí tím čím od nepaměti bylo a je. Pravidelně v tyto dny totiž téměř nikdo ze „študáků“ nejezdil domů za maminkou, aby doplnil proviant, finance a třeba čisté prádlo. Od rána do večera probíhaly vždy 17. listopadu na všech sportovištích a nejen vysokých škol urputné boje v různých sportovních soutěžích.

Počínaje letošním sedmnáctým listopadem, by se mohlo zdát, že je téměř všechno jinak. Tento den se totiž stal státním svátkem. Většinu studentů však takhle skutečnost nijak nezaskočila. Ke svému sportování vůbec nepotřebují rektorské nebo ředitelské dny. Stačí jen dobrá nálada a dobrá parta. Sportovní soutěže letos probíhaly na univerzitě po celý týden před 17. listopadem v odpoledních a večerních hodinách. Také počty účastníků se studentů nebyly

nižší než vlani. Vyvrcholily také sportovní soutěže v mnoha sportovních odvětvích, která si studenti nejvíce oblíbili.

Na pardubické univerzitě se váže k datu 17. listopad jedna dlouholetá tradice. Vždy k tomuto datu již po dobu 42 roků vrcholí celoroční soutěž mezi fakultami o nejlepší fakultu univerzity v oblasti sportu. Tato sportovní soutěž - „O STANDARTU REKTORA UNIVERZITY PARDUBICE“ - je svým způsobem ve vysokoškolském dění ojedinělou. „Standarty“ se zúčastňují pravidelně studenti i zaměstnanci naší vysoké školy. Přeměnou VŠCHT na univerzitu v roce 1994 změnila soutěž svoji strukturu – soutěží ročníky jednotlivých fakult a standartu získává vítězná fakulta na základě výsledků 11 sportovních disciplín v kolektivních sportech a v soutěžích jednotlivců. Vítěznou trofej, předávanou každoročně rektorem Univerzity Pardubice do rukou děkana vítězné fakulty, se stal v roce 1994 namísto standarty stříbrný pohár. Název však této soutěži i nadále zůstal.

Také letos ve středu 22. listopadu byl ukončen 42. ročník Standarty rektora slavnostním vyhlášením výsledků. V klubovně katedry tělovýchovy a sportu ve středu vpolední předal rektor Univerzity Pardubice doc. ing. Miroslav Ludwig, CSc. pohár děkanovi vítězné Fakulty ekonomicko-správní Ing. Josefu Peštovi, CSc. Předání se mimo jiné zúčastnili také předsedkyně senátu vítězné fakulty RNDr. Milada Černá a zástupci studentů.

V letošním ročníku tedy těsně zvítězila Fakulta ekonomicko-správní před Fakultou chemicko-technologickou. 3. místo obsadila Dopravní fakulta Jana Pernera. Stříbrný pohár tak opustil po dvou letech pracovníku děkana Fakulty chemicko-technologické a zavítal k ekonomům.

Při přátelském, avšak slavnostním setkání byli rovněž oceněni nejúspěšnější sportovci naší vysoké školy. Na pardubické univerzitě v současné době studuje mnoho sportovců, kteří svými výkony šíří sportovní slávu za hranicemi naší země. Patří mezi ně například Jiří RYBA, student Dopravní fakulty Jana Pernera, který svým 13. místem v olympijském desetiboji v Sydney jistě zaslouží náš obdiv, dále studentka Fakulty ekonomicko-správní Alena HOUSOVÁ se stala celkovou vítězkou světového poháru v jízdě na skibobech v sezóně 1999-2000. Další sportovní chloubou univerzity je Jan RAYMAN – také student Fakulty ekonomicko-správní, který reprezentoval Českou republiku na letošním akademickém mistrovství světa v karate v japonském Kjótu. Těmto třem nejúspěšnějším sportovcům udělil rektor univerzity Pamětní medaili Univerzity Pardubice, vydanou při příležitosti letošního 50. výročí vzniku vysoké školy v Pardubicích (dílo akademického sochaře Zdeňka Kolářského). Setkání se zúčastnili další vynikající sportovci, kteří studují na univerzitě a patří v současnosti mezi sportovní špičku - akademické mistry České republiky. Někteří se však setkání zúčastnit nemohli. Jen namátkou jmenujme alespoň ty nejčerstvější: Eva STUDNIČKOVÁ – lehká atletika, Bohumír ŠRAUT a Jakub MINÁŘ - plavání, Soňa MOHROVÁ

– veslování, Martin FORMAN – sjezdové lyžování, Aleš MAREK – vodní slalom a další.

Na závěr setkání rektor univerzity vyhlásil další ročník soutěže O standartu rektora Univerzity Pardubice v akademickém roce 2000/2001. Také v příštím ročníku proběhnou soutěže v tradičních sportovních odvětvích. Kolektivní sporty zastupují v soutěži o standartu rektora Univerzity Pardubice: volejbal, basketbal, florbal, kopaná v hale i venku a nohejbal. Mezi nejoblíbenější individuální sporty na naší univerzitě patří tenis, badminton, plavání, přespolní běh a bench press. A právě tyto sportovní disciplíny tvoří program 43. ročníku soutěže O standartu rektora Univerzity Pardubice.

Letošní těsné, nečekané, ale zasloužené vítězství Fakulty ekonomicko-správní je jistě hzenou rukavicí všem sportovním studentům ostatních fakult naší univerzity. Vždy dokázat „usvědčit“ pana děkana ing. Josefa Peštu, CSc. z neplnění slibů je v silách vás všech, kteří to v právě započatém 43. ročníku „standarty“ ekonomům neohláte darovat. Pan děkan totiž při přebírání letošního standartu slíbil za celou fakultu, že: „do roka a do dne ...“ jeho fakulta standartu obhájí. Do té doby bude tento krásný stříbrný pohár zdobit prostory Fakulty ekonomicko – správní.

*Mgr. Jaroslav Friedrich
vedoucí katedry tělovýchovy a sportu UPa*

*Aleš Marek (kanoistika, vodní slalom) a Soňa Mohrová (veslování)
dole: rektor UPa předává zástupci FES stříbrný pohár*

*Jan Rayman (karate)
dole: Eva Studničková (atletika), Jana Doležalová (stolní tenis),
Alena Housová (skiboby), Jan Rayman (karate)*

Setkání rektora se zasloužilými učiteli

Tečkou za rokem 2000, rokem oslav padesátého výročí od založení vysoké školy v Pardubicích, se stalo předvánoční setkání rektora se zasloužilými učiteli a vědeckými pracovníky univerzity. Někteří z nich stáli přímo u zrodu nové chemické vysoké školy v padesátých letech.

Rektor doc. Ing. Miroslav Ludwig, CSc. poděkoval přítomným jménem svým a jménem celého vedení univerzity za jejich významný přínos k vybudování a rozvoji vysoké úrovně vědních a studijních oborů, jež jsou pěstovány na dnešní Univerzitě Pardubice a je-

jích fakultách. Jako vyjádření ocenění jejich vědecké a pedagogické práce a jako vzpomínku na jejich působení na VŠCHT a nynější univerzity jim předal rektor Pamětní medaile Univerzity Pardubice. Umělecké ztvárnění medaile symbolicky propojuje padesátiletou historii chemického vysokého školství ve městě se současnou podobou univerzity se čtyřmi fakultami, které hodlají úspěšně navázat a dále rozvíjet tradici, ke které přítomní pedagogové svojí prací významně přispěli.

Rok oslav padesáti let pardubické vysoké školy skončil.

50 let

**VYSOKÉHO ŠKOLSTVÍ
V PARDUBICÍCH**

**„VIVAT, CRESCAT, FLOREAT ALMA MATER
NOSTRA UNIVERSITAS PARDUBICENSIS!”**

ROK OSLAV PODPOROVÁLY

MĚSTO
PARDUBICE

MĚSTO
ČESKÁ TŘEBOVÁ

UNIPETROL
OFICIÁLNÍ PARTNER

KOMERČNÍ BANKA a.s.

Synthesia

Kooperativa
POJIŠŤOVNA A. S.

SUEZ LYONNAISE DES EAUX

DOSTIHOVÉ ZÁVODIŠTĚ PARDUBICE
*Domov Velké pardubické steeplechase
Od roku 1874*

Bayer

CHEMING

AGROBOHEMIE a.s.

**ČESKÝ
TELECOM**

GTS
international

OSTACOLOR, a.s.

